

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

A R S Y E T I M

Duke marrë parasysh situatën e krijuar në Republikën e Kosovës dhe në komunën e Rahovecit, pas paraqitjes së pandemisë së CoronaVirus-it COVID-19, Qeveria e Republikës së Kosovës, me qëllim të parandalimit të infektimit me CoronaVirus COVID-19, ka marrë vendim për mbylljen e shumicës së veprimtarive ekonomike (bizneseve), në të cilën preken edhe bizneset në territorin e komunës së Rahovecit.

Duke e ditur se në territorin e komunës së Rahovecit, shumica e bizneseve të cilat operojnë janë biznese të vogla dhe të mesme, të cilat e kanë shumë të vështirë tejkalimin e gjendjes aktuale, për shkak të obligimeve të cilat ato i kanë, siç janë qiraja, paga e puntorëve, shpenzimet e komunalisë, etj., andaj nuk mund t'i përballojnë shpenzimet, pasi që një numër i konsiderueshëm i tyre nuk punojnë fare për shkak të ndalimit të ushtrimit të veprimtarisë së tyre, me vendim nga ana e Qeverisë së Republikës së Kosovës për parandalimin e infektimit me COVID-19.

Andaj, duke marrë parasysh vështirësitë e bizneseve të cilët operojnë në Komunën e Rahovecit, ne si Kuvend kemi marrë vendim që të gjitha bizneset të cilat operojnë në komunën e Rahovecit të lirohen nga taksat komunale (të ngarkuara me Rregullore për Taksa, Tarifa, Ngarkesa dhe Gjoha Komunale Nr. 576 e datës 28.02.2017) dhe bizneset që janë duke i shfrytëzuar objektet komunale të lirohen nga qiraja mujore për muajt mars, prill dhe maj 2020.

Duke marrë parasysh të gjitha këto, ne mendojmë se vendimet e marra në seancën e datës 30.03.2020 për lirim të bizneseve nga taksa komunale dhe atyre që shfrytëzojnë objektet komunale lirim nga qiraja mujore për muajt mars, prill dhe maj 2020, do të ndihmojnë bizneset e komunës së Rahovecit të tejkalojnë situatën dhe vështirësitë në këta muajt kritikë për komunën e Rahovecit.

01 Nr. 61.2020
Rahovec: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesuesi i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Komuna e Rahovecit
Opština Orahovac / Municipality Rahovec

Drejtoria për Ekonomi, Zhvillim dhe Turizëm
Odeljenje za Privredu, Razvoj i Turizam
Department of Economy, Development and Tourism

DATË /A:	03.03.2020
PËR/ZA/TO :	z. Smajl Latifi, Kryetar i Komunës së Rahovecit
NGA/OD/FROM:	z. Artan Asllani, Drejtor për Ekonomi, Zhvillim dhe Turizëm
LËNDA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Informatë mbi menaxhimin e lokaleve afariste dhe pronave të komunës së Rahovecit.

I nderuar, Kryetar i Komunës së Rahovecit, z. Smajl Latifi,

Në vazhdim po ju paraqesim një informatë lidhur me menaxhimin e lokaleve afariste dhe pronave të Komunës së Rahovecit.

Informata përmban këto të dhëna si në vijim:

- **Numrin e pronave komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit;**
- **Të hyrat për vitin 2019, nga qiraja e pronave komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit;**
- **Saldo për vitin 2019;**
- **Listën e lokaleve afariste të proceduara për te përmbaruesi privat;**
- **Listën e plotë të lokaleve dhe pronave komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër.**

Evidentimi i pronave komunale të dhëna shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit

Nr.	Pronat komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit të evidentuara dhe të kontraktuara	Gjithsej	29
1	Pronat komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit me aneks kontratë	Gjithsej	2
2	Pronat komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër pa qira	Gjithsej	AGRO CELINA” në fshatin Xërxë me vendim të KK- Rahovec

Të hyrat për vitin 2019, nga qiraja e pronave komunale të dhëna për shfrytëzim afatshkurtër nga Komuna e Rahovecit dhe saldo për vitin 2019

1.	Të hyrat për vitin 2019, nga qiraja	63,133.64 €
2.	Saldo për vitin 2019	38,236.57

Vërejtje: Gjashtë (6) shfrytëzues të pronës komunale janë proceduar te përmbaruesi privat për mos kryerjen e obligimeve të qirasë ndaj Komunës së Rahovecit.

Lista e lokaleve afariste të proceduara për te përmbaruesi privat

Nr	Subjekti afarist	Përfaqësuesi	Numri i kontratës
1	SH.P.K “ MULLABAZI-S	znj.Senada Mullabazi	Kontrata nr. 1846
2	SH.P.K “MODERNE”- HOTEL PARK	z.Samir Miftari	Kontrata nr.2099
3	N.T.P.SH “ QENGJI”	z. Afrim Hajda	Kontrata nr.1859
4	SH.P.K “ ENDRITI”	z. Besim Danuza	Kontrata nr.3910

Nr	Personi fizik	Numri i kontratës
1	Kujtim Hamza	Kontrata nr. 1860
2	Kujtim Hamza	Kontrata nr. 1861

Lista e plotë e lokaleve dhe pronave komunale të dhëna në shfrytëzim afatshkurtër

Nr.kont	Afati i kontratës	Emri & Mbiemri	Subjekti afarist	Vendi	Të hyrat 2019	Saldo 2019
1845	01.06.2015 - 01.06.2020	Qani Sylka	Person fizik	Rahovec	1,105.50 €	904.50€
1844	01.06.2015-01.06.2020	Blerim Hoxha	Caff."Limi Sport"	Rahovec	630.00	0.00 €
1846	01.06.2015-01.06.2020	Senada Mullabazi	Sh.P.K."Mullabazi-S"	Rahovec	1,350.00	14,179.00 €
1847	01.06.2015-01.06.2020	Ardian Pista	Person fizik	Rahovec	982.80 €	0.00 €
1848	01.06.2015-01.06.2020	Reshat kadiri	DPZ.Rrojt."QENDRIMI"	Rahovec	220.00	140.00 €
1850	01.06.2015-01.06.2020	Mentor Durguti	Person fizik	Rahovec	502.20 €	0.00 €
1849	01.06.2015-01.06.2020	Ekrem Mullaavda	D.P.Z."Boutique"QEMO'	Rahovec	200.00	352.00 €
1851	01.06.2015-01.06.2020	Bylbyl Haxhijaha	N.T.P.PC"CLINIC"	Rahovec	1,050.00	225.00 €
1852	01.06.2015-01.06.2020	Fadil Metkamberi	N.T.P."HIDO"	Rahovec	1,800.00 €	1,704.00 €
1853	01.06.2015-01.06.2020	Bajram Kabashi	D.P.Z."Këpuctar"	Rahovec	380.00 €	12.00 €
1854	01.06.2015-01.06.2020	Gëzim Spahiu	D.P.Z."XIMI"	Rahovec	550.00 €	100.00 €
1855	01.06.2015-01.06.2020	Ardian Kleqka	Person fizik	Rahovec	1,000.00 €	1,001.60€
3910	01.06.2015-01.06.2020	Besim Danuza	Sh.p.k"ENDRITI"	Rahovec	1,500.00 €	2,670.00€
1857	01.06.2015-01.06.2020	Haxhi Hamza	N.T.P.SH"Haxhi Lusha"	Rahovec	950.00 €	549.50€
1858	01.06.2015-01.06.2020	Fehmi Zhaveli	D.P.Z."DARWIL-F.ZH"	Rahovec	200.00 €	188.63 €
1859	01.06.2015-01.06.2020	Afrim Hajda	N.T.P.SH"QENGJI"	Rahovec	680.00 €	1,175.00€
1860	01.06.2015-01.06.2020	Kujtim Hamza	Person fizik	Rahovec	900.00 €	1,747.50€
1861	01.06.2015-01.06.2020	Kujtim Hamza	Person fizik	Rahovec	1,900.00 €	155.00€
1862	01.06.2015-01.06.2020	Mehmet Shala	'EURO FOOD"Sh.p.k	Xërxe	5,508.00 €	0.00€
3475	10.08.2012-10.08.2022	Mehmet Shala	'EURO FOOD"Sh.p.k	Xërxe	7,510.02 €	0.00€
2570	01.08.2016-10.08.2022	Mehmet Shala	'EURO FOOD"Sh.p.k	Xërxe-hap.jasht	420.00 €	0.00€
3773	19.12.2016-10.08.2022	Mehmet Shala	"EURO FOOD" Sh.P.k	Xërxe-hap.jasht	231.00 €	0.00€

01/291/19	03.07.2019-03.07.2024	Mehmet Shala	"EURO FOOD" Sh.P.k	Xërxe	1,122.00€	0.00€
1863	01.06.2015-01.06.2020	Zijajdin Kërçagu	NTSH "MetalServis"	Xërxe	747.00 €	249.00 €
01-753	201.01.2020-20.01.2035	Behxhet Popaj	NT"Xeni Comerç"	Xërxe	6,784.80 €	0.00€
2420	11.06.2013-11.06.2028	Shyqeri Shala	DPH.Rest."Ura e Shenjtë"	Xërxe	4,650.00 €	0.00€
2233	01.07.2016-01.07.2029	Shyqeri Shala	DPH.Rest."Ura e Shenjtë"	Pesë vik.shtëp.	2,100.00€	0.00€
2099	24.05.2013-24.05.2028	Samir Miftari	Sh.P.K."Moderne"	Rahovec	8,100.00€	9,000.00€
01-816	20.01.2020-20.01.2035	Sinan Ejupi	NP"Frigo Star"	Xërxe		0.00€
2441	15.08.2017-15.08.2022	Sabina Durguti	NTH"Mowenpick"	Parku i Qytetit-Rahovec	1,800.00€	3,883.84€
1579	24.07.2018-24.07.2033	Fehim Rexhepi	"AgroCelina"	Xërxe	0.00 €	0.00€
Lënda P.nr 352/15 NTSH "Euro Kosova Global"		Përmbaruesi privat	Selman Mustafa		1,900.00 €	0.00 €
				Totali:	63,133.64 /Euro	38,236.57 /Euro

01 Nr. 03/59
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

KOMUNA E RAHOVECIT

Plani Komunal i Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE)

2019 – 2021

Dhjetor, 2019

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Deklarim:

Ky Plan është mbështetur nga Qeveria Gjermane dhe implementuar përmes Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Projekti i Kosovës për Eficiencë të Energjisë.

Studimi, mbledhja e të dhënave dhe hartimi i planit është realizuar nga konsulenca e angazhuar nga GIZ: Asociacioni Kosovar për Energji të Ripërtëritshme dhe Eficiencë të Energjisë (AKEREE), falë bashkëpunimit dhe koordinimit të ngushtë me grupin punues të Komunës së Rahovecit.

Pikëpamjet e hartueseve të këtij plani (AKEREE) si dhe të dhënat e publikuara nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e GIZ-së.

Mirënjohje:

Grupit punues, i emëruar nga Kryetari i Komunës së Rahovecit për Planin Komunal të Veprimit për Eficiencë të Energjisë, në përbërje të:

1. Shpejtim Mustafa, kryesues;
2. Fadil Bugari, anëtar;
3. Lulzim Krasniqi, anëtar;
4. Shadat Ukaj, anëtar;
5. Etnik Popaj, anëtar;
6. Petrit Haxhijaha, anëtar;
7. Bylbyl Hoxha, anëtar;
8. Asllan Mazreku, anëtar;
9. Beqir Hamza, anëtar;
10. Vjollca Gurgule, SHL Kosova, anëtare.

Përmbajtja

1. HYRJE.....	10
1.1 KONTEKSTI.....	11
1.1.1 Objektivat dhe përfitimet e PKVEE.....	12
1.1.2 Politikat dhe korniza ligjore	13
1.2 PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	15
2. INFORMACIONI BAZIK RRETH KOMUNËS	18
2.1 POZITA DHE TOPOGRAFIA	18
2.2 KLIMA	19
2.3 POPULLSIA DHE VENDBANIMET	20
2.4 STRUKTURA ORGANIZATIVE E KOMUNËS SE RAHOVECIT	21
2.5 TREGUESIT EKONOMIK DHE FINANCIAR.....	22
2.6 NDËRLIDHJA ME POLITIKAT E TJERA LOKALE DHE RAJONALE.....	24
2.7 PËRVOJA NË ZBATIMIN E MASAVE TË EE	25
2.7.1 Kapacitetet në zbatimin e projekteve	25
3. FURNIZIM ME ENERGJI, PRODHIMI DHE SHPËRNDARJA	26
3.1 FURNIZIMI ME ENERGJI	26
3.1.1 Energjia elektrike	26
3.1.1.1 Furnizim me energji elektrike	26
3.1.1.2 Shpërndarja e energjisë elektrike	27
3.1.2 Derivatet	29
3.1.2.1 Nafta.....	29
3.1.3 Qymyri.....	29
3.1.4 Biomasa- Druri i zjarrit	31
3.1.4.1 Peleti	33
3.2 PRODHIMI I ENERGJISË.....	33
3.2.1. Prodhimi i energjisë prej Burimeve të Ripërtëritshme.....	33
3.2.2. Prodhimi i energjisë për ngrohje	34
3.3 PRODHIMI I ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE	34
3.3.1 Prodhimi i energjisë në ekonomitë familjare (ndërtesat e banimit)	34
3.3.2 Prodhimi energjisë në sektorin e shërbimeve	34
3.3.2.1. Prodhimi i energjisë nga ndërtesat publike	34
3.3.2.2. Prodhimi i energjisë nga sektori komercial, ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	35
3.3.2.3 Prodhimi i energjisë nga ndërmarrjet publike	35
3.3.3 Prodhimi energjisë në sektorin e bujqësisë	35
4. ANALIZA E KONSUMIT TË ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE.....	36
4.1 KONSUMI I ENERGJISË NGA NDËRTE SAT PUBLIKE KOMUNALE.....	36
4.1.1. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e administratës	39
4.1.2 Konsumi energjisë nga ndërtesat e arsimit.....	41
4.1.3. Konsumi i energjisë nga ndërtesat shëndetësore	43
4.1.4. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e Kulturës dhe sportit.....	45
4.1.4. Konsumi i energjisë nga ndërtesa e zjarrfikësve dhe pylltarisë.....	47
4.1.5 Konsumi i energjisë nga ndriçimi publik.....	49
4.2. KONSUMI ENERGJISË NË SHËR BIMET PUBLIKE	51
4.2.1. Konsumi i energjisë në furnizimin me ujë dhe sektorin e ujërave të zeza	51
4.2.2. Konsumi i energjisë në sektorin e mbledhjes së mbeturinave	52

4.3. KONSUMI I ENERGJISË NË SEKTORIN E BUJQËSISË	54
4.4. KONSUMI I ENERGJISË NË SEKTORIN E TRANSPORTIT	54
4.4.1. Transporti publik	54
4.4.2. Flota komunale	54
5. ANALIZAT E POTENCIALIT TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE.....	55
5.1 SEKTORI I SHËRBIMEVE.....	55
5.1.1. Ndërtesat publike.....	55
5.1.1.1. Ndërtesat e Administratës	57
5.1.1.2. Ndërtesat arsimore	57
5.1.1.3. Ndërtesat shëndetësore.....	58
5.1.1.4. Ndërtesat e Kulturës dhe sportit	59
5.1.1.5. Ndërtesat e zjarrfikësve dhe pylltarisë	59
5.1.1.6. Ndriçimi publik	60
5.2. POTENCIALI I PËRGJITHSHËM I KURSIMIT TË ENERGJISË.....	61
5.3. ANALIZA E GAZRAVE ME EFEKT SERRË DHE POTENCIALI I KURSIMIT.....	63
5.4. ÇAKU I KURSIMIT TË ENERGJISË	64
6. MASAT E EFIÇIENCËS SË ENERGJISË PËR TË ARRITUR CAQET E KURSIMIT.....	66
6.1. INFORMIMI DHE MASAT PËR NGRITJEN E KAPACITETEVE	66
6.1.1. Masat për politikat komunale, promovim dhe ndryshimin e shprehive.....	67
6.2. MASAT E EFIÇIENCËS SË ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE	68
6.2.1. Masat e efijencës së energjisë në sektorin publik.....	68
6.2.1.1. Ndërtesat e arsimit, shkencës dhe teknologjisë	71
6.2.1.3. Ndriçimi publik	78
7. PËRMBLEDHJE E PLANIFIKIMIT AFATMESËM TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË	83
7.1. ZBATIMI I MASAVE TË POLITIKAVE LOKALE, TË PROMOVIMIT DHE NDRYSHIMIT TË SHPREHIVE DHE SJELLJES	83
7.2. ZBATIMI I MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË NË SEKTORIN PUBLIK	83
8. MONITORIMI I ZBATIMIT TË PLANIT TË VEPRIMIT	84
8.1. MENAXHIMI KOMUNAL I ENERGJISË.....	84
8.2. KOORDINIMI	85
8.3. RAPORTIMI.....	86
8.3.1. Monitorimi dhe raportimi brenda komunës.....	86
8.3.2. Raportimi në nivelin qendror (AKEE)	86
9. MODELI DHE BURIMET E FINANCIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË.....	87
9.1. FINANCIMI NGA BUXHETI KOMUNAL	87
9.2. FINANCIMI NGA BUXHETI QENDROR.....	87
9.3. FINANCIMI NGA DONATORËT.....	88
9.4. FINANCIMI NGA BE.....	89
10. KONKLuzionET.....	90
11. REFERENCAT	91
SHTOJCA 1. KONVERTIMI I NJËSIVE.....	91
SHTOJCA 2. NDËRTESAT ADMINISTRATIVE	92
SHTOJCA 3. NDËRTESAT ARSIMORE.....	93
SHTOJCA 4. NDËRTESAT SHËNDETËSORE	97
SHTOJCA 5. NDËRTESAT E KULTURËS DHE SPORTIT	98

SHTOJCA 6. NDËRTESA E ZJARRFIKËSVE DHE PYLLTARISË	100
---	-----

Tabelat

Tabela 1. Konsumi mesatar vjetor i energjisë dhe potenciali i kursimit nga ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi rrugor	16
Tabela 2. Caku dhe niveli i kursimit të energjisë në raport me konsumin e përgjithshëm mesatar vjetor të energjisë në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin e rrugëve	17
Tabela 3. Kursimi i energjisë në ndërtesat dhe ndriçimin rrugor, të përzgjedhura për zbatim të masave të EE.....	17
Tabela 4. Rrezatimit mujor diellor në komunën e Rahovecit.....	20
Tabela 5. Vendbanimet dhe numri i banorëve në Komunën e Rahovecit.....	21
Tabela 6. Buxheti i komunës së Rahovecit për vitin 2018.....	24
Tabela 7. Investimet e realizuara në masat e EE në periudhën 2016-2018.....	25
Tabela 8. Rezervat qymyrit në Republikën e Kosovës	30
Tabela 9. Sasia e burimeve energjetike të konsumuar nga ndërtesat publike në tri vitet e fundit	38
Tabela 10. Ndërtesat e kulturës dhe sportit në komunën e Rahovecit të cilat nuk do të trajtohen për analiza të mëtejme të konsumit të energjisë.....	46
Tabela 11. konsumi i energjisë elektrike dhe kostoja mesatare vjetore e raportuar.....	50
Tabela 12. Pasqyra e llambave ekzistuese për ndriçimin e rrugëve.....	50
Tabela 13. Konsumi vjetor i karburantit nga flota komunale në periudhën 2016-2018.....	55
Tabela 14. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave të administratës publike ...	57
Tabela 15. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave të arsimit.....	58
Tabela 16. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave shëndetësore	58
Tabela 17. Potenciali i kursimit të energjisë në ndërtesën e zjarrfikësve dhe pylltarisë	60
Tabela 18. Potenciali i kursimit të ndriçimi publik-Rahovec (sipas konsumit të llogaritur)	60
Tabela 19. Potenciali i kursimit të energjisë në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin e rrugëve.	63
Tabela 20. Emisionet aktuale vjetore të CO ₂ dhe potenciali vjetor i kursimit	64
Tabela 21 Caku i kursimit vjetor të energjisë nga ndërtesat në të cilat do të aplikohen masa të EE	64
Tabela 22 Caku i kursimit vjetor të energjisë nga ndriçimi i rrugëve në të cilat planifikohet të ndërrohen llambat me ato LED	65
Tabela 23. Caku i kursimit të energjisë në raport me konsumin e përgjithshëm mesatar vjetor të energjisë nga ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi i rrugëve	65
Tabela 24. Ndërtesat me potencial kursimi, të rekomanduar për zbatim të masave të EE në	69
Tabela 25. Ndërtesat pa potencial kursimi të energjisë, të rekomanduar për zbatim të masave të EE në periudhën 2019-2021.....	70
Tabela 26. Ndërtesat me potencial kursimi të energjisë, të rekomanduar për renovim (Grupi 1)	71
Tabela 27. Ndërtesat që nuk kanë potencial të kursimit të energjisë, të rekomanduar për renovim (Grupi 2)	76
Tabela 28. Investimet në ndriçim sipas PKVEE	82
Tabela 29. Vlera financiare nëpër vite për krijimin e kapaciteteve dhe realizimin e studimit	83
Tabela 30. Vlera e planifikuar financiare nëpër vite për zbatimin e masave të EE në ndërtesa publike komunale dhe ndriçimin rrugor	84

Figurat

Figura 1. Pozita gjeografike e Komunës.....	19
Figura 2. Organogrami i komunës së Rahovecit.....	22
Figura 3. Pamje nga vreshtat dhe spërkatja e tyre	23
Figura 4. Pjesëmarrja e konsumit të energjisë elektrike në sektorët ekonomikë (%).....	26
Figura 5. Sasia e energjisë elektrike e konsumuar në periudhën 2016-2018	27
Figura 6. Rrjeti i energjisë elektrike	28
Figure 7.Sasia e naftës e konsumuar në periudhën 2016-2018.....	29
Figura 8.Basenet qymyrmbytëse të Kosovës	30
Figure 9. Sasia e linjitit e konsumuar në periudhën 2016-2018.....	31
Figura 10 Pyjet, kullosat dhe livadhet në komunën e Rahovecit	32
Figure 11. Sasia e drurit e konsumuar në periudhën 2016-2018	32
Figure 12 Sasia e peletit e konsumuar në periudhën 2016-2018.....	33
Figura 13. Konsumi i energjisë nga ndërtesat publike në tri vitet e fundit.....	37
Figura 14. Konsumi mesatar i energjisë sipas llojit të ndërtesave	37
Figure 15. Pjesëmarrja mesatare vjetore në përqindje të secilit burim energjetik	38
Figura 16. Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë sipas kategorive të ndërtesave.....	39
Figura 17. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat e administratës në periudhën 2016-2018.....	40
Figura 18. Pjesëmarrja mesatare vjetore në përqindje të secilit burim energjetik	40
Figura 19. Konsumi specifik mesatar vjetor në ndërtesat e administratës.....	41
Figura 20. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e arsimit në periudhën 2016-2018	42
Figura 21. Pjesëmarrja mesatare në përqindje të secilit burim energjetik, në periudhën 2016-2018.....	42
Figura 22. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018	43
Figura 23. Konsumi vjetor i energjisë nga ndërtesat shëndetësore në periudhën 2016-2018	44
Figura 24. Pjesëmarrja mesatare në përqindje të secilit burim energjetik në periudhën 2016-2018	44
Figura 25. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018	45
Figura 26. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat e kulturës dhe sportit në periudhën 2016-2018	46
Figura 27. Konsumi specifik mesatar vjetor në ndërtesat e kulturës dhe sportit.....	47
Figura 28. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat në periudhën 2016-2018	48
Figura 29. Pjesëmarrja mesatare në përqindje të secilit burim energjetik në periudhën 2016-2018	48
Figura 30. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018	49
Figura 31. Mënyra e furnizimit me ujë.....	52
Figura 32. Llojet dhe numri i llambave të ndriçimi publik në Rahovec.....	60
Figura 33. Konsumi mesatar vjetor dhe potenciali i kursimit të energjisë për kategoritë e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin rrugor	62
Figura 34. Potenciali vjetor i kursimit në % për kategoritë e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimit rrugor	62
Figura 35. Emisionet aktuale vjetore të CO2 dhe potenciali vjetor i kursimit.....	63

Shkurtesat

AKEE	Agjencia e Kosovës për Eficiencë të Energjisë
AKEREE	Asociacioni Kosovar për Energji të Ripërtëritshme dhe Eficiencë të Energjisë
AMF	Ambulancat e mjekësisë familjare
BE	Bashkimi Evropian
BRE	Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë
EC	European Commission/Komisioni Evropian
EU	European Union/ Bashkimi Evropian
CFL	Compact Fluorescent Lamp- llambë fluoreshente kompakte
CO ₂	Dyoksidi i karbonit
CO ₂ eqv	Carbon dioxide equivalent
CMS	Control Management System
DCU	Data Collection Unit
EE	Eficienca e Energjisë
€/v	Euro në vit
GLN	Gazi i lëngëzuar i naftës
HC	Hidrocentrale
kcal	kilocalorie /Kilokalori
KEDS	Kompania Kosovare për Shpërndarjen e energjisë elektrike
KESCO	Kompania Kosovare për Furnizim me Energji Elektrike
kgoe	Kilogram of oil equivalent
kJ	Kilojoules/ Kiloxhaulë
kV	Kilovolt
kWh	Kilovat orë
kWh/m ² /v	Kilovat orë për metër katror në vit
KP	Kompani private
KRM	Kompania Regjionale e Mbeturinave
ktoe	Kiloton oil ekuivalent
LCU	Light Control Unit
LED	Light-emitting diode
lit	Liter
m ²	Metër katror
m ³	Metër kub
MZHE	Ministria e Zhvillimit Ekonomik
MW	Megavat
MWh	Megavat orë
MWh/v	Megavat orë në vit
Na	Natriumi
NVM	Ndërmarrje të Vogla dhe të Mesme
OSSH	Operatori i Sistemit të Shpërndarjes
PVC	Polyvinyl chloride
QKMF	Qendra Kryesore e Mjekësisë familjare
QMF	Qendra e Mjekësisë familjare
sec	Sekond
SME	Softueri për Menaxhim të Energjisë
SHFMU	Shkolla Fillore e mesme e ulët

TC	Termocentral
UA	Udhëzimi Administrativ

1.Hyrje

Nevoja për të përshtatur politikën e zhvillimit komunal me kërkesat e vendit dhe politikat e reja të BE-së sa i përket reduktimit të emisioneve të gazrave serrë është një sfidë për secilën komunë, në këtë rast edhe për komunën e Rahovecit. Ajo kërkon veprime gjithëpërfshirëse që do të çojnë në uljen e kërkesës për ngrohje dhe energji elektrike si dhe reduktimin e përdorimit të lëndëve djegëse që janë ndotëse të ambientit. Adoptimit i një politike të tillë është një përpjekje për të ndërmarr veprime që çojnë në përdorimin e Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë (BRE).

Komuna e Rahovecit synon të ndërtojë një të ardhme duke punuar në reduktimin e konsumit të energjisë, reduktimin e gazrave me efekt serë dhe me këtë minimizimin e shpenzimeve komunale përmes ngritjes së Efiçencës së Energjisë. Me Planin Komunal të Veprimit për Efiçencë të Energjisë, komuna i bashkëngjitet iniciativës mbarë botërore për energji të pastër dhe të qëndrueshme për të ardhmen.

Përmes PKVEE, komuna do të:

- Paraqes konsumin e energjisë, përmes një analize të gjendjes aktuale lidhur me konsumin energjetik në stokun e ndërtesave të menaxhuara nga komuna;
- Identifikojë sektorët prioritarë në të cilët nevojitet të bëhen ndërhyrje për ngritjen e efiçencës së energjisë;
- Krijohej data bazën, përmes së cilës mund të monitorohen dhe raportohen aktivitetet rreth masave që do të merren në fushën e EE;
- Krijojë një strukturë më të mirë organizative dhe funksionale me qëllim të ngritjes së EE;
- Paraqiten të dhëna lidhur me mundësitë e financimit, për projektet prioritare.

Plani Komunal për Efiçencë të energjisë (PKEE) është pjesë thelbësore e pakos së dokumenteve zhvillimore Komunale. Plani përfshin zhvillimin e komponentëve të ndryshme që ndërlidhen me sektorë apo nën-sektor që në mënyrë aktive janë konsumatorë të energjisë. PKEE është dokument strategjik, i cili shërben si udhërrëfyes për hartimin e masave të mëtejme në nivelin lokal dhe që ndihmon në arritjen e caqeve nacionale për kursim të energjisë.

1.1 Konteksti

Meqenëse Kosova është palë nënshkruese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë, ka për obligim të harmonizojë ligjshmërinë e saj me direktivat përkatëse evropiane. Gjithashtu Kosova është pjesëmarrëse aktive në takimet e Komunitetit të energjisë dhe në Grupin Koordinues për EE.

Bazuar në Direktivën për Efiçencën e Energjisë 2012/27 / EU, që ka hyrë në fuqi më 5 dhjetor 2012, Bashkimi Evropian ka vendosur objektiva për reduktimin e konsumit të energjisë primare në 20% deri në vitin 2020. Kosova si palë nënshkruese e TKE duhet të kontribuojë në arritjen e objektivave të efiçencës së energjisë, duke krijuar politika adekuate dhe stimuj për kursimin e energjisë.

Në këtë drejtim Kosova ka përgatitur Planin e veprimit i Kosovës për Efiçencë të Energjisë (PVKEE) 2010-2018, i cili parasheh kursime të energjisë 9% ose rreth 92 ktoe, deri në vitin 2018. Plani i parë afatmesëm i veprimit i Kosovës për Efiçencë të Energjisë (PVKEE) 2010-2012, tashmë i zbatuar dhe ka paraparë kursim të energjisë 3% ose rreth 31 ktoe, deri në vitin 2012 gjë që është arritur. Plani i dytë afatmesëm Kombëtar i Veprimit për Efiçencë të Energjisë (PVKEE) 2013-2015, ku ishin paraparë kursimet prej 3% ose rreth 31 ktoe. Plani i tretë afatmesëm Kombëtar i Veprimit për Efiçencë të Energjisë (PVKEE) 2016-2018, ku ishin paraparë kursimet prej 3% ose rreth 31 ktoe.

Aktivitetet në nivel lokal luajnë një rol të rëndësishëm në arritjen e objektivave të lartpërmendura në nivel kombëtar. Gjithashtu, komunat janë të obliguara të përgatisin planin komunal për EE, bazuar në nenin 9 të ligjit për EE Nr. 04/L-016.

1.1.1 Objektivat dhe përfitimet e PKVEE

Plani i EE për Komunën e Rahovecit është një dokument që analizon situatën aktuale dhe rekomandon veprimet dhe ndryshimet që duhet të ndërmerren për të ardhmen në sektorët e ndryshëm të shërbimeve komunale në lidhje me konsumin e energjisë. Në të janë analizuar dhe përfshirë të gjitha ndryshimet e nevojshme që duhet të ndërmerren për të rritur efiçencën në përdorimin e energjisë, sigurinë e furnizimit me burime energjetike, optimizmin e burimeve për mbulimin e nevojave me synim kryesor zhvillimin e qëndrueshëm të ekonomisë për të ardhmen e komunës së Rahovecit.

Objektivi

Objektivi i përgjithshëm i PKVEE është zvogëlimi i konsumit të energjisë në ndërtesat publike, flotën komunale dhe ndriçimin publik, rritja e nivelit të rehatisë, zvogëlimi i kostos së shpenzimeve të energjisë si dhe krijimi i sistemit për menaxhimin e energjisë në komunën e Rahovecit.

PKVEE, pritet që në komunën e Rahovecit, të ndikojë si në vijim:

- Krijimin dhe zhvillimin e sistemit për menaxhim të energjisë;
- Krijimin e kapaciteteve profesionale për planifikim, monitorim dhe raportim;
- Ngritjen e vetëdijes për kursimin e energjisë të vendimmarrësit, operatorët, dhe përdoruesit fundor;
- Përmirësimin e shërbimeve komunale;

- Zvogëlimin e konsumit të energjisë në ndërtesat publike komunale, në ndriçimin publik dhe në transport;
- Reduktimin e kostove të energjisë për buxhetin komunal;
- Renovimin e sistemeve të energjisë dhe ndërtesave;
- Përmirësimin e kushteve sanitare dhe nivelit të rehatisë në ndërtesat publike;
- Ruajtjen e mjedisit dhe reduktimin e emetimeve të CO₂ dhe gazrave tjera me efekt serrë përmes zbatimit të masave të EE.

Përfitimet

- **Përfitimet financiare** - Kursimet në kostot e energjisë sjellin përmirësim të bilancit fiskal. Prandaj EE paraqet mundësi për komunën dhe sektorin publik për të zvogëluar buxhetin për kostot e konsumit të energjisë;
- **Zhvillimi i qëndrueshëm ekonomik** - Investimet në EE kanë ndikim pozitiv ekonomik, pasi ato kontribuojnë në zhvillimin e industrisë moderne që ofron punë dhe një sërë mundësish për zhvillimin e biznesit. Përveç kësaj, ato krijojnë të ardhura nga taksat për punët ndërtimore, të nevojshme për zbatimin e masave të EE;
- **Rritja e rehatisë** - Përmes investimeve në fushën e EE rritet rehatia, gjë që mund të ndikojë në rritjen e produktivitetit;
- **Siguria e furnizimit me energji** - Përmirësimi i efijencës së energjisë sjell besueshmëri dhe siguri më të madhe të furnizimit me energji dhe demonstroi gatishmërinë e komunës për të qenë shembull në promovimin e synimeve kombëtare për EE;
- **Mbrojtja e mjedisit** - Zvogëlimi i konsumit të energjisë, zvogëlon nevojën për rritjen e prodhimit dhe kapaciteteve të prodhimit të energjisë, kjo ndikon drejtpërdrejtë në zvogëlimin e emisioneve të dëmshme për ambientin.

1.1.2 Politikat dhe korniza ligjore

Plani Komunal i Veprimit për Efijencë të Energjisë, për të qenë i zbatueshëm duhet të jetë në përputhje me politikat dhe legjislacionin përkatës vendor.

Politikat

Strategjia e Energjisë e Republikës së Kosovës 2017-2026 – e miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës me datë 26 janar 2018. Në kuadër të këtij dokumenti, Eficienca e energjisë në Kosovë, konsiderohet si një komponentë esenciale e planifikimit, zhvillimit strategjik dhe ekonomik të Kosovës. Në kuadër të strategjisë, është objektivi i pestë - plotësimi i caqeve dhe detyrimet për eficiencë të energjisë, burimeve të ripërtëritshme dhe mjedisit. Në kuadër të këtij objektivi janë planifikuar një sërë aktivitete për fushën e EE.

Programi i Zbatimit të Strategjisë së Energjisë 2018-2020 - i miratuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës me 17.07.2018. Në kuadër të programit, janë planifikuar një sërë masash në zbatim të EE në ndërtesat publike përfshirë hartimin dhe miratimin e akteve nënligjore që rrjedhin nga ligji i ri për eficiencën e energjisë, zhvillimin e kapaciteteve në nivel qendror dhe lokal për zbatimin e politikave të Eficiencës së Energjisë, Zhvillimin e Planit të Veprimit për Eficiencën e Energjisë për periudhën 2019 e më tej sipas kërkesave të Direktivës 2012/27/EU dhe një studimi paraprak. Gjithashtu është planifikuar që deri në vitin 2020 të hartohet/miratohet Plani i Veprimit për Eficiencën e Energjisë për periudhën 2019-2021 dhe Plani i Veprimit për Eficiencën e Energjisë për periudhën 2019-2027.

Legjislacioni

Aktualisht, në Kosovë ekziston korniza ligjore bazë për sektorin e energjisë, që përgjithësisht është në përputhje me acquis të energjisë të Bashkimit Evropian (BE). Ndërsa legjislacioni primar për EE është Ligji Nr. 06/L-079 për Eficiencë të Energjisë.

Ky ligj:

- Përcakton kornizën ligjore të domosdoshme për promovimin dhe përmirësimin e eficiencës së energjisë në Republikën e Kosovës;
- Rregullon aktivitetet që kanë për qëllim zvogëlimin e intensitetit energjetik në ekonominë shtetërore dhe që i kontribuojnë zvogëlimit të ndikimit negativ në mjedis të aktiviteteve që ndërlidhen me sektorin e energjisë;
- Transpozon Direktivën 2012/27/EU të datës 25 tetor 2012 për eficiencën e energjisë, duke ndryshuar Direktivat 2009/125/EC dhe 2010/30/ EU dhe duke shfuqizuar Direktivat 2004/8/ EC dhe 2006/32 /EU; dhe
- Siguron bazën ligjore për transpozimin e legjislacionit që ndërlidhet me kornizën e etiketimit të performancës energjetike për produktet e ndërlidhura me

energjinë.

Përveç ligjeve bazë të sektorit të energjisë, ekzistojnë një numër aktesh nënligjore të cilat janë në fuqi si Udhëzime Administrative (UA) dhe rregullore të ndryshme si:

- Udhëzimi Administrativ nr. 14/2012 për promovimin e efijencës së energjisë të përdoruesit fundor dhe shërbimet energjetike;
- Udhëzimi Administrativ nr. 09/2012 për pajisjet e etiketimit që përdorin energjinë
- Udhëzimi Administrativ nr. 01/2012 për Auditimin e Energjisë;
- Udhëzimi Administrativ nr. 09/2017 për Zyrat Komunale të Energjisë
- Rregullorja nr. 01/2012 për themelimin e Komisionit për Çertifikimin e Auditorëve dhe Menaxherëve të Energjisë;
- Udhëzimi Administrativ nr. 05/2017 për Caqet e Energjisë nga Burimet e Ripërtëritshme;
- Udhëzimi Administrativ nr. 06/2017 për Promovimin e Shfrytëzimit të Energjisë nga Burimet e Ripërtëritshme;
- Rregullorja nr.02/18 për metodologjinë kombëtare për kalkulimin e performancës së integruar energjetike të ndërtesave;
- Rregullorja nr.03/18 për procedurën e çertifikimit të performancës energjetike në ndërtesë;
- Rregullorja nr.04/18 për kërkesat minimale të performancës energjetike të ndërtesave;
- Rregullorja nr. 01/2018 për inspektimin e sistemeve të ngrohjes dhe sistemeve për kondicionim të ajrit.

1.2 Përmbledhje ekzekutive

PKVEE paraqet informacionin lidhur me konsumin e energjisë në ndërtesat publike komunale siç janë ndërtesat administrative, arsimore, kulturore dhe sportive, shëndetësore, ndërtesës së zjarrfikësve, mbrojtjes së pyjeve, të ndriçimit publik dhe flotës komunale të transportit.

Plani i Veprimit për Efijencën e Energjisë paraqet gjetjet dhe rekomandimet kryesore për energjinë në komunën e Rahovecit, sidomos për dy sektorët më të rëndësishëm të shërbimeve komunale atë të ndërtesave publike dhe ndriçimit rrugor. Plani është draftuar nga grupi i ekspertëve të AKEREE-së, në mbështetje të plotë të grupit punues komunal dhe në mbështetje financiare të GIZ-it.

Përmes Planit Komunal të Efijencës së Energjisë, komuna e Rahovecit promovon një planifikim afatmesëm për arritjen e objektivave mjedisore dhe ekonomike. Në kuadër të

këtij plani rëndësi e veçantë i është kushtuar potencialit të kursimit të energjisë dhe identifikimit të prioriteteve për investime në periudhën afatmesme.

Në komunën e Rahovecit:

- Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018 nga ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi rrugor – 7,407.62 MWh/v;
- Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018 nga ndërtesat publike – 5,590.93 MWh/v;
- Potenciali vjetor i kursimit të energjisë në ndërtesat publike komunale – 1,820.01 MWh/v ose 32.55 %;
- Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018 nga ndriçimi rrugor - 1,816.69 MWh/v;
- Potenciali vjetor i kursimit të energjisë në ndriçimin rrugor – 232.41 MWh/v ose 12.76 % në raport me konsumin e përgjithshëm të energjisë elektrike (sipas konsumit të raportuar).

Më detajisht, konsumi aktual vjetor dhe potenciali i kursimit nga sektori i ndërtesave publike komunale dhe ndriçimi rrugor është i paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 1. Konsumi mesatar vjetor i energjisë dhe potenciali i kursimit nga ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi rrugor

Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018								
	Administrative	Arsimore	Shëndetësore	Kulturore dhe sportive	Ndërtesa e zjarrfikësve dhe pylltarisë	Gjithsej ndërtesat publike komunale	Ndriçimi i rrugëve	Gjithsej
Nr. i ndërtesave	9	41	14	4	2	70	-	70.00
Sipërfaqja e përgjithshme (m ²)	5525.67	54857.38	6364.91	2354.76	909.10	70011.82	-	70011.82
Sipërfaqja që ngrohet (m ²)	2757.00	40673.90	4538.00	335.00	38.00	48341.90	-	48341.90
Konsumi mesatar vjetor i energjisë (MWh/v)	455.99	4150.96	880.92	40.29	62.77	5590.93	1816.69	7407.62
Kosto mesatare vjetore e energjisë (€/v)	33243.38	148675.58	69730.79	4283.46	5127.77	261060.98	54576.00	315636.98
Emisioni i t CO ₂ /v	291.88	730.35	582.25	57.93	59.41	1721.83	1215.15	2936.98
Potenciali i kursimit të energjisë								
Numri i ndërtesave me potencial kursimi	9	31	10	0	2	52	-	52.00
Sipërfaqja e përgjithshme (m ²)	5525.67	29167.79	5427.89	0.00	909.10	41030.45	-	41030.45
Sipërfaqja që ngrohet (m ²)	2757.00	19971.70	3858.00	0.00	38.00	26624.70	-	26624.70
Kursimi i energjisë (MWh/v)	164.20	1190.61	445.01	0.00	20.19	1820.01	232.41	2052.42

Investimet në ndërtesa me potencial kursimi (€)	117500.00	1625600.00	158000.00	0.00	25000.00	1926100.00	140646.00	2066746.00
Kursimi i t CO ₂ /v	92.55	209.38	310.37	0.00	17.75	630.05	333.74	963.79

Në kuadër të këtij plani, në komunën e Rahovecit pritet të arrihet caku i kursimit të energjisë prej 637.39 MWh/v ose 8.60%, krahasuar me konsumin aktual vjetor (të raportuar) nga sektori i ndërtesave publike komunale dhe ndriçimi rrugor. Me detajisht, caku i kursimit të energjisë në raport me konsumin e raportuar është i paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 2. Caku dhe niveli i kursimit të energjisë në raport me konsumin e përgjithshëm mesatar vjetor të energjisë në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin e rrugëve

Sektori	Konsumi aktual mesatar vjetor i energjisë 2016-2018	Kostoja mesatare vjetore e konsumit të energjisë	Caku i kursimit të energjisë në kuadër të planit 2019-2021	Caku i kursimit të energjisë në kuadër të planit 2019-2021	Kosto e investimeve në masa të EE për plotësimin e caktit të kursimit të energjisë
	MWh/v	€/v	MWh/v	%	€
Ndërtesat publike komunale	5590.93	261060.98	405.55	7.25	942,000.00
Ndriçimi i rrugëve	1816.69	54576.00	231.84	12.76	140646.00
Gjithsej	7407.62	315636.98	637.39	8.6	1,082,646.00

Në kuadër të këtij plani janë identifikuar 13 ndërtesa publike komunale, në të cilat planifikohet të zbatohen masat e EE në periudhën 2019-2021.

Sa i përket ndriçimit rrugor, në kuadër të këtij plani është rekomanduar që masat për EE të zbatohen në të gjitha pjesët e ndriçimit që nuk janë me llamba LED. Kjo përfshin 35 rrugë të qytetit dhe 12 fshatra që janë të propozuar të zbatohen përmes 5 projekteve.

Kursimi i energjisë që do arrihet në kuadër të investimeve në raport me konsumin aktual vjetor të këtyre ndërtesave dhe ndriçimit rrugor të identifikuar për investime, është i paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 3. Kursimi i energjisë në ndërtesat dhe ndriçimin rrugor, të përzgjedhura për zbatim të masave të EE

Kategoria	Numri i ndërtesave/rrugëve për zbatim të masave të EE	Sipërfaqja e ndërtesave (m ²)	Sipërfaqja ngrohëse, (m ²)	Konsumi mesatar vjetor i energjisë 2016-2018 (MWh/v)	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (kWh/m ² /v)	Kursimi vjetor i energjisë (MWh/v)	Kursimi vjetor i energjisë (%)	Investimet (€)
-----------	---	---	--	--	---	------------------------------------	--------------------------------	----------------

Ndërtesa publike komunale	13	15171.14	10070.00	1163.17	175.18	405.55	34.87	942,000.00
Ndriçimi rrugor	35 rrugë dhe 12 fshatra	-	-	385.48	-	231.84	60.14	140646.00
Gjithsej	-	15171.14	10070.00	1548.65	-	637.39	41.16	1,082,646.00

2. Informacioni bazik rreth komunës

2.1 Pozita dhe topografia

Territori i komunës së Rahovecit përfshihet në regjionin e Prizrenit dhe ka një pozitë të mirë gjeografike. Shtrihet në pjesën qendrore të gadishullit Ballkanik dhe i takon Evropës juglindore. Ky territor përfshin pjesën qendrore dhe jugore të rrafshit të Dukagjinit dhe është i ndarë në tri tërësi ose mikro regjione. E këto janë: rrafshi-luginor, kodrinor dhe malor. Territori i komunës së Rahovecit zë një sipërfaqe prej 275.5 km². Në Veri kufizohet me Komunën e Klinës me distancë rreth 45 km, në Veri lindje me Komunën e Malishevës rreth 16 km, në Jug lindje me komunën e Suharekës rreth 17 km dhe atë të Mamushës, në Jug me komunën e Prizrenit 25 km, dhe në Perëndim me komunën e Gjakovës 28 km dhe në largësi nga kryeqendra e Kosovës (Prishtina) rreth 60 km. Në Komunën e Rahovecit temperaturat mesatare vjetore janë 11,68 °C.

Vendbanimet në komunën e Rahovecit shtrihen në lartësitë mbidetare prej 310 m Krusha e Madhe, deri në 920 m lartësi mbidetare Zatriqi.

Për kah lartësia mbidetare këto vendbanime ndahen në luginore-rrafshore, kodrinore dhe malore. Vendbanimet të cilat janë të përfshira në lugina ose rrafshina janë këto: (310 – 350 m.)¹ Xërxa, Fortesa, Gexha, Malësia e Vogël, Ratkoci, Denji, Dabidoli, Çifllaku, Nagaci, Hoça e Vogël dhe Retia.

Vendbanimet të cilat janë të përfshira në lartësitë mbidetare prej 350 – 600 m që i takojnë kategorisë së vendbanimeve kodrinore janë: Rahoveci, Drenoci, Senovci, Pastaselli, Palluzhë, Kramoviku, Mrasori, Hoça e Madhe, Apterushë, Zaçishti, Patoçani i Ulët, Patoçani i Epërm, Nashpalla, Bratotini, Baboc, Vranjaka, Celina dhe Krusha e Madhe (edhe pse disa pjesë të reja të vendbanimeve të këtyre fshatrave u takojnë pjesës së kategorisë së luginave ose rrafshinave.)

Vendbanimet malore shtrihen në lartësitë mbidetare prej 600 – 1.000 m e këto janë: Zatriqi, Kazniku dhe Drenoci.

¹ Plani Zhvillimor Komunal – 2013-2023 - Rahovec

Figura 1. Pozita gjeografike e Komunës

2.2 Klima²

Në territorin e Komunës së Rahovecit mbizotëron klimë kontinentale me ndikim mesdhetar. Faktorët më të rëndësishëm të cilët ndikojnë në klimën e kësaj hapësire janë: pozita e përshtatshme gjeografike, largësia e vogël e Rahovecit nga Deti Adriatik (102 km deri të gryka e derdhjes së lumit Drinit të Bardhë në detin Adriatik), lartësia mesatare mbidetare (rreth 308 në luginën e lumit të Drinit të Bardhë të Krusha e Madhe dhe 1.039 në majën e Zatriqit, që do të thotë mesatarja 550 m në tërë sipërfaqen e komunës), barriera e malit të Shkozës, Zatriqit dhe Koznikut, zhvillimi i mirë i botës bimore dhe shtazore (livadhet, kullosat, të mbjellurat dhe pyjet) etj. Klima me tipare të mesme mesdhetare ndihet rreth lumit Drini i Bardhë si dhe në këto vendbanime: Krushë e Madhe, Celinë, Fortesë, Xerxë, Gexhë, Ratkoc dhe Çifllak. Klima me ndikim kontinental ndikon në malet e Koznikut, Zatriqit dhe Shkozës³.

Në Komunën e Rahovecit temperaturat mesatare vjetore janë 11.680 °C. Maksimumi absolut paraqitet në muajin Korrik prej 38.50 C, ndërsa minimum në muajin shkurt me – 14.50°C. Muaji më i nxehtë është Korriku me temperaturë deri në 38,5 °C dhe më i ftohti është muaji Shkurt me temperaturë -18 °C.

² <https://kk.rks-gov.net/rahovec/qyteti/pozita-gjeografike/>; Plani Zhvillimor Komunal - Rahovec;
https://sq.wikipedia.org/wiki/Rahoveci#Kushtet_klimatike

³ Plani Zhvillimor Komunal-RAHOVEC

Reshjet maksimale në Rahovec janë 1047.2 mm, ndërsa minimale janë 609.9 mm. Mesatarja e reshjeve është 707.7 mm. Të reshurat e dëborës janë më të mëdha në Rahovec, në muajin Janar. Në Rahovec, mesatarisht janë 15.7 ditë me borë. Rahoveci ka mesataren vjetore me mjegull prej 19.7 ditë apo 5.4 %.

Më së shpeshti fryjnë erërat e veriut (11.8 %), veri-lindja (62 %), dhe perëndimi (50 %), ndërsa më së paku fryjnë erërat e lindjes (17 %), jugut (14 %) dhe jug-lindja (4 %).

Në tabelën me poshtë janë të paraqitura të dhënat lidhur me rrezatimin diellor në komunën e Rahovecit. Të dhënat janë për lokacionin: Vendndodhja: 42°23'47 "Veri, 20°39'10" Lindje, dhe lartësi: 395 m.

Tabela 4. Rrezatimit mujor diellor në komunën e Rahovecit⁴

Month	H_h	H_{opt}	$H(45)$	I_{opt}	T_{24h}	N_{DD}
Jan	1460	2150	2300	59	3.9	510
Feb	2230	3020	3160	53	5.2	415
Mar	3810	4660	4710	42	9.4	309
Apr	4840	5270	5110	28	14.1	146
May	5790	5760	5390	15	18.7	32
Jun	6770	6430	5880	8	23.3	7
Jul	7080	6910	6370	13	26.9	0
Aug	6280	6700	6400	24	27.4	14
Sep	4400	5310	5320	39	22.0	63
Oct	3060	4220	4410	52	15.1	231
Nov	1750	2620	2810	59	10.6	405
Dec	1170	1720	1840	60	4.7	526
Year	4070	4570	4480	32	15.1	2658

Ku janë:

H_h - Rrezatim në planin horizontal ($Wh/m^2/ditë$)

H_{opt} - Rrezatimi në planin e pjerrtë optimal ($Wh/m^2 / ditë$)

$H(45)$ - Rrezatim në planin këndor prej 45 shkallë ($Wh/m^2/ditë$)

I_{opt} - Këndi optimal i pjerrtësisë

T_{24h} - Temperatura mesatare për 24 orë ($^{\circ}C$)

N_{DD} - Numri i gradë ditëve të ngrohjes.

2.3 Popullsia dhe vendbanimet⁵

⁴ <http://re.jrc.ec.europa.eu/pvgis/apps4/pvest.php?lang=en&map=europe>

⁵ Plani Zhvillimor Komunal 2013-2023 - Rahovec

Në komunën e Rahovecit jetojnë rreth 56208 banorë¹. Kjo popullsi jeton në gjithsej 36 vendbanime dhe në një sipërfaqe prej 275.5 km². Nga kjo del se mesatarisht në këtë komunë jetojnë rreth 204 banorë në një km².

Numri i popullsisë në komunën e Rahovecit ka shënuar një rritje të konsiderueshme me rreth 35921 banorë prej vitit 1948 deri në vitin 2011. Pra në bazë të kësaj rritje del se mesatarisht popullsia ka shënuar rritje prej 552 banorë në vit. Brenda periudhë kohore 65 vjeçare popullsia e Rahovecit është rritur gati për tri herë.

Popullsia e komunës së Rahovecit jeton në gjithsej 36 vendbanime, prej tyre 35 janë fshatra dhe vetë qyteti i Rahovecit. Këto vendbanime kanë dallime të theksuara sa i përket numrit të popullsisë. Në qytetin e Rahovecit jetojnë rreth 15892 banorë që do të thotë se rreth 28 % e popullsisë së tërësishme jeton në këtë qytet, ndërsa në të gjitha vendbanimet tjera jetojnë rreth 40316 banor apo rreth 72 %.

Tabela 5. Vendbanimet dhe numri i banorëve në Komunën e Rahovecit

Nr.	Vendbanimet	Numri i banorëve	Nr.	Vendbanimet	Numri i banorëve
1	Bellacrkë	2270	19	Opterushë	1911
2	Bërnjak	40	20	Pastasellë	1011
3	Bratotin	396	21	Pataqan i Epërm	533
4	Brestovc	1288	22	Pataqan i Ultë	1077
5	Celinë	1903	23	Petkoviq	731
6	Çifllak	1292	24	Polluzhë	808
7	Dabidol	799	25	Radostë	2346
8	Denjë	1755	26	Rahovec	15892
9	Drenoc	1587	27	Ratkoc	3791
10	Gexhë	660	28	Reti e Ulet	234
11	Hoçë e Madhe	124	29	Retijë	771
12	Hoçë e Vogël	1166	30	Sapniq	996
13	Kaznik	164	31	Sarosh	6
14	Kramovik	1125	32	Senoc	687
15	Krushë e Madhe	4473	33	Vrajakë	838
16	Mrasor	191	34	Xërxë	3184
17	Nagavc	743	35	Zatriq	535
18	Nushpal	220	36	Zoqishtë	659

2.4 Struktura organizative e komunës së Rahovecit

Komuna e Rahovecit funksionon në bazë të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale (Ligji Nr. 03/L-040), Statutit të saj dhe akteve të tjera nënligjore. Ky ligj përkufizon statusin ligjor të komunave, kompetencat dhe parimet e përgjithshme të financave komunale organizimin dhe funksionimin e organeve komunale, marrëdhëniet brenda komunale

dhe bashkëpunimin ndër komunal, duke përfshirë bashkëpunimin ndërkufitar dhe marrëdhëniet ndërmjet komunave dhe pushtetit qendror.

Kuvendi i Komunës është organi më i lartë në Komunë dhe zgjidhet në mënyrë të drejtpërdrejtë nga qytetarët në pajtim me Ligjin mbi Zgjedhjet Lokale. Kuvendi i Komunës ka 31⁶ anëtarë, miraton Statutin dhe e ndryshon atë nëse konsideron se një gjë e tillë është e nevojshme.

Shërbimet e Komunës së Rahovecit të qytetarët, janë të ndryshme dhe të shumta, duke filluar nga rregullimi i dokumenteve të statusit civil deri në projektet kapitale. Struktura organizative e komunës së Rahovecit është e paraqitur në organogramin, si me poshtë

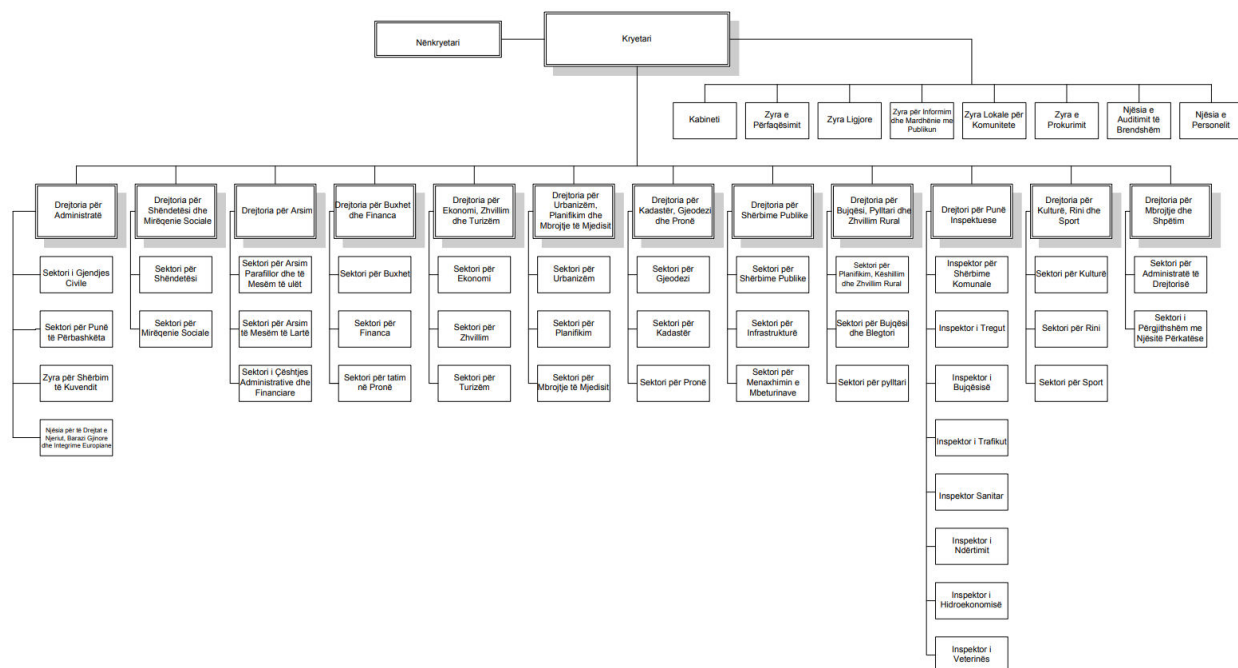

Figura 2. Organogrami i komunës së Rahovecit⁷

2.5 Treguesit ekonomik dhe financiar

Komuna e Rahovecit me prodhim të verës dhe token pjellore ka potenciale të mëdha për zhvillime në të ardhmen. Zhvillimi ekonomik në komunën e Rahovecit është i orientuar me së shumti në bujqësi, vreshtari dhe perim-kulturë. Afro 65% e popullatës është vlerësuar së sigurojnë ekzistencën nga aktivitetet bujqësore. Mesatarja vjetore e të ardhurave për një fermer është përafërsisht 2500 deri 3000 €. Komuna e Rahovecit disponon me rreth 50 % të sipërfaqeve të vreshtave të Kosovës si dhe kapaciteteve përpunuese.

⁶ Profili i komunave të Republikës së Kosovës -Komuna e Rahovecit- MAPL

⁷ <https://kk.rks-gov.net/rahovec/wp-content/uploads/sites/23/2019/01/Organogrami-Komuna-Rahovec.pdf>

Duke marrë parasysh kushtet e favorshme topografike, klimatike dhe agro-ekologjike, puna në bujqësi, vreshtari dhe vrerari përbën aktivitetin themelor ekonomik në Rahovec, në të gjitha aspektet duke përfshirë prodhimin, burimin e të ardhurave dhe punësimin.

Sipas shënimeve të Entit Statistikorë, Komuna e Rahovecit disponon me 13600 hektar tokë bujqësore, sipërfaqet e tokës bujqësore të cilat gjenden përgjatë shtratit të lumit Drini i Bardhë në lartësi mbidetare prej 310 – 350 m, është tokë me pjellori të lartë në të cilat kultivohen kulturat bujqësore intensive, siç janë perimet (speci, domate, patate, tranguj, shalqiri, karrota e tjera) dhe kulturat lavërtarë (gruri, misri). Në tokat kodrinore, në lartësi mbidetare prej 350 – 600 m. gjendet toka e tipit Smonicë ku kultivohen kulturat lavërtare pranverore dhe vjeshtore dhe kulturat shumëvjeçare kullosat. Më kulturat lavërtare vjeshtore mbillen rreth 2.400 hektar, ku kryesisht mbillet gruri. Në bazë të dhënave, rendimenti mesatar i grurit është 3,5 t/ha.

Në komunën e Rahovecit ekziston sistemi i ujitjes me të cilin menaxhon Kompania Regjionale e Ujitjes (KRU)-Radoniqi, me seli në Gjakovë. Me këtë sistem ujiten 2,658.63 hektar tokë të punueshme bujqësore. Sipërfaqja e përgjithshme e vreshtave në komunën e Rahovecit është 2168 Ha, me trend të rritjes.

Figura 3. Pamje nga vreshtat dhe spërkatja e tyre

Sektori i industrisë në Komunën e Rahovecit, bazohet kryesisht në industrinë agro-industriale, përpunimin e rrushit dhe të grurit, industrinë e plastikës, ndërtimtarisë, teknologjinë përpunuese të metaleve, teknologjive për ngrohje dhe ftohje, artizanale, tregti, shërbime etj. Pas luftës, ndërmarrjet e vogla kanë shfaqur tendencën për shfrytëzimin dhe përpunimin e gurit, rërës, zhavorrit dhe argjilës.

Duke e pasur parasysh nivelin e përgatitjes profesionale dhe shpirtin ndërmarrës, shumë individë kanë filluar me biznese individuale dhe familjare duke trasuar rrugën për një të ardhme dhe duke u bazuar në ekonominë e tregut, si e vetmja perspektivë zhvillimore.

Në komunën e Rahovecit veprojnë 1000 biznese private, dhe veprimtaria e tyre është prodhuese, industriale, shërbyese dhe tregtare. Problemi i nivelit të lartë të papunësisë në nivel të Kosovës, reflektohet edhe në Komunën e Rahovecit.

Tabela 6. Buxheti i komunës së Rahovecit për vitin 2018

Rahovec	2018 në €
Buxheti total	13,660,103.00
Totali i faturave të energjisë	371584.62
Ndërtesat publike – (përfshi energjinë elektrike)	273,356.97 ⁸
Ndriçimi publik	57,878.77 ⁹
Flota e komunës (karburant për automjete)	40,348.88
TOTALI i investimeve në masa të EE	291.396,70€

2.6 Ndërlidhja me politikat e tjera lokale dhe rajonale

Zhvillimi i planit të efijencës së energjisë është bazuar në analizën e të dhënave komunale për energjinë, për periudhën 2016-2018 dhe parashikon një periudhë zbatimi nga 2019 deri në 2021. PKVEE ndërlidhet edhe me një numër të dokumenteve tjera si:

Strategjia Kombëtare e Zhvillimit 2016-2021- në kuadër të këtij dokumenti, Shtylla 4 përfshin: infrastrukturën me 4 masa prioritare, masa 3 - ulja e konsumit të energjisë përmes masave të efijencës së energjisë.

Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës për periudhën 2017-2021- masa e pestë- Plotësimi i caqeve dhe obligimeve për efijencë të energjisë dhe Burime të Ripërtërishme të Energjisë, në kuadër të së cilës theksohet: Kosova është zotuar në përmbushjen e cakut të kursimit prej 9% nga konsumi i gjithmbarshëm i energjisë, cak i vendosur sipas Direktivës 2006/32/EC të BE-së. Gjithashtu ka marrë obligimet për zbatimin e politikave të reja të BE-së që burojnë nga Direktiva Evropiane 2012/27/EC për efijencën e energjisë.

Programi i Kosovës për Reforma në Ekonomi-masa 2- Ulja e konsumit të energjisë nëpërmjet masave të efijencës së energjisë – kjo masë synon të kontribuojë në arritjen e cakut të kursimit të energjisë për 9%, nëpërmjet zbatimit të masave të EE dhe burimeve të ripërtërishme të energjisë në sektorin publik dhe residential, dhe duke vendosur kornizën ligjore për efijencë të energjisë në sektorin privat. Kjo masë është e ndërlidhur me rekomandimin e politikave nga Dialogu Ekonomik dhe Financiar ndërmjet BE-së dhe Ballkanit Perëndimor dhe Turqisë, 23 maj 2017.

Plani Zhvillimor Komunal – Rahovec – Plani zhvillimor është dokument, i hartuar për territorin e komunës për periudhën kohore deri në vitin 2020 dhe jep udhëzime konkrete për veprimet që duhet të ndërmerren në përmirësimin e jetës së qytetarëve të komunës

⁸ Kosto e llogaritur nga të dhënat e pranuar

⁹ Kosto e llogaritur nga të dhënat e pranuar

së Rahovecit, duke ndikuar në ngritjen e kualitetit social, ekonomik dhe fizik të hapësirës përkatëse.

Plani Komunal për Eficiencë të Energjisë 2015 -2020- është përgatitur sipas Ligjit për Eficiencën e Energjisë 04 / L-016 dhe paraqet dokumentin e Komunës i cili është përqendruar në adresimin e eficiencës së energjisë në nivelin komunal. Sipas këtij plani, Komuna e Rahovecit i ka vënë vetës si qëllim një kursim prej 27% të konsumit total të energjisë deri në vitin 2020 në stokun e ndërtesave publike dhe ndriçim publik, sektorë nën menaxhimin e drejtpërdrejt të Komunës, dhe ky plan, i pari i llojit të vet për komunën e Rahovecit, ka shërbye si udhëzues për arritjen e këtij qëllimi. Gjithashtu, ky plan adreson konsumin energjetik në stokun e ndërtesave dhe ndriçimin publik në pronësinë dhe nën menaxhimin e Komunës së Rahovecit.

2.7 Përvoja në zbatimin e masave të EE

2.7.1 Kapacitetet në zbatimin e projekteve

Në vitet e fundit, komuna e Rahovecit ka zbatuar një numër të madh të projekteve në fushën e EE. Kjo dëshmon se stafi i komunës ka përvojë mjaft të mirë në zbatimin e masave të EE. Përvoja e tyre lidhet, sidomos në përgatitjen e TeR/specifikacionit teknik, tenderimit, mbikëqyrjes, monitorimit dhe raportimit lidhur me rezultatet e arritura.

Komuna e Rahovecit e ka të caktuar zyrtarin për energji, mirëpo edhe më tej nuk ka zyre për energji sipas Udhëzimit Administrativ nr. 09/2017, e cila do koordinojë aktivitetet me sektorë të tjerë në proces të realizimit të projekteve. Me krijimin dhe funksionalizimin e sistemit komunal për menaxhimin e energjisë dhe me vendosjen e të dhënave në softuerin SME, zyrtari komunal i energjisë do të ketë më të lehtë menaxhimin e të dhënave nga terreni për ndërtesat publike komunale dhe ndriçimin publik, si dhe në krijimin e Planit Komunal të Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE). Ky softuer është një mjet i cili do të lehtësojë procesin e planifikimit, monitorimit dhe raportimit lidhur me projektet në fushën e EE.

Tabela 7. Investimet e realizuara ne masat e EE në periudhën 2016-2018

Masat kryesore të Eficiencës së Energjisë	Kostoja në (€) nëpër vite		
	2016	2017	2018
• Instalimi i ngrohjes qendrore • Ndërrimi i dritareve dhe izolimi i kulmit • Ndërrimi i dyshemesë • Hidroizolimi dhe termoizolimi i dyshemeve të klasave • Ndërrimi i dritareve dhe masa termoizoluse • Ndërrimi i trupave ndriçues nga ata të natriumit në trupa ndriçues me llamba LED • Ndriçim i ri • Ndërrimi i dritareve nga druri me dritare nga PVC me dy shtresa xhami	194.571,10€	165.779,52€	291.396,70€

3. Furnizim me energji, prodhimi dhe shpërndarja

3.1 Furnizimi me energji

3.1.1 Energjia elektrike

3.1.1.1 Furnizim me energji elektrike

Problemi i furnizimit me energji elektrike në Kosovë e ka gjenezën në shkatërrimin e qëllimshëm të sistemit të energjisë elektrike, në të gjitha elementet e tij, nga regjimi pushtues, veçanërisht në vitet e 90-ta. Që nga viti 1984 nuk ka pasur ndërtime të kapaciteteve të reja gjeneruese të energjisë elektrike, me përjashtim të disa kapaciteteve të vogla hidrike, por që nuk kanë pasur ndikim në zgjidhjen e problemit të sigurtisë së furnizimit me energji elektrike. Aktualisht shumica e blloqeve të termocentraleve janë në fundin e jetës së tyre teknike. Sikur të kishte pasur një zhvillim në kushte stabile të furnizimit me energji elektrike, praktikisht të gjitha kapacitetet gjeneruese të TC "Kosova A" do të duhej të ishin ose të dekomisionuara ose të rehabilituara (siç ka ndodhur në shumicën e rasteve të ngjashme në vendet e Evropës Jug-Lindore(EJL)).

Me gjithë problemet dhe vështirësitë me të cilat është përballur sistemi i prodhimit të energjisë elektrike, në 15 vitet e fundit ka pasur rritje të vazhdueshme në prodhimin e energjisë elektrike.

Se si qëndrojnë sektorët në konsumin e energjisë elektrike në nivel vendi, tregon figura e mëposhtme.

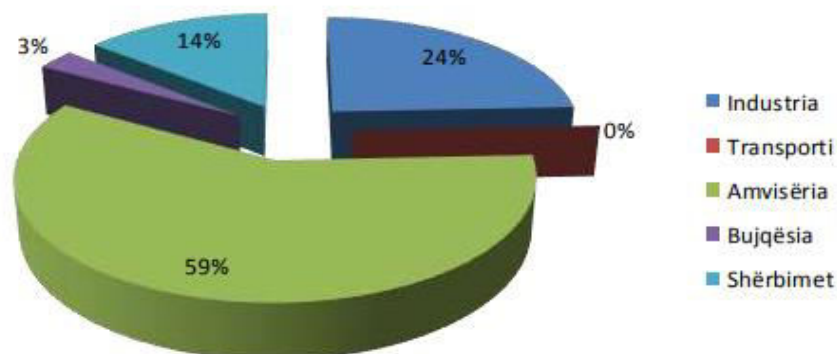

Figura 4. Pjesëmarrja e konsumit të energjisë elektrike në sektorët ekonomikë (%)¹⁰

Nga figura më lartë shihet se sektori i amvisërisë në nivel vendi është konsumuesi më i madh i energjisë elektrike, me rreth 59%.

Në komunën e Rahovecit, energjia elektrike përdoret për ndriçim, për pajisje elektrike, në disa raste edhe për ngrohje. Sasia e energjisë elektrike e konsumuar nëpër vite në

¹⁰ Balanca Vjetore e Energjisë në Republikën e Kosovës për vitin 2018-ASK

periudhën 2016-2018 nga ndërtesat publike dhe ndriçimi publik është paraqitur në figurën me poshtë.

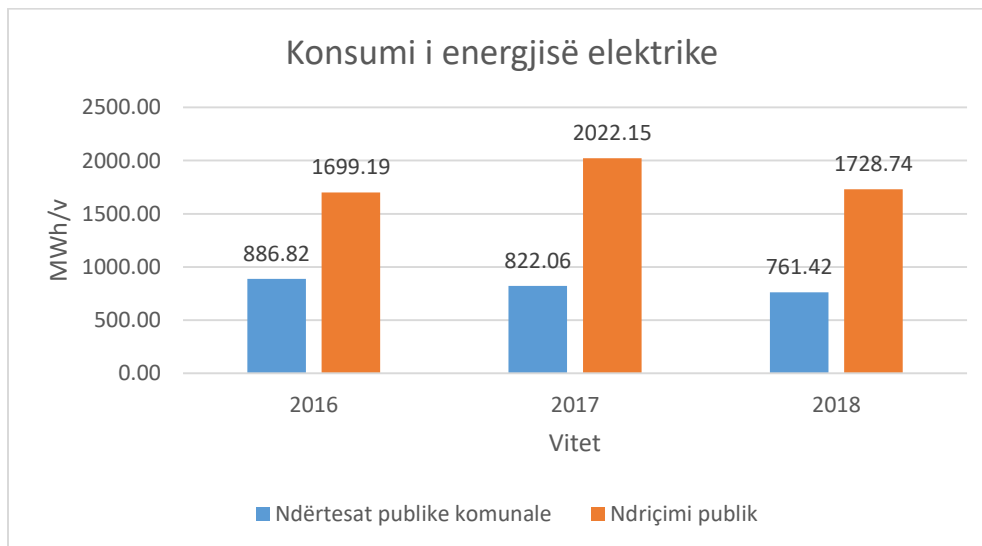

Figura 5. Sasia e energjisë elektrike e konsumuar në periudhën 2016-2018

3.1.1.2 Shpërndarja e energjisë elektrike

Mbulimi i kërkesave për energji elektrike bëhet nga prodhimi vendor dhe një pjesë nga importi. Prej vitit 2000 deri në vitin 2015 janë shpenzuar 538.25 milionë euro për importin e energjisë elektrike. Në disa raste ka pasur ndërhyrje të Qeverisë për subvencionimin e importit, që nga viti 2012 janë ndërprerë subvencionimet për import.

Pas privatizimit të kompanisë për shpërndarje dhe furnizim të energjisë elektrike, kostoja e importit të energjisë elektrike ka rënë ndjeshëm, veç tjerash edhe si pasojë e procedurave më efikase të blerjes së energjisë elektrike. Kapacitetet infrastrukturore të sistemit të shpërndarjes së energjisë elektrike nuk kanë mundur të përcjellin në masën e duhur rritjen e kërkesës, si pasojë, në radhë të parë, e investimeve të pakta në rrjetin shpërndarës. Për pasojë sistemi i shpërndarjes së energjisë elektrike është tej ngarkuar vazhdimisht, veçanërisht gjatë sezonit të dimrit.

Në maj të vitit 2013 sistemi i shpërndarjes dhe furnizimit me energji elektrike ka kaluar në pronësi private. Në fund të vitit 2014 ka përfunduar procesi i shthurjes ligjore të OSSH-së nga aktiviteti i furnizimit. Në vitet e fundit, sidomos pas privatizimit të rrjetit të shpërndarjes, janë bërë investime mjaft të mëdha në rrjetin e shpërndarjes (rreth 20 milionë euro në vit) dhe vazhdohet të investohet në projekte të planifikuara nga OSSH-ja.

Rrjeti elektro energjetik në Komunën e Rahovecit është përmirësuar pas përfundimit të projektit për ndërtimin e TS 110/35/10(20)kV i cili ndodhet në dalje të Rahovecit në

drejtimin e Xërxes, dhe linja 110 kV nga Theranda në Rahovec. Linja kabllorike 35kV fillon nga TS 110/35/10(20)kV – Rahovec dhe furnizon trafo stacionet ekzistuese: TS 35/10(20)kV – Rahovec dhe TS 35/10(20)kV – Xërxë. Gjithashtu edhe linjat kabllorike të reja nga TS i RI 110/35/10(20) kV deri te 35/10(20) kV kanë ndihmuar në përmirësimin e situatës elektroenergjetike.

Pra rrjeti i energjisë elektrike të tensionit të lartë dhe të mesëm në komunën e Rahovecit është mjaft mire i mbuluar, shikuar nga aspekti i furnizimit me energji elektrike, edhe pse në disa pjesë të caktuara të komunës nevojitet shtimi i kapaciteteve, pra transformatorë për përmirësim të mëtejshëm të rrjetit elektrik në komunë. Në përgjithësi kërkohet që kapaciteti i rrjetës energjetik në të gjitha drejtimet të ketë rritje, përkatësisht duhet të vazhdohet rritja e kapacitetit të rrjetit energjetik nga 10 kV në 20 kV. Përveç shtimit të transformatorëve nevojitet edhe përmirësimi i rrjetit elektrik të tensionit 10(20)kV si dhe 0.4kV. Në zonat rurale duhet të bëhet ndërrimi i shtyllave elektrike të drurit me ato të betonit, kurse në zonën e qytetit një pjesë e rrjetit është e përmirësuar me vendosjen e kanaleve nëntokësorë të kabllorëve 10(20) kV që lidh nënstationin elektrik 35kV me nënstationet 10/0.4 kV.

Zëvendësimi i përçuesve të zhveshur me kabllorë ajrore në zonat rurale dhe me kabllorë nëntokësorë në zonat urbane gjithashtu duhet të kryhet brenda një periudhe sa më të shkurtër. Rrjeti primarë dhe sekondarë i energjisë elektrike në Komunën e Rahovecit është paraqitur në figurën e mëposhtme.

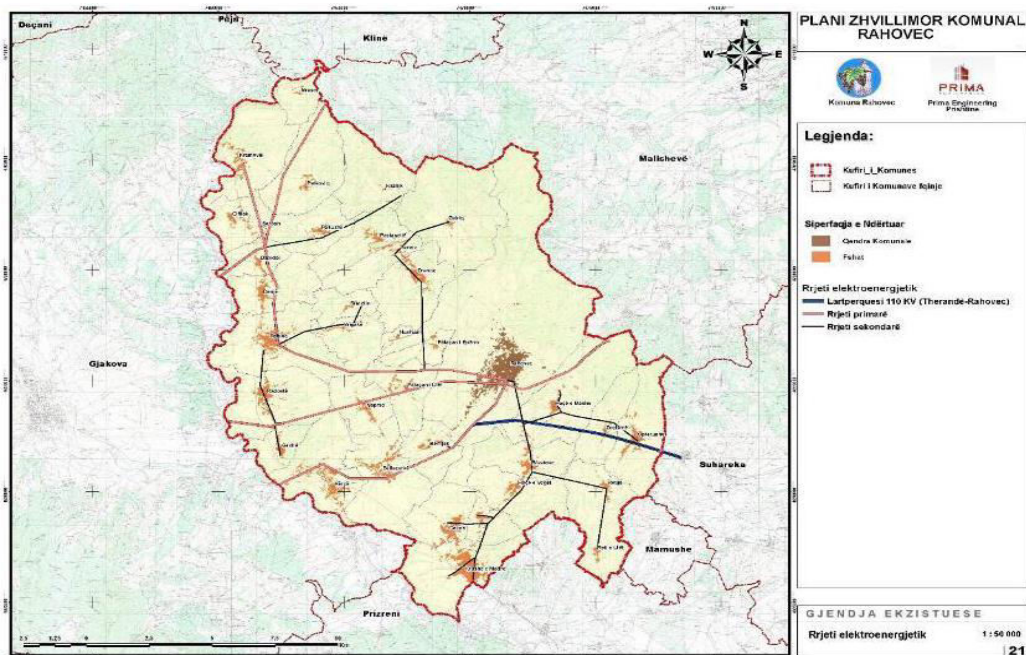

Figura 6. Rrjeti i energjisë elektrike

3.1.2 Derivatet

3.1.2.1 Nafta

Karburantet e lëngëta: Nafta, Mazuti, Gazi i Lëngëzuar i Naftës (GLN) importohen dhe janë të shtrenjta, por ofrojnë komoditet të mirë për ngrohje. GLN është një burim eficient, miqësor me ambientin. Ekziston një treg relativisht i mirë i furnizimit nga sektori privat me tendencë rritjeje.

Në Kosovë nuk ka prodhim të naftës dhe gazit natyror. Në Kosovë, nuk ka rafineri naftë dhe duhet theksuar se nënproduktet e naftës zënë një pjesë të rëndësishme të furnizimit të burimeve energjetike në nivel vendi dhe në nivel komune.

Sipas të dhënave nga komuna e Rahovecit, nafta është derivati i vetëm që është konsumuar për ngrohje. Në periudhën 2016 - 2018 është konsumuar mesatarisht 86,434.33 litra në vit.

Gjithashtu nafta është karburant që përdoret për flotën komunale, në periudhën 2016 deri në vitin 2018 janë konsumuar 87,003.50 litra.

Në figurën me poshtë është paraqitur sasia e naftës e konsumuar në periudhën 2016-2018 për ngrohjen e ndërtesave publike.

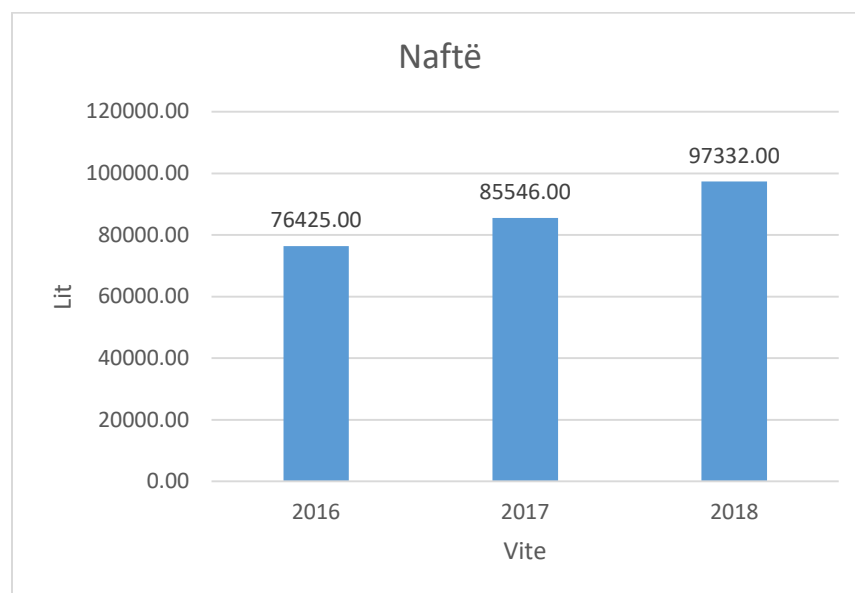

Figure 7. Sasia e naftës e konsumuar në periudhën 2016-2018

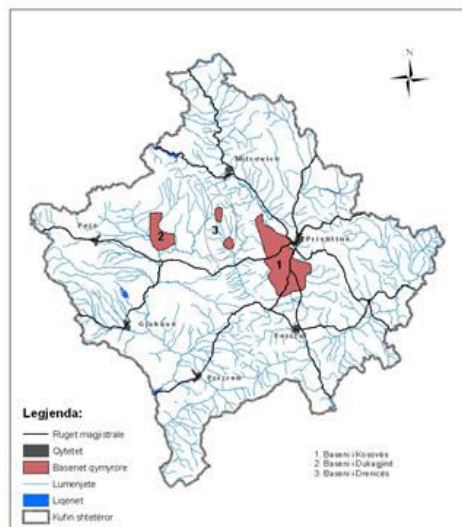
3.1.3 Qymyri

Kosova ka rreth 12.5 miliardë ton të linjitit si rezerva gjeologjike, duke e vendosur Kosovën në vendin e dytë në Evropë dhe në vendin e pestë në botë me këto rezerva.

Linjiti është resursi më i rëndësishëm energjetik i Kosovës, i cili furnizon 97% të prodhimit total të energjisë elektrike (TC “Kosova A” dhe TC “Kosova B”).

Hulumtimet e para të qymyrit në Kosovë kanë filluar në fillim të shekullit XX, ku është konstatuar se në Kosovë ekzistojnë rezerva të mëdha të qymyrit. Në vitin 1922 fillon shfrytëzimi nëntokësor në minierën e Hadës e më vonë edhe në Babush të Lipjanit. Hulumtimet sistematike gjeologjike të qymyrit në basenin e Kosovës kanë filluar në periudhën kohore 1952-1957. Gjatë kësaj periudhe është bërë përgatitja për kalimin e shfrytëzimit të qymyrit në basenin e Kosovës, nga shfrytëzimi nëntokësor në atë sipërfaqësor duke shqyrtuar mundësitë e shfrytëzimit masiv për nevojat e termocentraleve për prodhimin e energjisë elektrike dhe përpunimin industrial të qymyrit.

Tabela 8. Rezervat qymyrit në Republikën e Kosovës

Basenet qymyrbajtëse	REZERVAT (t)		
	Gjeologjike	Bilance*	Jo bilance**
Kosovës	10, 091, 000,000	8,772,000,000	1,319,000,000
Dukagjinit	2, 244, 830,000	2,047,700,000	197,130,000
Drenicës (f. Skenderaj)	106, 631,000	73,188,000	33,443,000
Gjithsej	12,442,461,000	10,892,888,000	1,549,573,000

Figura 8. Basenet qymyrbajtëse të Kosovës

Sipas të dhënave nga komuna e Rahovecit, thëngjilli i llojit linjit është burimi energjetik që përdoret për ngrohje të disa ndërtesa. Në disa raste përdoret në kombinim me drurin. Sipas të dhënave në periudhën 2016-2018, mesatarisht është konsumuar 368.03 ton/vit.

Në figurën me poshtë është paraqit sasia e linjtit e konsumuar nëpër vite në periudhën 2016-2018 për ngrohjen e ndërtesave publike komunale.

* Rezervat bilance janë ato rezerva ku fuqia kalorike e qymyrit është mbi 5.450 kJ/kg

** Rezervat jashtë bilance janë ato rezerva ku fuqia kalorike e qymyrit është nën 5.450 kJ/kg

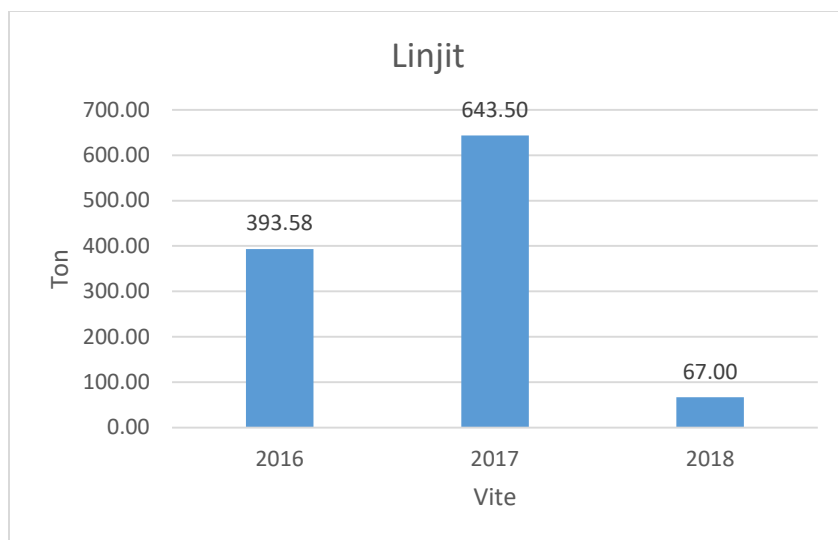

Figure 9. Sasia e linjtit e konsumuar në periudhën 2016-2018

Nga figura vërehet se në vitin 2018 ka pasur zvogëlim të theksuar të përdorimit të linjtit për ngrohje, kjo është për faktin e përdorimit të burimeve tjera si druri dhe peleti dhe në respektim të Vendimit Nr.06/74 të Qeverisë së Republikës së Kosovës, i nxjerr me datë 06.11.2018, përmes të cilit ndalohet përdorimi i thëngjillit për ngrohje në ndërtesat e institucioneve publike. Për zbatimin e këtij vendimi janë të obliguara institucionet qendrore dhe lokale.

3.1.4 Biomasa- Druri i zjarrit

Sipërfaqja pyjore në Kosovë është mjaft e qëndrueshëm me rreth 481 000 ha (44.7% e sipërfaqes totale). Rreth 38% e sipërfaqes pyjore është në pronësi private, ndërsa 62% janë pyje publike. Pyjet e pastra fletore mbulojnë pothuajse 83% të sipërfaqes pyjore.

Në Komunën e Rahovecit, në pjesën kodrinore dominojnë pyjet me mjaft lloje dhe janë të përziera. Dallohen pyjet gjetherënëse si: qarri (*quercus cerris*) dhe bungu me rreth 80 %, ahu (*fagus sylvatica*), shkoza (*carpinus orientalis*). Përhapje më të kufizuara kanë llojet tjera që paraqiten si të vetmuara si: brekia, bliri (*tilia kordata*), frashri, dëllinja etj. Janë prezentë edhe llojet tjera si: thana (*cornus mas*), murrizi (*crataegus monogyna*), kaça (*rosa canina*), manaferra e egër (*rubus fruticosus*), shtogu (*sambucus nigra*), kulumbria (*prunus spicosa*), lajthia (*corylus avellana*), dhe në vise të larta fieri shqiponjë (*pteridium aquilinum*) etj.

Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve në dy sektorët është rreth 10800¹¹ ha , ku sektori privat ka rreth 1500 ha dhe ai publik 9300 ha. Sipërfaqja e përgjithshme e komunës së Rahovecit është e mbuluar me pyje rreth 6065 ha, ndërsa 3205 ha janë sipërfaqe

¹¹ Plani Zhvillimor Komunal-RAHOVEC

malore e zhveshur. Degradimet e pyjeve janë dukuri sikur në çdo pjesë të Kosovës, e sidomos prerjet ilegale, ku rreth 2200 ha në bazë të dhënave komunale rezultojnë si të degraduara.

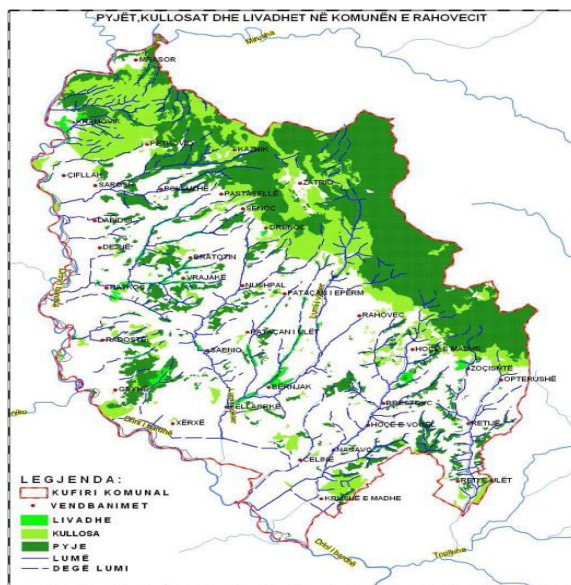

Figura 10 Pyjet, kullosat dhe livadhet në komunën e Rahovecit

Zakonisht druri i cili përdoret për ngrohje është i sapo prerë, kjo për faktin se nuk ka hapësira adekuatë për terjen e drurit. Në figurën më poshtë është paraqitur sasia e drurit të konsumuar nëpër vite në periudhën 2016-2018 për ngrohjen e ndërtesave publike komunale.

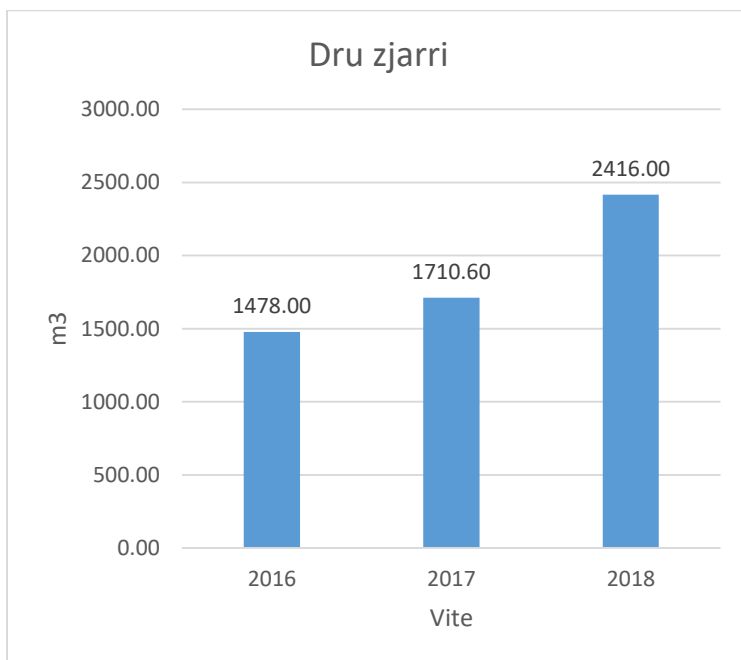

Figure 11. Sasia e drurit të konsumuar në periudhën 2016-2018

Vërehet rritje e sasisë së përdorimit të drurit për ngrohje në vitin 2018 krahasuar me vitet tjera, kjo është për faktin e zvogëlimit të përdorimit të linjitit për ngrohje.

3.1.4.1 Peleti

Peleti është një produkt energjetik që fitohet në mënyrë artificiale nga biomasa me origjinë drusorë, respektivisht nga byku (tallashi), ashklat, pjesët e imëta dhe lëvorja e drurit. Diametri i peletit sillet rreth 6-12 mm kurse gjatësia tij 5-45 mm. Dendësia e peletit të hedhur (grumbullit të peletit duke përfshirë zbrazëtirat) sillet rreth 650 kg/m³, përmbajtja e lagështisë nga 8-10 % kurse nxehtësia e djegies 4.9-5.4 kWh/kg.

Në figurën më poshtë është paraqitur sasia e peletit e konsumuar nëpër vite në periudhën 2016-2018 për ngrohjen e ndërtesave publike komunale.

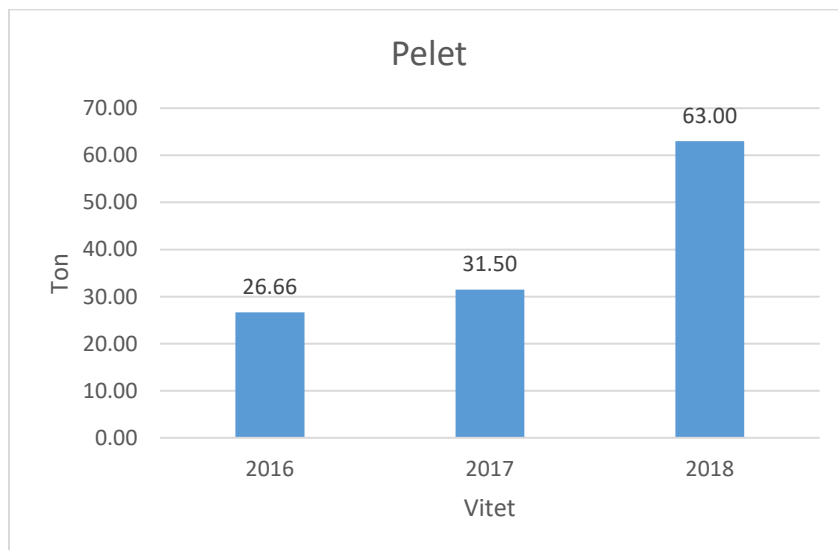

Figure 12 Sasia e peletit e konsumuar në periudhën 2016-2018

3.2 Prodhimi i energjisë

3.2.1. Prodhimi i energjisë prej Burimeve të Ripërtëritshme

Në komunën e Rahovecit nuk ekzistojnë centrale të cilat prodhojnë energji elektrike. Përndryshe, sipas informacionit nuk ka ndonjë kapacitet tjetër nga BRE për tu konsideruar. BRE-të janë burim energjetik për të ardhmen, dhe kjo është e rekomandueshme sidomos të qendrat e mjekësisë për ngrohjen e ujit sanitar. Aktualisht nuk ekziston një furnizues i gazit natyror për asnjë zonë të Kosovës dhe as për Rahovecit.

Komuna e Rahovecit ka potencial të vlerësuar dhe të matur për ndërtimin e kapaciteteve gjeneruese të energjisë elektrike nga era. Zona me potencial për energji nga turbinat e erës gjendet në malin Zatriq të Rahovecit. Sipas studimit të NEK Umwelttechnik AG (2010), rezultatet e matjes së shpejtësisë së erës në lartësinë 47 m japin rezultate të mira për gjenerim të energjisë elektrike. Po sipas këtij studimi ka potencial për ndërtimin e një parku të erës me kapacitet rreth 20 MW. Rezultatet e llogaritjes së parkut (me modelin e turbinës RE power MM 92, 2 MW) japin një prodhim vjetor të energjisë elektrike prej 36400 MWh, duke rezultuar në një prodhim mesatar vjetor prej 3630 MWh dhe 1640 orë në ngarkesë të plotë për një turbinë. Shpejtësitë mesatare të erës në vende të turbinave radhiten prej 4.8-5.7 m/s, me një mesatare prej 5.3 m/s.

Duket se potenciali i gjenerimit të energjisë elektrike nga era është atraktiv për investitorët. Ky interesim shihet edhe te kompania “EV Wind Park” Sh.p.k¹². e cila me 29.03.2018 ka marrë autorizimin preliminar nga ZRRE për të ndërtuar parkun e erës për gjenerim të energjisë elektrike në Zatriq me kapacitet 32.4 MW..

3.2.2. Prodhimi i energjisë për ngrohje

Në komunën e Rahovecit nuk ka ngrohje qendrore të qytetit. Ndërtesat që menaxhohen nga komuna, kryesisht kanë të instaluar kalidajet e tyre vetanake për ngrohje të cilat përdorin si lëndë për djegie drurin, linjtin, naftën, peletin dhe disa prej tyre energjinë elektrike. Burimet energjetike të cilat përdoren për ngrohje sigurohen nga komuna e Rahovecit.

3.3 Prodhimi i energjisë sipas sektorëve

3.3.1 Prodhimi i energjisë në ekonominë familjare (ndërtesat e banimit)

Në sektorin rezidencial të Komunës së Rahovecit nuk ekzistojnë centrale të cilat prodhojnë energji elektrike, mund të këtë gjeneratorë të cilët shfrytëzojnë karburantet e lëngëta për prodhimin e energjisë elektrike. Këta gjeneratorë kryesisht përdoren në kohen kur ka mungesë të furnizimit me energji elektrike nga furnizuesi publik.

Gjithashtu, në sektorin rezidencial, ekzistojnë disa sisteme të vogla të paneleve diellore kryesisht për prodhimin e ujit të ngrohtë sanitar.

3.3.2 Prodhimi i energjisë në sektorin e shërbimeve

3.3.2.1. Prodhimi i energjisë nga ndërtesat publike

¹² <http://ero>

ks.org/2019/Autorizimet_Licencat/02_09_2019_Regjistri_i_Aplikuesve_per_Autorizim_dhe_Pranim_ne_Skemen_Mbeshtetese.pdf

Sipas të dhënave në ndërtesat publike të komunës së Rahovecit nuk ekzistojnë centrale të cilat prodhojnë energji elektrike, mirëpo në mungesë të furnizimit të rregullt me energji elektrike nga sistemi, ka gjeneratorë të cilët prodhojnë energji elektrike.

Në vitet e fundit vërehet një zvogëlim i përdorimit të tyre për shkak të përmirësimit të furnizimit me energji elektrike nga furnizuesi publik.

E gjithë sasia e energjisë për ngrohje prodhohet përmes sistemit të ngrohjes të instaluar në ndërtesa. Po ashtu, edhe uji i ngrohtë sanitar prodhohet përmes bojlerëve me energji elektrike të instaluara në ndërtesat përkatëse.

3.3.2.2. Prodhimi i energjisë nga sektori komercial, ndërmarrjet e vogla dhe të mesme

Nuk ka të dhëna së ndonjë ndërtesë e sektorit komercial apo të NVM prodhon energji elektrike. Zakonisht, në rastet kur ka mungesë të furnizimit me energji elektrike përdoren gjeneratorët për prodhim të energjisë elektrike. Ky prodhim në vitet e fundit është zvogëluar dukshëm.

3.3.2.3 Prodhimi i energjisë nga ndërmarrjet publike

Nuk ka të dhëna se ndonjë ndërmarrje publike prodhon energji elektrike. Zakonisht, në rastet kur ka mungesë të furnizimit me energji elektrike përdoren gjeneratorët për prodhim të energjisë elektrike. Ky prodhim në vitet e fundit është zvogëluar dukshëm.

3.3.3 Prodhimi energjisë në sektorin e bujqësisë

Duke marrë parasysh kushtet e favorshme topografike, klimatike dhe agro-ekologjike puna në bujqësi, vreshtari dhe verari përbën aktivitetin themelor ekonomik në Rahovec në të gjitha aspektet duke përfshirë prodhimin, burimin e të ardhurave dhe punësimin.

Rreth 90% të tokës së komunës së Rahovecit përdoret si tokë punuese për bujqësi, e sidomos tokat kodrinore që përdoren si territore vreshtare. Toka e punueshme prej 14000 Ha, është e mbuluar me sistem të ujitjes nga Drini i Bardhë në sipërfaqe prej 3500/Ha. Rreth 70% e popullsisë në qytet dhe fshat sigurojnë ekzistencën nga aktivitetet bujqësore si në vreshtari dhe perimtari, etj.

Energjia në këtë sektor kryesisht përdoret si karburant për punimin e tokës, ndërsa më pak për sistem të ujitjes. Derivatet të cilat përdoren më së shumti janë nafta dhe benzina.

4. Analiza e konsumit të energjisë sipas sektorëve

Të dhënat e nevojshme lidhur me konsumin e energjisë në ndërtesat publike të komunës së Rahovecit janë siguruar nga komuna përmes zyrtarit për energji dhe nga tereni, me rastin e incizimit që i është bërë secilit objekt. Përgjatë incizimit të secilit objekt janë bërë matjet e duhura si dhe janë intervistuar personat përgjegjës për të marrë të dhënat e nevojshme për analizën e konsumit dhe nevojave energjetike të objektit përkatës. Janë dy sektorë të cilët janë analizuar në mënyrë të detajuar: sektori i ndërtesave publike komunale dhe i ndriçimit të rrugëve.

Analiza e mëtejshme përfshinë:

- Sektorin e ndërtesave publike komunale;
- Sektorin e ndriçimit të rrugëve dhe
- Flotën komunale.

4.1 Konsumi i energjisë nga ndërtesat publike komunale

Analiza e konsumit të energjisë është bërë për ndërtesat:

- Administrative;
- Arsimore;
- Shëndetësore;
- Kulturore dhe sportive
- Zjarrfikësve dhe mbrojtjes pyjore.

Në komunën e Rahovecit, në total janë analizuar 70 ndërtesa publike, me sipërfaqe të përgjithshme prej 70,011.82 m². Sasia e energjisë e konsumuar nëpër vite në periudhën 2016-2018 nga ndërtesat publike komunale është e paraqitur në figurën në vijim. Këtu përfshihet edhe energjia elektrike e cila është përdorur për ndriçim të ndërtesave, për pajisje elektrike, në disa raste edhe për ngrohjen e hapësirave. Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018 është 5,590.93 MWh/v

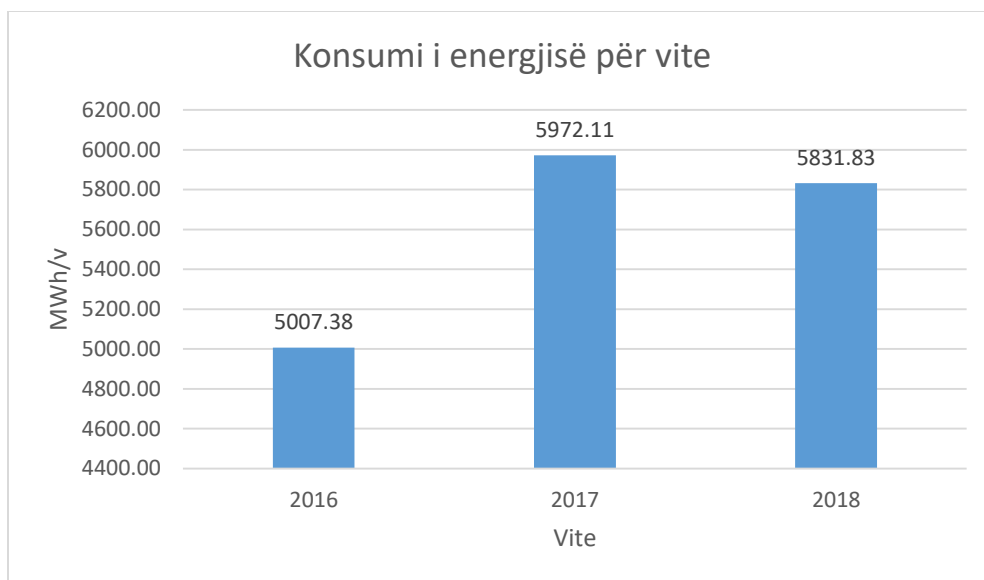

Figura 13. Konsumi i energjisë nga ndërtesat publike në tri vitet e fundit

Në figurën me poshtë është i paraqitur konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018, sipas kategorive të ndërtesave publike komunale.

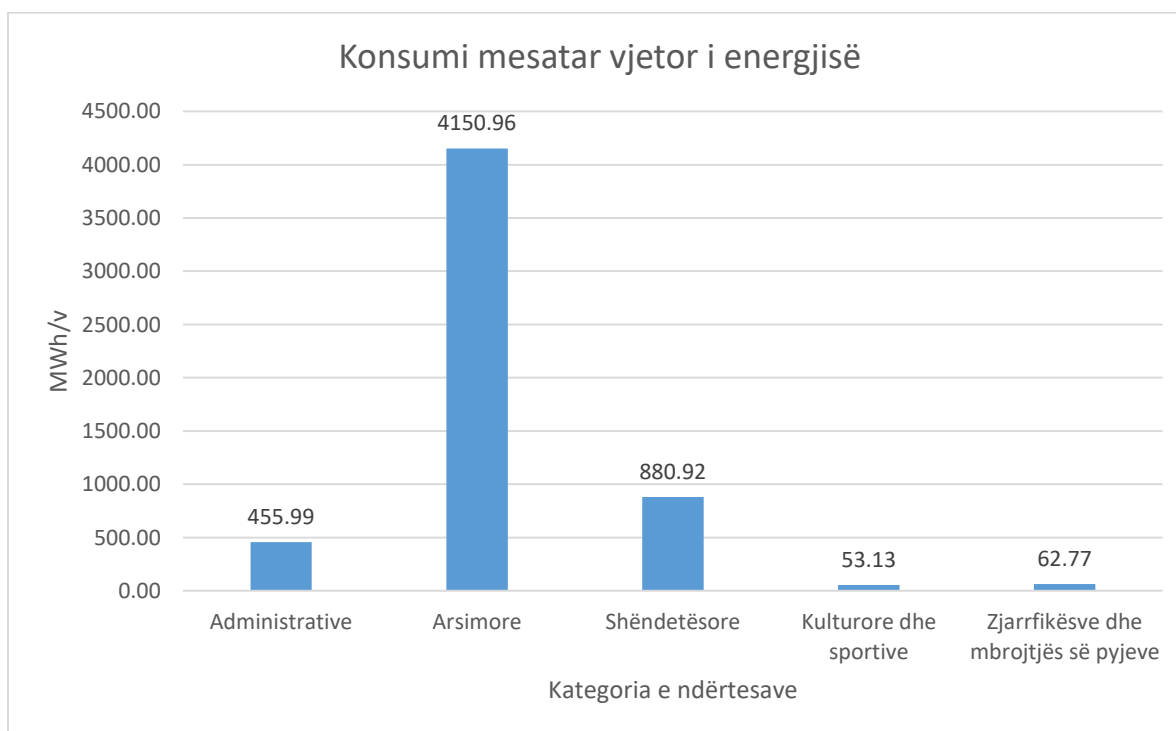

Figura 14. Konsumi mesatar i energjisë sipas llojit të ndërtesave

Konsumi i burimeve energjetike në periudhën 2016-2018 është i paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 9. Sasia e burimeve energjetike të konsumuar nga ndërtesat publike në tri vitet e fundit

Lloji i burimit energjetik	Njësia	Vitet		
		2016	2017	2018
Dru	m ³	1478.00	1710.60	2416.00
Linjit	ton	393.58	643.50	67.00
Naftë	lit	76425.00	85546.00	97332.00
Pelet	ton	26.66	31.50	63.00
Energji elektrike	kWh	886820.17	822057.88	761424.94

Sipas tabelës me lartë vërehet se në vitin 2018 ka rritje të konsumit të drurit dhe peletit për ngrohje, krahasuar me vitin 2017, dhe ka zvogëlim të përdorimit të linjitit. Në figurën me poshtë është paraqitur pjesëmarrja e burimeve energjetike në %.

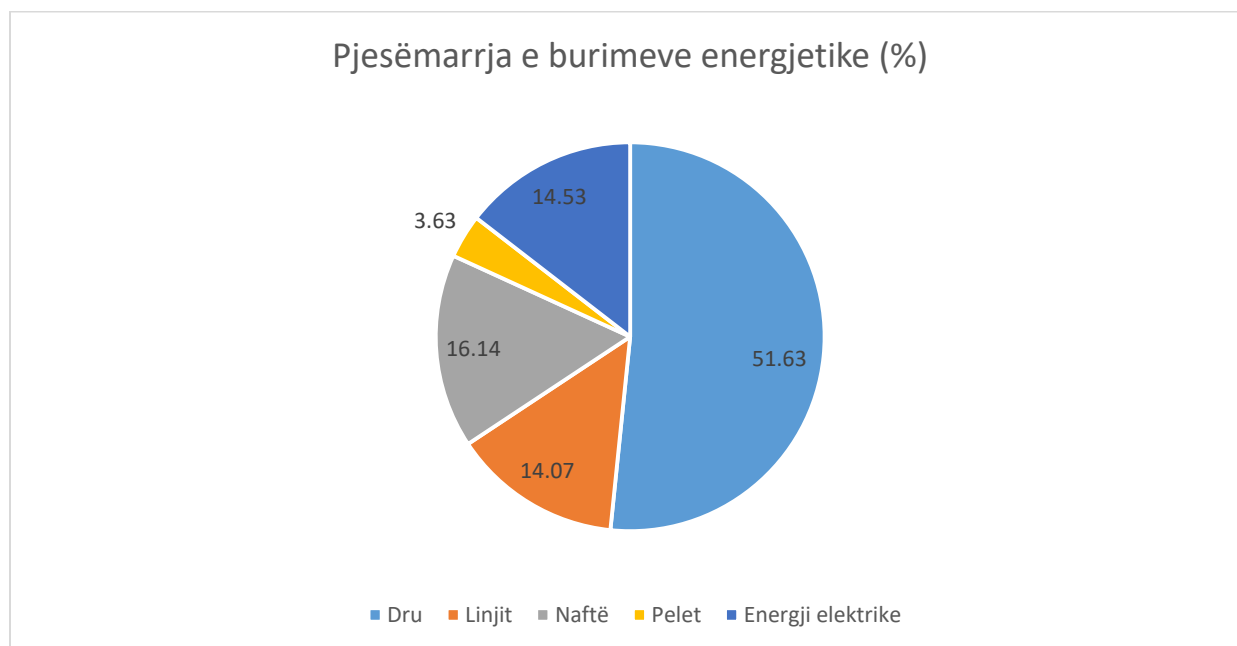

Figure 15. Pjesëmarrja mesatare vjetore në përqindje e secilit burim energjetik

Sipas figurës më lartë shihet se druri si burim energjetik për ngrohje ka pjesëmarrjen më të madhe me 51.63 %.

Në figurën më poshtë shihet krahasimi i konsumit specifik mesatar vjetor i energjisë në ndërtesat publike komunale.

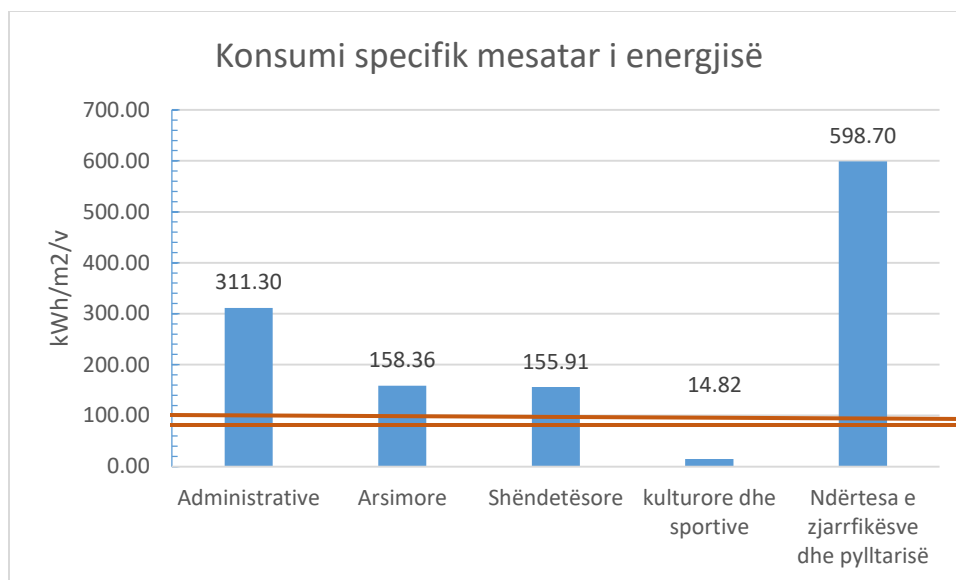

Figura 16. Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë sipas kategorive të ndërtesave

Nga analiza e bërë lidhur me konsumin e energjisë në ndërtesa dhe krahasimi lidhur me konsumin specifik mesatar vjetor të energjisë, është e qartë së ekzistojnë dallime në mes të ndërtesave të një kategorie por edhe në mes të ndërtesave të kategorive të ndryshme. Andaj, rekomandohet që para çdo planifikimi për investim në masa të EE të bëhen auditime energjetike në ndërtesa.

Analiza e konsumit energjetik është bërë për secilën ndërtesë komunale për periudhën 2016-2018, ***mirëpo si vlerë referente për llogaritje të mëtejme është marr vlera mesatare vjetore e konsumit për periudhën 2016-2018.***

4.1.1. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e administratës

Janë analizuar gjithsej 9 ndërtesa, prej të cilave vetëm dy ndërtesa kanë të instaluar ngrohjen qendrore. Sipërfaqja e përgjithshme e këtyre ndërtesave është 5,525.67 m², ndërsa sipërfaqja që aktualisht ngrohet është 2,757.00 m², pra rreth 49.89 % të sipërfaqes së ndërtesave ngrohet.

Sipas raportimit, ndërtesat administrative kanë konsumuar në periudhën 2016 - 2018, mesatarisht 455.99 MWh/vit. Në figurën me poshtë është paraqitur konsumi mesatar vjetor i energjisë elektrike dhe ngrohjes nëpër vite në periudhën 2016-2018.

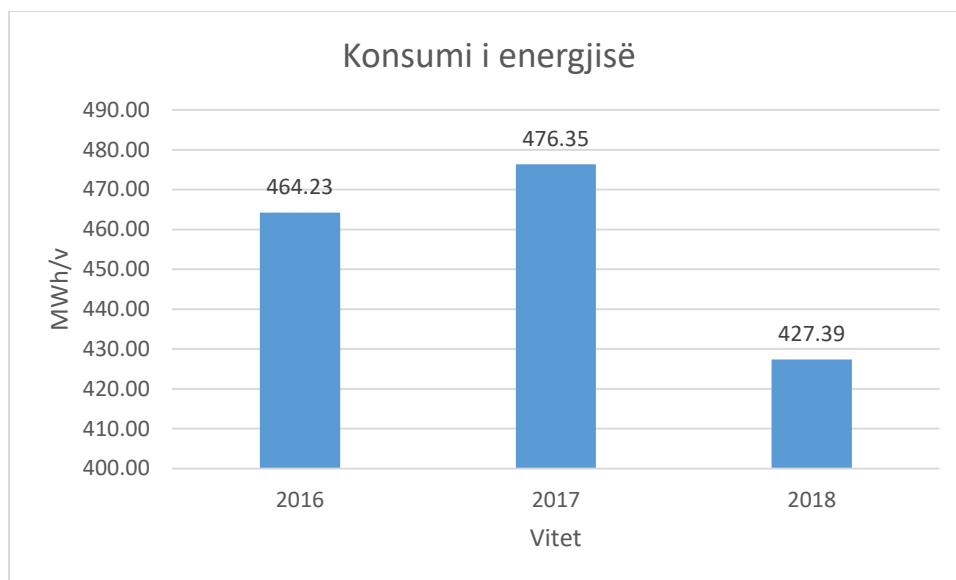

Figura 17. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat e administratës në periudhën 2016-2018

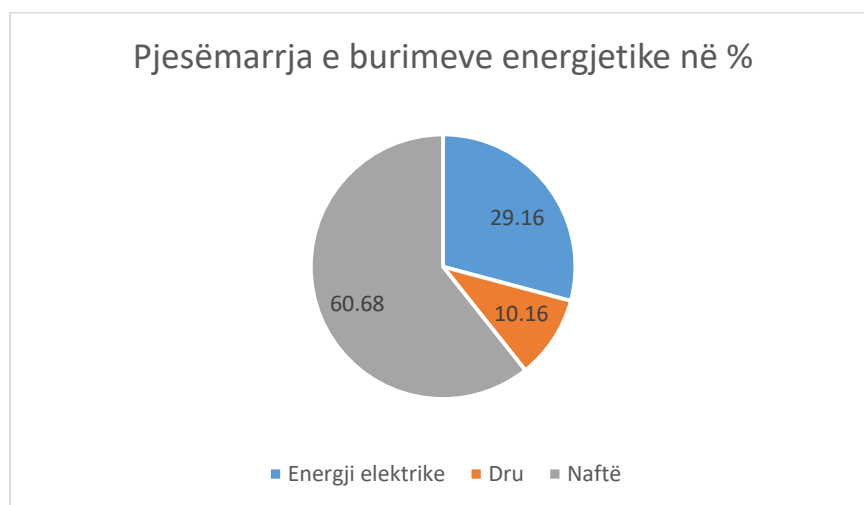

Figura 18. Pjesëmarrja mesatare vjetore në përqindje e secilit burim energjetik

Aktualisht, në ndërtesat e administratës, si burime energjetike shfrytëzohen energjia elektrike, druri i zjarrit dhe nafta. Me naftë ngrohet objekti i vjetër dhe i ri i komunës. Ndërsa, të gjitha ndërtesat tjera të administratës përdorin drurin si burim energjetik. Ndërsa energjia elektrike kryesisht përdoret për ndriçim dhe për pajisje elektrike të nevojshme brenda këtyre ndërtesave.

Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018 sillet nga 95.66 kWh/m²/v deri në 418.77 kWh/m²/v.

Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë për secilën ndërtesë të administratës është i paraqitur në figurën në vijim.

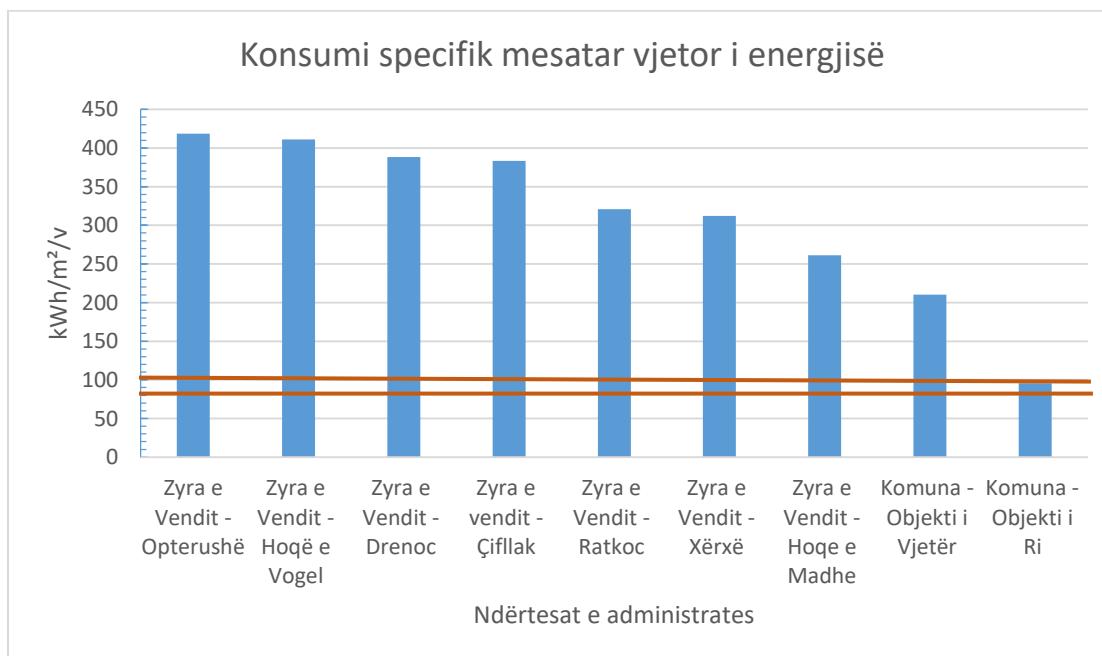

Figura 19. Konsumi specifik mesatar vjetor në ndërtesat e administratës

Mbi bazën e konsumit specifik, vërehet se sektori i ndërtesave të administratës ka konsum specifik mjaft të lartë të energjisë dhe kështu potencial mjaft të madh të kursimit të energjisë. Në këtë sektor ka mjaft hapësirë për investime në zbatim të masave të EE për rritjen e rehatisë dhe zvogëlimin e konsumit energjetik.

4.1.2 Konsumi energjisë nga ndërtesat e arsimit

Në komunën e Rahovecit, janë analizuar gjithsej 41 ndërtesa arsimore prej të cilave 21 kanë të instaluar ngrohjen qendrore. Sipërfaqja e përgjithshme e këtyre ndërtesave është 54,857.38 m², ndërsa sipërfaqja që aktualisht ngrohet është 40,673.90 m². Pra, rreth 74.14 % të sipërfaqes së këtyre ndërtesave ngrohet.

Në figurat më poshtë është i paraqitur konsumi i energjisë nga ndërtesat arsimore (energji elektrike dhe ngrohje) nëpër vite, si dhe pjesëmarrja mesatare në përqindje e llojeve të burimeve energjetike në periudhën 2016-2018. Sipas raportimit, ndërtesat arsimore kanë konsumuar në periudhën 2016 - 2018, mesatarisht 4,150.96 MWh/ vit.

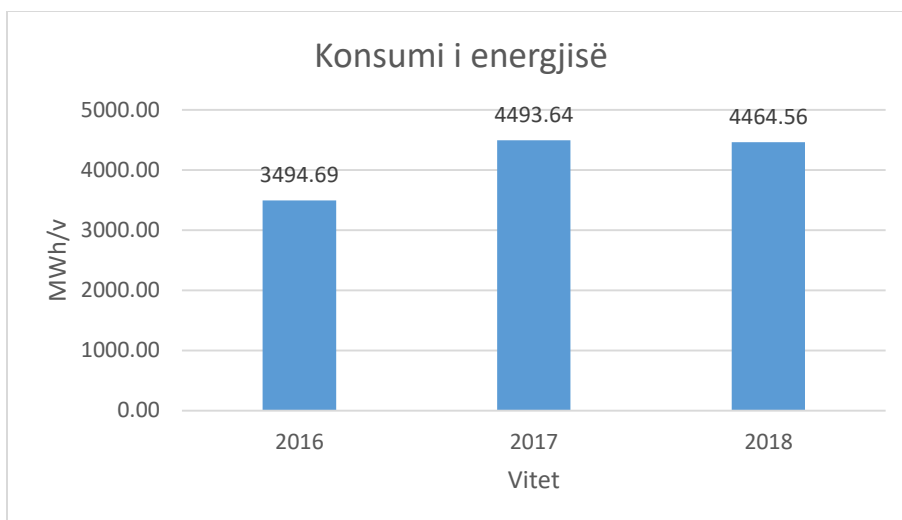

Figura 20. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e arsimit në periudhën 2016-2018

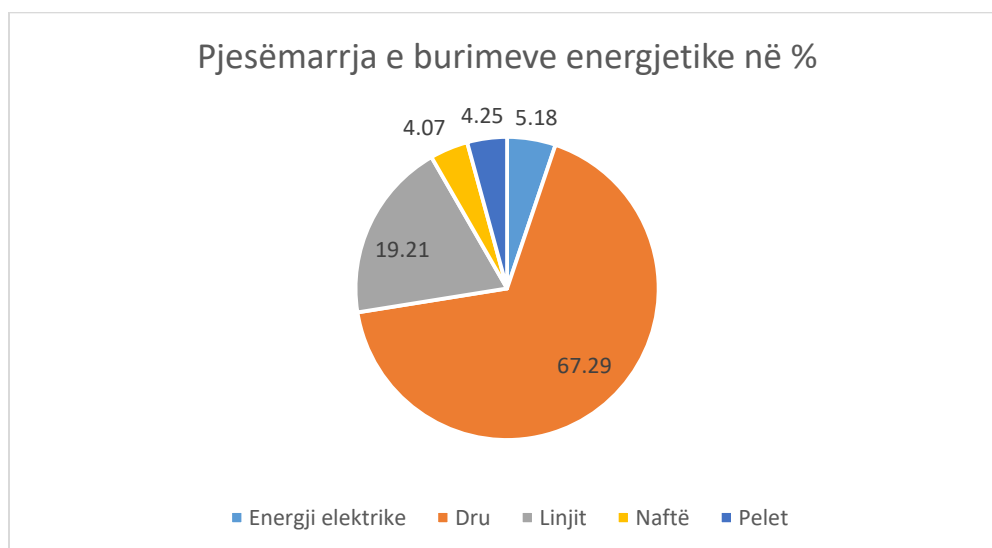

Figura 21. Pjesëmarrja mesatare në përqindje e secilit burim energjetik, në periudhën 2016-2018

Nga figura vërehet se druri ka pjesëmarrjen më të madhe në konsumin energjetik të ndërtesat arsimore me 67.29 %, për faktin se shumica e ndërtesave kanë të instaluarat kalidajat me dru.

Konsumi specifik mesatar për periudhën 2016-2018 i ndërtesave arsimore sillet nga 50.83 kWh/m²/v deri në 406.64 kWh/m²/v. Ndërsa për secilën ndërtesë arsimore, konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë është sipas figurës në vijim.

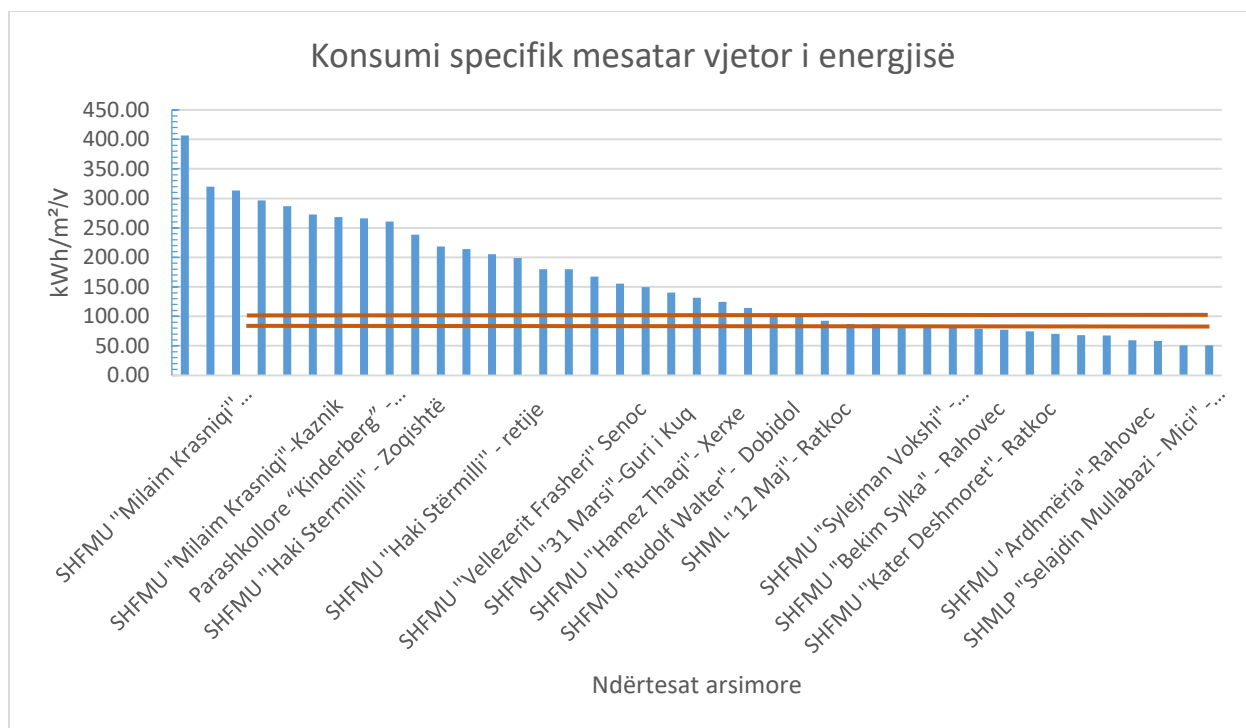

Figura 22. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018

Mbi bazën e konsumit specifik mesatar vjetor të energjisë, mund të theksohet se, sektori i ndërtesave të arsimit në përgjithësi nuk ka performancë të keqe energjetike, megjithatë edhe më tej ka vend për investime në zbatim të masave të EE për rritjen e rehatisë dhe zvogëlimin e mëtejshëm të konsumit energjetik.

4.1.3. Konsumi i energjisë nga ndërtesat shëndetësore

Sa i përket konsumit të energjisë, janë analizuar 14 ndërtesa shëndetësore prej të cilave 13 ndërtesa kanë të instaluar ngrohjen qendrore. Sipërfaqja e përgjithshme e këtyre ndërtesave është 6364.91 m², ndërsa sipërfaqja që aktualisht ngrohet është 4538.00 m². Pra, rreth 71.30 % e sipërfaqes së këtyre ndërtesave ngrohet.

Në figurën më poshtë shihet konsumi vjetor i energjisë nga ndërtesat shëndetësore në periudhën 2016-2018, ku konsumi mesatar vjetor i energjisë është 880.92 MWh/v.

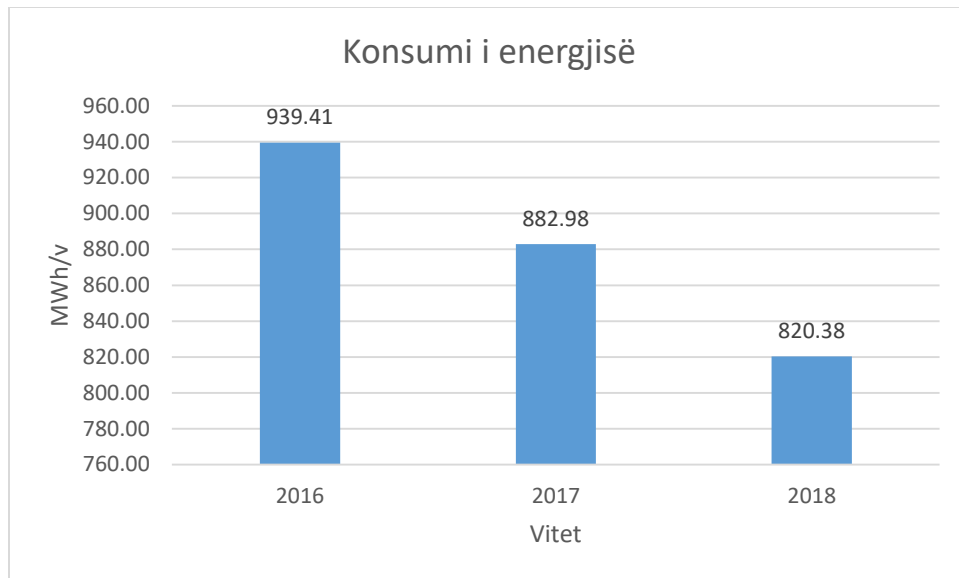

Figura 23. Konsumi vjetor i energjisë nga ndërtesat shëndetësore në periudhën 2016-2018

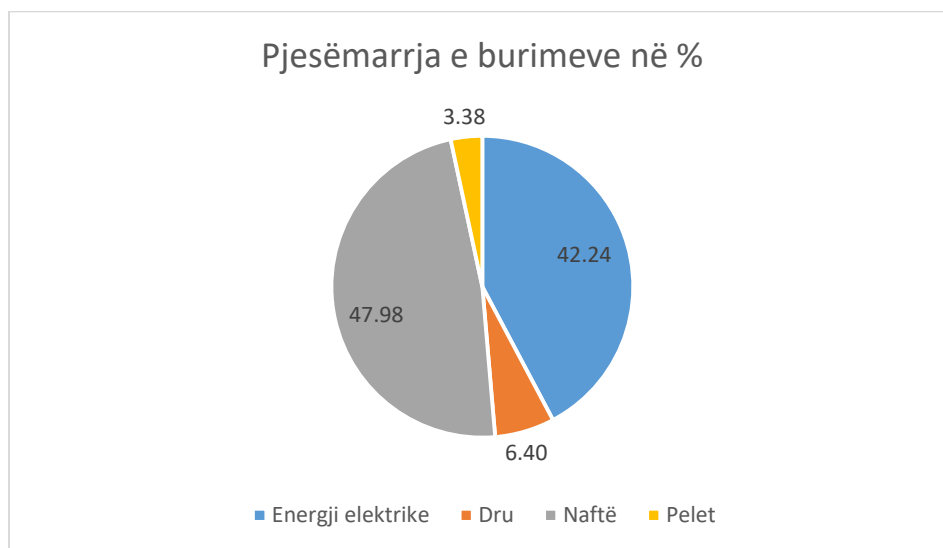

Figura 24. Pjesëmarrja mesatare në përqindje e secilit burim energjetik në periudhën 2016-2018

Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018 sillet nga 36.65 kWh/m²/v deri në 643.61 kWh/m²/v.

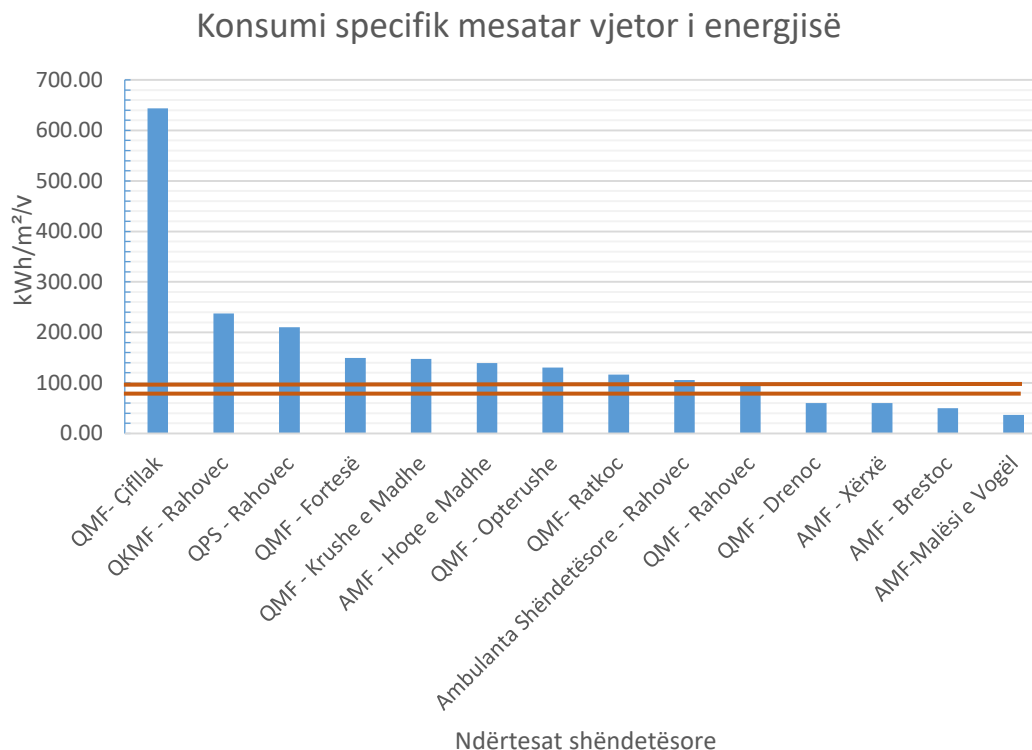

Figura 25. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018

Nga figura me lartë shihet së shumica e ndërtesave shëndetësore kanë konsum specifik mesatar vjetor të energjisë të ultë. Vetëm një ndërtesë (QMF- Çifllak) ka konsum specifik mesatar vjetor 643.61 kWh/m²/v, ndërsa të gjitha ndërtesat tjera kanë konsum me të vogël se 250 kWh/m²/v.

Konsumi i ulët specifik i energjisë i këtij stoku të ndërtesave është si rezultat i performancës së mirë energjetike të ndërtesave shëndetësore. Pjesa me e madhe e ndërtesave shëndetësore kanë të zbatuara masa të EE dhe pothuajse të gjitha ndërtesat përveç asaj QMF- Çifllak, kanë dritare me izo qelq.

4.1.4. Konsumi i energjisë nga ndërtesat e Kulturës dhe sportit

Në kudër të këtij stoku të ndërtesave, janë gjithsejtë dhjetë (10) ndërtesa. Prej tyre janë katër (4) ndërtesa që janë analizuar sa i përket konsumit të energjisë dhe potencialit për kursim të energjisë. Sipërfaqja e përgjithshme e këtyre ndërtesave është 2354.76 m². Ndërsa sipërfaqja që ngrohet është 319.00 m². Ky stok i ndërtesave konsumon vetëm energji elektrike, për ndriçim dhe në disa raste për ngrohje, me nxehëse elektrike. Disa ndërtesa funksionojnë vetëm në raste të caktuara të aktiviteteve që zhvillohen. Në tabelën me poshtë janë të paraqitura ndërtesat e kulturës dhe sportit të cilat nuk do të trajtohen me tej në aspektin e konsumit energjetik dhe potencialit të kursimit.

Tabela 10. Ndërtesat e kulturës dhe sportit në komunën e Rahovecit të cilat nuk do të trajtohen për analiza të mëtejme të konsumit të energjisë

Nr.	Emërtimi i ndërtesës	Viti ndërtimit	Komente
1	Shtëpia e Verës -Bërnjakë	2013	Shërben për turizëm gjatë verës
2	Shtëpia e kulturës - Xërxë	2016	Ndërtesa nuk funksionon.
3	Palestra Sportive Mezahir Isma - Rahovec	2019	Është funksionalizuar në 2019
4	Shtëpia e Kulturës "Feim Gashi -Drenoc	2018	Ndërtesa nuk funksionon.
5	Shtëpia e Kulturës Jahja Hoti - Ratkoc	2012	Ndërtesa është në rindërtim e sipër dhe nuk është i finalizuar
6	Stadiumi i qytetit "Jahja Danuza -Rahovec		Nuk ka ngrohje, ndërtesa është i përkohshëm-tip barake

Sipas raportimit, këto ndërtesa kanë konsumuar energji elektrike në periudhën 2016 - 2018, mesatarisht 40.29 MWh/ vit. Në figurën më poshtë është paraqitur konsumi mesatar vjetor i energjisë elektrike dhe ngrohjes në periudhën 2016-2018.

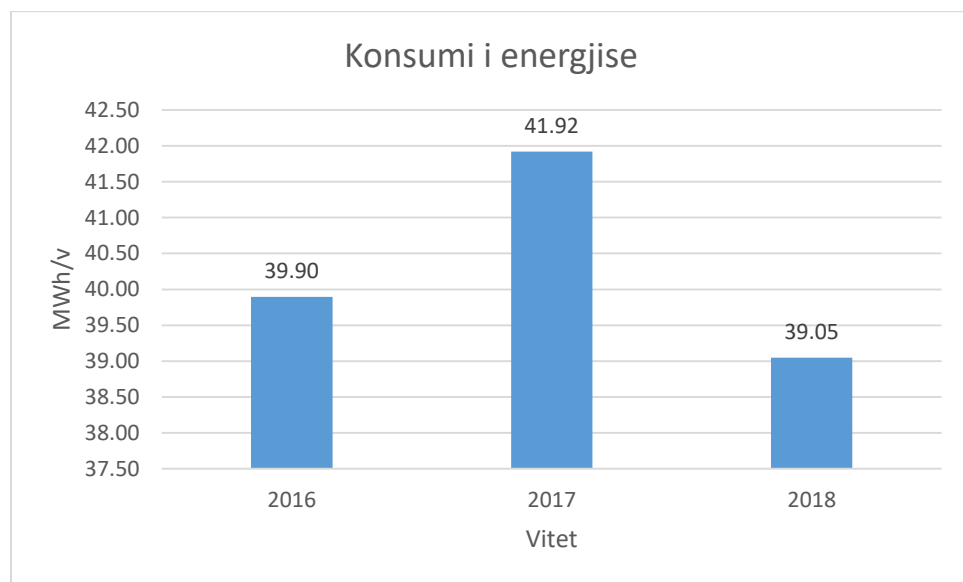

Figura 26. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat e kulturës dhe sportit në periudhën 2016-2018

Meqenëse këto ndërtesa nuk kanë konsum të vazhdueshëm të energjisë për ngrohje, si rezultati i funksionit të tyre, dhe shumica nga to nuk ngrohen fare, atëherë edhe konsumi specifik vjetor i energjisë është i vogël. Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë në ndërtesa është i paraqitur në figurën më poshtme.

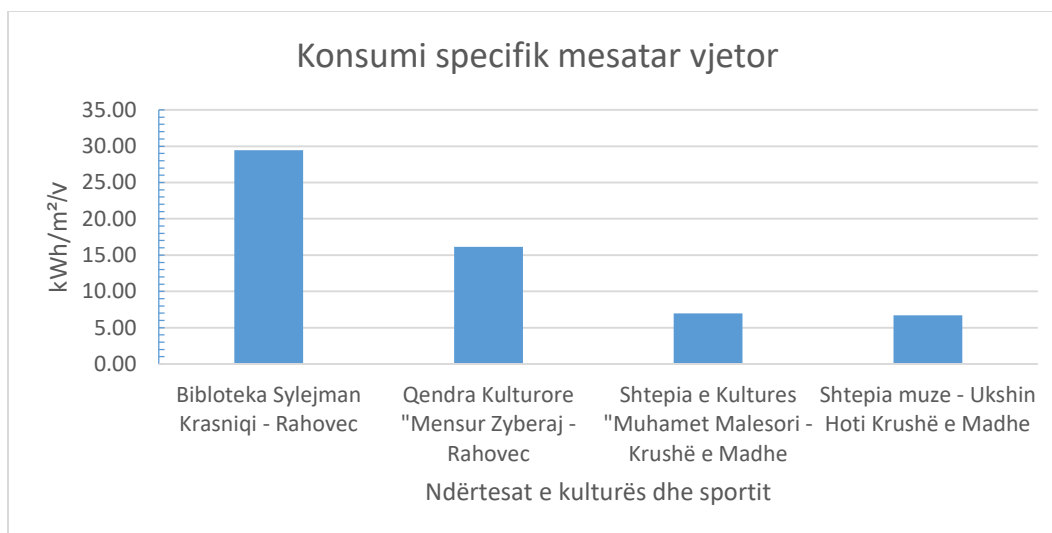

Figura 27. Konsumi specifik mesatar vjetor në ndërtesat e kulturës dhe sportit

Sipas konsumit specifik mesatar vjetor stoku i këtyre ndërtesave nuk ka potencial për kursim të energjisë.

4.1.4. Konsumi i energjisë nga ndërtesa e zjarrfikësve dhe pylltarisë

Në kuadër të këtij stoku janë dy ndërtesa të cilat përdoren si infrastrukturë me karakter mbrojtës, njëra për mbrojtje nga zjarri dhe tjetra për mbrojtjen e pyjeve. Sipërfaqja e përgjithshme e këtyre ndërtesave është 909.10 m², ndërsa sipërfaqja që aktualisht ngrohet është 38.00 m². Pra, rreth 4.18 % e sipërfaqes së këtyre ndërtesave ngrohet. Siç shihet, është një sipërfaqe tepër e vogël e cila aktualisht ngrohet. Asnjëra nga ndërtesat nuk ka sistem individual të ngrohjes qendrore, ngrohen me shporet dhe me ngrohëse elektrike. Vlen të theksohet, se një kat i ndërtesës së zjarrfikësve përdoret nga Ekoregjioni.

Në figurën më poshtë shihet konsumi vjetor i energjisë nga këto ndërtesa në periudhën 2016-2018, ku konsumi mesatar vjetor i energjisë është 62.77 MWh/v.

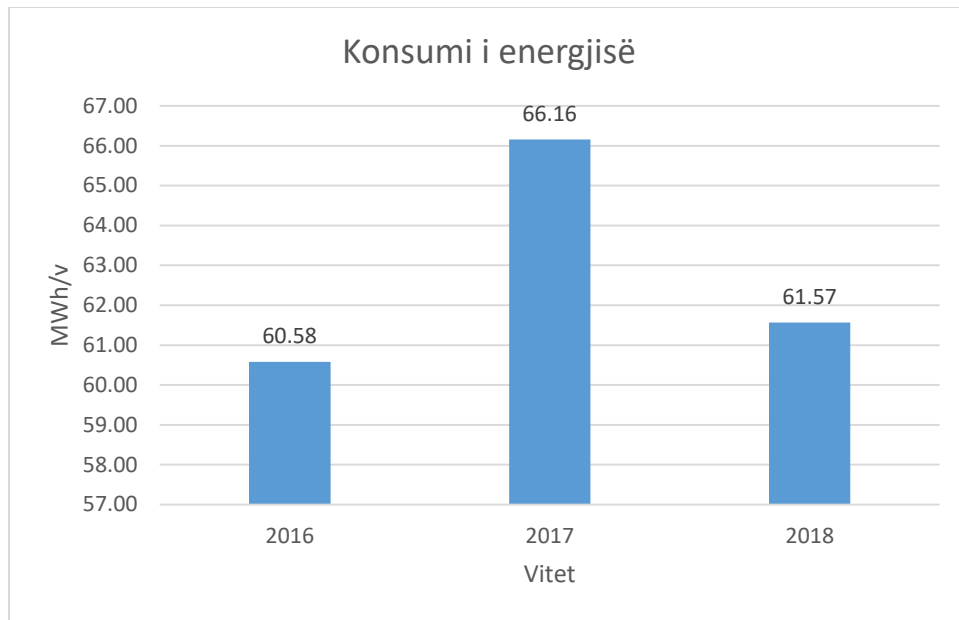

Figura 28. Konsumi mesatar vjetor i energjisë nga ndërtesat në periudhën 2016-2018

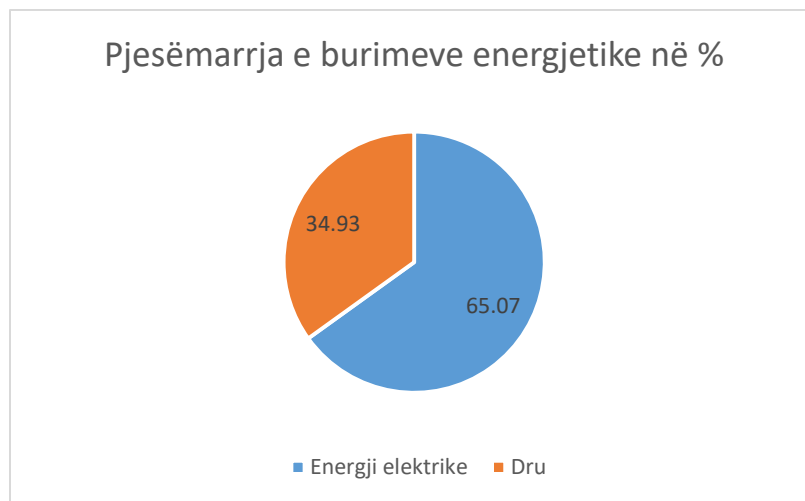

Figura 29. Pjesëmarrja mesatare në përqindje e secilit burim energjetik në periudhën 2016-2018

Nga figura me lartë shihet, së konsumi i energjisë elektrike është shumë i madh, kjo për faktin së sipërfaqja që ngrohet është shumë e vogël krahasuar me sipërfaqen e përgjithshme të ndërtesave, sidomos të ndërtesës së zjarrfikësve.

Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018 sillet nga 360.16 kWh/m²/v deri në 837.24 kWh/m²/v.

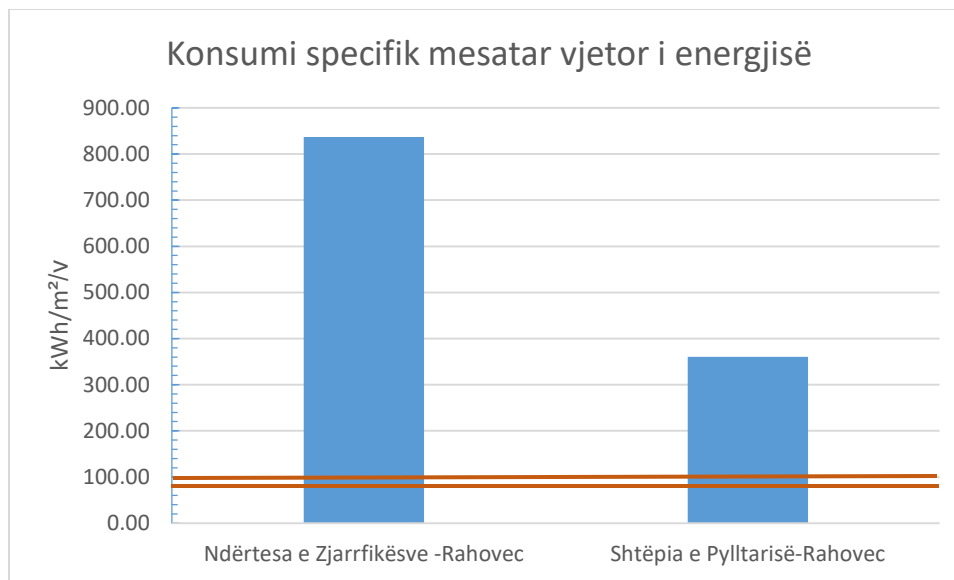

Figura 30. Konsumi specifik mesatar vjetor për periudhën 2016-2018

Nga figura me lartë shihet se ndërtesat kanë konsum specifik mesatar vjetor të energjisë mjaft të lartë. Konsumi i lartë specifik i energjisë i këtij stoku të ndërtesave është si rezultat i performancës së keqe energjetike të ndërtesave dhe si rezultat i konsumit tepër të madh të burimit energjetik për ngrohje. Gjithashtu për ngrohje përdoret edhe energjia elektrike, sidomos të ndërtesa e pylltarisë.

4.1.5 Konsumi i energjisë nga ndriçimi publik

Të dhënat për ndriçimin publik të rrugëve janë marrë nga Drejtoria e Shërbimeve Publike të Komunës. Këto të dhëna mbi llojet e trupave ndriçues dhe kapacitetit të llambave ndriçuese, sipas rrugëve të qytetit dhe fshatrave në të cilat ndriçimi ekziston, janë strukturuar në tabela, ndërsa për nevoja të analizimit të potencialit të kursimit është llogaritur konsumi vjetor i energjisë për të gjitha llambat nëse të gjitha ato do të ishin në gjendje funksionale. Kjo për arsye se nuk është i njohur numri i llambave të cilat nuk janë në funksion për shkak të ndonjë defekti.

Sipas të dhënave të gjendjes ekzistuese, në komunën e Rahovecit janë të instaluar 2241 llamba për ndriçim publik të rrugëve ku dominojnë llambat LED që, për momentin, janë llambat më eficientet në treg dhe gjithsej janë të instaluar 1338 llamba ose 59.7% në totalin e llambave që janë të instaluar. Pjesa tjetër e llambave të instaluar përbëhet nga llambat halide (halogjene) me 392 copë apo 17.49%, llambat CFL me 352 apo 15.71%, llambat inkadeshente (llambat e zhivës) 155 copë apo 6.92%. Është interesante të përmendet se pjesëmarrja e llambave të presuara të natriumit është shumë e vogël, janë të raportuara vetëm 3 llamba të instaluar.

Bazuar në gjendjen ekzistuese prezenca e një përqindje mjaftë të madhe e llambave LED tregon se ka patur investime në ndriçim publik nga autoritetet komunale. Me gjithë investimet që duket se janë bërë në instalimin e llambave eficiente LED, bazuar në madhësinë e llambave të instaluara (kapacitetin e ndriçimit në W), ka të ngjarë që kapaciteti i llambave LED është i mbi dimensionuar, pra janë vendosur llamba me kapacitet më të madh të ndriçimit se sa ka qenë e nevojshme. Kjo vërehet te numri i madh i llambave LED me kapacitet 100W (janë 744 llamba apo 55.61%) dhe llamba me kapacitet 120W (janë 108 llamba apo 8.07%) si dhe llambat LED me kapacitet 80W (janë 281 llamba apo 21%). Instalimi i llambave me kapacitet më të madh se ai i nevojshëm për ndriçim, nuk jep rezultate të ngritjes së efijencës energjetike, përkundrazi e rrit edhe më shumë konsumin e energjisë dhe kostot financiare si në investim ashtu edhe në operim dhe mirëmbajtje të ndriçimit.

Gjithashtu në totalin e llambave ekzistuese të instaluara figuron një numër i konsiderueshëm i llambave kompakte fluoreshente (CFL). Këto llamba janë të dedikuara për ndriçim të brendshëm pasi janë të ndjeshme ndaj lagështisë që ndikon në jetëgjatësinë e tyre. Kur flitet për llambat CFL ka një numër të konsiderueshëm të tyre që kanë kapacitet të vogël (llamba me kapacitet 25W-13 copë, me kapacitet 15W-132 copë dhe me 10W janë 30 copë).

Prandaj, rekomandohet që para se të investohet në ndriçim të ri të rrugëve ose nëse investohet në ndërrim të llambave ekzistuese me llamba më efijente, duhet që paraprakisht të përpilohet projekti inxhinierik që do të mundëson përzgjedhjen e duhur të llojit të llambave dhe do të mundësoj dimensionimin korrekt të kapacitetit të tyre, të cilat do të instalohen.

Mesatarisht konsumi vjetor i energjisë elektrike për ndriçim i raportuar nga komuna sipas kostos financiare vjetore bazuar në faturat e paguara, është treguar në tabelën e mëposhtme.

Tabela 11. konsumi i energjisë elektrike dhe kostoja mesatare vjetore e raportuar

	Konsumi mesatar vjetor kWh	Kostoja mesatare e ndriçimit €/vit
Konsumi i raportuar	1,816,691.95	54,576.00

Tabela 12. Pasqyra e llambave ekzistuese për ndriçimin e rrugëve

Lloji i llambave	Fuqia	Numri i llambave	Gjithsej fuqia (kW)	Numri i oreve te punes ne vit (h)	Gjithsej konsumi i energjisë (kWh/vit)
Inkandeshente (Zhivë)	125	129	16.125	4015	64741.875
Inkandeshente (Zhivë)	150	16	2.4	4015	9636
Inkandeshente (Zhivë)	400	10	4	4015	16060
Gjithsej llambat Inkandeshente (Zhivë)		155	22.53	4015	90437.88
CFL	85	2	0.17	4015	682.55

CFL	80	3	0.24	4015	963.60
CFL	65	162	10.53	4015	42277.95
CFL	40	10	0.40	4015	1606.00
CFL	25	13	0.33	4015	1304.88
CFL	15	132	1.98	4015	7949.70
CFL	10	30	0.30	4015	1204.50
Gjithsej llambat CFL		352	13.95	4015	55989.18
Natrium	160	3	0.48	4015	1927.20
Natrium	125	1	0.13	4015	501.88
Gjithsej llambat Natrium		4	0.61	4015	2429.08
Halide (Halogjene)	160	300	48.00	4015	192720.00
Halide (Halogjene)	150	28	4.20	4015	16863.00
Halide (Halogjene)	125	3	0.38	4015	1505.63
Halide (Halogjene)	120	26	3.12	4015	12526.80
Halide (Halogjene)	100	35	3.50	4015	14052.50
Gjithsej llambat halide (Halogjene)		392	59.20	4015	237667.93
LED	120	108	12.96	4015	52034.40
LED	100	744	74.40	4015	298716.00
LED	80	281	22.48	4015	90257.20
LED	40	40	1.60	4015	6424.00
LED	38	25	0.95	4015	3814.25
LED	15	140	2.10	4015	8431.50
Gjithsej llambat LED		1,338	114.49	4015	459677.35
Gjithsej te gjitha llambat		2,241	211	4015	846,201

Ndriçimi publik i rrugëve sipas asaj që është e raportuar për gjendjen ekzistuese, megjithatë, ka mjaftë hapësirë për aktivitete investuese në tërë komunën për ngritjen e nivelit të efijencës energjetike në ndriçimin publik.

4.2. Konsumi energjisë në shërbimet publike

4.2.1. Konsumi i energjisë në furnizimin me ujë dhe sektorin e ujërave të zeza

Qytetarët e komunës së Rahovecit furnizohen me ujë të pijshëm në tri forma:

1. Sistemi qendror i furnizimit-ujësjellësi i Radoniqit;
2. Sistemet e vogla -ujësjellësit lokal (sistem të pompimit); dhe
3. Puset individuale.

Furnizimi i banorëve të komunës së Rahovecit me ujë të pijshëm, momentalisht përcillet me probleme të mëdha.

Komuna e Rahovecit nuk ka rrjetë shumë të zhvilluar të furnizimit me ujë të pijes, i cili ka shtrirje në 26 vendbanime ose 58%, derisa pjesa tjetër e vendbanime ose 42% nuk kanë qasje në rrjetën e furnizimit kolektiv me ujë të pijes.

Aktualisht sistemi i ujësjellësit dhe kanalizimit (të ujërave të zeza dhe ujërave të shiut) në Komunën e Rahovecit menaxhohet nga Hidrosistemi i "Radoniqit". Furnizimi i komunës së Rahovecit me ujësjellës bëhet nga Hidrosistemi i Radoniqit.

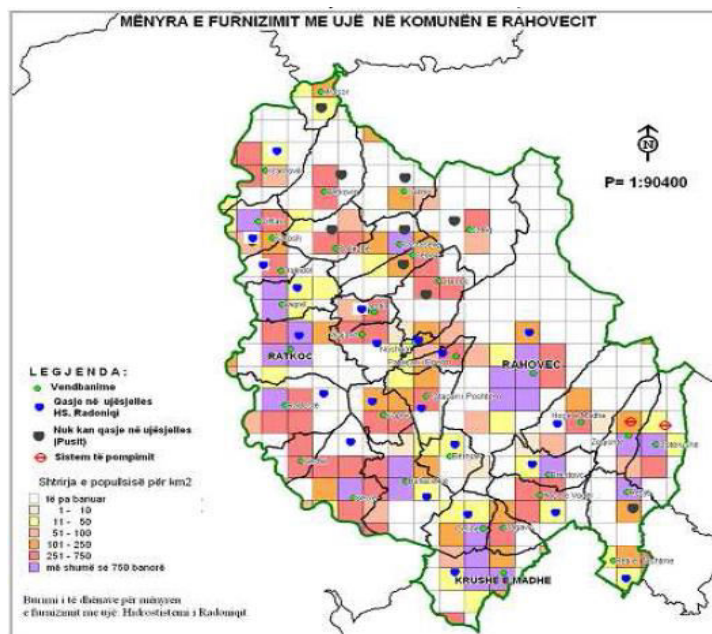

Figura 31. Mënyra e furnizimit me ujë¹³

Furnizimi në vendbanimet tjera rurale, pjesa e tjetër e popullatës e cila nuk është e kyçur në ujësjellësin e Radoniqit, furnizohen me ujë nga bunarët e cektë dhe të pambrojtur (7-8 m thellësi).

Në komunën e Rahovecit, kanalizimi i ujërave të ndotura është shumë pak i zhvilluar, përkatësisht ky sistem është i shtrirë në zonën urbane dhe në disa vendbanime. Rreth 53260 banorë kanë qasje në kanalizim ose 74.46% e popullsisë së komunës së Rahovecit. Rreth 25.54 % e popullatës së komunës nuk kanë qasje në rrjetën e kanalizimit, por ujërat e zeza i derdhin në mënyrë të egër në lokacione të ndryshme në vendbanimet ku jetojnë, përkatësisht në shtratin e përroskave dhe lumenjve.

4.2.2. Konsumi i energjisë në sektorin e mbledhjes së mbeturinave

Për menaxhimin e mbeturinave në territorin e Komunës së Rahovecit, Komuna respektivisht Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor licencuar dy kompani:

- Ndërmarrja publike "Ekoregjioni"- e cila ofron pjesën më të madhe të territorit të Rahovecit; dhe
- Ekodrinia operator privat.

¹³ Plani Zhvillimor Komunal-RAHOVEC

Kompanitë të cilat janë të licencuara për administrimin e mbeturinave, punojnë në bazë të rregullores për menaxhimin e mbeturinave në komunën e Rahovecit, bazuar në dispozitat e Ligjit Nr. 04/L-060 për Mbeturina, e miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, në vitin 2014.

Për menaxhim dhe rregullim sa ma të mirë të sektorit të mbeturinave, komuna e Rahoveci krahas zbatimit të ligjit për mbeturina ka miratuar edhe kornizën rregullative dhe dokumente strategjike si vijon:

- Rregulloren për plotësimin e rregullores për menaxhimin e mbeturinave 01. Nr 4103 të datës 09.12.2015;
- Rregullore për menaxhimin e mbeturinave 01.Nr.239. të datës 30..01.2015; dhe
- Planin Lokal për menaxhimin e mbeturinave të vitit 2016-2021.

Mbulimi i shërbimeve në territorin e Komunës është i përfshirë në të gjithë territorin apo në 36 vendbanimet. Aktualisht operatori me i madh është Ekoregjioni-NJP "Ambienti" e cila sipas shënimeve të komunës ofron shërbim primar të grumbullimit të mbeturinave për 66% të popullatës së përgjithshme, dhe atë 100% të zonën urbane dhe rreth 27% në zonat rurale apo 36,439 banor. Kurse operatori tjetër "Ekodrinia", shërben kryesisht në pjesën rurale dhe rurale të thellë me përqindje të përgjithshme prej 34%.

Sasia e mbeturinave e cila grumbullohet brenda një dite sillet 20-30 ton, kurse sipas raporteve të dy kompanive që operojnë në Komunën e Rahovecit, shërbimi i grumbullimit të mbeturinave zhvillohet në të gjitha vendbanimet e komunës, megjithatë një pjesë e amvisërive nuk pranon të bëjë marrëveshje me operatorët.

Veprimtaria primare e kompanive të licencuara për menaxhimin e mbeturinave në komunë është:

- Grumbullimi i mbeturinave, dhe
- Transporti i mbeturinave komunale,

Ndërsa shërbim dytësor kanë:

- Menaxhimin dhe mirëmbajtjen e hapësirave publike.
- Pastrimin e rrugëve dhe pastrimin e borës gjatë sezonës dimërore
- Mirëmbajtjen hapësirave të gjelbërta publike .

Kompanitë ofrojnë shërbimet e tyre për tri kategori të konsumatorëve: ekonomit familjare, biznese dhe institucionet. Format e shërbimit janë: shërbimi derë më derë dhe konsumatorët të pajisur me kontejnerë, kurse bizneset me kontrata janë të pajisura me kontejnerë të veçantë.

Mekanizmi i inkasimit bëhet përmes inkasantëve, arkës ndihmëse dhe llogarive rrjedhëse. Shkalla e arkëtimit për shërbimet e ofruara tek NjP Ambienti është 80-82% që vlerësohet si arkëtim mjaft i mirë. Kjo kompani grumbullon dhe transporton deri në deponin Landovicë rreth 8,500 t/vit.

4.3. Konsumi i energjisë në sektorin e bujqësisë¹⁴

Duke marrë parasysh kushtet e favorshme topografike, klimatike dhe agro-ekologjike puna në bujqësi, vreshtari dhe verari përbën aktivitetin themelor ekonomik në Rahovec në të gjitha aspektet duke përfshirë prodhimin, burimin e të ardhurave dhe punësimin. Rreth 90% të tokës së komunës së Rahovecit përdoret si tokë punuese për bujqësi, e sidomos tokat kodrinore që përdoren si territore vreshtare. Rreth 70% e popullsisë në qytet dhe fshat sigurojnë ekzistencën nga aktivitetet bujqësore si në vreshtari dhe perimtari, etj.

Në sektorin e bujqësisë si burime energjetike zakonisht përdoren nafta dhe derivatet e saj për mekanizmin bujqësor por nuk ka të dhëna për sasinë e këtij burimi që konsumohet.

4.4. Konsumi i energjisë në sektorin e transportit

4.4.1. Transporti publik

Në vitin 2018 në Kosovë janë të regjistruara 343,631 automjete motorike dhe jo motorike, në raport me vitin 2017 ka një rritje për 2.75%. Transporti në Kosovë, në përgjithësi dhe Rahovecit në veçanti, filloi të zhvillohet me ritme të shpejta, sidomos pas vitit 1999. Kështu, u zhvilluan infrastrukturat rrugore dhe aftësitë transportuese të mjeteve rrugore. Sektori i transportit zë një vend të rëndësishëm në konsumin e burimeve energjetike. Rritja e theksuar e numrit të mjeteve u shoqërua me një ngritje të aktivitetit të transportit dhe një rritje të dukshme të konsumit të lëndëve energjetike, kryesisht naftës dhe benzinës. Sipas Balancës Vjetore të Energjisë në Republikën e Kosovës për vitin 2018, sektori i transportit merr pjesë me 30% në konsumin e përgjithshëm të energjisë.

Në nivel lokal organizohet nëpërmjet të autobusëve dhe automjeteve të tjera të transportit, i cili është mjaft mirë i organizuar. Shikuar nga numri i vendbanimeve që kanë transport publik, nga 36 vendbanime sa ka komuna e Rahovecit 31 prej tyre kanë qasje në transport publik nëpërmjet të autobusëve, dhe 5 vendbanime nuk kanë transport publik¹⁵.

Nuk ka të dhëna lidhur me konsumin energjetik të transportit në komunën e Rahovecit.

4.4.2. Flota komunale

¹⁴ Plani Zhvillimor Komunal-RAHOVEC

¹⁵ Plani Zhvillimor Komunal-RAHOVEC

Flotën komunale të komunës së Rahovecit e përbëjnë 119 automjete. Prej të cilave 95 janë që përdorin naftën si karburant ndërsa të tjerat përdorin benzinën si karburant. Të dhënat lidhur me konsumin e karburanteve nga automjetet e komunës në periudhën 2016-2018 janë të paraqitura në tabelën me poshtë.

Tabela 13. Konsumi vjetor i karburantit nga flota komunale në periudhën 2016-2018

Viti	Numri i automjeteve		Konsumi i karburantit (l)		Konsumi	Emisioni
	Naftë	Benzinë	Naftë	Benzinë	MWh/v	CO ₂ ,t
2016	30	8	28100.90	6550.00	356.91	96.54
2017	33	8	28661.80	7130.00	368.12	99.54
2018	32	8	30240.80	6440.00	378.55	102.44
Gjithsej	95	24	87003.50	20120.00	1103.59	298.52

5. Analizat e potencialit të efikasitetit të energjisë sipas sektorëve

5.1 Sektori i shërbimeve

5.1.1. Ndërtesat publike

Ndërtesat publike komunale janë ndërtuar ndërmjet viteve 1937 dhe 2019. Furnizimi me ngrohje në disa raste nuk është sipas kushteve të komfortit. Po ashtu në koridore nuk ka ngrohje, sidomos të ndërtesat që ngrohen me stufa.

Gjatë incizimit që i është bërë të gjitha ndërtesave, janë marrë të dhënat lidhur me karakteristikat teknike të ndërtesës. Këto të dhëna janë vendosur në një format të pyetësorit, të cilat më pas janë vendosur në SME për t'u krijuar një data bazë për analiza të mëtejme të stokut të ndërtesave publike komunale.

Përgjatë incizimit, për secilën ndërtesë janë marrë të dhëna lidhur me:

- Muret e jashtme të ndërtesës, përfshirë llojin e materialit ndërtimor që është përdorur, termoizolimi dhe trashësia e termoizolimit;
- Kulmet e ndërtesave, përfshirë llojin e kulmit, mbulesën e tyre dhe nëse kanë izolim termik apo jo;
- Dyshemetë e ndërtesave, përfshirë llojin e materialit dhe nëse ndërtesat kanë termoizolim;
- Sistemet e ngrohjes/ftohjes, karakteristikat e përgjithshme (lloji i sistemit të ngrohjes, kapaciteti dhe lloji i lëndës djegëse që përdoret);

- Sistemet e ndriçimit, përfshirë intensitetin e ndriçimit, llojin e poçeve dhe sistemin e kontrollit);
- Dyert dhe dritaret, përfshirë llojin e tyre, gjendjen në të cilën aktualisht ndodhen dhe performancën e tyre energjetike.

Përgjatë incizimit që u është bërë ndërtesave, është vërejtur se ato janë në kushte të ndryshme teknike dhe në aspektin e performancës energjetike. Të pakta janë ndërtesat që kanë të zbatuara masat e EE sipas normave, pastaj në shumicën e ndërtesave janë zbatuar masat e EE pjesërisht.

Në vitet e fundit janë bërë investime në renovimin e tyre dhe në vendosjen e masave të EE, mirëpo edhe më tej ka potencial të kursimit të energjisë në këto ndërtesa. Gjithashtu, përveç nevojës së kursimit të energjisë, rëndësi duhet dhënë edhe rritjes së rehatisë në hapësirat e ndërtesave.

Tashmë dihet se rritja e EE sjell reduktimin e nevojave për investime për prodhimin e energjisë, reduktimin e konsumit të lëndëve djegëse në të gjithë sektorët dhe njëkohësisht reduktimin e ndotjes së ambientit dhe reduktimin e emisioneve të gazeve me efekt serë (CO₂, N₂O, CH₄).

Rritja e rehatisë së hapësirave të brendshme të ndërtesave, rrit edhe efektivitetin e punës dhe edukimit. Për këtë nevojitet të bëhen investime në strukturën e ndërtesave dhe në përmirësimin e performancës së tyre energjetike. Në këtë drejtim nevojiten të merren një sërë masash si:

- Termoizolimi i mbështjellësit të jashtëm të ndërtesës;
- Vendosja e dyerve të jashtme dhe dritareve efikiente, në përputhje me kërkesat e performancës energjetike të ndërtesave (sipas rregullores nr. 04/18 për kërkesat minimale të performancës energjetike të ndërtesave);
- Instalimi i sistemeve të ngrohjes qendrore me pelet;
- Instalimi i sistemeve diellore për ujë të ngrohtë sanitar dhe prodhimin e energjisë elektrike;
- Instalimi i sistemeve efikiente të ventilimit dhe ftohjes së hapësirave, etj.

Në kuadër të analizës së potencialit për efikjencën e energjisë si target është marrë konsumi në vlerë prej 80 kWh/m²/vit, që sipas praktikave mund të jetë konsum optimal për ndërtesë.

Në komunën e Rahovecit janë analizuar 70 ndërtesa publike komunale. Nga kjo analizë del se 52 ndërtesa kanë konsum specifik vjetor të energjisë më të madhe se 80 kWh/m²/vit, që mund të konsiderohen si ndërtesa me potencial të kursimit të energjisë.

5.1.1.1. Ndërtesat e Administratës

Janë analizuar gjithsej nëntë ndërtesa administrative. Të gjitha ndërtesat e analizuarat kanë potencial për kursimin e energjisë. Këto ndërtesa janë ndërtuar në periudhën nga viti 1974 deri në vitin 2017. Shumica e këtyre ndërtesave kanë të zbatuara pjesërisht masat e EE.

Analiza lidhur me potencialin e kursimit të energjisë është bërë për secilën ndërtesë, dhe kjo mund të shikohet në shtojcën e këtij dokumenti.

Ndërsa në tabelën më poshtë është paraqitur konsumi mesatar vjetor i energjisë për periudhën 2016-2018 dhe potenciali vjetor i energjisë që mund të kursehet në stokun e ndërtesave të administratës.

Tabela 14. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave të administratës publike

Kategoria e ndërtesave	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Konsumi mesatar vjetor i energjisë	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (ngrohje+el ektrike)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë
	m ²	m ²	MWh/v	kWh/m ² /v	MWh/v	%
Administrative	5525.67	2757.00	455.99	311.30	164.20	30.01

5.1.1.2. Ndërtesat arsimore

Në komunën e Rahovecit janë gjithsej 41 ndërtesa arsimore. Këto ndërtesa janë ndërtuar në periudhën 1937 deri në vitin 2017. Prej këtyre ndërtesave 16 ndërtesa mund të konsiderohen se kanë të zbatuara masa të EE në mure, kulme, dysHEME dhe dritare me izo qelq dy shtresor. Ndërtesat tjera kanë pjesërisht të zbatuara masat e EE. Megjithatë, te pjesa më e madhe e këtyre ndërtesave, termoizolimi nuk i plotëson kërkesat minimale të performancës energjetike sipas udhëzimit administrativ nr. 04/18.

Vlen të theksohet se nga 41 ndërtesa arsimore, 32 prej tyre kanë dritare me izo qelq dy shtresor/tre shtresor.

Përkundër masave që janë marrë në vitet e fundit në përmirësimin e EE, ende mbetet për t'u investuar në përmirësimin e performancës së tyre energjetike.

Bazuar në konsumin aktual të energjisë në tri vitet e fundit, nga 41 ndërtesa të analizuarat 31 prej tyre kanë potencial të kursimit të energjisë.

Potenciali i kursimit të energjisë për stokun e ndërtesave arsimore është i paraqitur në tabelën në vijim. Ndërsa potenciali i EE për secilën ndërtesë është i paraqitur në shtojcën e këtij dokumenti.

Tabela 15. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave të arsimit

Kategoria e ndërtesave	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (ngrohje+ elektrike)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë
	(m ²)	(m ²)	(MWh/v)	kWh/m ² /v	(MWh/v)	%
Arsimore	54857.38	40673.90	4150.96	158.36	1190.61	28.68

5.1.1.3. Ndërtesat shëndetësore

Janë gjithsej 16 ndërtesa shëndetësore. Këto ndërtesa janë ndërtuar në periudhën 1980 deri në vitin 2018. Prej tyre, 5 ndërtesa janë ndërtuar në periudhën 1980 – 1999 dhe 11 ndërtesa tjera janë ndërtuar në periudhën 2000-2018.

Nga 16 ndërtesa sa janë vetëm 14 prej tyre janë analizuar në aspektin e konsumit të energjisë dhe potencialin e mundshëm për kursim të energjisë. Dy prej tyre nuk janë analizuar: AMF - Polluzhë – e cila është ndërtuar në vitin 2018 dhe është funksionalizuar në vitin 2019 dhe QKMF1-Rahovec e cila është në ndërtim e sipër.

Këto ndërtesa, në përgjithësi kanë performancë të mirë energjetike. Shumica prej tyre kanë të zbatuara masa të EE, p.sh. vetëm tri ndërtesa nuk kanë të termoizoluara muret ndërsa vetëm një nuk ka termoizolim në asnjë pozicion të mbështjellësit të jashtëm. Nga 14 ndërtesa të këtij stoku vetëm një nuk ka dritare me izo qelq. Të shumica e ndërtesave që kanë të zbatuara masat e EE, sa i përket termoizolimit, në përgjithësi nuk i plotësojnë kërkesat minimale të performances energjetike sipas udhëzimit administrativ nr. 04/18.

Bazuar në konsumin aktual të energjisë në tri vitet e fundit, nga gjithsej 14 ndërtesa të analizuar 10 prej tyre kanë potencial të kursimit të energjisë. Potenciali i kursimit të energjisë për stokun e ndërtesave shëndetësore është i paraqitur në tabelën në vijim. Ndërsa potenciali i EE për secilën ndërtesë është i paraqitur në shtojcën e këtij dokumenti.

Tabela 16. Potenciali i kursimit të energjisë në stokun e ndërtesave shëndetësore

Kategoria e ndërtesave	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (ngrohje+ elektrike)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë
	(m ²)	(m ²)	(MWh/v)	kWh/m ² /v	(MWh/v)	%
Shëndetësore	6364.91	4538.00	880.92	155.91	445.01	50.52

5.1.1.4. Ndërtesat e Kulturës dhe sportit

Janë gjithsej dhjetë ndërtesa të Kulturës dhe sportit. Ndërsa në aspektin e konsumit energjetik dhe potencialit të kursimit të energjisë janë analizuar vetëm 4 prej tyre, shih materialin me lartë të konsumi i energjisë nga ndërtesat e kulturës dhe sportit. Asnjë ndërtesë e analizuar nuk ka potencial për kursimin e energjisë, bazuar në konsumin aktual të energjisë. Këto ndërtesa janë ndërtuar në periudhën nga viti 1961 deri në vitin 2019.

Në këto ndërtesa janë bërë investime në masat e EE, sidomos në termoizolim të mureve të jashtme, kulmit, dyshemesë, ndërrim të dyerve dhe dritareve. Asnjë ndërtesë nuk ka të instaluar ngrohjen qendrore. Ndërtesat që aktualisht ngrohen si burim energjetik e përdorin energjinë elektrike. Ajo çka e karakterizon këtë stok të ndërtesave është se tri ndërtesa kanë të zbatuara komplet masat e EE, tri tjera kanë termoizolim të mureve, dy nuk kanë fare termoizolim, një ndertës është në ndërtim e sipër ndërsa një është e përkohshme-tip barake, kurse të gjitha ndërtesat kanë dritare me izo qelq të dyfishtë. Sipas analizës që i është bërë secilës ndërtesë edhe me tej mbetet për t'u investuar në përmirësimin e performancës së tyre energjetike. Më detalisht lidhur me konsumin dhe karakteristikat tjera të ndërtesave të këtij stoku shih shtojcën në këtë dokument.

5.1.1.5. Ndërtesat e zjarrfikësve dhe pylltarisë

Ndërtesa e zjarrfikësve është ndërtuar në vitin 1975, ndërsa shtëpia e pylltarisë është ndërtuar në vitin 1947. Ndërtesa e pylltarisë është në gjendje shume të keqe, për shkak se nuk ka pasur mirëmbajtje dhe renovime adekuate. Ndërsa ndërtesa e zjarrfikësve është në gjendje pak me të mirë, janë bërë investime në ndërrimin e dyerve dhe dritareve në vitin 2012 dhe termoizolimi i kulmit në vitin 2015.

Bazuar në konsumin aktual të energjisë në tri vitet e fundit, të dy ndërtesat kanë potencial për kursimin e energjisë. Potenciali i kursimit të energjisë, është i paraqitur në tabelën në vijim. Ndërsa potenciali i EE për secilën ndërtesë është i paraqitur në shtojcën e këtij dokumenti.

Tabela 17. Potenciali i kursimit të energjisë në ndërtesën e zjarrfikësve dhe pylltarisë

Kategoria e ndërtesave	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (ngrohje+ elektrike)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë
	(m ²)	(m ²)	(MWh/v)	kWh/m ² /v	(MWh/v)	%
Zjarrfikësve dhe pylltarisë	909.10	38.00	62.77	598.70	20.19	32.16

5.1.1.6 Ndryçimi publik

Në komunën e Rahovecit në gjendjen ekzistuese dominon lloji i llambave LED që është dukshëm më i madh se numri i llojeve të tjera të llambave, por gjithashtu numri i llambave CFL dhe llambave halogjene është relativisht i madh, shih figurën në vijim:

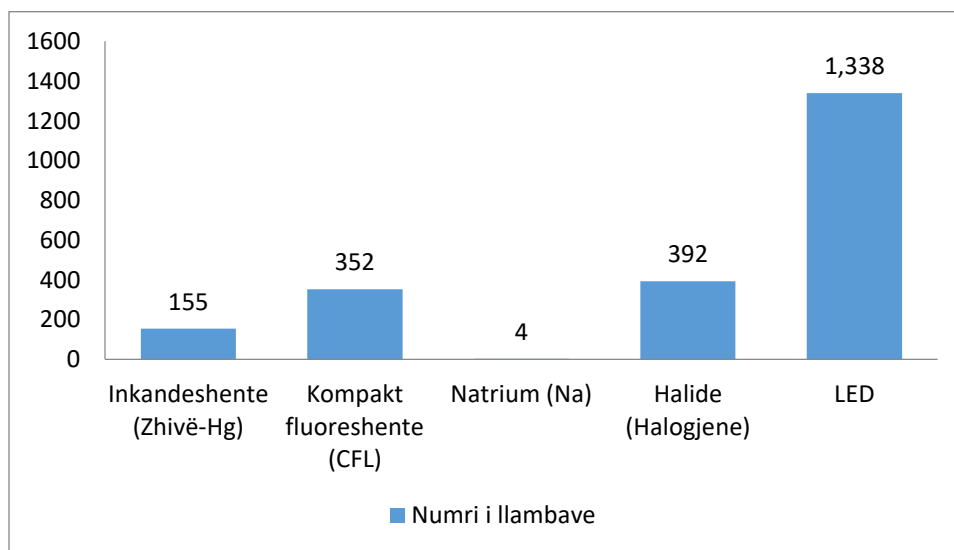

Figura 32. Llojet dhe numri i llambave të ndryçimi publik në Rahovec

Për të gjitha këto raste është bërë llogaritja e kostos së investimit, përfitimet financiare dhe përfitimet mjedisore nga reduktimi i emetimit të CO₂ në hapësirë, që shihen në tabelën me poshtë.

Tabela 18. Potenciali i kursimit të ndryçimi publik-Rahovec (sipas konsumit të llogaritur)

Statusi	Kons i pergj i ener elek (kWh/vit)	Kostot e pergj te ener elek (euro/vit)	Kursimet nga kostot e pergj te ener elek (%/vit)	Shkarkimi i CO2 (kg CO2/vit)	Pakesimi i shkarkimeve te CO2 (t/CO2/vit)	Kosto e mirembajtjes (Euro/vit)	Perqindja e redukimit te kostos se mirembajtjes
I vjeter (ekzistues)	846201.40	80812.23		1215145.21		19262.40	
I ri (LED)	613793.13	58617.24		881406.93		9651.18	
Gjithsej kursime	232408.28	22194.99	27.46%	333738.28	333.74	9611.22	49.90%

5.2. Potenciali i përgjithshëm i kursimit të energjisë

Potenciali lidhur me kursimin e energjisë është analizuar për:

- Sektorin e ndërtesave publike komunale; dhe
- Sektorin e ndriçimit të rrugëve.

Në sektorin e ndërtesave publike komunale:

- Janë analizuar gjithsej 70 ndërtesa;
- Sipas të dhënave lidhur me konsumin e energjisë, janë 52 ndërtesa të cilat kanë potencial të kursimit të energjisë;
- Konsumi i përgjithshëm mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018 është 5,590.93 MWh/v.
- Potenciali i përgjithshëm vjetor i kursimit të energjisë është 1,820.01 MWh/v, ose 32.55 %.

Për llogaritjen e potencialit të kursimit të energjisë, si vlerë referente është marr konsumi specifik i energjisë prej 80 kWh/m²/vit.

Në sektorin e ndriçimit të rrugëve:

- Konsumi mesatar vjetor i energjisë në periudhën 2016-2018, sipas raportimit, është 1,816.69 MWh/v;
- Potenciali i përgjithshëm vjetor i kursimit të energjisë, krahasuar me konsumin e raportuar, është 232.41 MWh/v ose 12.76 %.

Në figurat më poshtë është paraqitur krahasimi në mes të konsumit dhe potencialit të kursimit të energjisë si dhe përqindja e kursimit të energjisë per kategoritë e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin rrugor.

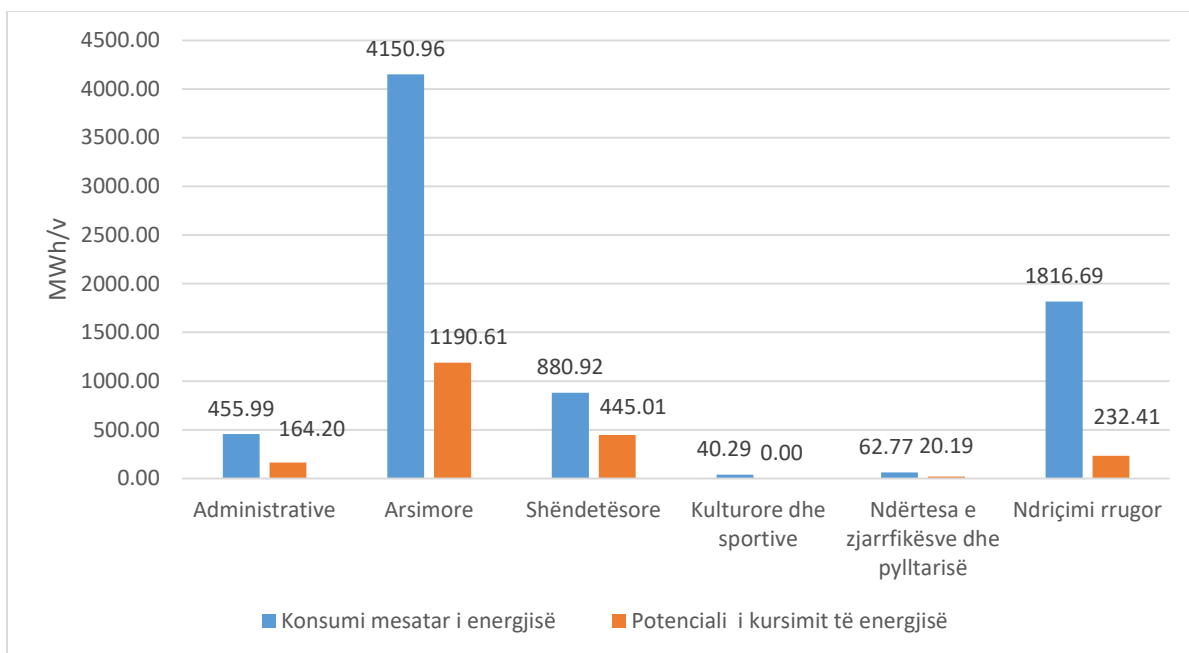

Figura 33. Konsumi mesatar vjetor dhe potenciali i kursimit të energjisë për kategoritë e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin rrugor

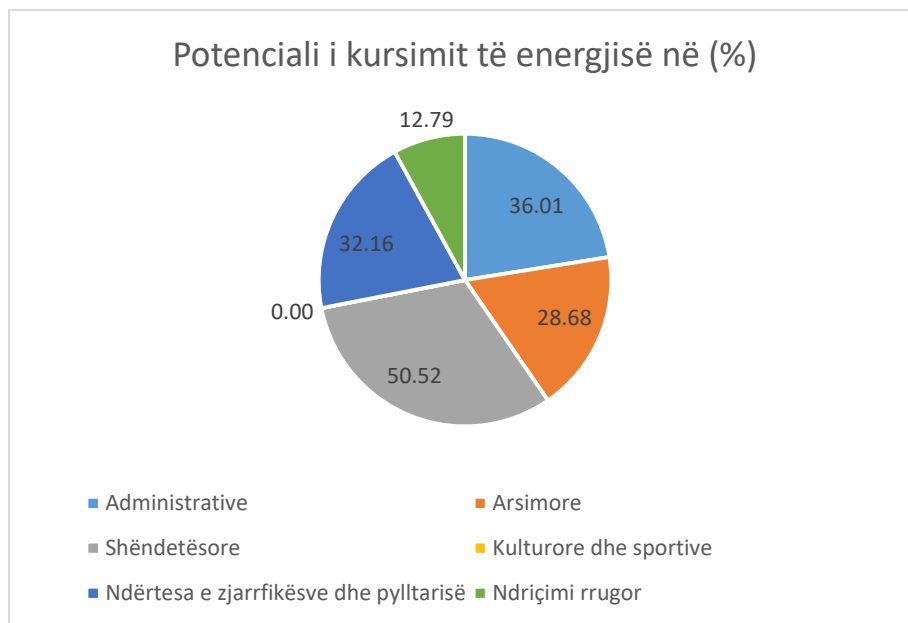

Figura 34. Potenciali vjetor i kursimit në % për kategoritë e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimit rrugor

Në tabelën më poshtë është paraqitur potenciali i kursimit të energjisë në ndërtesat publike komunale dhe ndriçimin rrugor, si dhe kostoja e përgjithshme e investimeve në masa të EE në ndërtesa me potencial të kursimit të energjisë dhe ndriçimin rrugor.

Tabela 19. Potenciali i kursimit të energjisë në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe ndriçimin e rrugëve.

Sektori	Konsumi mesatar vjetor i energjisë	Kostoja mesatare vjetore e konsumit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Kosto e investimeve në masa të EE
	MWh/v	€/v	MWh/v	%	Mil.€
Ndërtesat publike komunale	5,590.93	26,1060.98	1820.01	32.55	1.9261
Ndriçimi i rrugëve	1,816.69	54,576.00	232.41	12.79	0.1406
Gjithsej	7,407.62	315,636.98	2052.42	27.71	2.067

5.3. Analiza e gazrave me efekt serrë dhe potenciali i kursimit

Lirimi i gazrave me efekt serrë vjen kryesisht nga djegia e lëndëve djegëse fosile të cilat përdoren për energji. Ekzistojnë një numër gazrash të ndryshme serrë në atmosferën e Tokës. Ato primare janë: ozoni, metani, avujt e ujit, dyoksidi i karbonit dhe oksidet e azotit.

Në kuadër të këtij plani është bërë vetëm analiza e emisioneve të CO₂. Sipas të dhënave, sasia mesatare vjetore e CO₂ që emitohet dhe potenciali vjetor i kursimit është paraqitur në figurën në vijim.

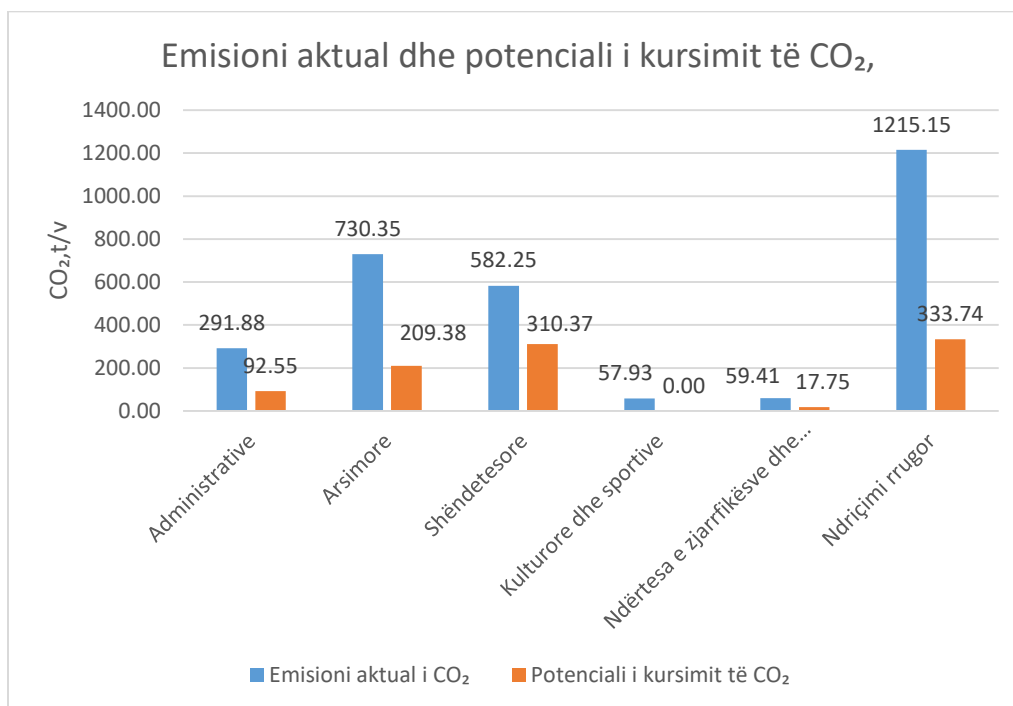

Figura 35. Emisionet aktuale vjetore të CO₂ dhe potenciali vjetor i kursimit

Në tabelën me poshtë është paraqitur emisioni dhe potenciali vjetor i kursimit të CO₂ në ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi rrugor.

Tabela 20. Emisionet aktuale vjetore të CO₂ dhe potenciali vjetor i kursimit

Lloji i ndërtesave	Emisioni aktual	Potenciali i kursimit
	CO ₂ ,t/v	CO ₂ ,t/v
Ndërtesat publike komunale	1721.83	630.05
Ndriçimi rrugor	1215.15	333.74
Gjithsej	2936.98	963.79

5.4. Caku i kursimit të energjisë

Objektivi i përgjithshëm i PKVEE është zvogëlimi i konsumit të energjisë, rritja e nivelit të rehatisë, zvogëlimi i kostos së shpenzimeve të energjisë si dhe krijimi i sistemit për menaxhimin e energjisë në komunën e Rahovecit.

Ndërtesat publike komunale

Caku i kursimit të energjisë të ndërtesat publike komunale nuk pritet të jetë i lartë për shkak të konsumit të ultë të energjisë në tri vitet fundit nga këto ndërtesa dhe për faktin se në kuadër të ndërtesave të përzgjedhura për tu zbatuar masat e EE në periudhën 2019-2021, ka ndërtesa të cilat nuk konsiderohen me potencial kursimi të energjisë, megjithatë këto kanë nevojë për zbatim të masave të EE.

Në kuadër të këtij plani, janë identifikuar 13 ndërtesa në të cilat do të aplikohen masa të EE. Të dhënat lidhur me cakun e kursimit dhe vlerën e investimeve për zbatimin e masave të EE në këto ndërtesa, janë të paraqitura në tabelën me poshtë.

Tabela 21 Caku i kursimit vjetor të energjisë nga ndërtesat në të cilat do të aplikohen masa të EE

Caku i kursimit për periudhën 2019-2021								
Numri i ndërtesave për zbatim të masave të EE	Sipërfaqja e ndërtesave (m ²)	Sipërfaqja ngrohëse, (m ²)	Konsumi mesatar vjetor i energjisë 2016-2018 (MWh/v)	Konsumi specifik mesatar i energjisë (kWh/m ² /v)	Kosto vjetore e konsumit të energjisë (€/v)	Potenciali i kursimit (MWh/v)	Potenciali kursimit (%)	Investimet (€)
13	15171.14	10070.00	1163.17	175.18	42886.16	405.55	34.87	942,000.00

Ndriçimi rrugor

Ky sektor ka mjaft potencial për kursim të energjisë. Në kuadër të këtij plani janë identifikuar gjithsej 5 masa sa i përket ndërrimit të llambave në ato efçiente LED. Caku i

kursimit të energjisë në rrugët në të cilat planifikohet të bëhet ndërrimi i llambave me ato LED në kuadër të këtij plani dhe kostoja e nevojshme e investimeve, është e paraqitur në tabelën me poshtë.

Tabela 22 Caku i kursimit vjetor të energjisë nga ndriçimi i rrugëve në të cilat planifikohet të ndërrohen llambat me ato LED

Caku i kursimit per periudhën 2019-2021				
Ndërrimi i llambave ne ato LED	Konsumi mesatar vjetor i energjisë 2016-2018 (MWh/v)	Potenciali i kursimit (MWh/v)	Potenciali kursimit (%)	Investimet (€)
35 rrugë dhe 12 fshatra	385.48	231.84	60.14	140,646.00

Caku i përgjithshëm i kursimit të energjisë

Caku i kursimit të energjisë dhe krahasimi i tij me konsumin e përgjithshëm vjetor mesatar (të raportuar) për ndërtesa publike komunale dhe ndriçimin publik është paraqitur në tabelën me poshtë.

Tabela 23. Caku i kursimit te energjisë në raport me konsumin e përgjithshëm mesatar vjetor të energjisë nga ndërtesat publike komunale dhe ndriçimi i rrugëve

Sektori	Konsumi mesatar vjetor i energjisë	Kostoja mesatare vjetore e konsumit të energjisë	Caku i kursimit të energjisë në periudhën 2019-2021	Caku i kursimit të energjisë në periudhën 2019-2021	Kosto e investimeve në masa të EE për plotësimin e cakut të kursimit të energjisë
	MWh/v	€/v	MWh/v	%	€
Ndërtesat publike komunale	5590.93	261,060.98	405.55	7.25	942,000.00
Ndriçimi i rrugëve	1816.69	54576.00	231.84	12.76	140646.00
Gjithsej	7407.62	315,636.98	637.39	8.60	1,082,646.00

Përveç kursimeve të kostos për shpenzimet e energjisë, zbatimi i masave të EE sjell edhe disa përfitime të tjera si:

- Rritjen e komfortit të hapësirave të brendshme të ndërtesave duke krijuar kushte më atraktive për të gjithë ata që shfrytëzojnë hapësirat e ndërtesave;
- Rritjen e jetëgjatësisë së ndërtesave;
- Rritjen e sigurisë për ngasësit e automjeteve dhe për këmbësoret.

6. Masat e efijencës së energjisë për të arritur caqet e kursimit

Në fushën e efijencës së energjisë në nivel vendi janë ndërmarrë hapa të rëndësishëm politiko-programorë, ligjorë dhe institucionalë për promovimin e saj. Është themeluar Agjencia e Kosovës për Efijencën e Energjisë si dhe Komisioni Çertifikues i Auditorëve dhe Menaxhereve të Energjisë. Është themeluar fondi për EE, si një mekanizëm me rëndësi në promovimin e EE. Po ashtu janë bërë investime të konsiderueshme në përmirësimin e efijencës së energjisë si në nivel vendi ashtu edhe në komunën e Rahovecit. Megjithatë në drejtim të zhvillimit të mëtejshëm të EE dhe arritjes së caqeve duhet të merren një sërë masash, përfshirë:

- Masat me qëllime informimi dhe për ngritjen e kapaciteteve në komunën e Rahovecit;
- Masat në zbatim të projekteve në ndërtesat publike dhe ndriçimin publik.

6.1. Informimi dhe masat për ngritjen e kapaciteteve

Sa i përket ngritjes së kapaciteteve duhet të merren masat si në vijim:

Informimi lidhur me EE – komuna mund të organizoj fushata promovuese informative në lidhje me informimin e qytetarëve, nxënësve dhe personelit punonjës. Gjithashtu mund të hapen kënde informative ku qytetarët mund të gjejnë material informues në lidhje me EE.

Krijimi i zyrës komunale për energji – komuna e ka emëruar menaxherin për energji, megjithatë duhet të krijohet dhe funksionalizohet zyra për energji në përputhje me Udhëzimin Administrativ nr. 09/2017 për Zyrat Komunale të Energjisë. Kjo zyrë duhet të kompletohet me zyrtar të cilët do të kenë detyra dhe përgjegjësi të qarta.

Ngritja e kapaciteteve profesionale - stafit i zyrës për energji duhet të ketë kapacitete të mjaftueshme profesionale në hartimin e politikave komunale, promovimin e EE, monitorimin e projekteve, vlerësimin e ndikimit të masave të EE dhe raportimin. Gjithashtu stafi duhet të jetë mirë i përgatitur për përdorimin dhe mirëmbajtjen e softuerit për menaxhimin e energjisë. E gjithë kjo mund të bëhet përmes trajnimeve dhe pjesëmarrjes së stafit të zyrës në konferenca, takime dhe vizita studimore.

Studimi për konsumin dhe potencialin e kursimit energjetik – tashmë është krijuar një bazë e mirë e të dhënave për ndërtesat publike komunale dhe për ndriçimin rrugor. Mirëpo me qëllim të plotësimit të bazës së të dhënave lidhur me konsumin dhe potencialin e kursimit të energjisë nga sektorët tjerë, komuna e Rahovecit duhet të kryen një studim i cili do të përfshijë sektorët si: industrinë, transportin, amvisërinë, bujqësinë dhe shërbimet.

6.1.1. Masat për politikat komunale, promovim dhe ndryshimin e shprehive

Masa nr. 1.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Ngritja e kapaciteteve të stafit të zyrës për energji
Përgjegjësi për implementim	Kuvendi Komunal dhe Drejtoria e shërbimeve publike
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar[€]	-
Kursimet e llogaritura (% or kWh/a)	
Reduktimi i llogaritur I CO2 (tCO ₂ /a)	
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal dhe donacionet
Përshkrimi i shkurtër	
	• Nxjerrja e vendimit për themelimin e Zyrës komunale për energji; • Përgatitja dhe miratimi i rregullores përmes së cilës: definohet numri i zyrtarëve të zyrës për energji; përcaktohen detyrat dhe përgjegjësit e zyrës për energji dhe stafit të saj; definohet forma e komunikimit me drejtoritë tjera brenda komunës si dhe forma e komunikimit dhe raportimit të zyrës ndaj institucioneve të tjera; • Kompletimi i zyrës me pajisje dhe staf të nevojshëm; • Ngritja e kapaciteteve profesionale të zyrtarëve, përmes trajnimeve dhe pjesëmarrjes në aktivitete që zhvillohen në fushën e EE;

6.2. Masat e efijencës së energjisë sipas sektorëve

Në bazë të potencialit të kursimit dhe kriterëve tjerë ndihmës si qëndrueshmëria e investimit dhe numri i shfrytëzuesve të ndërtesave komunale janë identifikuar projektet për investime sipas sektorëve në vijim.

6.2.1. Masat e efijencës së energjisë në sektorin publik

Me qëllim të reduktimit të konsumit energjetik, në sektorin publik mund të merren masat e efijencës së energjisë si:

- Izolimi termik i mureve të ndërtesës;
- Ndërrimin e dritareve të vjetra me karakteristika të dobëta termike me dritare të reja me karakteristika termike dukshëm më të mira;
- Izolimi termik i pllakës së tavanit;
- Izolimi termik i dyshemesë - kjo masë duhet analizuar mirë për të parë nëse kostoja e renovimit është e arsyeshme;
- Ndërrimi i poqëve me ato efijente – LED;
- Zëvendësimi i sistemeve joefijente të ngrohjes me ato efijente, duke synuar që si burim energjetik të jetë peleti;
- Instalimi dhe funksionalizimi i sistemeve diellore për ngrohjen e ujit sanitar, sidomos në ndërtesat shëndetësore.

Siç shihet nga të dhënat më lartë, pothuajse shumica e ndërtesave kanë potencial për kursim të energjisë, edhe ato ndërtesa të cilat sipas konsumit aktual nuk konsiderohen se kanë potencial për kursim të energjisë kanë nevojë për zbatim të masave të EE. Megjithatë, është e pa mundur që në periudhën tre vjeçare sa planifikohet të jetë ky plan, të bëhen investime në të gjitha ndërtesat. Mbi bazën e kësaj, janë përzgjedhur ndërtesat për të cilat mund të bëhen investime. Për përzgjedhjen e ndërtesave në kuadër të këtij plani janë trajtuar tre opsione:

Opsioni 1- Përzgjedhja e ndërtesave duke u bazuar vetëm në nivelin e konsumit specifik vjetor të energjisë më të lartë. Bazuar në analizën që është bërë, konsumi specifik nuk është tregues real i gjendjes së një ndërtese, meqë ka ndërtesa të cilat janë në gjendje jo të mirë sa i përket performancës energjetike dhe kanë konsum të vogël specifik vjetor të energjisë dhe anasjelltas.

Opsioni 2- Përzgjedhja e ndërtesave duke u bazuar vetëm në nivelin e kursimit më të lartë vjetor të energjisë. Ky do të ishte një opsion i mirë për komunën meqë do të merreshin masa të EE në ndërtesa që kanë potencial të madh të kursimit dhe me këtë rast do të vije deri të kursimi më i shpejtë në buxhetin e komunës. Megjithatë mbi bazën e këtij opsioni do të mbesin pa u futur në plan një numër i ndërtesave që janë në

gjendje jo të mirë sa i përket komfortit, komponent e cila duhet të merret në vazhdimësi në konsideratë.

Opsioni 3- Sipas të cilit do të merren në konsideratë një numër më i madh i kriterëve si në vijim:

- Konsumi specifik vjetor i energjisë;
- Karakteristikat teknike të ndërtesës dhe niveli i masave të EE të zbatuara;
- Investimet që janë bërë në ndërtesë viteve të fundit;
- Prioriteteve të vendosura nga komuna e Rahovecit për investime në periudhën 2019-2021;

Për përzgjedhjen e ndërtesave, është marr në konsideratë opsioni 3. Konsiderohet se është opsioni me i mire duke pasur për bazë gjendjen reale që aktualisht janë ndërtesat.

Sipas këtij opsioni, për investime në kuadër të këtij plani janë propozuar 16 ndërtesa të sektorit të arsimit. Të gjitha ndërtesat e propozuara konsiderohen me prioritet për investime në masa të EE sipas kriterit 3 me lartë.

Këto ndërtesa janë ndarë në dy grupe. Ndarja e tillë është bërë duke u bazuar në konsumin mesatar vjetor të energjisë dhe potencialin e kursimit:

Grupi 1- janë ndërtesat të cilat konsiderohen me prioritet për investime dhe sipas të dhënave të konsumit energjetik në tri vitet e fundit, është llogaritur së këto ndërtesa kanë potencial për kursim të energjisë.

Grupi 2 - janë ndërtesat të cilat konsiderohen me prioritet për investime në masa të EE por sipas të dhënave të konsumit energjetik në tri vitet e fundit, është llogaritur së këto ndërtesa nuk kanë potencial për kursim të energjisë.

Në tabelën më poshtë janë të paraqitura ndërtesat që rekomandohet se duhet të zbatohen masat e EE-së në periudhën 2019-2021.

Tabela 24. Ndërtesat me potencial kursimi, të rekomanduar për zbatim të masave të EE në periudhën 2019-2021

nr .	Emërtimi i ndërtesës	Lloji i ndërtesës	Sipërfaqja totale e objektit m ²	Sipërfaqja ngrohëse, m ²	Konsumi mesatar i energjisë 2016-2018 (kWh/v)	Konsumi specifik mesatar i energjisë (kWh/m ² /v)	Kosto e konsumit Euro/v	Potenciali i kursimit (kWh/v)	Potenciali kursimit (%)	Investimet (€)
1	SHFMU "Nesim Elshani" - Nagavc	Edukim	1358.74	400.00	65231.00	155.62	1936.62	30247.92	46.37	65000.00
2	SHFMU "Milaim Krasniqi"	Edukim	669.58	340.00	107295.00	313.09	3049.01	79250.52	73.86	55000.00

	/Pastaselle									
3	SHML "12 Maj"-Ratkoc	Edukim	2815.40	2120.00	186361.40	87.34	5750.67	15551.75	8.34	135000.00
4	SHFMU "Sopniq"-Sapniq	Edukim	536.04	290.00	81552.67	272.74	2775.06	55893.52	68.54	45000.00
5	SHFMU "Skender Kastrati" - Gexhe	Edukim	697.50	590.00	50778.33	85.07	1839.16	2992.93	5.89	50000.00
6	SHFMU "Faik Konica" - Celine	Edukim	1073.51	360.00	110956.33	296.60	3680.33	77976.78	70.28	40000.00
7	SHFMU "Haki Stermilli" - Zoqishtë	Edukim	794.34	350.00	77680.67	218.28	2268.04	48398.19	62.30	110000.00
8	SHFMU "Hamez Thaqi"-Xerxe	Edukim	1197.80	1020.00	116827.70	114.10	3801.59	34777.68	29.77	75000.00
9	Parashkoll ore "Kinderberg" - Krusha e Madhe	Edukim	87.20	60.00	15660.00	261.00	466.66	10860.00	69.35	12000.00
10	SHFMU "Deshmoret e Zatriqit"-Zatriq	Edukim	420.78	240.00	70119.00	286.66	2260.73	49599.32	70.74	20000.00
	Gjithsej		9650.89	5770.00	882462.10	209.05	27827.87	405548.60	45.96	607000.00

Tabela 25. Ndërtesat pa potencial kursimi të energjisë, të rekomanduar për zbatim të masave të EE në periudhën 2019-2021

nr.	Emërtimi i ndërtesës	Lloji i ndërtesës	Sipërfaqja totale e objektit m ²	Sipërfaqja ngrohëse, m ²	Konsumi mesatar i energjisë 2016-2018 (kWh/v)	Konsumi specifik mesatar i energjisë (kWh/m ² /v)	Kosto e konsumit Euro/v	Potenciali i kursimit (kWh/v)	Potenciali kursimit (%)	Investimet (€)
11	SHFMU "Rilindja" - Çollak	Edukim	1392.00	1200.00	61259.67	50.85	1965.73	-	-	90000.00

12	SHFMU "Ardhmëria"- Rahovec	Edukim	1781.10	1350.00	80955.69	58.45	7929.79	-	-	115000.0 0
13	SHFMU "Bekim Sylka" - Rahovec	Edukim	2347.15	1750.00	138487.60	77.52	5162.77	-	-	130000.0 0
	Gjithsej		5520.25	4300.00	280702.95	62.27	15058.2 8	-	-	335000.0 0

Për secilën ndërtesë të përzgjedhur për zbatim të masave të EE në periudhën 2019-2021 është përgatitur formulari i veçantë i cili përmban elementet themelore, përfshirë koston e vlerësuar për investime, potencialin e kursimit të energjisë, vlerën e kursimit të emisioneve të CO₂ dhe masat e EE të cilat duhet të ndërmerren për ndërtesën përkatëse. Masat janë vendosur duke u bazuar në incizimet në teren që i janë bërë secilës ndërtesë, ndërsa vlera e investimeve në masa të EE është vendosur duke marrë për bazë çmimet aktuale të tregut dhe janë llogaritur për secilën masë të EE të paraqitur në formularët e mëposhtëm. Të ndërtesat që janë planifikuar masat e EE dhe kanë periudhën e kthimit të investimeve me të gjatë se 16 vite, kjo pjesë nuk është plotësuar në formular.

Përkundër këtyre të dhënave që paraqiten në formularët me poshtë, rekomandohet që para çdo planifikimi për investim në ndonjë ndërtesë të bëhet auditimi i energjisë për ndërtesën përkatëse.

6.2.1.1. Ndërtesat e arsimit, shkencës dhe teknologjisë

Për investime në kuadër të këtij plani janë propozuar 13. ndërtesa. Në tabelat e mëposhtme janë treguar masat e propozuara për ndërtesat arsimore.

Tabela 26. Ndërtesat me potencial kursimi të energjisë, të rekomanduara për renovim (Grupi 1)

Masa nr. 1.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Nesim Elshani" - Nagavc
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	65,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	30,247.92 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	11.25 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	

Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Renovimi i kulmit me shtresa; ➤ Ndërrimi i poçeve në ato LED ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 2.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Milaim Krasniqi"-Pastasellë
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	55,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	79,250.52 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	14.20 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Renovimi i kulmit me shtresa; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 3.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHML "12 Maj"-Ratkoc
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	135,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	15,551.75 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	2.45 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	

Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Ndërrimi i lanternës (ndriçimi nga kulmi), ➤ Renovimi i kulmit me shtresa, ➤ Instalimi i ngrohjes, ➤ Ndërrimi i poqeve ➤ Duhet te drenazhohen ujerat nga themeli-bodrumi.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 4.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Sopniqi"-Sapniq
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	45,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	55,893.52 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	13.12 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Instalimi i ngrohjes; ➤ Ndërrimi i poqeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 5.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Skender Kastrati" - Gexhe
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	50,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	2,992.93 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	0.41 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	

Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Ndërrimi i llanternës (ndriçimi nga kulmi); ➤ Renovimi i kulmit me shtresa; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 6.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Faik Konica"- Celine
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	40,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	77,976.78 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	13.54 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Mbrojtja e termoizolimit në tavan; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 7.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Haki Stermilli" - Zoqishtë
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	110,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	48,398.19 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	10.47 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët

Përshkrimi i shkurtër	➤ Ndërtimi i pllakës së kulmit betonarme; ➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Ndërtimi i kulmit në shtresa; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 8.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Hamez Thaqi"- Xerxe
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	75,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	34,777.68 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	2.35 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 9.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i ndërtesës parashkollore "Kinderberg" - Krusha e Madhe
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	12,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	10,860.00 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	0.34 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE,

	donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 10.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Deshmoret e Zatriqit"-Zatriq
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	20,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	49,599.32 kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	8.21 t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Tabela 27. Ndërtesat që nuk kanë potencial të kursimit të energjisë, të rekomanduar për renovim (Grupi 2)

Masa nr. 11.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Rilindja" - Çollak
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	90,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	

Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Mbrojtja e termoizolimit në tavan; ➤ Instalimi i ngrohjes qendrore; ➤ Ndërrimi i poqeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 12.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Ardhmëria"-Rahovec
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	115,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO2]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Renovimi i kulmit në shtresa; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Ndërrimi i dritareve; ➤ Ndërrimi i poqeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

Masa nr. 13.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Renovimi i SHFMU "Bekim Sylka" - Rahovec
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria për Arsim
Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit [€]	130,000.00 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	kWh/v
Reduktimi i vlerësuar i CO2 (tCO ₂ /a)	t CO ₂ /v
Kosto e reduktimit të CO2 [€/ tCO2]	
Periudha e kthimit	
Burimi i financimit	Qeveria, Buxheti komunal, Fondi për EE, donatorët

Përshkrimi i shkurtër	➤ Termoizolimi i mureve; ➤ Termoizolimi i pllakës së kulmit; ➤ Renovimi i plotë i kulmit të sallës; ➤ Termoizolimi i dyshemesë; ➤ Ndërrimi i poçeve me ato LED.
Prioriteti i zbatimit	(ultë, mesëm, lartë)
Përshkrimi detal i masave do të bëhet pas auditimit të energjisë	

6.2.1.3. Ndriçimi publik

Para se të zbatohet çfarëdo mase për EE për ndriçimin publik, rekomandohet që Komuna e Rahovecit të bëjë:

A. Studimin detal të fizibilitetit për tërë ndriçimin publik të rrugëve

Ky studim i fizibilitetit i cili do të përfshin edhe auditimin energjetik të ndriçimit, do të propozoj projektet konkrete për masa të EE në rrugë të caktuara ose pjesë të caktuara të qytetit apo fshatrave. Gjithashtu, përveç masave për EE, studimi i fizibilitetit do të jep edhe propozimet për ngritjen e kualitetit të ndriçimit duke shpenzuar më pak energji, përfshirë analizën e detalizuar financiare të investimit bashkë me përfitimet energjetike, mjedisore dhe financiare të investimeve.

Masa nr. 14.	
Titulli i masës së ndërmarrë	Studimi i fizibilitetit të ndriçimit publik të rrugëve
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria e shërbimeve publike
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]	30000.0 €
Kursimet e vlerësuara (% or kWh/a)	-
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /a)	-
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	
Periudha e kthimit	-
Burimi i financimit	Buxheti komunal, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Simulimi i sasisë së ndriçimit për qendrën turistike sipas rrugëve; ➤ Propozimi i masave për EE për tërë qytetin; ➤ Llogaritja e investimeve dhe përfitimet nga investimet, përfshirë përfitimet mjedisore; ➤ Përgatitja e disa projekteve detale për investim përfshirë specifikimin për tender.
Prioriteti i zbatimit	Lartë

Në këtë dokument të PKVEE-së, më poshtë janë dhënë disa propozime për mënyrën e investimit për implementim të masave për EE. Nga analiza e potencialit rekomandohen tre mënyra të ngritjes së efijencës për ndriçimin publik.

1. Ndërrimi gradual i llambave gjatë mirëmbajtjes së ndriçimit kur llambat prishen atëherë të zëvendësohen me trupa ndriçues me llamba LED - kjo mënyrë nuk e ngarkon shumë buxhetin për investim të menjëhershëm, por koha e ndërrimit të të gjitha llambave do të jetë e gjatë dhe implementimi i PKVEE do të zgjatet.
2. Ndërrimi i menjëhershëm të të gjitha llambave jo efijente me ato me llamba LED. Ky variant kërkon planifikim buxhetor, por do të kishte efekt të mirë në implementimin e PKVEE. Kostoja e vlerësuar për investim është 140646.00 €. Në këtë rast përfitimet e vlerësuara janë:
 - a. Kursimi i energjisë: 231.84 MWh/vit;
 - b. Përfitimet financiare: 22,141.31 €/vit;
 - c. Redukimi i emitimit të CO₂: 332.93 t/v;
 - d. Kthimi i investimit: 4.43 vite.
3. Implementimi i 5 projekteve të vogla për ndërrim të të gjitha llambave në rrugë të caktuara të cilat do të arrijnë përfitimet e njëjta sikur ato që janë treguar në pikën 2, por që do t'i mundësojnë komunës investim të planifikuar gradual për tre vjetët e zbatimit të PKVEE. Në këtë dokument janë analizuar 5 projektet e përmendura dhe nëse të gjitha projektet implementohen, atëherë Komuna e Rahovecit do t'i ketë të gjitha llambat efijente, ndërsa do të hapte mundësi që në fazën tjetër të kalojë në ndriçimin inteligjent apo si njihet ndryshe "smart".

Sipas analizës së gjendjes ekzistuese në këtë plan është propozuar zbatimi i pikës 3 (të përmendur më lartë) duke propozuar 5 projekte për implementim të masave për EE në ndriçim. Më këto projekte do të zëvendësohen pothuaj të gjitha llambat jo efijente me llamba LED. Llambat e mbetura (7 copë) do të ndërrohen gradualisht gjatë mirëmbajtjes.

Në tabelat e mëposhtme janë treguar masat e propozuara për ndriçimin publik të rrugëve, ndërsa propozohet që prioritetet për implementim të jepen sipas periudhës së kthimit të investimit:

Masa nr. 15. (Projekti 1 i ndriçimit)			
Titulli i masës së ndërmarrë		Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në rrugët:	
Bekim Sylka	Deshmoret e Pashtrikut	Rifat Dina	Samir Nurkasa
Hadije Spahiu	Xhafer Nurkasa	Kongresi i Manastirit	Muse Rahoveci
Mulla Cufa	Haxhi Hoti	Rr.Boraqka	Permeti
Pesëqindeshi	Konferenca e Bujanit	Ustaniqka	Edit Durham

Vëllëzrit Haradinaj	Krahu I rruges S.Hajda/Dr jupa	Boro Vukmirovic	Martiret Abazibra
Vëllëzrit Frashëri	Halil Homza	Sylejman Kollari	Mihedin Tara
Bekim Isma	Malush Meriqi	Sloven Radiq	Tafil Zyberaj
Nysret Cena	Faik Rama	Sylejman Haxhia	
Përgjegjësi për implementim		Drejtoria e shërbimeve publike	
Periudha e implementimit		Janar 2020 - Dhjetor 2020	
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]		23,412.00 €	
Kursimet e vlerësuara (% ose kWh/vit)		58.89 %	
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /vit)		62.27	
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]		375.99	
Periudha e kthimit		4.05	
Burimi i financimit		Buxheti komunal, donatorët	
Përshkrimi i shkurtër		➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Përgatitja e projektit zbatues inxhinierik me specifikimin teknik; ➤ Realizimi i punimeve.	
Prioriteti i zbatimit		Lartë	

Masa nr. 16. (Projekti 2 i ndriçimit)	
Titulli i masës së ndërmarrë	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në rrugët: Xhelal Hajda dhe Gëzim Hamza
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria e shërbimeve publike
Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]	64,980.00 €
Kursimet e vlerësuara (% ose kWh/vit)	62.5 %
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /vit)	164.32
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	395.45
Periudha e kthimit	5.97
Burimi i financimit	Buxheti komunal, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Përgatitja e projektit implementues me specifikimin teknik; ➤ Realizimi i punimeve.
Prioriteti i zbatimit	Ulët

Masa nr. 17. (Projekti 3 i ndriçimit)	
Titulli i masës së ndërmarrë	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatrat: Krushë e Madhe, Bellacërk dhe Celinë
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria e shërbimeve publike

Periudha e implementimit	Janar 2021 - Dhjetor 2021
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]	20,646.00 €
Kursimet e vlerësuara (% ose kWh/vit)	59.09 %
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /vit)	34.10
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	605.4
Periudha e kthimit	6.01
Burimi i financimit	Buxheti komunal, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Përgatitja e projektit implementues me specifikimin teknik; ➤ Realizimi i punimeve.
Prioriteti i zbatimit	Ulët

Masa nr. 18. (Projekti 4 i ndriçimit)	
Titulli i masës së ndërmarre	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatrat: Opterushë, Radoste, Raktoc, Drenoc, Nashpall, Pataqan i poshtëm dhe Zatriq
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria e shërbimeve publike
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]	14,520.00 €
Kursimet e vlerësuara (% ose kWh/vit)	53.76 %
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /vit)	28.22
Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	514.49
Periudha e kthimit	4.57
Burimi i financimit	Buxheti komunal, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Paraditja e projektit implementues me specifikimin teknik; ➤ Realizimi i punimeve.
Prioriteti i zbatimit	Mesëm

Masa nr. 19. (Projekti 5 i ndriçimit)	
Titulli i masës së ndërmarre	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatrat: Reti e ulët, Zoqisht dhe Hoqë e madhe
Përgjegjësi për implementim	Drejtoria e shërbimeve publike
Periudha e implementimit	Janar 2020 - Dhjetor 2020
Kosto e vlerësuar e implementimit[€]	17,088.00 €
Kursimet e vlerësuara (% ose kWh/vit)	60.57 %
Reduktimi i vlerësuar i CO ₂ (tCO ₂ /vit)	44.02

Kosto e reduktimit të CO ₂ [€/ tCO ₂]	388.2
Periudha e kthimit	4.39
Burimi i financimit	Buxheti komunal, donatorët
Përshkrimi i shkurtër	➤ Analizimi detal i gjendjes ekzistuese të ndriçimit; ➤ Përgatitja e projektit implementues me specifikimin teknik; ➤ Realizimi i punimeve.
Prioriteti i zbatimit	Mesëm

Tabela 28. Investimet në ndriçim sipas PKVEE

Nr.	Kategoria e ndriçimit rrugor	Periudha e zbatimit	Investimi total ne Euro	Periudha e vetëshlyerjes se investimit ne vite	Konsumi aktual i energjisë (i rrugëve qe janë planifikuar per investime ne kuadër te planit) kWh/v	Konsumi pas masave te EE i energjisë (i rrugëve qe janë planifiku per investime ne kuadër te planit) kWh/v	Niveli i reduktimit te konsumit te energjisë ne kWh	Niveli i reduktimit te gazeve te ngrohjes globale (CO ₂ eqv), ton
1	Studimi i fizibilitetit të ndriçimit publik të rrugësve	2020	30000.0					
2	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në rrugët e përmendura sipas projektit 1.	2020	23,412.0	4.05	73635.00	30273.1	43362.0	62.27
3	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në rrugët e qytetit sipas projektit 2.	2021	64980.00	5.97	183084.00	68656.5	114427.5	164.32
4	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatrat sipas projektit 3	2021	20646.00	6.01	41595.4	17846.68	23748.73	34.1
5	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatrat sipas projektit 4	2020	14520.00	4.57	36556.58	16903.15	19653.43	28.22
6	Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED në fshatra sipas projektit 5	2020	17088.00	4.39	50609.08	19954.55	30654.53	44.02
Gjithsej:			170,646	5.00	385480.06	153633.98	231846.19	332.93

7. Përmbledhje e planifikimit afatmesëm të efijencës së energjisë

7.1. Zbatimi i masave të politikave lokale, të promovimit dhe ndryshimit të shprehive dhe sjelljes

Më qëllim që komuna e Rahovecit të këtë kapacitete të plota dhe profesionale të stafit, janë planifikuar investime të cilat mund të mbulohen pjesërisht nga komuna dhe pjesërisht nga organizatat tjera, qeveritare apo edhe donatore. Po ashtu është planifikuar vlera financiare e nevojshme për realizimin e një studimi, i cili do të plotësoj hendekun e të dhënave lidhur me energjinë në sektorët tjerë, përveç ndërtesave publike komunale dhe ndriçimit rrugor. Kjo vlerë financiare është paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela 29. Vlera financiare nëpër vite për krijimin e kapaciteteve dhe realizimin e studimit

Nr.	Masat	2019		2020		2021		Gjithsej
		Buxheti komunal (€)	Tjetër(€)	Buxheti komunal(€)	Tjetër(€)	Buxheti komunal(€)	Tjetër(€)	
1	Funksionalizimi i zyrës për energji - kompletimi i zyrës me pajisje dhe staf të nevojshëm	-	-	3000.00		1200.00		4200.00
2	Ngritja e kapaciteteve profesionale të stafit të zyrës për energji			1900.00		1900.00		3800.00
3	Zhvillimi i fushatës së informimit lidhur me EE			1000.00	2000.00	1000.00	3000.00	7000.00
4	Studimi lidhur me konsumin dhe potencialin e kursimit të energjisë			5000.00	10000.00	5000.00	10000.00	30000.00
	Gjithsej			10900.00	12000.00	9100.00	13000.00	45,000.00

7.2. Zbatimi i masave të efijencës së energjisë në sektorin publik

Për zbatimin e masave të EE në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe për ndërrimin e llambave të ndriçimi rrugor në ato LED, përfshi studimin e fizibilitetit për ndriçimin rrugor, është planifikuar vlera financiare e investimeve si në tabelën me poshtë. Investimet në zbatimin e masave të EE në ndërtesat e përzgjedhura dhe në ndriçimin rrugor, të paraqitura me lartë në dokument pritet të behën përmes buxhetit të komunës së Rahovecit por edhe nga institucione tjera, siç janë: fondi për EE, institucionet qendrore dhe përmes donacioneve.

Tabela 30. Vlera e planifikuar financiare nëpër vite për zbatimin e masave të EE në ndërtesa publike komunale dhe ndriçimin rrugor

Kategoria	2019		2020		2021		Gjithsej
	Buxheti komunal (€)	Tjetër(€)	Buxheti komunal (€)	Tjetër(€)	Buxheti komunal (€)	Tjetër(€)	
Ndërtesat publike komunale: Termoizolimi i mureve të jashtme, kulmit, dyshemesë, renovimi i sistemeve të ngrohjes, ndërrimin e poqeve jo efikiente me ato LED, ndërrimin i dyerve dhe dritareve me ato efikiente	-	-	185000.00	480000.00	257000.00	20000.00	942000.00
Ndriçimi rrugor: Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba LED			20,000.00	35,020.00	20646.00	64,980.00	140646.00
Gjithsej			205000.00	515020.00	277646.00	84980.00	1,082,646.00

8. Monitorimi i zbatimit të planit të veprimit

8.1. Menaxhimi komunal i energjisë

Komunat kanë rol të rëndësishëm në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal për zvogëlimin e ndotjes së mjedisit dhe reduktimin e gazrave me efekt serrë nga sektori i energjisë, nëpërmjet përmirësimit të efikasitetit të energjisë. Kjo mund të bëhet përmes menaxhimit më të mirë të energjisë në nivel komunal, duke filluar me ndërtesat që janë në përgjegjësi të drejtpërdrejtë të komunës.

Pra, për menaxhim të mirë të energjisë komunat duhet të kenë një kontroll të organizuar, të strukturuar, sistematik dhe të përhershëm të parametrave të rrjedhjes së energjisë brenda ndërtesave të tyre, duke filluar nga blerja e energjisë, përmes procesit të transformimit, e deri në shfrytëzimin përfundimtar të energjisë si dhe raportimin për nevojat e institucioneve qendrore dhe më tej. Prandaj për të ndërtuar një sistem të menaxhimit të energjisë, i cili duhet të bëhet pjesë integrale e menaxhimit të energjisë në nivel vendi, duhet të këtë kuadër dhe strukturë organizative me përgjegjësi brenda komunës për arritjen e qëllimeve të politikës energjetike të vendosur sipas dokumenteve strategjike dhe planeve të zbatimit të tyre.

Sistemi i Menaxhimit të Energjisë do të ndihmojë Komunën për të:

- Krijuar dhe përditësuar një Bazë të Dhënash të Konsumit të Energjisë në nivel Komune;
- Menaxhuar në mënyrë aktive konsumin dhe koston e energjisë;
- Zvogëluar ndotjen në mjedis pa ndikuar negativisht tek funksionimi dhe cilësia e shërbimeve për komunitetin;

- Përmirësuar në vazhdimësi eficiencën e përdorimit të energjisë;
- Evidentuar mundësitë e kursimeve si për përdorim të brendshëm ashtu edhe të jashtëm (p.sh. kreditimi i emetimeve).

Me qëllim të zhvillimit të sistemit të menaxhimit të energjisë, GIZ ka mundësuar aplikimin e instrumenteve si MVP (Platforma e Monitorimit dhe Verifikimit) dhe Softuerit për Menaxhimin e Energjisë (SME).

SME, mundëson krijimin e bazës së të dhënave, përpunimin e tyre si dhe raportimin lidhur me progresin në fushën e EE. Për përdorimin e këtij instrumenti, GIZ ka organizuar trajnim për zyrtarët komunal përfshi edhe atë nga komuna e Rahovecit.

Zbatimi i suksesshëm i planit komunal të Rahovecit për EE, kërkon angazhim të palëve të interesuara. Në mënyrë që të arrihet kjo, është e nevojshme që të kryhet një analizë e sektorit për të përcaktuar sfidat dhe masat e nevojshme si dhe përfitimin e njohurive të cilat duhet të zhvillohen dhe komunikohen tek palët e interesuara. Që të zbatohet në mënyrë të suksesshme plani i EE dhe që të nisë kursimi i energjisë dhe përmirësimi i shërbimeve komunale, komuna e Rahovecit duhet të fokusohet në këto çështje kryesore:

- Aprovimi i PKVEE nga asambleja komunale, ashtu që ky plan të jetë obligator për t'u zbatuar;
- Zhvillimi dhe promovimi i mekanizmave financiar të qëndrueshëm të EE përmes të cilëve do të mundësohen investimet në fushën e EE, dhe me këtë të arrihen kursimet e energjisë;
- Ngritja e kapaciteteve brenda komunës dhe fuqizimi i një njësie të veçantë (Zyra për energji) e cila është përgjegjëse për mbikëqyrjen e zbatimit të planit EE dhe raportimin lidhur me progresin të strukturat tjera brenda komunës dhe jashtë saj.

8.2. Koordinimi

Aktualisht në komunën e Rahovecit është një zyrtar për energji, i cili po kryen të gjitha punët e koordinimit brenda komunës dhe me institucione jashtë saj, si me AKEE. Megjithatë për zbatimin e suksesshëm të planit të EE është me rëndësi që të krijohen kapacitetet institucionale, me krijimin dhe funksionalizimin e Zyrës Komunale të Energjisë në përputhje me Udhëzimin Administrativ nr. 09/2017, do krijoheshin rrethana më të volitshme sa i përket procesit të menaxhimit me energji dhe koordinimit të të gjitha aktiviteteve rreth energjisë, përfshi këtu koordinimin me donatorë në zbatim të projekteve të planifikuara. Kjo zyrë të kompletohet me staf dhe infrastrukturë të nevojshme.

Deri në krijimin e zyrës për energji, zyrtari për energji shërben si koordinator për të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me energji. Ai koordinon punët me drejtoritë relevante, institucionet qendrore dhe donatorët e jashtëm.

8.3. Raportimi

8.3.1. Monitorimi dhe raportimi brenda komunës

Monitorimi dhe raportimi, komponentë me rëndësi në zbatimin e planit të EE, mundësojnë që të ketë në vazhdimësi informacion lidhur me progresin dhe sfidat që e përcjellin zbatimin e planit të EE. Një sistem i mirë i funksionimit të monitorimit dhe raportimit është një pjesë kritike e menaxhimit të mirë të zbatimit të planit dhe llogaridhënies. Monitorimi dhe raportimi me kohë dhe i besueshëm ofron:

- Mbështetje për zbatimin e planit, ndërsa me raportimin e saktë të bazuar në dëshmi, e informon menaxhmentin dhe vendimmarrësit për të udhëhequr dhe për të përmirësuar performancën e zbatimit të planit;
- Kontribut në të vepruarit organizativ dhe shkëmbimin e njohurive duke reflektuar mbi të, dhe ndarjen e përvojave e mësimëve, kështu që mund të ketë përfitim të plotë nga ajo çfarë bëhet dhe si bëhet;
- Përkrahje në llogaridhënien dhe pajtueshmërinë, duke demonstruar se a është kryer apo jo puna ashtu siç është planifikuar dhe në përputhje me standardet e caktuara;
- Mundësi për reagimet me kohë të palëve të involvuara, veçanërisht vendimmarrësve, për të siguruar se aktiviteti, do jetë i përfunduar sipas planifikimit, me kohë dhe do sjellë rezultate maksimale;

Monitorimi i zbatimit të planit dhe raportimi lidhur me progresin e tij, brenda komunës, deri në krijimin dhe funksionalizimin e Zyrës për energji, bëhet nga drejtoria e shërbimeve publike. Zyrtari për energji, raporton tek udhëheqësi i drejtorisë dhe përmes tij raportohet të kryetari dhe në Asamblenë Komunale. Ky raportim duhet të jetë në përputhje me rregulloren komunale dhe legjislacionin në fuqi për punën e Administratës Komunale. Monitorimi duhet të jetë punë ditore e zyrtarëve për energji, ndërsa raportimi në instanca më të larta bëhet sipas kërkesës dhe në periudha kohore jo më të gjata se tre muaj. Raportimi duhet të jetë specifik, i mbështetur në të dhëna të matshme dhe të besueshme. Gjithashtu përgjatë raportimit duhet të identifikohen sfidat që e përcjellin zbatimin e planit dhe të njëjtat të adresohen tek përgjegjësit me kohë.

8.3.2. Raportimi në nivelin qendror (AKEE)

Raportimi në nivelin qendror nga niveli lokal, zhvillohet në përputhje:

- Me nenin 6, pika 5, të Ligjit nr. 06/L-079 për efikasitet të energjisë, ku potencohet: - Çdo vit dhe jo më vonë se data 30 prill, Kuvendi Komunal miraton dhe ia dorëzon AKEE-së raportin e progresit për zbatimin e Planit Komunal të

Veprimet për Eficiencën e Energjisë për vitin paraprak. Komunitat duhet të përdorin platformën e veçantë të softuerit dhe ose faqen e të dhënave për raportim. Platforma e Monitorimit dhe Verifikimit sigurohet nga AKKE;

- Udhëzimin administrativ nr. 09/2017, datë 6 shtator 2017, për zyrtarë komunalë për energjinë - Neni 8 përcakton që zyrtarë komunalë për energjinë do të përgatisin dhe dorëzojnë raportet periodike dhe vjetore tek MZHE, si dhe informacione të tjera siç kërkohet, për çështjet që janë në përgjegjësinë e tyre.

9. Modeli dhe burimet e financimit për implementimin e masave të eficiencës së energjisë

Plani rekomandon një skemë të kombinuar të burimeve të financimit duke përfshirë buxhetin Komunal, atë qendror, Fondi për EE, donatorëve të huaj dhe fondet e BE-së.

9.1. Financimi nga buxheti komunal

Financimi i projekteve të EE mund të jetë sfidues, përderisa komunitat shpesh janë të kufizuara për shkak të buxhetit të limituar për investime. Masat për reduktimin e energjisë në sektorin publik mund të ndihmojnë në kufizimin e shpenzimeve të energjisë, duke krijuar në këtë mënyrë një hapësirë fiskale për shpenzimet e tjera (p.sh. shërbimet sociale, investime në infrastrukturë, etj.).

Zbatimi i planit për EE mund të jetë i kufizuar për faktin e zbatimit të rregullave strikte të prokurimit që aktualisht janë në Kosovë. Për shembull, aplikimi strikt i kriterëve të prokurimit të çmimit më të ulët nuk reflekton përfitimet që vijnë nga investimet në kursimin e energjisë. Materialet dhe pajisjet e një cilësie më të lartë dhe me një performancë më të mirë energjetike do të jenë pak më të kushtueshme, por do të arrijnë kursime më të larta në koston e energjisë gjatë jetëgjatësisë së tyre.

Oferta më e mirë bazuar në çmimet më të ulëta për punët instaluese/ndërtimore ka me vete rrezikun e mospërdorimit të praktikave më të mira që zotërohen nga instalues me eksperiencë. Si pasojë, procedurat e tenderimit publik duhet të rregullohen sa më shumë që të jetë e mundur, për të përzgjedhur kombinimet e pajisjeve dhe punëve të cilat kanë kosto optimale dhe përfitime sa më afatgjata. Për këtë arsye, kërkesat e cilësisë në specifikacionin teknik të tenderit duhet të jenë specifikuar mirë, ashtu që i gjithë procesi i tenderimit të reflektojë qasje të përfitimit afatgjatë nga zbatimi i projektit.

9.2. Financimi nga buxheti qendror

Fondet nga niveli qendror, përkundër që janë të kufizuara, gjithashtu mund të përdoren për financimin e projekteve të EE:

- Fondi për EE- I themeluar sipas ligjit të ri mbi Eficiencën e Energjisë, përmes këtij fondi pritet të bëhen investime për:
 - Përmirësimin e eficiencës së energjisë në ndërtesat private dhe publike, kompanitë industriale dhe në sektorin e transportit;
 - Përmirësimet në eficiencën e energjisë në ndriçimin rrugor;
 - Përmirësimet eficiencën e energjisë në furnizimin me ujë dhe largimin e ujërave të ndotura;
 - Përmirësimin e matjes së energjisë dhe faturimit;
 - Fushata sensibilizuese dhe aktivitete edukuese në lidhje me eficiencën e energjisë.
- Kredia nga BB për zbatimin e projekteve në fushën e EE, pjesa e mjeteve financiare që nuk do të jetë pjesë e fondit për EE.

9.3. Financimi nga donatorët

Financimi nga donatorët mund të jetë një opsion për financimin e projekteve në zbatimin e këtij plani. Donatorët e huaj mund të mbështesin në ngritjen e kapaciteteve profesionale të stafit të zyrës për energji, përdorimin e softuerit për menaxhim të energjisë dhe zbatimin e masave të EE të ndonjë ndërtesë komunale. Janë disa programe si:

- **Western Balkan Investment Facility – WBIF**- është themeluar në vitin 2009 si një iniciativë e përbashkët e Komisionit Evropian, Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës, Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim, Bankës Evropiane të Investimeve dhe disa donatorëve dypalësh. WBIF siguron financim dhe asistencë teknike për investimet strategjike në sektorët e energjisë, mjedisit, sociale, transportit dhe infrastrukturës digjitale. Ai gjithashtu mbështet iniciativat për zhvillimin e sektorit privat.
- **GIZ – Open Regional Fund for South Eastern Europe (ORF)** - Qëllimi i ORF-EE është të mbështesë aktorët relevantë të politikës dhe shoqërisë civile të energjisë dhe klimës, përmes rrjeteve në Evropën Juglindore, në zbatimin e rregulloreve të kërkuara të BE. Rrjetet rajonale të mbështetura nga ORF-EE ndajnë eksperiencat e tyre në zbatimin e masave për eficiencën e energjisë dhe mbrojtjen e klimës në mënyrë të pavarur dhe janë të autorizuar për të adresuar çështjet me interes të përbashkët.
- **German Bank for Reconstruction (KfW)** - është një bankë gjermane e zhvillimit me seli në Frankfurt, gjithashtu ka zyrë edhe në Prishtinë. Ka ndihmuar Kosovën që nga përfundimi i luftës në vitin 1999, për të krijuar një furnizim efikas dhe të qëndrueshëm, për të përmirësuar infrastrukturën komunale dhe për të promovuar ndërmarrjet e vogla, në mënyrë që ata të evoluojnë në një motor për të fuqizuar

ekonominë kosovare.

- **Green for Growth Fund (GGF)** - Fondi i Gjelbër për Rritje është fondi i parë i specializuar për të çuar përpara eficiencën e energjisë dhe energjinë e ripërtëritshme në Evropën Juglindore, duke përfshirë Turqinë. GGF ofron mbështetje Institucioneve Financiare për të rritur pjesëmarrjen e tyre në sektorët EE dhe BRE, gjithashtu bënë investime direkte në Institucionet jo financiare me projekte në këto fusha.

9.4. Financimi nga BE

Gjithashtu edhe fondet e BE-së mund të përdoren në të ardhmen për financimin e ndonjë projekti me rëndësi në fushën e EE. Komuna e Rahovecit duhet t'i kontaktojë donatorët për të bërë të mundur zbatimin e PKVEE. Në këtë rast duhet të merret parasysh shfrytëzimi i fondeve përmes:

- **Programi IPA-** (Instruments for Pre-accession Assistance - Instrumentet për Asistencën e Para-anëtarësimit. Instrumenti i Ndhmës së Para-Anëtarësimit (IPA))- është mjeti me të cilin BE mbështet reformat në 'vendet e zgjerimit' me ndihmë financiare dhe teknike. Këto reforma duhet t'u sigurojnë qytetarëve të tyre mundësi më të mira dhe të lejojnë zhvillimin e standardeve të barabarta me ato që gëzojnë qytetarët e BE-së. Fondet IPA gjithashtu ndihmojnë BE-në të arrijë objektivat e veta në lidhje me rimëkëmbjen e qëndrueshme ekonomike, furnizimin me energji, transportin, mjedisin dhe ndryshimet klimatike, etj.
- **TAIEX** (Technical Assistance and Information Exchange / Asistencës Teknike dhe Shkëmbimit të Informacionit): është instrument i Komisionit Evropian përmes të cilit mbështetet administrata publike në lidhje me përafrimin, zbatimin dhe fuqizimin e legjislacionit të BE-së, si dhe lehtësimin e shkëmbimit të praktikave më të mira të BE-së. Ai është kryesisht i drejtuar nga nevojat dhe ofron ekspertizën e duhur për të trajtuar çështjet në një kohë të shkurtër në tri mënyra: përmes punëtorive që organizohen, misioneve të ekspertëve të BE-së dhe vizitave studimore. Kjo mund të shfrytëzohet nga komuna e Rahovecit, kryesisht në ngritjen e kapaciteteve profesionale të stafit të komunës.

10. Konkluzionet

PKVEE për periudhën 2019-2021 ofron një analizë gjithëpërfshirëse të konsumit të energjisë në sektorin e ndërtesave publike komunale dhe të ndriçimit publik rrugor. Numri i madh i të dhënave të ofruara përmes diagrameve dhe tabelave përkatëse, për çdonjërin prej kategorive të ndërtesave dhe për ndriçimin rrugor, synon të krijoj një pasqyrë të qartë lidhur me gjendjen aktuale të këtyre sektorëve në kuptim të konsumit të energjisë dhe potencialit aktual për kursimin e energjisë.

Mbi bazën e analizës që është bërë për përgatitjen e këtij plani, rrjedhin konkluzionet si në vijim.

- Para se të fillon përgatitja apo rishikimi i një plani të EE, duhet fillimisht të bëhet një analizë dhe të përgatitet një raport i cili do të paraqes të arriturat, sfidat dhe të metat që e kanë ndiku në mos përmbushjen e objektivave të planit. Kjo do të ndihmojë në një planifikim më real dhe të arritshëm për t'u zbatuar;
- Komuna e Rahovecit e ka të caktuar një zyrtar për energji, i cili ka punuar me përkushtim dhe ka arritur nivel mjaftë të lartë të kapaciteteve profesionale, megjithatë nevojitet që të formohet dhe funksionalizohet zyra për energji, përmes së cilës do të mundësohet që të ketë koordinim dhe kontroll më të mirë në fushën e EE dhe me këtë do të rritet përfitimi për komunën e Rahovecit;
- Përgjatë incizimit të ndërtesave është vërejtur që shumë ndërtesa kanë pjesërisht të zbatuara masat EE, mandej një numër i ndërtesave nuk qëndrojnë mirë në aspektin teknik ndërtimor. Mbi bazën e kësaj rekomandohet që në periudhën vijuese, para se të vendoset për investime, të kryhet auditimi i energjisë për çdo ndërtesë, përmes së cilës evidentohen dobësitë teknike, përcaktohen masat e EE dhe rezultatet e pritura. Kjo do të mundësonte që përgjatë monitorimit të shihen së a janë arritur rezultatet e pritura nga zbatimi i masave të EE;
- Si në shumicën e komunave të Kosovës edhe në komunën e Rahovecit, mungojnë të dhënat lidhur me energjinë për sektorët tjerë (përveç ndërtesave publike komunale dhe ndriçimit publik). Rekomandohet që të realizohet një studim i cili do të mundësojë që të plotësohet data baza, edhe me të dhënat nga sektorët tjerë që lidhen me energjinë. Kjo do të mundësonte komunës që të ketë pasqyrë me të çartë për situatën aktuale dhe do shërbejë për planifikimet zhvillimore të komunës për periudhën vijuese.

11. Referencat

- Strategjia Kombëtare e Zhvillimit 2016-2021
- Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës për periudhën 2017-2021
- Programi i Kosovës për Reforma në Ekonomi
- Strategjia e Energjisë e Republikës së Kosovës 2017-2026
- Programi i Zbatimit të Strategjisë së Energjisë 2018-2020
- Strategjia Minerare e Republikës së Kosovës 2012-2025
- Plan i Zhvillimit të Komunës së Rahovecit 2013-2023
- Plan Komunal për Eficiencë të Energjisë i Komunës së Rahovecit 2015 -2020
- Profili i komunave të Republikës së Kosovës- MAPL -Komuna e Rahovecit
- Balanca Vjetore e Energjisë në Republikën e Kosovës për vitin 2017-ASK
- Metodologjia kombëtare për kalkulimin e performancës energjetike të ndërtesave
- Manuali për BRE- UNDP – Prishtinë 2013
- Wood Fuel Handbook – FAO- Prishtina, 2015
- <https://kk.rks-gov.net/rahovec/qyteti/pozita-gjeografike/>
- <http://re.jrc.ec.europa.eu/pvgis/apps4/pvest.php?lang=en&map=europe>
- <https://kk.rks-gov.net/rahovec/wp-content/uploads/sites/23/2019/01/Organogrami-Komuna-Rahovec.pdf>
- Energjia e Ripërtëritshme si shans i Zhvillimit Ekonomik në Kosovë – Studim-evroenergje 2012

Shtojca 1. Konvertimi i njësive

	kcal	kJ	kWh	kgoe
1 kcal	1	4.1871	0.001163	0.0001
1kJ	0.2388	1	0.000278	0.0239 x 10 ⁻³
1kWh	860	3600	1	0.086
1kgoe	10000	41871.4	11.62	1

Shtojca 2. Ndërtesat administrative

Nr .	Emërtimi i ndërtesës	Viti i ndërtimit	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Mbështjellësi i ndërtesës		Konsumi mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi i specifik mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë elektrike	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Konsumi i specifik mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Vlera e investimeve për masat EE	Komentet
			m ²	m ²	Termoizolimi	Dritare me izo - qelq	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	%	€	
1	Zyra e Vendit - Drenoc	2013	113.20	20.00	p-mure j-kulmi j-dysheme	p	7569.00	378.45	1119.33	8688.33	388.34	6166.76	70.98	8500.00	
2	Zyra e Vendit - Xerxe	2009	124.16	25.00	j-mure, kulmi p-dysheme	p	7621.20	304.85	922.67	8543.87	312.28	5806.98	67.97	12500.00	
3	Zyra e Vendit - Ratkoc	1974	193.92	25.00	j-mure, dysheme p-kulmi	p	7830.00	313.20	1446.00	9276.00	320.66	6016.42	64.86	16000.00	
4	Zyra e Vendit - Hoqe e Vogel	2009	113.20	20.00	p-mure j-dysheme, kulmi	p	7830.00	391.50	2211.00	10041.00	411.03	6620.64	65.94	8500.00	
5	Zyra e Vendit - Opterushe	2012	113.20	20.00	p-mure, dysheme j-kulmi	p	7830.00	391.50	3086.67	10916.67	418.77	6775.35	62.06	6000.00	
6	Zyra e Vendit - Hoqe e Madhe	1995	395.00	32.00	j	p	7830.00	244.69	6553.00	14383.00	261.28	5800.88	40.33	22000.00	
7	Komuna Objekti i Ri	2009	3037.70	1895.00	p-mure, dysheme j-kulmi	p	126402.79	66.70	87969.60	214372.39	95.66	29680.62	13.85	17000.00	

8	Komuna Objekti i Vjeter	1937, aneksi 2005	1336.35	700.00	p-muri pjes., kulmi , dysHEME	p	120372. 19	171.96	51349.6 2	171721. 81	210.39	91269.8 8	53.15	23000.00	
9	Zyra e vendit - Çifllak	2017	98.94	20.00	p	p	7569.00	378.45	476.67	8045.67	383.27	6065.35	75.39	4000.00	
	Gjithsej		5525.67	2757.00			300854. 17		155134. 56	455988. 73		164202. 88		117500.0 0	

Shtojca 3. Ndërtesat arsimore

Nr.	Emërtimi i ndërtesës	Viti i ndërtime	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Mbështjellësi i ndërtesës		Konsumi mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi mesatar vjetor i energjisë elektrike	Konsumi mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Vlera e investimeve për masatë EE
			m ²	m ²	Termoizolimi	Dritare me izo - qelq	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	%	€
1	SHFMU "Milaim Krasniqi"- Kaznik	1953	87.48	60.00	p-kulmi j-muri, dysHEME	j	15660.00	261.00	663.67	16323.67	268.59	11315.19	69.32	
2	SHFMU "Vellezerit Frasheri" Senoc	2006	680.82	450.00	p	p	67041.67	148.98	216.00	67257.67	149.30	31184.44	46.37	30000.00
3	SHFMU "31 Marsi"-Guri i Kuq	2012	586.26	460.00	p	p	58980.33	128.22	2058.00	61038.33	131.73	23795.11	38.98	2500.00
4	SHML "Ukshin Hoti" - Krushë e Madhe	2007	1721.10	1320.00	p	p	159249.3 3	120.64	6685.33	165934.6 7	124.53	58776.66	35.42	85000.00
5	SHFMU "Mustaf Ibishi"- Kramovik	2017	2075.70	1300.00	p	p	76734.00	59.03	1439.67	78173.67	59.72	0.00	0.00	0.00

6	SHFMU "Rudolf Walter"- Dobidol	2010	404.30	330.00	p	p	31320.00	94.91	1925.67	33245.67	99.67	6491.78	19.53	7500.00
7	SHFMU "Haki Stërmilli" - Zoqishtë	1937	794.34	350.00	p-kulmi j-muri, dysHEME	p	75388.00	215.39	2292.67	77680.67	218.28	48398.19	62.30	110000.00
8	SHFMU "Rudolf Walter" - Denje	2001	1307.60	1064.70	p-muri, kulmi pjese. j-dysHEME	p	109487.33	102.83	2430.00	111917.33	104.69	26289.94	23.49	65000.00
9	SHFMU "Liria" -Fortesë	1973	1087.00	550.00	j	p-pjesërisht	108169.67	196.67	2191.00	110360.67	198.69	65278.27	59.15	85000.00
10	SHFMU "Rilindja" - Çollak	1975	1392.00	1200.00	j	p-pjesërisht	59508.00	49.59	1751.67	61259.67	50.85	0.00	0.00	90000.00
11	SHFMU "Haki Stërmilli" - Retije e Poshtme	1985	162.86	140.00	j	p	19314.00	137.96	4804.00	24118.00	167.45	12243.68	50.77	28000.00
12	SHFMU "Sakip Bellaq" - Pataqan i Epërm	2010	393.93	320.00	p	p	56006.33	175.02	1857.00	57863.33	179.73	31914.82	55.16	2500.00
13	SHFMU "Milaim Krasniqi" - Pastaselle	1978	669.58	340.00	j	p	105579.33	310.53	1715.67	107295.00	313.09	79250.52	73.86	55000.00
14	SHFMU "Haki Stërmilli" - retije	1980, aneksi 2004	325.20	250.00	p-muri pjese. kulmi pjese. J - dysHEME	p	42112.67	168.45	3798.67	45911.33	180.13	25032.92	54.52	32000.00
15	SHFMU "Deshmoret e Lirise"- Pataqan i Ulët	2000	920.36	320.00	p-muri j-muri ne tokë, kulmi, dysHEME	p	84558.33	264.24	1700.00	86258.33	266.09	59549.41	69.04	60000.00
16	SHFMU "Sylejman Vokshi" - Polluzhe	2011	907.75	750.00	p	p	61627.00	82.17	2245.33	63872.33	84.64	3482.14	5.45	2000.00

17	SHFMU "Vellezerit Fraseri" - Drenoc	1985	906.60	570.00	j-muri, dyscheme p-kulmi	p	78923.50	138.46	1909.67	80833.17	140.57	34524.15	42.71	75000.00
18	SHFMU "Mustaf Ibishi" - Mrasor	1990	131.22	70.00	j-muri, dyscheme p-kulmi	p	15660.00	223.71	1909.67	17569.67	238.27	11078.72	63.06	25000.00
19	SHFMU "Deshmoret e Zatriqit"- Zatriq	2000	420.78	240.00	j-muri, p- dyscheme, kulmi	p	67047.33	279.36	3071.67	70119.00	286.66	49599.32	70.74	20000.00
20	SHFMU "Hamez Thaqi"- Xerxe	1983	1197.80	1020.00	j	p	113796.0 0	111.56	3031.70	116827.7 0	114.10	34777.68	29.77	75000.00
21	SHFMU "Tre Dëshmoret" - Vrajak-Bratatin	2000, aneksi 2002	544.75	230.00	p-muri j-kulmi, dyscheme	p	72431.00	314.92	2739.33	75170.33	319.95	55187.58	73.42	75000.00
22	SHFMU "Nesim Elshani" - Nagavc	2005	1358.74	400.00	p	p	61003.33	152.51	4227.67	65231.00	155.62	30247.92	46.37	65000.00
23	SHFMU "Heronjtë e Kosovës"- Hoqe e Vogël	obj. 1- 199 obj.2 - 2002	1016.90	585.00	j	p	117142.3 3	200.24	5318.00	122460.3 3	205.47	73401.66	59.94	105000.0 0
24	SHFMU "Lidhja e Prizrenit" - Opterushe	2016	1678.87	1427.00	p	p	128917.0 0	90.34	4043.83	132960.8 3	92.75	18194.16	13.68	2600.00
25	SHFMU "Skender Kastrati" - Gexhe	2000	697.50	590.00	p	p	46980.00	79.63	3798.33	50778.33	85.07	2992.93	5.89	50000.00
26	SHFMU "Isa Boletini" Objekti i Ri - Rahovec	2015	2620.85	2282.20	p	p	147322.0 0	64.55	10155.9 1	157477.9 1	68.43	0.00	0.00	5000.00
27	SHFMU "Sfetozar Maroviq" - Hoqe e Madhe	1926, aneksi 1956	962.70	550.00	j	p	42087.24	76.52	8385.33	50472.57	85.23	2877.86	5.70	60000.00

28	SHFMU "Sopniq"- Sapniq	1979, kati 2005	536.04	290.00	j-mure, kulmi p-dysheme	p	76195.00	262.74	5357.67	81552.67	272.74	55893.52	68.54	45000.00
29	SHFMU "Skender Kastrati"- 'Malesi e Vogel	2014	2936.00	2250.00	p	p	147982.6 7	65.77	5103.33	153086.0 0	67.51	0.00	0.00	7200.00
30	SHML "12 Maj"- Ratkoc	2007	2815.40	2120.00	p	p	181464.0 0	85.60	4897.40	186361.4 0	87.34	15551.75	8.34	135000.0 0
31	SHFMU "Katër Deshmoret"- Ratkoc	1972/ 2004 Sall. 2018	3632.40	3160.00	p-pjesë. (muri, kulmi, dysheme)	p- pjesëris ht	211802.0 0	67.03	11581.3 3	223383.3 3	70.21	0.00	0.00	80000.00
32	SHFMU "Faik Konica" - Celine	2001	1073.51	360.00	p	p	104668.0 0	290.74	6288.33	110956.3 3	296.60	77976.78	70.28	40000.00
33	SHFMU "Isa Boletini" Objekti i Vjeter -Rahovec	1934	1406.60	1200.00	j-muri, dysheme p-kulmi	p	249530.2 9	207.94	8581.67	258111.9 6	214.04	160851.4 9	62.32	140000.0 0
34	SHFMU "Ardhmëria"- Rahovec	2001	1781.10	1350.00	p-muri j-kulimi, dysheme	p	72497.69	53.70	8458.00	80955.69	58.45	0.00	0.00	115000.0 0
35	SHFMU "Bajram Curri" - Krusha e Madhe	obj. 1- 1975 obj.2 - 1961	1902.84	1400.00	p-muri, kulmi j-dysheme	j	96680.00	69.06	10589.0 0	107269.0 0	74.62	0.00	0.00	2500.00
36	Qerdhja e Fëmijëve "Tulipanët" - Rahovec	2015	234.10	155.00	p	p	59589.06	384.45	5195.33	64784.39	406.64	50628.94	78.15	6500.00
37	SHFMU "Vuk Karaxhiq" - Rahovec	1976, mbind ërtimi 2000	583.10	430.00	p-pjesë. (muri, kulmi) j-dysheme	p	22968.00	53.41	15082.3 3	38050.33	79.28	0.00	0.00	25000.00
38	SHFMU "Bekim Sylka" - Rahovec	1964	2347.15	1750.00	j	p- pjesëris ht	127368.0 0	72.78	11119.6 0	138487.6 0	77.52	0.00	0.00	130000.0 0
39	SHMLP "Selajdin Mullabazi - Mici" - Rahovec	2014	6418.45	5580.00	p	p	268200.6 7	48.06	17726.3 3	285927.0 0	50.83	0.00	0.00	10000.00

40	SHML "Xhelal Hajda-Toni" - Rahovec	1978	4050.50	3400.00	p-muri j-kulmi, dyscheme	p	279270.00	82.14	18695.67	297965.67	86.75	22963.19	7.71	130000.00
41	Parashkollore "Kinderberg" - Krusha e Madhe		87.20	60.00	j	p	15660.00	261.00	0.00	15660.00	261.00	10860.00	69.35	12000.00
	Gjithsej		54857.38	40673.90			3935921.11		215041.44	4150962.55	158.36	1190610.71		2090300.00

Shtojca 4. Ndërtesat shëndetësore

Nr .	Emërtimi i ndërtesës	Viti i ndërtimit	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja që ngrohet	Mbështjellësi i ndërtesës		Konsumi mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi i specifik mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë elektrike	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Konsumi i specifik mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Vlera e investimeve për masat e EE
			m ²	m ²	Termoizolimi	Dritare me izo-qelq	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	%	€
1	AMF-Malësi e Vogël	2017	159.14	110.00	p	p	3400.00	30.91	914.33	4314.33	36.65	0.00	0.00	0.00
2	AMF - Brestoc	2012	172.68	115.00	p	p	5100.00	44.35	906.83	6006.83	49.60	0.00	0.00	2500.00
3	QMF - Opterushe		241.36	85.00	p-muri, kulmi j-dyscheme	p	10320.00	121.41	2090.67	12410.67	130.07	4256.27	34.30	5000.00
4	AMF - Hoqe e Madhe	1989	186.12	135.00	p	p	15660.00	116.00	4357.00	20017.00	139.41	8020.30	40.07	0.00
5	QMF - Drenoc	2000	371.67	280.00	p-muri j-kulmi, dyscheme	p	12990.00	46.39	5170.30	18160.30	60.30	0.00	0.00	22000.00
6	QMF - Rahovec	2015	145.60	98.00	p	p	6800.00	69.39	3872.67	10672.67	95.99	1566.60	14.68	500.00

7	QMF- Çifllak	1980	114.21	25.00	j-mure, dysHEME p-kulmi	j	15138.00	605.52	4350.67	19488.67	643.61	14090.34	72.30	12000.00
8	AMF - Xërxë	2012	233.53	175.00	p-muri, kulmi j-dysHEME	p	6800.00	38.86	4993.67	11793.67	60.24	0.00	0.00	17000.00
9	Ambulanta Shëndetësor e - Rahovec	2014	298.55	120.00	p	p	9918.00	82.65	6857.00	16775.00	105.62	3074.12	18.33	500.00
10	QMF - Fortesë	2007	293.85	220.00	p	p	26450.00	120.23	8631.00	35081.00	149.60	15311.87	43.65	10000.00
11	QMF - Krushe Madhe	1980	505.40	400.00	j-mure, dysHEME p-kulmi	p	47610.00	119.03	14339.53	61949.53	147.40	26959.06	43.52	32000.00
12	QMF- Ratkoc	1985	636.20	510.00	p- muri,dysHE me j-kulmi	p	47610.00	93.35	14572.33	62182.33	116.26	18491.69	29.74	10000.00
13	QKMF - Rahovec	1986	2699.10	2120.00	j	p	275080.00	129.75	291390.80	566470.80	237.71	334352.03	59.02	80000.00
14	QPS - Rahovec	2001	307.50	145.00	p-muri j- kulmi,dysHE m	p	25921.00	178.77	9678.67	35599.67	210.24	18884.92	53.05	8000.00
	Gjithsej		6364.91	4538.00			508797.00		372125.46	880922.46	155.91	445007.20		199500.00

Shtojca 5. Ndërtesat e kulturës dhe sportit

Nr .	Emërtimi i ndërtesës	Viti i ndërtimit	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja e ngrohet	Mbështjellësi i ndërtesës		Konsumi i mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë elektrike	Konsumi i mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Vlera e investimeve për masatë EE
Nr .			m ²	m ²	Termoizolimi	Dritare me izo -	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	kWh/v	kWh/m ² /v	kWh/v	%	€

						qelq								
1	Shtëpia e Kultures "Muhamet Malesori -Krushë e Madhe	1972, aneksi 2018	508.60	54.00	j	p			3548.67	3548.67	6.98			50000.00
2	Bibloteka Sylejman Krasniqi - Rahovec	1950	616.80	230.00	p-mure pjese., kulmi dhe dyshem e	p			18161.00	18161.00	29.44			15000.00
3	Qendra Kulturore "Mensur Zyberaj - Rahovec	1961	1094.00	35.00	j	p			17670.87	17670.87	16.15			55000.00
4	Shtëpia e Veres - Bernjake	2013	322.30	110.00	p-muri pjesërisht, kulmi j-dyshem eja	p			3312.33	3312.33	10.28			0.00
5	Shtëpia muze - Ukshin Hoti Krushë e Madhe	1986	135.36	16.00	p-mure, j- kulmi, dyshem e	p			907.33	907.33	6.70			0.00
6	Shtëpia e kulturës - Xërxë	2016	613.15	430.00	p	p			1014.67	1014.67	1.65			0.00
7	Palestra Sportive Mezahir Isma - Rahovec	2019	5458.35	4640.00	p	p			2342.00	2342.00	0.43			6000.00
8	Shtëpia e Kultures "Feim Gashi -Drenoc	2018	418.00	350.00	p	p			0.00	0.00	0.00			0.00
9	Shtëpia e Kultures Jahja Hoti - Ratkoc	2012	0.00	0.00					271.33	271.33	0.00			
10	Stadiumi i qytetit "Jahja Danuza - Rahovec		0.00	0.00					5903.33	5903.33	0.00			

	Gjithsej		9166.56	5865.00					53131.53	53131.53	71.64			126000.00
--	----------	--	---------	---------	--	--	--	--	----------	----------	-------	--	--	-----------

Shtojca 6. Ndërtesa e zjarrfikësve dhe pylltarisë

Nr .	Emërtimi i ndërtesës	Viti i ndërtimit	Sipërfaqja e përgjithshme	Sipërfaqja e ngrohjet	Mbështjellësi i ndërtesës		Konsumi mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë për ngrohje	Konsumi mesatar vjetor i energjisë elektrike	Konsumi mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Konsumi specifik mesatar vjetor i energjisë (Ee+Ng)	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Potenciali vjetor i kursimit të energjisë	Vlera e investimeve për masatë EE	Komente
			m²	m²	Termoizolimi	Dritare me izo - qelq	kWh/v	kWh/m² /v	kWh/v	kWh/v	kWh/m²/v	kWh/v	%	€	
1	Ndërtesa e Zjarrfikësve - Rahovec	1975	708.00	20.00	j-muri p-kulmi, dysheme	p-rreth 80%	15660.00	783.00	38399.67	54059.67	837.24	15144.74	28.01	25000.00	Në përdhese janë garazhet e automjeteve; Kati i I-rë dhe i II-të shfrytëzohet nga zjarrfikësit; Kati i III-të shfrytëzohet nga Ekoregjioni
2	Shtëpia e Pylltarisë- Rahovec	1947	201.10	18.00	j	j	6264.00	348.00	2445.33	8709.33	360.16	5042.88	57.90		Propozim: Restaurim dhe revitalizim
	Gjithsej		909.10	38.00			21924.00	565.50	40845.00	62769.00	598.70	20187.61	42.96	25000.00	

01 Nr. 03/55
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesuesi i Kuvendit

PLANI LOKAL PER VEPRIM NË MJEDIS RAHOVEC

2019-2024

Plani Lokal per Veprim në Mjedis 2019-2024

Rahovec, 2019

Projekti është financuar nga Komuna e Rahovecit

Ky projekt është zbatuar nga:

Eco Iliria

Dhe përkrahur nga

MAPL - Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
MMPH - Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor

Përmbajtja

Profili për Eco Iliria.....	5
Fjala e Kryetarit të Komunës (foto e kryetarit).....	5

Fjalorthi i shkurtesave	7
Akterët dhe përgjegjësit e hartimit të PLVM-së	8
Baza ligjore për hartimin e PLVM-së	9
MISIONI DHE VIZIONI.....	10
I. HYRJE.....	11
1.1. Detyrimet ligjore për hartimin e PLVM-së.....	11
1.2. Qëllimet e Planit Lokal për Veprim në Mjedis	11
1.3. Objektivat specifike të planit	12
1.4. Metodologjia e përgatitjes së PLVM-së	12
II. PROFILI I KOMUNËS	13
2.1. Historiku dhe Pozita gjeografike	13
2.2. Popullsia	14
2.3 Klima	17
2.4 Struktura Demografike	17
2.4.1 Popullsia	17
2.4.2. Struktura e popullsisë sipas moshës dhe gjinisë.....	17
2.4.3 Migrimet e popullsisë	18
2.4.4 Vendbanimet dhe tipi i vendbanimit	18
2.5. Administrimi territorial dhe çështjet sociale	19
2.5.1 Administrimi territorial.....	19
2.5.2 Çështjet sociale –infrastruktura sociale	19
2.5.3. Arsimiti dhe Institucionet Arsimore	20
2.5.7 Institucionet shëndetësore	21
2.5.8 Institucionet kulturore dhe sportive	23
2.5.6 Monumentet natyrore.....	25
2.5.7 Kushtet ekonomike dhe sociale në komunë.....	28
2.5.8 Bujqësia në komunë	28
III ANALIZA E GJENDJES EKZISTUESE MJEDISORE.....	32
3.1 Ajri	32
3.1.2 Monitorimi i Cilësisë së Ajrit	32
3.1.5 Vlerësimi i shkaqeve dhe kërcënimet në cilësinë e ajrit	33
3.1.6 Burimet kryesore të ndotjes	33
3.2 Resurset ujore.....	33
3.2.1 Ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore.....	34
3.2.2 Cilësia e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore	36

3.2.3 Shfrytëzimi i ujërave sipërfaqësorë dhe nëntokësorë	37
3.3. Menaxhimi i ujërave të ndotur	39
3.3.1. Rrjeti i kanalizimit të ujërave të ndotura - Gjendja ekzistuese	39
3.3.2. Rrjeti ekzistues i kanalizimit të ujërave të ndotura	40
3.4 Biodiversiteti dhe Resurset Pyjore në komunën e Rahovecit	43
3.4.1. Ekosistemet pyjore kryesore	43
3.5. Menaxhimi dhe degradimi i tokës.....	43
3.5.1. Degradimi dhe ndotja e tokës.....	44
3.6. Administrimi dhe menaxhimi i mbeturinave në komunë	45
3.6.1. Menaxhimi i mbeturinave.....	45
3.6.2. Shërbimet e ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave	46
3.6.5. Prodhimi dhe përbërja e mbeturinave	47
3.7. Ndriçimi publik	49
3.8. Ndotja akustike-Zhurma	49
3.9. Planifikimi urban dhe gjelbërimi publik	50
3.9.1. Vendbanimet jo formale	50
4.0. Trafiku dhe infrastruktura rrugore	50
VI. IDENTIFIKIMI I PROBLEMEVE MJEDISORE ME PRIORITET	51
VII. VLERËSIMI I PROBLEMEVE PRIORITARE SIPAS FUSHAVE	52
VIII. P L A N I I V E P R I M I T.....	59
LISTA E PROJEKTEVE PRIORITARE.....	88

Profili për Eco Iliria

Eco-Iliria Sh.P.K. është organizatë vendore mjedisore e cila mbështet zgjidhjen e problemeve mjedisore dhe zhvillimin e qëndrueshëm në Kosovë. Kjo organizatë e përmbush misionin e vet duke implementuar projekte nga fusha e mjedisit përmes ofrimit të këshillave profesionale dhe promovuar edhe bashkëpunim ndërmjet Organizatave joqeveritare (OJQ), qeverive, bizneseve si dhe personave tjerë kyç mjedisor si dhe duke përkrahur këmbimin e lirë të informatave dhe pjesëmarrjen publike në vendimmarrjen për mjedis. Eco Iliria si organizatë është themeluar në vitin 2017. Aktualisht, Eco Iliria me qëllim të përmbushjes së misionit të vet angazhon profesionist të fushave të ndryshme si ajrit, ujit, tokës, menaxhimi i mbeturinave, legjislacionin vendor dhe direktivat e BE për fushat përkatëse. Deri më tani Eco Iliria ka implementuar shumë projekte nga fusha e mjedisit si Vlersimin e Ndikimit në Mjedis (VNM) Vlersimin Strategjik të Ndikimit në Mjedis (VSM), zhvillimin e Planit Kombëtar për Veprim në Mjedis dhe ka marrë pjesë në hartimin Planeve Lokale për Veprim në Mjedis (PLVM) me ekspertizën e stafit.

Fjala e Kryetarit të Komunës

Të menduarit mbi ruajtjen e vlerave themelore dhe bartjen e tyre në gjeneratat në vijim pa dyshim se sjellë në pah edhe mbrojtjen e mjedisit si një vlerë e shtuar. Është evidente se problemet mjedisore ekzistojnë në masë të theksuar në gjithë botën dhe si të tilla në masë të madhe janë prezente edhe në Kosovë. Përkundër progresit të konsiderueshëm që është bërë në vitet e fundit si rezultat i shumë iniciativave të shumta në ruajtjen e mjedisit, dëmtimet dhe degradimi i burimeve natyrore (pyjet, bujqësia dhe toka pyjore, burimet ujore, flora dhe fauna) vazhdojnë të jenë prezente. Këtu nuk bënë përjashtim as komuna e Rahovecit e cila ka ndërmarrë shumë veprime dhe ka implementuar projekte të ndryshme në fushën mjedisore por ajo ende përballlet me një varg problemesh mjedisore të pa zgjidhura plotësisht siç janë menaxhimi i mbeturinave, menaxhimi i ujërave të ndotura, ndotja e ujërave sipërfaqësore dhe furnizimi me ujë cilësor të pijshëm.

Ruajtja e mjedisit kërkon qasje në nivele të ndryshme organizimi shoqëror, duke filluar nga individ, si elementi bazë i shoqërisë, komuniteti vendor dhe shoqëria si tërësi.

Periudha e pas-luftës në Kosovë me listën e gjerë të prioriteteve ekzistenciale ka sfiduar çështjet që kanë të bëjnë me ruajtjen e mjedisit, jo vetëm individin por edhe vet shtetin e ri të Kosovës, në të gjitha nivelet e sajë organizative. Andaj është koha të ecim përpara duke ndërmarr veprime konkrete për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit. Planit Lokal për Veprim në Mjedis (PLVM) është një dokument strategjik i cili krijon një mundësi të mirë për adresimin dhe zgjidhjen e problemeve mjedisore në nivel lokal dhe gjithashtu është pikë fillestare për një planifikim dhe zhvillim të qëndrueshëm. Vlen të theksohet se komuna e Rahovecit në mungesë të kapaciteteve dhe fondeve ende nuk ka një plan për mbrojtjen e mjedisit.

Hartimi i PLVM për komunën e Rahovecit sikundër edhe për të gjitha komunat është edhe obligim ligjor sipas nenit 24 të Ligjit për Mbrojtjen e Mjedisit Nr. 03/L-025. Gjithashtu PLVM duhet të jetë në harmoni me Planin e ri Zhvillimor të komunes, Planin e Veprimit Kombëtar në Mjedis (PKVM) dhe Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen e Mjedisit (SKMM) dhe dokumentet tjera strategjike në nivel lokal dhe kombëtar që lidhen me zhvillimin e qëndrueshëm.

Qëllimi i PLVM-së është të krijojë politika të përbashkëta të mbrojtjes së mjedisit në kontekst të zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm të Komunës.

Dëshiroj të shfrytëzoj rastin që në emër të Komunës së Rahovecit, në veçanti të falënderoj të gjithë donatorët që deri më tani e kanë përkrahur dhe mbështetur financiarisht komunën tonë në fusha të ndryshme me projekte konkrete edhe në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Duke e vlerësuar lartë rëndësinë e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm, komuna e Rahovecit këtë vit ka vendosur që të financojë hartimin e Planit Lokal për Veprim në Mjedis nga buxheti vetanak. Për këtë qëllim komuna e ka zhvilluar procedurat tenderike sipas ligjeve të Kosovës dhe ka kontraktuar Eco Iliria si organizatë me përvojë të gjatë në këtë fushë në implementimin e projekteve me rëndësi vitale për mbrojtjen e Mjedisit dhe Biodiversitetit.

Fjalorthi i shkurtesave

KK - Kuvendi Komunal

AKMM - Agjencia e Kosovës për Mbrojtjen e Mjedisit

APK - Agjencioni Pyjor i Kosovës

ASK - Agjencioni i Statistikave të Kosovës

BE - Bashkimi Evropian

IHMK - Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës

IKSHPK - Instituti Kombëtar i Shëndetit Publik i Kosovës

ISHP - Instituti i Shëndetit Publik

MAPL - Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

MMPH - Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor

MBPZHR - Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

OBSH - Organizata Botërore e Shëndetësisë

OJQ - Organizata Joqeveritare

PKVM - Plani i Kosovës për Veprim në Mjedis

PLVM - Plani Lokal i Veprimit në Mjedis

PM₁₀, PM_{2.5} - Grimcat e suspenduara në ajër

PZHK - Plani Zhvillimor Komunal

PZHU - Plani Zhvillimor Urban

VNM - Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis

VSM - Vlerësimi Strategjik Mjedisor

VLM - Vlera e Lejuar Maksimale

QMF – Qendër e Mjekësisë Familjare

QKMF - Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare

Akterët dhe përgjegjesit e hartimit të PLVM-së

Ky Projekt është implementuar nga:

Eco Iliria SH.P.K

Leonita Ibrahim- Koordinautore e Eco Iliria për PLVM

Dr. Avdullah Nishori- Projekt menaxher nga Eco Iliria për PLVM

Komuna e Rahovecit

Rumir Zhuniqi – Projekt Menaxher

Bjondinë Rama- Koordinautore e Komunës për PLVM

Grupi Punues:

1. Bjondina Rama - Bashkëpunor Profesional për Mjedis
2. Sylejman Daka - Zyrtar në Drejtorinë për Shërbime Publike
3. Shpejtim Mustafa -Zyrtar i Drejtorisë për Urbanizëm
4. Ilvi Derguti – Zyrtar i Drejtorisë për Bujqësi
5. Metush Isma - Zyrtar i Drejtorisë për Inspektion
6. Nazmi Kabashi - Zyrtar në kompaninë e Ujësjetës-Kanalizim
7. Qazim Hoti – zyrtar i kompanisë për mbeturina “Eko Drinia”
8. Edon Raba - zyrtar i kompanisë për mbeturina “Eko Regjioni”
9. Vjollca Selimi-Gurgule – përfaqësuese e shoqërisë Civile
10. Ekrem Bytyqi – Zyrtar për Barazi Gjinore
11. Arben Gashi – Zyrtar i zyrës për Integritet Europian

Baza ligjore për hartimin e PLVM-së

Legjislacioni i Republikës së Kosovës në fushën e mbrojtjes së mjedisit harmonizuar me standardet evropiane që është përdorur si referencë për përgatitjen e PLVM-së.

- ✓ Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit nr. 03/ L-025, 2009
- ✓ Ligji për Mbeturinat nr. 04/L-60, 2012
- ✓ Ligji për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja nr. 03/L-160, 2010
- ✓ Ligji për Mbrojtjen e Natyrës nr. 03/L-233, 2010
- ✓ Ligji për Mbrojtjen nga Zhurma nr. 02/L-102, 2007
- ✓ Ligji për Planifikim Hapësinorë nr.04/l-174, 2013
- ✓ Ligji për Ujërat e Kosovës nr. 04/l-147, 2013
- ✓ Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis nr. 03/l-214, 2010
- ✓ Ligji për Zonat e Veçanta të Mbrojtura nr. 03/l-039, 2008
- ✓ Ligji për Vlerësimin Strategjik Mjedisor nr. 03/l-230, 2010
- ✓ Udhëzimi Administrativ-nr. 26/2014 për mbeturinat nga bateritë dhe akumulatorët e shpenzuar, me datë: 27.11.2014.
- ✓ Udhëzimi Administrativ-nr.05/2013 për menaxhimin e vajrave të përdorura dhe mbeturinat me vajra, me datë: 21.03.2013.
- ✓ Udhëzimi Administrativ-nr. 19/2012 për menaxhimin e automjeteve mbeturinë dhe komponentet e tyre, me datë: 31.08.2012.
- ✓ Udhëzimi Administrativ-nr. 10/2015 për asgjësimin e mbeturinave të produkteve medicinale, me datë: 10.09.2015.
- ✓ Udhëzimi Administrativ nr. 05/2009 për administrimin e mbeturinave publike
- ✓ Udhëzimi administrativ – nr. 14/2015 për ndëshkimet me gjobat mandatore, me datë: 23.11.2015.
- ✓ Planin Kombëtarë për Veprim në Mjedis i Kosovës, 2006-2010.

MISIONI DHE VIZIONI

Misioni ynë është të krijojmë një mjedis të shëndetshëm aty ku jetojmë duke punuar së bashku me fqinjët tanë për të përmirësuar cilësinë e jetës tonë.

Rahoveci komunë e zhvilluar, me mjedis të pastër dhe popullatë të shëndetshme.

I. HYRJE

Planet Lokale të Veprimit në Mjedis (PLVM) janë dokumente strategjike mjedisore vendore të cilat përcaktojnë prioritetet mjedisore dhe listën e veprimeve për zgjidhjen e tyre. Përgatitja e këtyre planeve zhvillon më tej aftësitë e pushtetit vendor dhe subjekteve të tjera të interesuara për mjedisin dhe komunitetin. Programi Lokal i Veprimit në Mjedis mëton të ndihmojë në zgjidhjen e problemeve mjedisore në nivel lokal, në rastin konkret komunën e Rahovecit.

PLVM është një pikë fillestare për zhvillimin e një komuniteti të qëndrueshëm. Ato ndihmojnë që bashkësia të ketë ekzaminuar dhe adresuar në mënyrë adekuate çështjet kryesore mjedisore që ndikojnë negativisht në shëndetin e njeriut dhe në shëndetin e ekosistemeve.

PLVM përfshin zhvillimin e *vizionit të komunitetit, vlerësimin e çështjeve mjedisore, përcaktimin e prioritetëve, identifikimin e strategjive më të përshtatshme për adresimin e problemeve kryesore dhe zbatimin e veprimeve* me qëllim të arritjes së përmirësimeve reale mjedisore dhe shëndetësore.

Gjithashtu, PLVM nxit bashkëpunimin midis shoqërisë civile, publikut, pushtetit vendor dhe atij qendror, biznesit dhe subjekteve të tjera mjedisore, duke përkrahur shkëmbimin e lirë të informacionit dhe pjesëmarrjen publike në procesin e vendimmarrjes.

1.1. Detyrimet ligjore për hartimin e PLVM-së

Përgatitja e PLVM-së është e detyrueshme për vendet e Evropës Qendrore dhe Lindore që kanë filluar procesin e asocim-stabilizimit dhe që synojnë të integrohen në BE. Për vendin tonë, hartimi i këtyre planeve nga qeverisjet vendore është detyrë ligjore, e përcaktuar në Nenin 24 i Ligjit për Mbrojtjen e Mjedisit Nr.03/L-025

1.2. Qëllimet e Planit Lokal për Veprim në Mjedis

- a) **Zgjidhja e problemeve mjedisore** nëpërmjet identifikimit të prioritetëve dhe përcaktimit të veprimeve për zgjidhjen e tyre, duke përfshirë të gjithë akterët e mundshëm për përcaktimin e këtyre veprimeve sipas një Plani Veprimi.
- b) **Zhvillon shoqërinë civile** nëpërmjet forcimit të koordinimit dhe komunikimit ndërmjet sektorëve të ndryshëm në komunitet që përfaqësojnë interesa të ndryshme përfshirë autoritetet vendore, përfaqësues të OJQ-ve, biznesin, komunitetin shkencor.
- c) **Rrit aftësitë e qeverisjes vendore** dhe komunitetit për paraqitjen e elementeve thelbësore të planit të veprimit të komunitetit, duke vlerësuar problemet dhe mundësitë komunitare, duke organizuar komitete qytetare, përfshirë publikun, përcaktimin e prioritetëve, hartimin e strategjive dhe zhvillimin e një Plan - Veprimi.
- d) **Rrit shkëmbimin e informacioneve** në nivel lokal nëpërmjet sjelljes së shembujve dhe modeleve nga plane të mëparshme të komuniteteve nga të cilat pjesëmarrësit mund të nxjerrin ide dhe teknika të zbatueshme në rastet konkrete të tyre, të mbledhin me kujdes informacion mbi gjendjen e tanishme të mjedisit.
- e) **Ofron zgjidhje konkrete për problemet e komunitetit** me anë të shkëmbimit të përvojave lidhur me përdorimin e aftësive në analiza, planifikime, debate dhe vlerësime që janë thelbësore për një veprim të komunitetit efektiv. Duke u dhënë pjesëmarrësve mundësinë për të vënë në praktikë punën në grupe, duke u marrë me zgjidhjen e problemeve praktike nëpërmjet ndërveprimit të grupeve të vogla të punës.

1.3. Objektivat specifike të planit

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis për Komunën e Rahovecit ka për synim:

- ❖ Zbutjen e degradimit mjedisor duke lidhur në mënyrë efektive proceset kryesore të planifikimit të zhvillimit në komunë
- ❖ Pozicionimin e komunës si akter kyç për identifikimin dhe bashkëpunimin me burimet e mundshme kombëtare dhe lokale të financimit për projektet prioritare komunale
- ❖ Përmirësimin kushteve të jetesës duke siguruar mbështetje financiare për projektet prioritare komunale
- ❖ Transparencën për pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrjen mjedisore
- ❖ Integrimin e metodës së qasjes me bazë gjinore për të identifikuar dhe vendosur prioritetet mjedisore në komunitetet lokale, dhe
- ❖ Krijimin e kapaciteteve të forta për të zhvilluar dhe zbatuar PLVM-në dhe për identifikimin dhe shfrytëzimin e opsioneve të financimit.

1.4. Metodologjia e përgatitjes së PLVM-së

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis për komunën e Rahovecit u hartua përgjatë një periudhe 6 mujore dhe në hartimin e tij, janë përfshirë akterë të pushtetit vendor, kompanit për menaxhimin e mbeturinave Eko Regjioni dhe Eko Drinia ndërmarrja për ujësjellës dhe kanalizim KRU “Gjakova”, dhe përfaqësues nga shoqëria civile. Me qëllim të realizimit sa më të suksesshëm por edhe në harmoni me Metodologjinë e hartimit të PLVM-së u ngrit një grup pune më specialistë të fushave të ndryshme (ambient, arkitekturë, turizëm, shëndetësi, bujqësi, arsim, sport, trashëgimi kulturore, etj.), të cilët punuan dhe bashkëpunuan edhe me ekspertë tjerë vendor të angazhuar nga Eco Iliria për hartimin e PLVM-së.

Në kuadër të projektit për hartimin e Planit Lokal për Veprim në Mjedis (PLVM), janë realizuar një numër i konsiderueshëm i vizitave në organizatat që operojnë në komunën e Rahovecit e të cilat janë edhe ndotës potencial të mjedisit, si dhe organizatat komunale që merren me menaxhimin e mbeturinave, menaxhimin e ujit të pijes dhe ujërave të ndotura me qëllim të grumbullimit të të dhënave lidhur me problemet dhe aktivitetet e tyre për fushat respektive.

Dokumenti i hartuar bazohet në tri shtylla:

1. Analiza e gjendjes mjedisore - Analiza e gjendjes aktuale mjedisore pasqyron në mënyrë të detajuar situatën aktuale për të gjitha çështjet e marra në konsideratë nga plani, duke e paraqitur atë në të gjitha aspektet e tij dhe ndërveprimin ndërmjet tyre. Kjo analizë shërben për të pasur një ide më të qartë për problemet mjedisore, të cilat shqetësojnë komunën.

2. Lista e problemeve mjedisore - Problemet mjedisore paraqiten sipas një matrice të paracaktuar, e cila jep në mënyrë të detajuar të gjithë treguesit për identifikimin e një problemi. Pjesët më të rëndësishme të kësaj matrice janë shkaktarët, shkalla e ndikimit, popullata që preket, përgjegjësit e problemit dhe prioriteti për secilin problem.

3. Plani i veprimeve për zgjidhje - Ky kapitull është pjesa më e rëndësishme e Planit, pasi paraqet të gjitha veprimet dhe projektet e mundshme për zgjidhjen e problemeve mjedisore të përcaktuara. Kjo matricë u shërben autoriteteve vendore për të hartuar projektet konkrete dhe për sigurimin e fondeve nga donatorët.

II. PROFILI I KOMUNËS

2.1. Historiku dhe Pozita gjeografike

Rahoveci është ndër vendbanimet më të vjetra të Kosovës. Rahoveci si vendbanim daton qysh nga periudha e hershme Romako-Ilire (I. Cersakov) dhe këtë e dëshmojnë shumë fakte arkeologjike të cilat tregojnë se këto vise janë përplot me relikte të vendbanimeve të dikurshme antike. Me rastin e gërmimit të terrenit më 1953 me rastin e ndërtimit të bodrumit të verës në Rahovec, janë gjetur një numër sendesh arkeologjike (qypa të mëdhenj, monedha metali, mase të shtizave, elefanti i bronzës e tjera për të cilën mendohet se ka prejardhjen nga epoka e hershme romake. Në afërsi të Rahovecit në Bërnjakë supozohet të jetë vendbanimi i parë nga periudha Romake, e më vonë ka qenë i ndarë në dy vendbanime si Bërnjaka e Ulët dhe Bërnjaka e Epërme.

Në pjesën e dytë të shekullit XVIII, Rahoveci përmendet si qytezë, në vitin 1770 si qytezë "Ravac" por ka edhe emra të tjera që gjinden në harta të vjetra si që janë: Rahuaz apo Rahuiz, Rahova, Ravaz, Rahovce etj., ndërsa në vitin 1911 për herë të parë shkruhet në hartë si Orahovac (J. Cvijiqit). Gjatë vitit 1591 të gjitha vendbanimet e Anadrinisë kanë qenë nën sundimin Administrativ të nahisë së Hoçës së Vogël në të cilin kanë ekzistuar 96 fshatra (S. Rizaj).

Në pjesën e dytë të shekullit XIX në këtë territor bëhet themelimi i bajraqeve në kazan e Rahovecit, të Palluzhës dhe Hoçës së Vogël që i takonin regjionit të Prizrenit. Prej asaj kohe Rahoveci bëhet si qendër Administrative e bajrakut të dikurshëm të Hoçës së Vogël dhe Palluzhës.

Foto 1. Foto e qytetit të vjetër të Rahovecit

Foto 2. Rahoveci në vitin 1953

Territori i komunës së Rahovecit të sotëm përfshihet në regjionin e Prizrenit dhe ka një pozitë të mirë gjeografike. Shtrihet në pjesën qendrore të gadishullit Ballkanik dhe i takon Evropës juglindore.

Ky territor përfshin pjesën qendrore dhe jugore të rrafshit të Dukagjinit dhe është i ndarë në tri tërësi ose mikro regjione e këto janë: rrafshirë-luginore, kodrinore dhe malore. Territori i komunës shtrihet në hemisferën veriore të Ekuadorit me shkallë 42° e 30' dhe 42° e 50' të gjërsisë veriore gjeografike dhe ndërmjet 20° e 21' dhe 20° e 55' të gjatësisë lindore gjeografike. Vendbanimet në komunën e Rahovecit janë të koncentruara në lartësitë mbidetare prej 310 m. (Krusha e Madhe pjesa e re e vendbanimit pjesa lindore e bregut të

lumit Drini i Bardhë) deri në 920 m. lartësi mbidetare që është i koncentruar vendbanimi i Zatriqit.

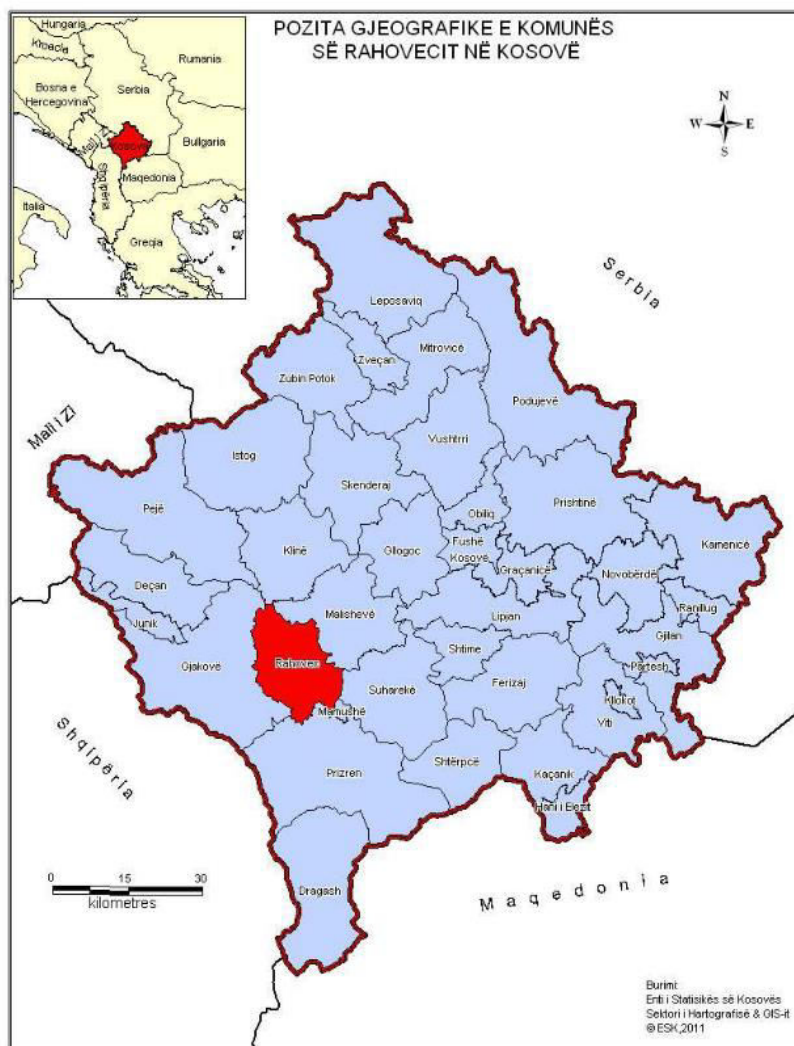

Figura 1. Pozita gjeografike e komunës së Rahovecit

2.2. Popullësia

Bazuar në regjistrimin e fundit të vitit 2011, Komuna e Rahovecit ka gjithsej 56.208 banorë prej të cilëve 28,512 janë meshkuj kurse 27,696 janë femra. Rahoveci si komunë ka një popullatë mjaft të re ku rreth 50% e popullatës janë të moshës prej 0-35 vjet.

Që nga viti 1948 kur komuna e Rahovecit kishte 20,287 banorë e deri më sot ka pasur një rritje të vazhdueshme të popullsisë dhe ajo në vitin 2010 kishte 56,208 banorë, që do të thotë se për këtë periudhë kohore (62 vjeçare) numri i popullsisë është rritur për më shumë se tri herë. Bazuar në vlerësimin e popullsisë, të cilin e bënë Agjencioni i Statiistikave të Kosovës (ASK), çdo fundvit, Rahoveci në fund të vitit 2018 vlersohet të kishte 59,734 banor.

Sipas këtij vlersimi statistikor të vitit 2018 komuna e Rahovecit me rreth 275 km² dhe me 59,734 banorë, prej të cilëve vetëm në qytet jetojnë 17.920 banorë apo rreth 30% e banorve.

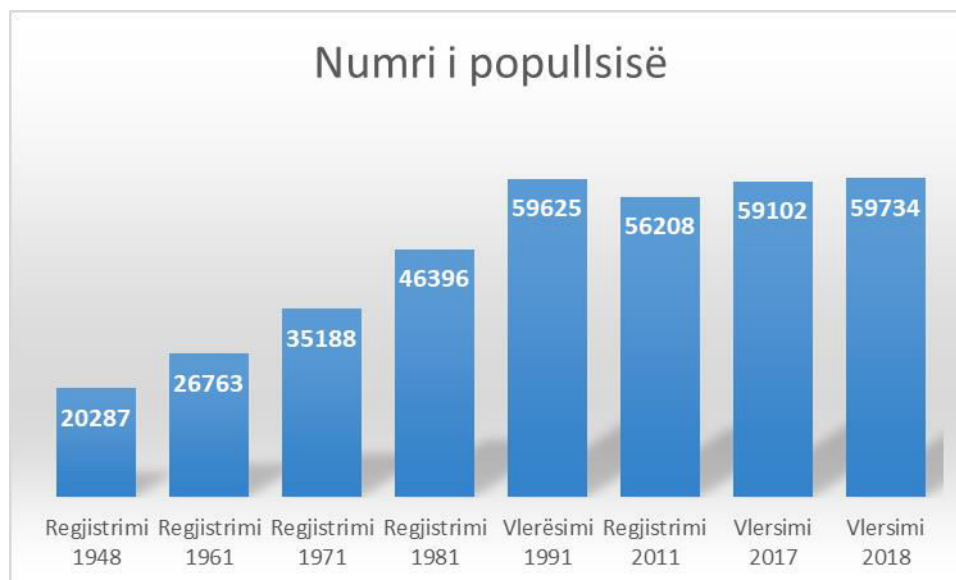

Figura 2. Numri i popullsisë sipas regjistrimeve nga viti 1948-2010

Bazuar në dokumentet zyrtare komunale popullsia e komunës së Rahovecit jeton në gjithsej 36 vendbanime, prej tyre 35 janë fshatra dhe vetë qyteti i Rahovecit. Këto vendbanime kanë dallime të theksuara sa i përket numrit të popullsisë. Gjithnjë bazuar në dokumentet zyrtare komunale vetëm në qytetin e Rahovecit jetojnë 15,892 banor apo rreth 28% ndersa ne vendbanimet tjera 40,316 banor apo rreth 72% të popullates së komunës.

Tabela 1. Numri i banorëve sipas vendbanimeve

Nr.	Zona	Nr. Banoreve	Nr.	Zona	Nr. Banoreve
1	Rahovec	15892	19	Nushpal	220
2	Bellacerkë	2270	20	Opterushë	1911
3	Bërnjak	40	21	Pastasellë	1011
4	Bratotin	396	22	Pataqan I Eperm	533
5	Brestovc	1288	23	Pataqan I poshtem	1077
6	Celinë	1903	24	Petkoviq	731
7	Çifllak	1292	25	Polluzhë	808
8	Dobidol	799	26	Radostë (Malesi e Re)	2346
9	Dejnë	1757	27	Ratkoc	3791
10	Drenoc	1587	28	Retijë e Ulet	234
11	Gexhë	660	29	Retijë	771
12	Hoqe e Madhe	124	30	Sapniq	996
13	Hoqe e Vogel	1166	31	Sarosh	6
14	Kaznik	164	32	Senoc	687
15	Kramovik	1125	33	Vrajakë	838
16	Krushe e Madhe	4473	34	Xërxë	3184
17	Mrasor	191	35	Zatriq	535
18	Nagavc	743	36	Zoqishtë	659
			Total		56208

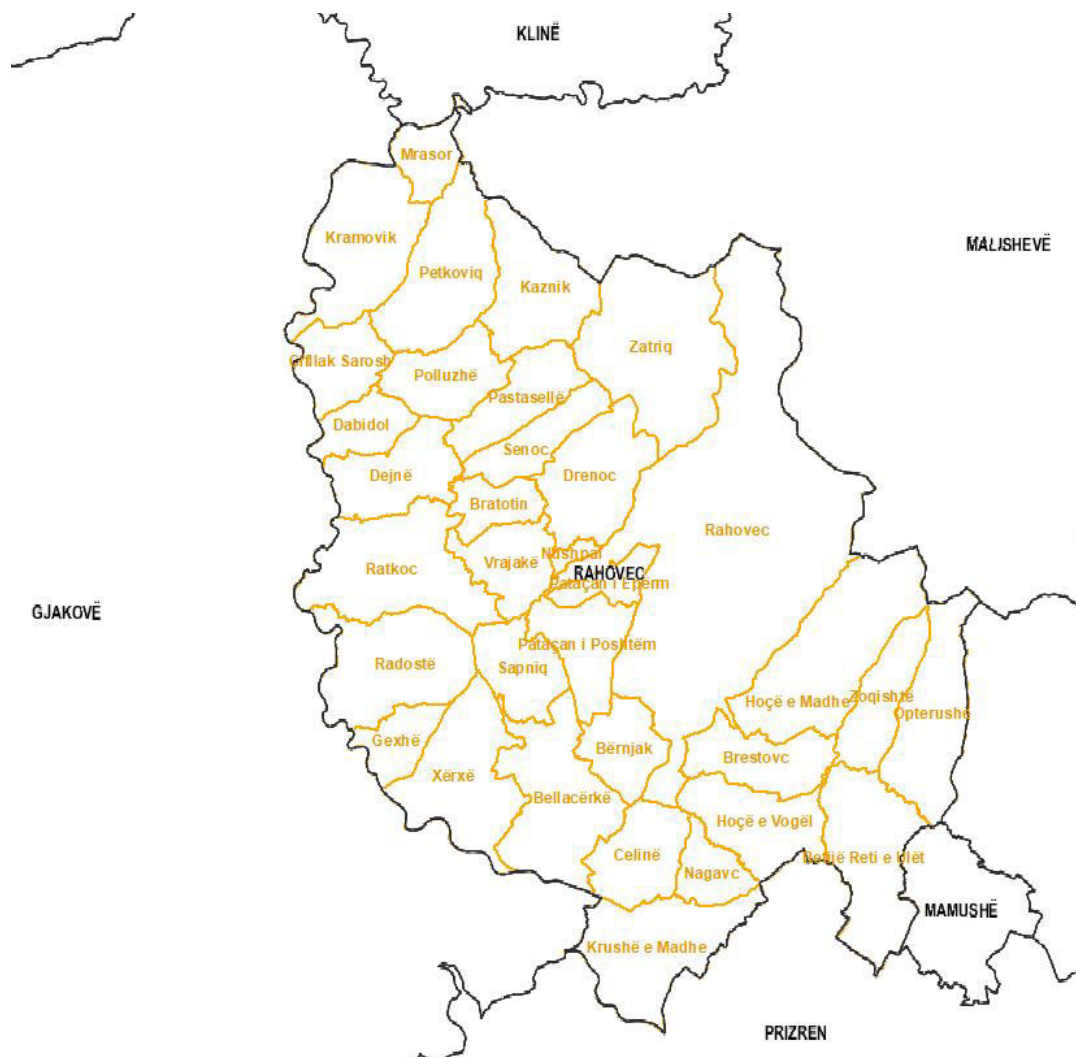

Figura 3. Harta e zonave kadastrale dhe vendbanimet komunes

2.3 Klima

Në territorin e komunës së Rahovecit mbizotëron klimë kontinentale me ndikim mesdhetar. Reshjet mesatare vjetore në Rahovec arrijnë në 765 mm ndërsa reshjet maksimale arrijnë deri 1,047 mm. Temperatura mesatare e ajrit është 11,8 °C. Muaji më i nxehtë është korriku me një temperature maksimale prej 38,5 °C, ndërsa në dimër muaji më i ftohtë është zakonisht muaji shkurt, me një temperature minimale prej – 14,5 °C. Drejtimi i fryerjes së erërave verilindja (62 %), ndërsa më së paku fryjnë erërat e lindjes (17 %), jugut (14 %) dhe jug-lindja (4 %).

Temperatura mesatare gjatë vegjetacionit është +18,6°C (15 °C PZHK) por sasia e reshjeve gjatë vegjetacionit është vetëm 342,9mm (504 mm).

2.4 Struktura Demografike

2.4.1 Popullsia

Zhvillimi i popullsisë është një fushë mjaft me rëndësi për planifikim dhe zhvillim për të ardhmen. Të gjitha zhvillimet në hapësirë bëhen në interes të vet popullatës. Prandaj, analiza e zhvillimeve demografike është e domosdoshme për planifikim adekuat të zonës me theks të veçantë në kërkesat e popullsisë për resurset natyrore dhe balansim të tyre me qëllim të një zhvillimi të qëndrueshëm i cili nënkupton edhe mjedis të mbrojtur dhe të shëndoshë.

Të dhënat e popullësisë në nivel kombëtar apo lokal i ofrojnë qeverisë apo pushtetit vendor, institucioneve e organizatave, bizneseve e grupeve të interesit, institucioneve hulumtuese e akademike, analistëve, individëve e autoriteteve të tjera një pasqyrë gjithëpërfshirëse që do të ndihmojë në përgatitjen e planeve, strategjive, analizave e hulumtimeve të tyre, siç janë ato për strehim, shkollim, shëndet, shërbime të ndryshme, mjedis, transport, përpilim të projekteve etj.

2.4.2. Struktura e popullsisë sipas moshës dhe gjinisë

Që nga viti 1981 deri në vitin 2011, në Kosovë nuk kishte regjistrim të popullsisë. Deri në vitin 2011 në mungesë të të dhënave nga regjistrimet, vlerësohej se komuna Rahovecit kishte 59,625 banorë prej të cilëve rreth 17,920 banorë apo 30% e popullatës jetonin në qytet dhe 70% në fshatra. Në bazë të rezultateve të regjistrimit të popullsisë në vitin 2011, Komuna e Rahovecit kishte 56,208 banorë prej të cilëve 28,512 meshkuj dhe 27,696 femra.

Vlerësimi i popullsisë së Kosovës është raport i rregullt vjetor njëherit praktikë dhe standard që kërkohet të bëhet çdo vit nga institucionet zyrtare të statistikave të një vendi e që si qëllim ka të sigurojë një vlerësim të saktë statistikor mbi popullsinë, i nevojshëm për institucione, organizata dhe individ. Sipas vlerësimit statistikor të Agjencionit të Statistikave të Kosovës i realizuar me 31 Dhjetor 2017, komuna e Rahoveci kishte 59,734 banorë.

Sa i përket raportit gjinor, ekziston një ndryshim i vogël gjinor në popullsinë e kësaj zone, ku popullsia mashkullore pak dominon me 50.07 %, në krahasim me popullsinë femrore që ka 49.93 % të popullsisë së përgjithshme.

2.4.3 Migrimet e popullsisë

Migrimet e popullsisë sot paraqesin një problem shumë dimensional hapësinor, demografik, ekonomik, social dhe politik, i nxitur nga një varg faktorësh të ndërlikuar dhe shpeshherë reciprocikisht të lidhur dhe të kushtëzuar. Mungesa e të dhënave demografike në përgjithësi dhe për migrimet në veçanti, vështirëson punën dhe arritjen deri tek rezultatet e sakta mbi migrimet për këtë zonë. Sipas vlerësimeve të ndryshme, mund të thuhet se ka migrime të theksuara kryesisht nga viset më të thella rurale drejt qendrave urbane. Mirëpo, nuk duhet harruar se kemi të bëjmë edhe me migrime jashtë vendit, të cilët përbëjnë një numër jo të vogël të popullatës. Shkaqet që i kanë kushtëzuar këto migrime janë të natyrave të ndryshme, duke përfshirë ato ekonomike, punësimi, sociale, demografike dhe politike.

Gjatë vitit 2018 popullsia e Kosovës pati një rritje natyrore për 18,562 ose u rrite për 1.02%.

Në vitin 2018 është vlerësuar se 8,967 persona ndërruan vendbanimin (komunën) e tyre kurse 6,762 persona imigruan (përfshi të kthyerit) mbrenda Kosovës derisa numri i emigrimit ishte dukshëm më i lartë ku 28,164 persona emigruan nga Kosova. Bilanci i migrimit ndërkombëtar (migrimi neto) në Kosovë për vitin 2018 ishte -21,402, ndërsa popullsia e Kosovës gjatë vitit 2018 është rritur për 18,562 banorë apo rritje vjetore prej 1.02%.

Popullsia rezidente e Kosovës, për periudhën 01 janar–31 dhjetor 2018 u zvogëlua për -2,840 banorë apo me -0.16%. Popullsia në Kosovë për vitin 2018 vlerësohet të jetë 1,795,666 banorë rezident.

Rahoveci si komunë bënë pjesë në pesë komunat e para për nga numri i emigrimit me gjithsej 1,696 banorë të emigruar, ndërsa numri i imigrimeve është mjaft i ulët vetëm 102 banorë. Përkunder shtimit natyror prej 632 banorë, si pasojë e emigrimeve Rahoveci ka një zvogëlim të popullatës prej -1,079 personave në raport me vlerësimin e fundvitit 2017.

Numri i emigrantëve në raport me numrin e popullsisë rezidente në Kosovë, dallon shumë në pjesët e ndryshme brenda vendit. Në komunat me numër të vogël të popullsisë rezidente, emigrimi ishte më i ulët siç janë: Shtërpca, Graçanica, Ranillugu dhe Mamusha nën 10%. Derisa, Rahoveci bën pjesë në 5 komunat me shkallë të emigrimit prej rreth 20-47% në raport me popullsinë rezidente (Gjilani, Suhareka, Malisheva, Rahoveci dhe Prizreni).

2.4.4 Vendbanimet dhe tipi i vendbanimit

Qyteti i Rahovecit ka një rregullim urban në të cilin tani jetojnë 29,854 banorë rezident apo 50%, ndërsa rreth 50% e banorëve jetojnë në zonat rurale në 35 fshatra. Shumica e këtyre vendbanimeve janë të vendosura më larg qendrave urbane dhe janë kryesisht vise rurale, të cilat janë fshatra tipike bujqësore. Karakteristikë e këtyre vendbanimeve është shkalla e lartë e autonomisë. Në shumicën e vendbanimeve kemi banim individual, kurse në Rahovec kemi edhe banim të përzier kolektiv dhe individual. Vendbanimet që ndodhen afër qendrave urbane dhe atyre afër rrugëve vërehen tendencat e zhvillimit linear, duke i përcjellë vijat komunikative, për këtë arsye objektet e banimit, si dhe ato të bizneseve, shtrihen përgjatë rrugëve magjistrale.

Numri më i madh i objekteve të banimit është ndërtuar në hapësirat më të rrafshta urbane, që njëkohësisht është edhe hapësira më e banuar. Për nga cilësia e materialit ndërtimor, sipërfaqes së ndërtuar dhe pajisjeve në hapësirat e banimit, vlerësohet se kjo zonë gjithashtu

disponon me një fond banesor mjaft cilësor. Si në çdo qytet tjetër edhe në Rahovec ka raste të ndërtimeve pa leje të cilat shkaktojnë probleme mjedisore, hapësinore dhe në ofrimin e shërbimeve komunale.

2.5. Administrimi territorial dhe qështjet sociale

2.5.1 Administrimi territorial

Zhvillimi i vendbanimeve dhe diferencimi i tyre hierarkik nuk janë veçori të pandryshueshme por janë procese dinamike që i nënshtrohen ndryshimeve të vazhdueshme si rezultat i zhvillimeve shoqërore, ekonomike, politike, demografike dhe fizike.

Në këtë kontekst ndarja territoriale dhe administrative ka një rëndësi të veçantë duke mundësuar funksionim dhe menaxhim më të mirë të të gjitha tërësive hapësinore të vendbanimit, tërësi këto që janë në ndryshim të vazhdueshëm.

Shtimi natyror në komunën e Rahovecit 623 banorë/vit apo koeficientin e rritjes natyrore prej 1.02% atëherë deri në vitin 2030 Rahoveci do të ketë rreth 6,853.00 banorë më shumë dhe kjo paraqet kërkesë për riorganizim territorial, kërkesë për resurse natyrore dhe shërbime (ujë, hapësirë, energji, kanalizim) gjegjësisht funksionimin e Rahovecit me qendrat urbane me ndarje territoriale dhe decentralizim të përgjegjësisë në bashkësi lokale për menaxhimin dhe ofrimin më të mirë të shërbimeve dhe institucioneve sa më afër banorëve.

2.5.2 Çështjet sociale –infrastruktura sociale

Infrastruktura sociale është bazë për zhvillim të qëndrueshëm të një komuniteti, ajo para së gjithash ndihmon në ngritjen shpirtërore dhe intelektuale që në mënyrë të ndërsjelltë pasqyron në ngritjen e cilësisë së jetesës.

Synimet kryesore në aspektin social për një planifikim më të qëndrueshëm janë:

- ✓ Ofrimi i përkujdesjes ndaj fëmijëve për të gjitha familjet, posaqërisht përkujdesjes për fëmijët me nevoja të veçanta;
- ✓ Ndërtimi, përmirësimi dhe përparimi i institucioneve parashkollore, fillore dhe të mesme, ashtu që ato të ofrojnë vend për zhvillim kualitativ të mësimin;
- ✓ Planifikimi i institucioneve dhe përmbajtjeve të përgjithshme shërbyese publike në zona me qasje të lehtë për të gjithë;
- ✓ Ofrimi i shërbimeve për të moshuar, duke siguruar përkujdesje shëndetësore, por edhe siguri të strehimit.

Për zhvillim të shëndosh të komunitetit duhet që secili komunitet apo Bashkësi Lokale (lagje) të ketë qasje në përmbajtjet e saj lokale të domosdoshme si: çerdhe, shkolla, qendra shëndetësore, shitore, objekte hoteliere, postë dhe qendra të komunitetit. Të gjitha këto përmbajtje duhet të përfshihen mbrenda një radiusi (shtëpi—përmbajtje lokale) sa ma të përshtatshëm për banorët.

Në komunën e Rahovecit funksionon Qendra për punë sociale e cila merret me çështje të rëndësishme sociale siq janë: banimi social, shëndeti mendor, shtresat e shoqërisë si ata të moshuarit, integrimin e personave me çrregullime etj.

2.5.3. Arsimumi dhe Institucionet Arsimore

Numri i nxënësve për vitin shkollor 2019-2020si vijon: para fillor 814 nxënës kurse në fillor 7234 nxënës ,në shkollën e muzikës 110 nxënës në zonat malore 593 nxënës kurse në klasat speciale 16 nxënës ,kurse pakicat ka këtë numër të nxënësve shkolla fillore 58 nxënës, në gjimnaz 1313 , shkolla profesionale 431 kurse pakica në gjimnaz ka 12 nxënës ndërsa në çerdhe 52 fëmijë totali 10663.

Në Komunën tonë janë-Shkolla të mesme të larta 4+1, Shmu 26+2 dhe 7 paralele të ndara, një çerdhe dhe një shkollë të muzikës ndërsa personeli shkollor është si vijon: drejtor të shkollave janë 31(pa komunitetin serb) , një zëvendës drejtor dhe një sekretar.

Personel arsimor në shkollën e mesme janë 154,punëtor teknik janë 15 kurse në fillore personel arsimor janë 576 ndërsa punëtor teknik 77 dhe në çerdhe personel pesë kurse punëtor teknik janë 3ndërsa në shkollën e muzikës janë personel arsimor 10 .

Personel arsimor gjithsej 745 dhe punëtor teknik janë 95 gjithsej

Totali punëtor në arsim gjithsej 840

Kriteret / normat për planifikimin e institucioneve të edukimit fillor duhet të jenë:

- ✓ Institucionet e edukimit fillor duhet të mbulojnë një numër prej 4000 banorësh;
- ✓ Secila Bashkësi Lokale duhet të përmbajë një shkollë fillore;
- ✓ Qasshmëria shtëpi—shkollë fillore duhet të arrijë distancë të lëvizjes (ecje / biçikletë) prej 500 m deri në 800 m, varësisht prej dendësisë së banimit të qytetit;
- ✓ Sipërfaqja e nevojshme e lokacionit duhet të jetë prej 1-2 ha
- ✓ Hapësira e nevojshme shkollore 3—5 m² / nxënës (hapësirat e mësimi 60 m²);
- ✓ Raporti nxënës –mësimdhënës duhet të jetë nga 22 deri në 42 nxënës
- ✓ Numri i nxënësve duhet të jetë prej 200 deri 500, (një klasë 27 deri 37 nxënës);
- ✓ Mësimi shkollor duhet të mbahet në një ndërrim.

c) Institucionet e edukimit të mesëm të lartë

Niveli i arsimit të mesëm i lartë përfshin nivelin tre (3) sipas SNKA-së (Klasifikimi standard ndërkombëtar i arsimit) në Kosovë dhe organizohet në gjimnaze dhe shkolla profesionale. Arsimi i mesëm në Rahovec zhvillohet në 4 shkolla të mesme të larta.

Kriteret / normat për planifikimin e institucioneve të edukimit të mesëm duhet të jenë:

- ✓ Institucionet e edukimit të mesëm duhet të mbulojnë një numër prej 8000 deri 16000 banorë (për shkolla të mëdha);
- ✓ Qasshmëria shtëpi-shkollë e mesme preferohet të arrijë distancë të lëvizjes (ecje/biçikletë) prej 1000 m deri në 1500 m, varësisht prej dendësisë banimore të qytetit;
- ✓ Sipërfaqja e nevojshme e lokacionit duhet të jetë prej 4 - 6 ha;
- ✓ Numri i nxënësve duhet të jetë prej 500 deri 750;
- ✓ Raporti nxënës/mësimdhënës duhet të jetë nga 22 deri në 42
- ✓ Hapësira e nevojshme shkollore 3-5 m² / nxënës (dhomat e mësimi/klasat 60 m²);

Përveç këtyre normave themelore për planifikim të lokacionit duhet të merren parasysh kushtet e përshtatshme klimatike, pa pluhur, larg transportit rrugor të dendur dhe lidhje të mirë me sipërfaqet e gjelbëruara.

2.5.7 Institucionet shëndetësore

Në muajin shkurt të vitit 2001 nxirret dokumenti me titull: Strategjia Shëndetësore për Kosovën (Dokumenti i njohur si Libri i Verdhë) dhe kjo strategji solli reforma të dukshme, inicioi Mjekësinë Familjare si gure themel i kujdesit parësor shëndetësor.

Kujdesi parësor shëndetësor është porta e parë hyrëse në sistemin shëndetësor të Kosovës e cila shërben si pike koordinuse për të gjitha shërbime tjera shëndetësore sipas nevojës.

Veprimtaria e Kujdesit parësor shëndetësor përfshinë promovimin shëndetësor, parandalimin, zbulimin e hershem, diagnostikimin, mjekimin dhe rehabilitimin, që kanë të bëjnë me semundjet, crregullimet dhe lëndimet, përfshirë kujdesin dentar dhe nderhyrjet e vogla kirurgjike mbështetur në konceptin e mjekësisë familjare. Institucione të kujdesit parësor shëndetësor janë organizuar në bazë të parimeve të cilat janë të përshkruara në ligjin për shëndetësi 04/L-125, dhe udhëzime administrative të cilat janë në fuqi.

private në sektorin e shëndetësisë bëhet në baze të principeve të barabarta me sektorin e shëndetësisë. Drejtoria komunale për shëndetësi dhe mirëqenie sociale si entitet specifik e i sistemit të KPSH-se, e siguron zbatimin e kujdesit parësor shëndetësor përmes zhvillimit dhe zbatimit të politikave shëndetësore specifik, bazuar në ato të Ministrisë së Shëndetësisë, si dhe përmes mbështetjes financiare të sistemit duke e siguruar implementimin e plotë të konceptit të mjekësisë familjare.

Rrjeti i Institucioneve Shëndetësore

Sherbimet shëndetësore në Komunën e Rahovecit ofrohen përmes rrjetit të institucioneve publike të nivelit parësor i përbërë nga Qendra e Mjekësisë Familjare (QKMF) e vendosur në qytet, 7 Qendra të Mjekësisë Familjare (QMF) të vendosura në zona rurale (1 në qytet) dhe 7 Ambulantave të Mjekësisë Familjare (AMF) të vendosura në zona rurale (1 në qytet).

Përveç institucioneve shëndetësore publike, shërbimet shëndetësore në Komunën e Rahovecit ofrohen edhe në 10 institucione private të licencuara. Veprimtaria

Qendra kryesore e mjekësisë familjare (QKMF) është një institucion shëndetësor i cili organizon shërbime shëndetësore në kuadër të kujdesit parësor shëndetësor për qytetarët e komunës së Rahovecit.

Qendra e mjekësisë familjare (QMF) është në kuadër të qendrës kryesore të mjekësisë familjare dhe ofron shërbime shëndetësore për vendbanime që kanë më së shumti 5.000 banorë.

Ambulantat e mjekësisë familjare AMF ofrojnë shërbime shëndetësore në zona rurale dhe menaxhohen nga QMF.

Qendra Kryesore e Mjekesise Familiare

QKMF është institucion shëndetësor kryesor i KPSH ne teritorin e Komunes se Rahovecit.

Ne aspektin operacional bene promovimin, parandalimin, mjekimin, sherimin dhe rehabilitimin e pacienteve. QKMF si qender administrative e KPSH-se kryen organizimin dhe menaxhimin e punes ne qender dhe ne te gjitha institucionet e KPSH-se. Siguron selektimin dhe distribuimin e personelit mjekesor sipas nevojave dhe kerkesave te popullates por duke u bazuar ne kapacitetet profesionale dhe teknike te cilat i ka ne dispozicion. Puna e istitucionit mbeshtetet dhe mbikçyret nga Drejtoria Komunale per Shendetesi dhe Mirqenie Sociale (DSHPS) se ciles njeherit edhe i raporton.

QKMF eshte e organizuar:

1. Departamenti Mjekësisë Familjare
2. Departamenti i Administrates dhe Personelit

Departamenti i MF

- Sektori i MF
- Sektori i Shendetit Publik
 - Njesia e SISH-te
 - Njesia e Vakcinimit dhe Imunizimit
- Sektori i Shentetit Oral Preventiv
- Sektori i Diagnostikes
 - Kabineti i Radiologjise
 - Laboratori
- Sektori Konsultativ i Departamentit te MF-se
 - Njesia e Pediatrie
 - Njesia e Urologjise
 - Njesia e Gjinekologjise dhe Maternitetite.

- Barnatore Qendrore

Departamenti i Administratës

- Zyra e Personelit
- Zyra Juridike
- Zyra per Buxhet dhe Financa
- Zyra per Sherbime Teknike

. Ofrohen shërbimet shëndetësore të nivelit primar si dhe funksionon në ndërrime si vijon :

- Ndërrimi i parë– I : të gjitha shërbimet e cekura më lartë,
- Ndërrimi i dytë – II : departamenti i mjekësisë familjare, pediatria, stomatologjia,
- Ndërrimi i tretë-kujdestaria III : shërbimi i emergjencës.
- Qendra e Mjekesise Familjare-QMF në Krushë të Madhe dhe Ratkoc , ofron shërbime në dy ndrrime , ndërsa QMF Bellacërk , Drenoc , Opterushë dhe QMF Rahovec dhe AMF-të në ndrrimin e pare.

Shërbimet shëndetësore në KPSH

Gjate vitit 2018 janë realizuar 101,145 vizita mjekesore ku 48,784 ose 48% kanë qenë pacientë të gjinise femerore, ndërsa 52,361 ose 52% të gjinise mashkullore.

Numrin më të madh të vizitave apo 49% e ka bërë popullata e moshës 20 deri 64 vjeçare, pasuar nga moshat 0 deri 19 vjeçare me 34%, dhe mosha 65 e më tepër vjeçare me 17% të vizitave.

Është e pritshme që QKMF të ketë numrin më të madh të shërbimeve por ajo çfarë është brengosëse numri shumë i vogël i shërbimeve në disa institucione dhe rrjedhimisht kosto-efikasiteti i tyre duhet analizuar me kujdes dhe të propozohen masa adekuate.

Sektori shëndetësor privat

Sektori i shëndetit privat në komune është i organizuar në baze të principeve të njëjta me sektorin specifik të rregulluar me ligj Nr.04/L-125 nën 15.

Jane regjistruar 10 ordinaanca specialistike të licencuara kryesisht në qytet 7 ordinaanca Stomatologjike, 2 laboratore, dhe 14 Barnatore. QKMF nuk posedon ndonjë dokument zyrtar në lidhje me ndonjë formë të bashkëpunimit me sektorin privat.

Ky sektor kontrollon nga MSH dhe ka rëndësi në ofrimin e disa shërbimeve shëndetësore të cilat nuk i ofronë KPSH.

2.5.8 Institucionet kulturore dhe sportive

a) Institucionet dhe objektet e kultures

Në Komunën e Rahovecit zhvillohen aktivitete të ndryshme kulturore : Muzikore, Teatrale, Bibliotekare, Ekspozitat e ndryshme, etj. Këto aktivitete zhvillohen në Qendrën Kulturore në Rahovec, Shtëpinë e Kulturës në Krushë të Madhe, Shtëpinë e Kulturës në Hoçë të Madhe si dhe në Qendrën Rinore në Rahovec. Aktivitetet kulturore organizohen kryesisht nga drejtoria komunale në bashkëpunim me shoqatat dhe klubet kulturore si “Art-Studio”, “Nirvana-Club”, Shoqatën e Artistëve të Komunës së Rahovecit, Shoqatën e Enigmatëve Labirinti, Shoqëritë Kulturo Artistike: “Rahoveci”, “Bajram Curri”, “Heronjë e Kosovës”, “Anadrinia”, “Vëllezërit Frashëri”, dhe grupet muzikore “Boemat”, “Sokolat” etj.

Shtëpinë e Kulturës në Krushë të Madhe e renovuar tërësisht, me ndihmën e CDF-it dhe K.K. Shtëpinë e Kulturës në Hoçë të Madhe, që duhet të renovohet.

Bibliotekën në Rahovec, me rreth 5000 libra ekzemplarë. Bibliotekën në Krushë të Madhe, me rreth 4000 ekzemplarë. Bibliotekën në Hoçë të Madhe posedon rreth 2000 ekzemplarë. Galerinë e arteve që i ka kushtet shumë të mira për ekspozim. Gjatë një viti në të ekspozohen minimumi 12 ekspozita. Teatrën, që funksionon në baza amatore dhe vullnetare.

Sallën e kinemasë në shtëpinë e Kulturës me 430 ulëse. Kjo sallë nuk funksionon në mungesë të kino-projektorëve

Trashëgimia kulturore në komunën e Rahovecit nga koha Ilire e deri tani është e larmishme po fatkeqësisht pa mbrojtje të duhur institucionale nga se shumë vlera të tilla janë shkatërruar dhe ju kanë ekspozuar kohës dhe faktorit njeri. Ky thesar i çmuar i kulturës duhet vënë nën mbrojtje si: Sahat Kulla në Rahovec, që daton nga viti 1206, që dikurë ishte kështjellë e vogël Ilire, kullat e Anadrinit, Kalaja e Durmanit shek. III dhe IV, Kalaja e Kështjelles (Zatriq, Gexhë, Gurkuq, etj

Shoqëritë kulturo-artistike, grupet muzikore e artistike, dhe shoqatat e ndryshme, zhvillojnë aktivitete në këto objekte kulturore. Ato financohen kryesisht vetë. Gjithashtu, në pjesën veriore të Rahovecit është ndërtuar qendra kulturore për minoritetet, e cila udhëhiqet nga shoqata Gjermane Shuler Helpe Leben. Kjo qendër është rehabilituar pas luftës nga organizatat gjermane “Shuler Helfen Leben” dhe “AMICA”. Para masave të dhunshme serbe të viteve 1990-1999, komuna e Rahovecit ka pasur 4 biblioteka publike me një numër prej gjithsej 49.106 librash. Biblioteka kryesore ka pasur 15.320 libra, ndërsa degët në Drinas, Krushë të Madhe, Xërxë, Hoqë të Madhe kanë pasur 33.786 libra, por lufta dhe masat e dhunshme serbe të viteve 1990-1999, kanë zhdukur rrjetën librare dhe stoqet e librave të kësaj komune. Nxënësit ndjekin mësimet në 19 shkolla fillore dhe në një shkollë të mesme, të ndara me paralelet në Krushë të Madhe dhe Drinas.

Sa i përket zonave të veçanta të mbrojtura për komunën e Rahovecit duhet respektuar dhe zbatuar: Ligji Nr. 03/L-039 PËR ZONAT E VEÇANTA TË MBROJTURA. Në këtë komunë janë dy zona që kanë karakter të veçantë të mbrojtjes :

1. Manastiri i Zoqishtës, Zoqishtë, dhe
2. Fshati Hoqë e Madhe, Hoqë e Madhe.

Objektet e mbrojtura të propozuara nga Drejtoria për kulturë ,sport dhe rini

- Sahat Kulla, Rahovec
- Vendi i rënies së dëshmorëve Toni e Mici në Opterushë
- Varrezat e Dëshmorëve në Rahovec
- Përmendorja e Tonit e Micit në Rahovec
- Shtabi i UÇK-së në Drenoc
- Shtabi i UÇK-së njësisia “Arti” në Rahovec
- Maja e Shkodranit në Rahovec
- Xhamia e Qarshisë në Rahovec
- Kulla e Meriqëve në Rahovec
- Kroi i Haxhinjve në Rahovec
- Kroi në Sheshin e Republikës
- Kështjella (kalaja e Durmanit) në Rahovec
- Arti në gur në Zatriq
- Kisha Ortodokse në Rahovec
- Varrezat Bizantine në Reti
- Kulla e Mahmut Pashës dhe varrezat Bizantine në Opterushë
- Ura e Shenjtë në Drini i Bardhë
- Shtëpia muze e Ukshin Hotit në Krushë të Madhe

- Varrezat e Shtavicës
- Bodrumi i Vjetër në Rahovec
- Vendi ku u zhvillua beteja e Gradishit (Gegjë)
- Pika e vrojtimt të UÇK-së “Vlora” në Drenoc
- Vendi i fushëbetejës së UÇK-së në Guri të Kuq
- Fushëbeteja në Bratotin-Ratkoc (12 maj 1998)
- Beteja e Fortesës (18 korrik 1998) në Fortesë
- Shtabi i UÇK në Reti
- Beteja e Kramovikut (1998) në Kramovik

2.5.6 Monumentet natyrore

Llojllojshmëria e monumenteve natyrore të karakterit botanik, hidrologjik, gjeomorfologjik të komunës së Rahovecit, si dhe peizazheve të ndryshme natyrore, që kanë përhapje në territorin e komunës konsiderohen vlera të trashëgimisë natyrore.

Në territorin e komunës së Rahovecit shtrihet një pjesë e sipërfaqes së zonës së mbrojtur të Kanionit të Drinit të Bardhë te Ura e Fshejt, Monument natyror me karakter hidro-gjeomorfologjik që është shpallur në vitin 1986, me sipërfaqe 126.5 ha dhe Parku regjional i Mirushes 198.77 ha 1983 monument natyre me ujëvara të njëpasnjëshme

Për shkak të vlerave natyrore janë propozuar për mbrojtje edhe këto monumente të natyrës:

1. **Trungu i Frashërit *Fraxinus excelsior* në fshatin Kaznik të Rahovecit.**
2. **Trungu i Shpardhit (*Quercus frainetto*) në fshatin Kaznik të Rahovecit.**
3. **Trungjet e Dushkut (*Qurecus sp*) në Dobidol.**
4. **Trungu i Shpardhit (*Qurecus Frainetto*) në fshatin Drenoc të Rahovecit.**
5. **Trungu i Shpardhit *Quercus Frainetto*) në fshatin Drenoc të Rahovecit.**
6. **Trungu i Bungut (*Qurecus Petraea*) në Nagavc.**
7. **Trungu i Qarrit (*Qurecus cerris*) dhe trungu i Vidhit (*Ulmus Minor*) në Bratotin.**
8. **Trungu i Shpardhit (*Qurecus Franietto*) në Bratotin.**
9. **Shpella e Bali Agës në Zatriq në Rahovec**
10. **Shpella e Pshterrit në Zatriq ne Rahovec.**

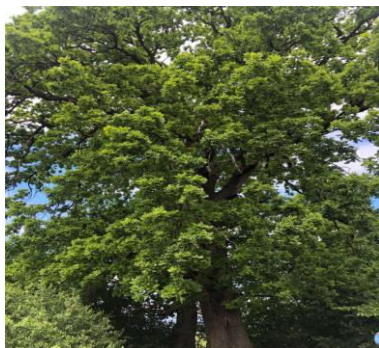
Trungu i Bungut (*Quercus petraea*) – gjendet ne fshatin Nagavc të Rahovecit përkatësisht gjendet në varreza të fshatit. Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **5 ari**. Vjetërsia mbi **500 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **35 m**, perimetri i kërcellit është rreth **6 m** diametri i kurorës është rreth **24 m**.

Trungjet e Dushkut (*Quercus sp.*) – gjendet në fshatin Dabidol të Rahovecit. Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **13 ari**. Vjetërsia është mbi **250 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **20-30 m**, perimetri i kërcellit është rreth **2.70 – 3.70 m**, diamteri i kurorës është rreth **20-25 m**.

Trungu i Shpardhit (*Quercus frainetto*) – gjendet në fshatin Bratotin të Rahovecit, përkatësisht në zonën kadastrale Bratotin. Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **5 ari**. Vjetërsia është mbi **500 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **24 m**, perimetri i kërcellit është rreth **4.40 m** diametri i kurorës është rreth **24 m**.

Trungjet i Qarrit (*Quercus cerris*) - gjendet në fshatin Bratotin të Rahovecit. Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **7 ari**. Vjetërsia rreth **350 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **30 m**, perimetri i kërcellit është rreth **3.60 – 4.10 m**, diametri i kurorës është rreth **24 m**.

Trungu i shpardhit (*Quercus frainetto*) – gjendet në fshatin Drenoc të Rahovecit. Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **4 ari**. Vjetërsia është rreth **450 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **22 m**, perimetri i kërcellit është rreth **3.50 m**, diamteri i kurorës është rreth **1.70m**.

Trungu i shpardhit (*Quercus frainetto*) – gjendet në fshatin Drenoc të Rahovecit, Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej 4 ari. Vjetërsia mbi **350 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **37 m**, perimetri i kërcellit është rreth **3.80 m**, diamteri i kurorës është rreth **1.40 m**.

Trungu i Shpardhit (*Quercus frainetto*) – gjendet në fshatit Kaznik të Rahovecit, Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **3.5 ari**. Vjetërsia rreth **300 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **15 m**, perimetri i kërcellit është rreth **4.20 m**, diamteri i kurorës është rreth **18 m**.

Trungu i Shpardhit (*Quercus frainetto*) – gjendet në fshatit Kaznik të Rahovecit Karakteristikat kryesore të këtij monumentit të natyrës janë këto: Sipërfaqe prej **7.69 ari**. Vjetërsia është rreth **400 vite**. Lartësia e kërcellit është rreth **13 m**, perimetri i kërcellit është rreth **4 m**, diamteri i kurorës është rreth **13 m**.

Në këto monumente rekomandohet të vendoset nga një pllakë identifikuese me të gjitha karakteristikat për secilin monumente natyror edhe të rrethohen sepse i përmbushin të gjitha kriteret në bazë të ligjit që janë shpallur si Monumente Mbrojtëse të Natyrës përkatësisht sipas Nenit 3 këto monumente kategorizohen si vlerë e Natyrës e kategorisë III –të, sipas IUCN – Monument Natyror.

Në kuader të monumenteve natyrore duhet përmendur edhe Shpella e Peshterit në Zatriq në vendin e quajtur Gusar me sipërfaqe prej 2,715 m² që përfshin edhe zone buferike prej 10 m me sipërfaqe prej 30 ari si dhe spella e Bali Agës në Zatriq që së bashku me zonën buferike prej 10 m ka sipërfaqe prej afro 1 ha. Monumenti ndodhet në vendin e quajtur Lapashnica në zonën kadastrale Zatriq.

2.5.7 Kushtet ekonomike dhe sociale në Komune

Duke marrë parasysh kushtet e favorshme topografike, pedo-klimatike dhe agro-ekologjike puna në bujqësi, vreshtari dhe verari përbënë aktivitetin themelor ekonomik në Rahovec në të gjitha aspektet duke përfshirë prodhimin, burimin e të ardhurave dhe punësimin e qytetareve të komunës.

2.5.8 Bujqësia në komunë

Bujqësia si degë e ekonomisë, është bartëse e zhvillimit ekonomik në komunën e Rahovecit dhe si e tillë duhet ti kushtohet vëmendje e posaçme si nga udhëheqësia komunale ashtu edhe ato shtetërore.

Kushtet pedo-klimatike janë të përshtatshme dhe mundësitë e mëdha të ujitjes, bëjnë të mundur që në Rahovec të kultivohen me sukses të gjitha kulturat bujqësore si: drithërat, pemët, vreshtat, perimet e poashtu ka kushte edhe për zhvillimin e blegtorisë dhe shpeztarisë. Përderisa edhe industria ushqimore përpunuese është duke u zhvilluar në aspektin e modernizimit dhe ngritjes së kapacitetve, por Rahoveci si komunë njihet kryesisht si prodhuese e madhe e rrushit dhe perimeve.

Pjesa më e madhe e banorëve në komunën tonë merren me kultivimin, grumbullimin dhe përpunimin e perimeve si dhe kultivimin e kulturave lavërtarë dhe vreshtarisë.

Prioritetet që duhet ti jepen bujqësisë janë:

- ❖ Transformimi i fermave të vogla familiare në ato të mëdha komerciale,
- ❖ Shfrytëzimi i praktikave më të mira bujqësore dhe aplikimi i tyre, (mbrojtje e integruar e bimeve, farëra cilësore me potencial të lartë prodhues etj.).
- ❖ Ofrimi i mbështetjes institucionale,
- ❖ Ofrimi i shërbimeve këshillimore dhe përkrahjes teknike

Sipas shënimeve të Agjencisë së Statistikave të Kosovës komuna e Rahovecit ka 13.600 hektar tokë bujqësore. Sipërfaqet e tokës bujqësore të cilat shtrihen përgjatë shtratit të lumit

Drini i Bardhë në lartësi mbidetare prej 310 – 350 m, janë toka aluviale me pjellori të lartë në të cilat kultivohen kulturat bujqësore intensive si që janë kulturat perimore (speci, domatja, patatja, trangulli, shalqini, karrota e tjera) por edhe kulturat lavërtare ku dominojnë gruri dhe misri. Në zonat kodrinore në lartësi mbidetare prej 350 – 600 m dominon toka e tipit Smonice ku kryesisht kultivohen kulturat lavërtare pranverore dhe vjeshtore, kulturat shumëvjeqare (vreshtat dhe pemishtet) , ku bëjnë pjesë edhe kullosat.

Ndërtimi e objekteve të banimit, atyre hoteliere, pompat e benzinës si dhe objektet tjera industriale kanë ndikuar shumë në zvogëlimin e sipërfaqeve të tokave bujqësore. Një dukuri tjetër që ndikon në degradimin e tokave bujqësore është edhe eksploatimi i zhavorrit në tokat bujqësore kryesisht përgjat lumit Drini i Bardhë. Nëse ky trend i ndërrimit të destinimit të përdorimit të tokave do të shkaktoj edhe zvoglimin e prodhimtarisë bujqësore.

Struktura e të mbjellurave kryesore në Rahovec:

- ❖ Grur - 2,400 ha
- ❖ Misër – 2,100 ha
- ❖ Perime - 3,000 ha
- ❖ Vreshta – 2,168 ha

Në 11 zona kadastrale të komunës shtrihet edhe sistemi i ujitjes me të cilin menaxhon Kompania Regjionale e Ujitjes KRU „Radoniqi-Dukagjini, me seli në Gjakovë nga i cili sistem në Rahovec ujiten 2.658,63 ha tokë të punueshme bujqësore, ku kryesisht ujiten perimet (speci, domatja, lakra, shalqini, pjepri, qepa etj.) misri dhe kulturat furaxhere (jonxha, misri për sillaxh apo livadhet).

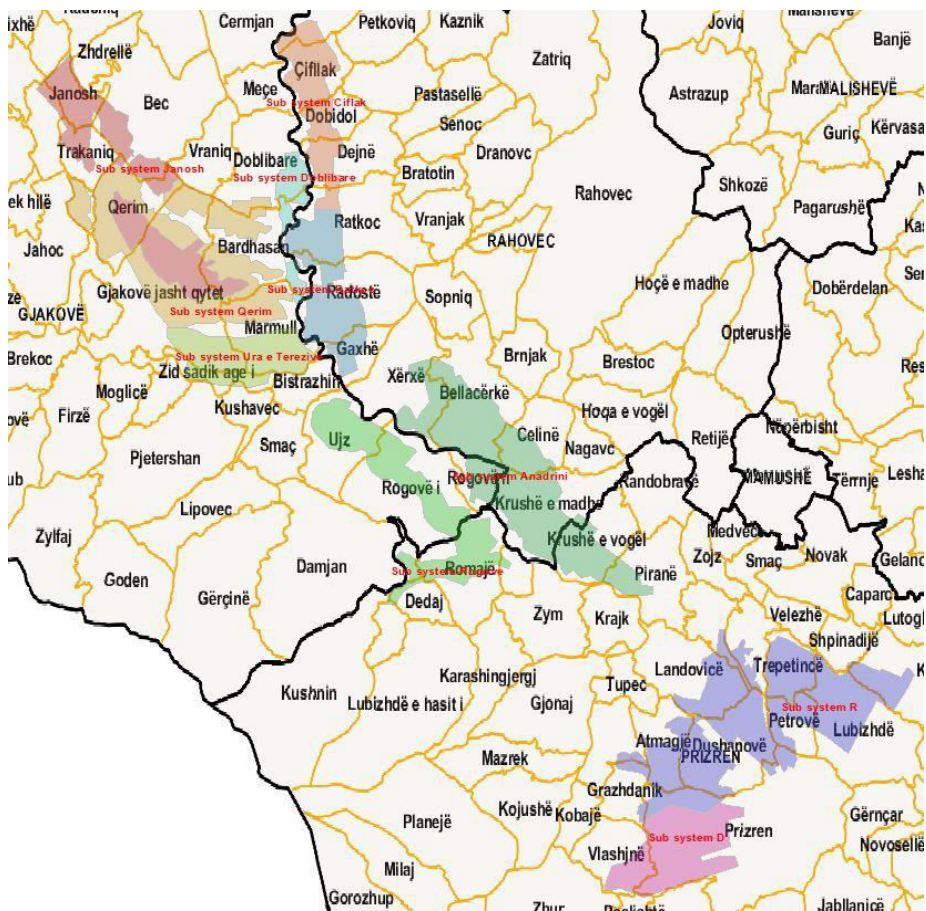

Figura 4. Harta e zonave kadastrale ku shtrihet sistemi i ujitjes KRU Radoniqi-Dukagjini

Disa nga problemet madhore prezente në lëmin e bujqësisë krahas shndërrimit të tokave bujqësore në toka jo bujqësore, mos shfrytëzimi i tokave bujqësore publike/ të sektorit shoqëror janë edhe politikat e pafavorshme fiskale për prodhuesit bujqësor, kredi me kamata të larta dhe pasiguria e tregut për plasmanin e prodhimeve bujqësore e sidomos të prodhimet e perimkultuës që janë prodhime karakteristike te komunes së Rahovecit.

2.5.9. Blegtoria dhe shpeztaria

Krahas prodhimtarisë primare bimore blegtoria është një aktivitetet tjetër ekonomik si degë tjetër e bujqësisë në Rahovec. Ka karakter ekstensiv pasi që një numër i kufizuar i fermerëve merret me këtë veprimtari dhe kryesisht prodhohet për përmbushjen e nevojave familjare e shumë pak për treg. Prej blegtorisë kultivohen: gjedhet, delet, dhitë, kuajt, buallicat, etj. Kohëve të fundit ka tendencë të kalimit të kësaj dege të bujqësisë në blegtori intensive, me përmirësimin e racës së gjedhit vendor busha në racë simentale, montafone etj. Për mbarshttrimin e blegtorisë në komunën e Rahovecit kujdeset stacioni i veterinës në Rahovec që nga viti 1960.

Nga të dhënat më të reja nga Drejtoria për Bujqësi, Pylltari dhe Zhvillim Rural të komunës së Rahovecit, kemi: Gjedhe të imta 7,084 krerë; Gjedhe të trasha 8,892 krerë dhe shpezë 38,700 sosh.

Viteve të fundit ka filluar kultivimi intensiv i shpezëve ku janë ndërtuar disa mini-ferma të pulave, si në fshatrat Celinë, Krushë të madhe, Opterushë, Qifllak etj.

2.6.0. Veprimtari tjera ekonomike

Sektori i industrisë në Komunën e Rahovecit, bazohet kryesisht në industrinë agro-industriale, përpunimin e rrushit dhe të grurit, industrinë e plastikës, ndërtimtari, teknologji përpunuese të metaleve, teknologjive për ngrohje dhe ftohje, artizanate, objekte tregtie, shërbime etj. Pas luftës, ndërmarrjet e vogla kanë shfaqur tendencën për shfrytëzimin dhe përpunimin e gurit, rërës, zhavorit dhe argjilës, evidente me një shkatërim joselektiv të resurseve natyrore.

2.6.1. Turizmi dhe hoteleria

Turizmi është më pak i zhvilluar, edhe pse Rahoveci është njëri ndër qytetet më të vjetra të Kosovës, me relikte të vendbanimeve të dikurshme antike, të cilat rrjedhin nga epoka e hershme romako-ilire

Në përgjithësi zona e Dukagjinit është përplot me trashëgimi arkitekturore, shpirtërore, fetar, etnologjike etj. Poashtu resurse për një turizëm rekreativ ekzistojnë në kanionin e Drinit të Bardhë. Turizmi kulturor kryesisht mund të jetë i bazuar në trashëgimi kulturore/arkitekturore: shtëpitë tradicionale, turizëm kulturor arkeologjik, 17 shpella, hamame, trashëgimi arkitekturore dhe fetare në Hoçën e Madhe 18 , e cila tashmë është edhe e mbrojtur me pakon e Ahtisarit 19 nga e cila derivon dhe Ligji për Mbrojtjen e Zonave të Veçanta të Mbrojtura 20 dhe në hartim e sipër përderisa flasim është Ligji për Hoçën e Madhe.

Foto 7. Kanioni i lumit Drini i Bardhë

Foto 8. Ura e Fshajt

Foto 9. Kisha e Shën Nikollës shek. 14

Foto 10. Kisha e Shën Llukës shek. 16-të

III ANALIZA E GJENDJES EKZISTUESE MJEDISORE

Gjendja e përgjithshme mjedisore në Kosovë është jo e mirë si pasojë e aktiviteteve të pa menaxhuar mirë si ndërtimet pa plan, ndotja nga trafiku, menaxhimi jo përkatës i mbeturinave dhe ujërave të zeza dhe aktivitetet ekonomike dhe industriale. Problemet serioze mjedisore lidhen me shfrytëzimin jo racional të burimeve natyrore të cilat pastaj shkaktojnë ndotjen e ajrit, ujit dhe tokës, prishin pejsazhin, kërcënojnë biodiversitetin dhe burimet natyrore. Përkundër progresit të konsiderueshëm që është bërë në vitet e fundit si rezultat i shumë iniciativave dhe përmirësimeve, dëmtimet dhe degradimi i burimeve natyrore (pyjet, tokat bujqësore dhe ato pyjore, burimet ujore, flora dhe fauna) vazhdon.

3.1 Ajri

Ajri i pastër është me rëndësi vitale për shëndetin e njeriut dhe të mjedisit. Mirëpo zhvillimi i hovshëm dhe i pakontrolluar ekonomik, sidomos zhvillimi industrial dhe trafiku ndikojnë në përkeqësimin e cilësisë së ajrit dhe mjedisit si rezultat i shkarkimeve të ndryshme në ajër, ujë dhe tokë.

Sipas një studimi të Ministrisë së Mjedisit në Zelandën e Re, njeriu thith rreth 14,000 litra ajër në ditë duke u ekspozuar kështu para shumë rreziqeve potenciale. Ajri i ndotur ka efekt negativ posaçërisht tek fëmijët, të moshuarit si dhe ata që kanë probleme me frymëmarrje dhe me zemër.

Efekti i sëmundjeve, vdekjeve të parakohshme dhe uljes së nivelit të produktivitetit në punë ndikon drejtpërdrejtë në ekonominë e një vendi duke rritur kështu rëndësinë e trajtimit të kësaj çështjeje.

Qytetin e Rahovecit e karakterizon një trafik mjaft i dendur, me numër të madh makinash, që brenda ditës qarkullojnë nëpër qytet. Mungesa e vendeve të mjaftueshme për parkim, makina të vjetra dhe dendësia e qarkullimit drejtpërdrejtë ndikojnë në ndotjen e madhe të ajrit dhe kanë ndikim në shëndetin e popullatës.

Ndotja e ajrit nga shfrytëzimi i mineraleve/gurthyeshme në zonat periferike të qytetit dhe vendet rurale janë një burim tjetër i madh i ndotjes së ajrit në zonat përreth tyre por edhe më gjerë.

Një burim tjetër i ndotjes së ajrit është edhe ngrohja e shtëpive apo banesave kolektive gjatë sezonit të dimrit e sidomos përdorimi i thëngjillit apo lëndëve tjera djegëse, cilësia e të cilave nuk është e kontrolluar. Përdorimi i gazit natyral në amvisëri është ende i kufizuar. Trendi i ndërhyrjeve për përmirësimin e izolimeve të objekteve ekzistuese apo objekteve të reja të banimit pritet të japin efektet pozitive në zvoglimin e përdorimit të energjisë për ngrohje.

Aplikimi i burimeve alternative të energjisë, si panelet diellore, apo përdorimi i burimeve tjera energjetike ka një ndikim mjaft të mirë në përmirësimin e cilësisë së ajrit por ky trend po shënon rritje shumë të ngadaltë.

3.1.2 Monitorimi i Cilësisë së Ajrit

Institucioni i mandatuar për monitorimin e cilësisë së ajrit në Kosovë është Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor përmes Institutit Hidro-Meteorologjik të Kosovës (IHMK).

Në bazë të Ligjit për mbrojtjen e mjedisit, Nr.03/L-025, Ligjit i mbrojtjes së ajrit nga ndotja, Nr.03/L-160 dhe Ligjit për veprimtarinë hidrometeorologjike, Nr.02/L-79, IHMK është i obliguar që të bëjë monitorimin e cilësisë së ajrit në tërë territorin e Kosovës.

Por në territorin e komunës së Rahovecit nuk ka pika monitoruese të cilësisë së ajrit, andaj në një të ardhme të afërt do duhej të vendosen instrumente monitoruese në disa pika. Mungesa e të dhënave nga monitorimi i cilësisë së ajrit si pasqyrim i plotë i nivelit të vërtetë të ndotjes së ajrit pamundëson edhe marrjen e veprimeve për zvogëlimin apo parandalimin e ndotjes.

3.1.5 Vlerësimi i shkaqeve dhe kërcënimet në cilësinë e ajrit

Ka pak informata në dispozicion për numrin e automjeteve motorike për km rrjet rrugor, llojin e veturave dhe formën kryesore të sistemeve ngrohëse, duke e vështirësuar kështu parashikimin e ndikimit real të këtij lloji të emetimit në cilësinë e ajrit në komunë.

Veturat në Kosovë janë përgjithësisht të vjetra, në klasën e emetimeve Euro-1 deri në Euro-3, (derisa në Europë po kalohet nga Euro-4 në Euro-5) dhe për pasojë shkalla emetuese specifike për veturë është mjaft e lartë. Cilësia e lëndëve djegëse që importohen siç janë peleti, nafta dhe gazi natyror gjithashtu janë një burim tjetër që ndikon në ndotjen e ajrit.

Cilësia e rrugëve dhe problemet që lidhen me shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe pamjaftueshmërinë e tyre si dhe mungesa e vend-parkimeve kontribuojnë gjithashtu në rritjen e sasisë së pluhurit dhe të ndotësve tjerë në ajër nga automjetet. Në zonat rurale ndikim negativ në cilësinë e ajrit krahas rrugëve të pa asfaltuara kanë edhe guroret dhe minierat të cilat në territorin e Rahovecit janë në numër. Një burim specifik i ndotjes së ajrit në përgjithësi në Kosovë por edhe në Rahovec është djegia e mbeturinave, gomave dhe hamulloreve në ara të korrura.

3.1.6 Burimet kryesore të ndotjes

- Niveli i lartë i përqendrimit të emetimeve të pluhurit, pluhurit fluturues, thërmija të pluhurit, bloza, SO₂ dhe Nox, si rezultat i trafikut të dendur, cilësia jo e mirë e karburateve dhe ngrohjes sezonale ndikojnë drejtpërsëdrejti në ndotjen e ajrit në qytet por edhe në gjithë hapsirën e komunës së Rahovecit ;
- Lirimi i gazrave serë (CO₂, SO₂, Nox) nga djegjia e mbeturinave nëpër kontinier apo jashtë tyre, djegia e gomave dhe hamulloreve pas korrijeve, dhe aktivitete të operatorve ekonomik brenda dhe jasht qytetit,
- Cilësia e rrugëve dhe problemet që lidhen me shfrytëzimin, mirëmbajtjen e pamjaftueshme të tyre dhe të parkingjeve që kontribuojnë në rritjen e sasisë së pluhurit, dhe të shkarkimeve në ajër nga automjetet nga djegia e karburanteve.

3.2 Resurset ujore

Resurset ujore janë faktor i rëndësishëm i zhvillimit ekonomik dhe shoqëror të një vendi. Ndotja e ujërave në territorin e komunës reflektohet kryesisht nga ndotja prej shkarkimeve të ujërave të zeza sanitare dhe ujërave industriale të cilat shkarkohen drejtpërdrejtë në lumenjtë e lartëpërmendur apo trupa tjerë ujorë pa ndonjë trajtim paraprak. Mungesa e infrastrukturës për trajtimin ujërave sanitare apo industriale të shkarkuara në trupa ujorë edhe në të ardhmen do të jetë burim i ndotjes së ujërave sipërfaqësore dhe nëntoksore si burime të përdorura për nevoja të qytetarëve.

3.2.1 Ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore

Lumenjtë dhe rrjedhat tjera ujore në Rahovec janë pjesë e pellgut ujorë të lumit Drini i Bardhë.

Komuna e Rahovecit është e pasur me burime natyrore dhe ka rrjet hidrografik relativisht të dendur. Kjo paraqet pasurinë natyrore të komunës dhe një ndër kushtet për ekzistencën e botës bimore dhe aktiviteteve njerëzore. Rrjetin hidrografik të komunës së Rahovecit e përbëjnë disa lumenjë dhe ujërrjedha/ përrenjtë, qindra burime natyrore dhe ujërat nëntokësor.

Lumi më i madh që kalon në teritorin e komunes së Rahovecit është Drini i Bardhë edhe pse nuk buron në komunën e Rahovecit por ai është ujmbledhës të gjitha rrjedhave dhe lumenjëve të komunes. Nëpër komunën e Rahovecit, ky lum rrjedhë me një gjatësi prej 30 km dhe pjesën më të madhe është edhe si kufi administrativ i komunave siç janë: Prizrenit, Gjakovës, Malishevës dhe Klinës.

Lumenjtë-përrockat të cilat derdhen në Drinin e Bardhë janë: lumi Drinas, Rimnik, Palluzhë, Hoçë etj.

Lumi Drini i Bardhë në Anadrini ka prerë masivin gëlqeror Gradishin ashtu që ka formuar Grukën (Kanjonin) eupejenik atraktiv në gjatësi prej 450 m. Në kanjonin është ndërtuar Ura e Fshajt e cila është e gjatë 70 m. dhe thellësia prej harkut deri te shtrati i ujit është 30 m.

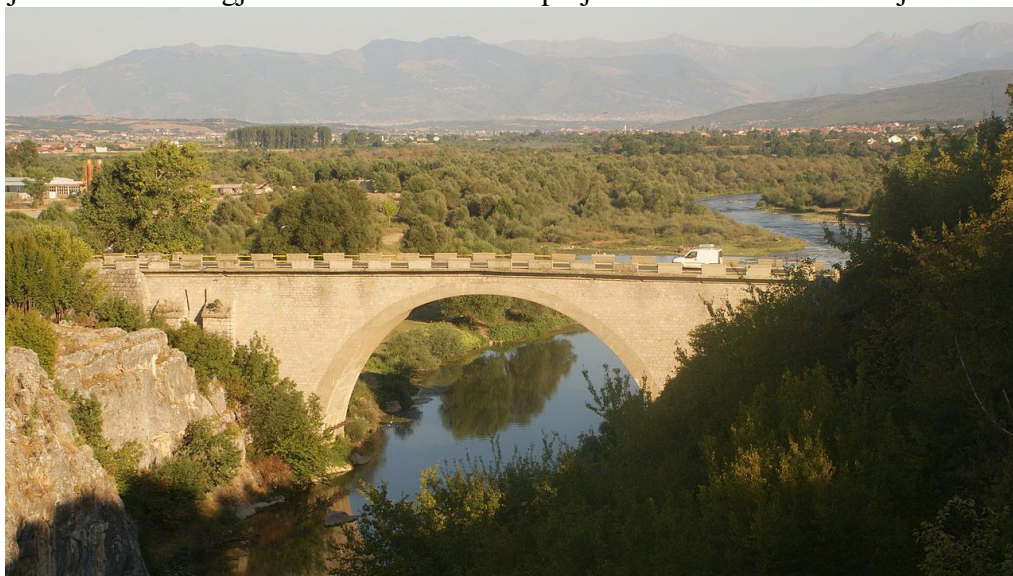

Foto 11. Kanjoni i Drinit dhe Ura e Fshajt

Lumi i Hoçës buron në fshatin Hoçë të Madhe në lartësi mbidetare 420 m dhe rrjedh nëpër fshatra Brestovc, por para fshatit Brestoc bashkohet me procken e Babindollit dhe disa burimet të tjera dhe derdhet në Drinin e Bardhë. Lumi Bellaja është dega e majatë e Drinit të Bardhë dhe është e gjatë 3 km prej fshatit Fortesë deri te fshati Rogovë.

Lumi Duhllo buron në Rahovec dhe është i formuar nga tri burime (Duhllo, Vrella dhe Sopot) dhe në kilometrin e 4 bashkohet me lumin e Rimnikut. Në harta topografike ky lum është i shënuar me emrin Gjegoja që do të thotë për popullin e kësaj ane është i pa njohur.

Lumi Rimnik buron në rrënzë malet Gërgavicë dhe në rrjedhjen e saj i merr disa burime të tjera. Ky lum ka rëndësi të madhe ekonomike për këtë anë. Lumi Rimnik gjatë rrjedhjes së vetë bashkohet me lumin Duhllo dhe në fshatin Fortesë bashkohet me lumin e Sopniqit dhe formojnë lumin Bellaja.

Lumi Sopniq burimin e ka në rrënzë të malit të Drenocit dhe kalon nëpër fshatin Nashpall, Sopniq. Ky lum gjatë stinës së verës ka pak ujë dhe shtrati i tij është kryesisht i thatë dhe mund të quhet si lumi i Thatë. Vlen të përmenden edhe disa lumenjë-procka siç janë: Drinasit, Kramovikut, Palluzhës e tjera.

Në tabelen vijuese pasqyrohet rrjeti hidrografik i disa burime ujore me karakteristika fizike të tyre. [Burimi PZHK].

Tabela 2. Rrjeti hidrografik i ujerave sipërfaqësorë në komunën e Rahovecit

Emërtimi	Lartësia mbidetare	Lit./sek.	Temp.
Burimi i Rahovecit	390	5 – 8	13
Burimi i Zatriqit	920	5	13
Burimi i Optrushës	400	40	13
Burimi i Zaçishtit	415	15	13
Burimi i H. Madhe	420	10	14
Burimi i Sopotit	380	6	13

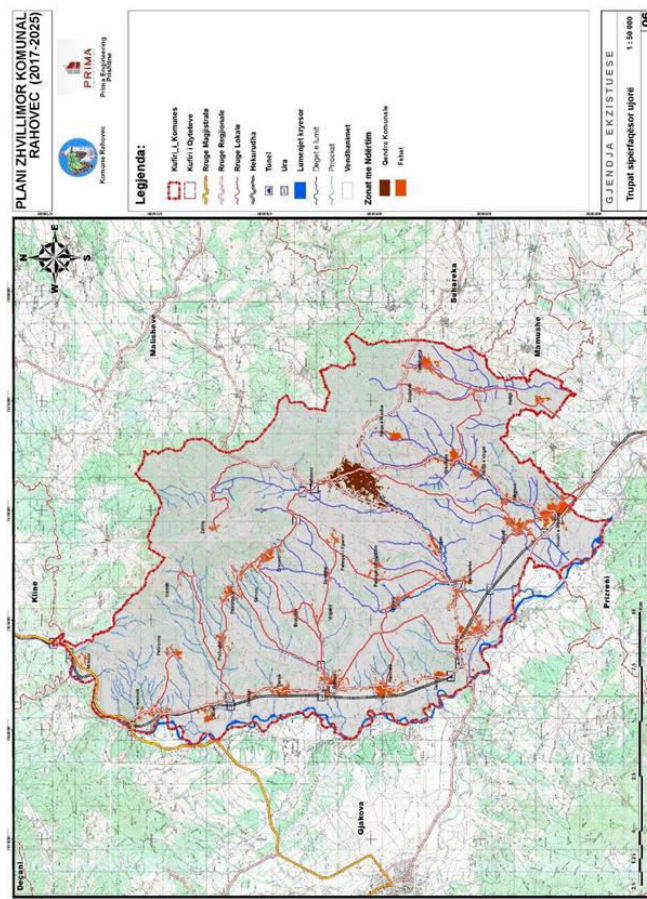

Figura 5. Harta hidrografike e komunës së Rahovecit

3.2.2 Cilësia e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore

Ujërrjedhat më të ndotura që përshkojnë teritorin e qytetit të Rahovecit dhe vendbanimeve përreth janë Rimniku, Duhlllo, Sapniq, Bellaja si rrjedhojë e hedhjes së mbeturinave dhe shkarkimit të ujërave të zeza. Shfrytëzimi i zhavorit kryesisht nga shtrati i lumit Drini i Bardhë është veprim shumë negativ i cili krahas dëmtimit të pejsazhit dëmton edhe biodiversitetin e lumit dhe përreth tij. Shfrytëzimi i zhavorit nga shtretit e lumenjëve apo ngushtimit të shtratit të tyre me ndërtime buzë bregut apo hudhjes së mbetjeve ndërtimore çrregullon rrjedhën e tyre dhe për pasojë kemi edhe vërshimet të vendbanimeve dhe tokave bujqësore përgjatë këtyre rrjedhave pothuaj çdo vit në pranverë apo vjeshtë kur rritet intenziteti i reshjeve të shiut apo shkrija e hovshme e borës.

Ndotjet industriale nga operator si Venaria dhe Termoventi si dhe operator tjerë më të vegjël gjithashtu kontribuojnë në ndotjen e burimeve ujore.

Mungesa e infrastrukturës për trajtimin ujërave sanitare apo industriale të shkarkuara në trupa ujqorë edhe në të ardhmen do të jetë burim i ndotjes së ujërave sipërfaqësore dhe nëntoksore si burime që përdoren për nevoja të qytetarëve. Një burim tjetër i ndotjes është edhe hedhja e mbeturinave urbane apo atyre ndërtimore në shtretër të ujërrjedhave apo afër tyre.

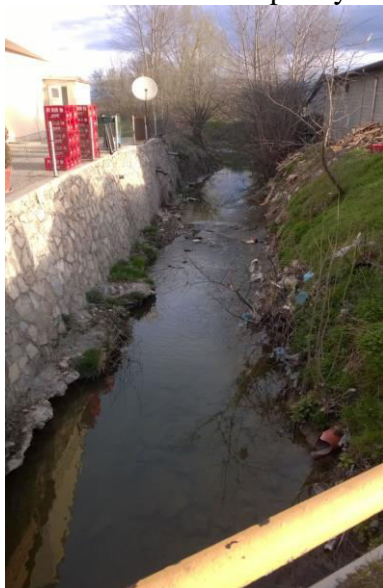

Foto 12. Ngushtimi i shtratit në Fortesë Foto 13. Shkarkimi i ujërave të zeza dhe mbeturinave

Foto 14 dhe 15. Vërshimet në Fortesë

3.2.3 Shfrytëzimi i ujerave sipërfaqësore dhe nëntokësore

a) Uji i pijes

Furnizimi me ujë cilësorë të pijes është nevojë elementare e cilësisë jetësore të njeriut dhe sipas konventave ndërkombetare është e drejtë universale njerzore. Sigurimi i ujit të pijshëm cilësor është parakusht themelor për shëndetin e një komuniteti andaj edhe detyrë e çdo shoqërie të ofroj këtë shërbim në kohë dhe sasi të mjaftueshme.

Furnizimi me ujë për qytetarët e komunës së Rahovecit bëhet nga Liqeni i Radoniqit, i cili ka kapacitet prej 113 milion m³, dhe përmes kompanisë rajonale “Gjakova” dhe nga pusët në zonat më të thella rurale. Aktualisht KRU „Gjakova” sh.a, është ofruesi i vetëm publik me ujë të pijshëm në komunën e Rahovecit.

Sipas të dhënave nga raportet e Institutit Kombëtar të Shëndetit Publik (IKSH) dhe KRU „Gjakova” sh.a pjesa më e rrezikuar e popullsisë është ajo në zonat rurale të cilët furnizohen me ujë nga pusët individuale dhe nga ujësjellësit vetanak burimor, të cilët nuk menaxhohen nga ndërmarrje. Ato paraqesin rrezik për qytetarët, të cilët përdorin ujin e pakontrolluar, por që kohë pas kohe ka pasur dëshmi se shumë prej tyre kanë shfrytëzuar ujë të kontaminuar.

Uji i ofruar për zonën e shërbimit të cilën e mbulon KRU “Gjakova” i plotëson standardet e ujit të pijshëm sipas rregullores, respektivisht standardeve të Organizatës Botërore të Shëndetësisë (OSH) dhe rregulloreve dhe normave të IKSH. Metoda e pastrimit, trajtimit – përpunimit të ujit është me sistemin e para klorinimit e deri te filtrimi në SF.

a) Rrjeti i ujësjellësit

Komuna e Rahovecit ka rrjet mirë të zhvilluar të furnizimit me ujë të pijes, i cili ka shtrirje në 26 vendbanime, të cilat kanë ujësjellës kolektiv.

Nga tabela vijuese mund të shihet se 87 % e popullatës së Rahovecit kanë qasje në ujë cilësor të pijshëm përmes sistemit të ujësjellësit kolektiv, derisa vetëm 13% e popullatës nuk kanë qasje në këto sisteme dhe kryesisht furnizohen nga burime natyrore sipërfaqësore apo puse.

Tabela 3. Vendbanimet e Rahovecit të cilat janë të lidhura në sistemin e ujit të pijes

	Vendbanimet	K.R.U Gjakova	Operatori	Konsumatorët			Nr. i banoreve
				Amvis	Ente	Indus	
1	Rahoveci	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	4541	67	4608	15892
2	Brestovci	K.R.U Gjakova	1/2Nj. O. Rahovec	293	1	294	1288
3	Bernjak	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	21	6	27	40
4	Hoqa e Madhe	Ujra burimor	Nj. O. Rahovec	229	8	237	124
5	Zogishti	Ujra burimor	Vetëm menaxhim			0	659
6	Opterusha	Ujra burimor	Nj. O. Rahovec	430	4	434	1911
7	Retia	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	104	1	105	771
8	Retia e Ulët	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	100	2	102	234
9	Krusha e Madhe	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	895	6	901	4473

10	Nagavci	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	173	3	176	743
11	Hoqa e Vogel	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	306	2	308	1166
12	Celina	K.R.U Gjakova	Nj. O. Prizren	418	2	420	1903
13	Xerxe	K.R.U Gjakova	Nj.O. Gjakova	778	7	785	3184
14	Fortesa	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec (50%)	520	4	524	2270
15	Sopniqi	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	229	1	230	996
16	Potoqan i Ulet	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	194	1	195	1077
17	Potoqan i Eperm	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	108	1	109	533
18	Nushpala	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	54		54	220
19	Drenoci	Ujëra burimor	Nj. O. Rahovec	275	4	279	1587
20	Senoci	Ujëra burimor	Nj. O. Rahovec	101	1	102	687
21	Postoseli	Kru Gjakova	Nj.O.Rahovec			0	1011
22	Zatriqi	Nuk është i lidhur				0	535
23	Polluzha	K.R.U Gjakova	Nj. O. Rahovec	162	2	164	808
24	Guri I Kuq	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	109		109	731
25	Bratotini	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	54		54	396
26	Kramoviku	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	128	1	129	1125
27	Mrasor	Nuk është i lidhur				0	191
28	Kazniku	Nuk është i lidhur				0	164
29	Qifllaku	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	220	2	222	1292
30	Saroshi	Nuk është i lidhur				0	6
31	Dobidoli	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	80	1	81	799
32	Dejni	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	306	1	307	1757
33	Ratkoci	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	774	6	780	3791
34	Malesi e Vogel	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	457	3	460	2346
35	Gexhe	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	145	1	146	660
36	Vranjak	K.R.U Gjakova	Nj. O. Gjakova	140	1	141	838
				12344	139	12483	56208

Burimi: KRU Gjakova

Nga gjithsej 12,483 konsumatorë, 1,052 përdorin ujin e burimeve vetanake ndërsa 11,431 furnizohen nga rrjeti i K.R.U. Gjakova

Ndërsa sipas të dhënave nga Komuna nga 36 vendbanime me 56,208 banor, vetëm 7 prej tyre nuk kanë shërbime nga ujësjellësi ndërsa sipas KRU Gjakova nga 36 vendbanime me 56,208 banor 11,431 konsumatorë mbulohen me shërbime dhe vetëm 5 vendbanime nuk mbulohen dhe atë Saroshi, Mrasori, Kazniku, Pastoseli dhe Zatriqi ndërsa Hoqa e madhe dhe Zoqishti furnizohen nga burimet natyrore por operohen nga KRU Gjakova.

Nga ky sistem, në bazë të sasive të ujit, që momentalisht janë në dispozicion, konsumimi mesatar ditor për banorë vlerësohet të jetë përafërsisht 200-250 litra në ditë. Krahësuar me nivelet e BE-së, ku konsumimi i ujit për kokë banori është prej 100-150 l/kokë banori, del se këtu është dukshëm më i madh. Përkundër këtij kapaciteti të madh të ujit nga KRU Gjakova, gjatë muajve të verës shfaqen probleme në furnizim me ujë sidomos në pikat kritike të

sistemit (zonat e larta dhe pikat e largëta). Duhet theksuar se humbjet e ujit qoftë ato teknike apo ato komerciale janë mjaft të larta rreth 43-57%. Humbjet e ujit në sistemin shpërndarës/rrjet janë humbjet teknike si rrjedhojë e dëmtimit të rrjetit apo prishjeve që ndodhin gjatë operimit të sistemit, ndërsa humbjet e ujit si pasojë e kyqjeve ilegale dhe keqpërdorimeve të ujit të pa faturuar për nevojat tjera si ujitje apo pastrimin e rrugëve apo makinave. Këto humbje paraqesin ndryshimin ndërmjet sasisë së prodhuar dhe sasisë së faturuar të ujit. Inkasimi për vitin 2010 vlerësohet të jetë 65-70%.

Rrjeti i ujësjellësit në komunën e Rahovecit, është mjaft i vjetër, prej 5-25 vite. Edhe përkundër vjetërsisë, rrjeti mirëmbahet relativisht mirë nga ekipet e mirëmbajtjes së NJ.O Rahovec në kuadër të KRU Gjakova.

Me qëllim të reduktimit të humbjeve dhe ofrimit më cilësor të shërbimeve kompanitë rajonale të ujësjellësve në Kosovë kanë hartuar dhe finalizuar strategjinë për reduktimin e humbjeve të ujit i cili është problemi kryesor. Këtu bënë pjesë edhe KRU “Gjakova” dhe në kuadër të strategjisë është parapare edhe ndërrimi i ujëmatësve të cilët nuk funksionojnë dhe kalimi i tyre në sistemin SMART apo ujëmatës të mençur me anë të të cilëve do të shmangeshin shumë probleme në ofrimin e shërbimeve cilësore të furnizimit me ujë të pijshëm. Problem tjetër është identifikimi i lidhjeve ilegale dhe ndërrimi i gypave të azbest çimentos në tërë zonën e shërbimit. KRU Gjakova, synon që deri në vitin 2020, të bëjë furnizimin e me ujë të fshatrave, Mrasor, Zatriq dhe Kaznik, me çka do të mbulohet furnizimi 100% me ujë të pijes në komunën e Rahovecit.

KRU Gjakova në koordinim edhe me Drejtorinë e Shërbimeve Publike në Rahovec, ka planifikuar investime në zonën e shërbimit për tri vitet e ardhshme në vlerë prej afro 2,000,000.00 EUR.

3.3. Menaxhimi i ujërave të ndotur

3.3.1. Rrjeti i kanalizimit të ujërave të ndotura - Gjendja ekzistuese

Ndotja e ujërave sipërfaqësore në lumenjtë e Kosovës, sikurse edhe në komunën e Rahovecit, është si pasojë e shkarkimit të ujërave të zeza dhe atyre industriale të pa trajtuara paraprakisht si dhe hedhja e mbeturinave të amvisërisë në trupa ujore. Këto dukuri negative janë të shprehura sidomos në viset e ulëta fushore aty edhe ku ka shtrirje aktiviteti njerëzor.

Foto 16 & 17 Shkarkimi i ujërave të zeza të fshatit Nushpall në përrrenjë

Shkarkimi i ujërave të zeza në rrjedhjet lumore pa trajtim paraprak rrit shkallën e ndotjes së lumit. Mesatarisht çdo banor shkarkon 16.46 m³/vit ujëra të zeza.

3.3.2. Rrjeti ekzistues i kanalizimit të ujërave të ndotura

Në komunën e Rahovecit, rrjeti i kanalizimit të ujërave të ndotura është shumë mirë i zhvilluar ku mbi 93% e popullatës dhe vendbanimeve është i mbuluar me këtë shërbim dhe vetëm 7% pjesërisht apo fare nuk janë mbuluar me këtë shërbim. Por ajo që vlen të theksohet është se nuk kemi asnjë impiant për trajtim qoftë primar apo sekondar të ujërave të zeza andaj ato si të tilla shkarkohen në trupa ujqor dhe mjedis duke shkaktuar ndotje të madhe.

Në tabelën vijuese janë paraqitur të dhënat e mbulueshmërisë me shërbimin e kanalizimit të ujërave fekal sipas vendbanimeve.

Tabela 4. Vendbanimet e mbuluar me shërbimet e kanalizimit

Nr	Vendbanimi	Nr. i banoreve	Kanalizim
1	Rahovec	15892	PO
2	Bellacerkë/Fortesë	2270	PO-pjesërisht
3	Bërnjak	40	po
4	Bratotin	396	PO
5	Brestovc	1288	PO
6	Celinë	1903	PO
7	Çifllak	1292	PO
8	Dobidol	799	PO
9	Dejnë	1757	Po
10	Drenoc	1587	PO
11	Gexhë	660	PO
12	Hoqë e Madhe	124	PO
13	Hoqë e Vogel	1166	PO
14	Kaznik	164	JO
15	Kramovik	1125	PO-pjesërisht
16	Krushë e Madhe	4473	PO
17	Mrasor	191	PO-pjesërisht
18	Nagavc	743	PO
19	Nushpal	220	PO
20	Opterushë	1911	PO
21	Pastasellë	1011	PO
22	Pataqan i Epërm	533	PO
23	Pataqan i poshtëm	1077	PO
24	Gur i Kuq	731	PO
25	Polluzhë	808	PO
26	Radostë/Malësi e vogël	2346	PO

27	Ratkoc	3791	PO
28	Retijë e Ulët	234	PO
29	Retijë	771	PO
30	Sapniq	996	PO
31	Sarosh	6	PO
32	Senoc	687	PO
33	Vrajakë	838	PO
34	Xërxë	3184	PO
35	Zatriq	535	PO
36	Zoqishtë	659	PO
Totali		56208	
1	Me Kanalizim	52458	93.3
2	Pjesërisht	3586	6.4
2	Pa Kanalizim	164	0.3

Burimi PZHK

3.3.3. Trajtimi i ujërave të ndotur

Në komunën e Rahovecit të gjitha ujërat e ndotura qoftë ato urbane apo nga objektet industriale shkarkohen si të pa trajtura në trupa ujqorë apo mjedis. Këtu përjashtim bënë fshati Kramovik ku UNDP, Komuna e Rahovecit dhe projekti Drin Corda e mbështetur nga Global Enviromental Facility (GEF) kanë nënshkruar një marrëveshje për ndërtimin e një impianti ARB (Reaktor Anareobik) -Moqalishte Horizontale për trajtimin e ujërave të zeza në fshatin Karmavik. Ky impiant do të shërbej 480 banorë me një rrjedhje ditore të ujërave të zeza prej 88 l/banorë/ditë i cili ka për qëllim zvogëlimin e shkallës së ndotjes së trupave ujqorë në pikat shkarkuese. Një projekt i tillë duhet shqyrtuar nëse mund të replikohet edhe në ndonjë vendbaim tjetër. Ndërtimi i gropave septike gjithashtu është një zgjidhje tjetër mjaft efikase e trajtimit biologjik të ujërave të zeza.

Sendimentues (gropa septike) individuale per trajtimin e ujerave te zeza ka në këto vendbanime, Malesi e Vogel, Denje, Gexhe, Zaqisht, reti e Ulet, Hoqe e madhe, Xerxe.

3.4 Biodiversiteti dhe Resurset Pyjore në komunën e Rahovecit

3.4.1. Ekosistemet pyjore kryesore

Llojlojshmëria apo biodiversiteti i monumenteve natyrore të karakterit botanik në komunën e Rahovecit dhe peizazhet janë mjaft të pasura si rrjedhojë e klimës mesdhetare nëpërmjet luginës së Drinit të Bardhë që janë të shpërndara gjithandej në teritorin e komunës dhe si të tilla konsiderohen si vlera natyrore të trashëgimisë.

Pyjet dhe tokat pyjore si habitatet më të pasura shtrihen në veri-perëndim të komunës një sipërfaqe të përgjithshme prej rreth 10,800 ha, nga e cila 6,065 ha janë të mbuluara nga pyjet, ndërsa pjesa tjetër e zonës malore është e zhveshur. Degradimi i pyllit është një fenomen si në shumë pjesë të Kosovës, veçanërisht prerjet ilegale, ku rreth 2,200 hektarë të pyllit në regjistrin e komunës rezultojnë si të dëmtuar. Pyjet janë një habitat i mirë për rritjen dhe zhvillimin e llojeve të ndryshme të drujve dhe shkurreve si dhe kafshëve të egra andaj dëmtimi dhe degradimi i tyre ndikon drejtpërdrejt në dëmtimin e biodiversitetit.

Në pyjet kodrinore dominojnë shumë specie të përziera. Dallohen nga drurët gjetherënës si lisi i Turqisë, dhe me rreth 80% bung, ah dhe shkozë. Përhapje më të kufizuara kanë lloje të tjera si limoni (Tili kordata) dëllinja, hiri i zi etj. Lloje të tjera të ulëta janë gjithashtu të pranishme, lloje të shkurreve, si : thana, murrizi, si dhe Corylus-it në zonat e fierit të lartë.

Rreth 15% e territorit total të komunës përbëjnë livadhet dhe kullotat apo përafërsisht 4,208 ha që gjithashtu janë një habitat i mirë i shumë specieve bimore dhe organizmave shtatzor. Është një bazë e mirë për zhvillimin e aktiviteteve bujqësore, veçanërisht në zonat malore si kullota. Këtu rriten bimët e njohura si çaji i malit, kantariumi, kamomili, luleshtrydhet etj. Fauna është shumë e pasur me specie që nuk janë vetëm karakteristike e kësaj hapësire. Në pyje jetojnë ujqi, dhelprat, lepuri, iriqi, gjarpri i ujit etj. Llojet e peshqve janë të shumta, në Drinin e Bardhë jetojnë 18 lloje, ndërsa më të zakonshmet janë: mustaku, ngjala, krap, trofta ylber, etj.

3.5. Menaxhimi dhe degradimi i tokës

Si çdo resurs tjetër natyror edhe toka duhet trajtuar seriozisht dhe në mënyrë të integruar për një zhvillim të qëndrueshëm. Trajtimi i integruar, kërkon zbatimin e politikave ekonomike, sociale dhe mjedisore në një mënyrë të përforcuar reciprokisht. Administrimi efikas i tokës, rritja e madhësisë së fermës përmes rregullimit të tokës, mbrojtja e tokës bujqësore nga degradimi i mëtejshëm, mbrojtja e mjedisit dhe arritja e zhvillimit të qëndrueshëm është një sfidë e madhe jo vetëm për Rahovecin. Tokat sikur në shumicën e komunave të Kosovës kryesisht në pjesët urbane dhe zonave përreth shfrytëzohen kryesisht për aktivitete jo bujqësore siç janë ndërtimet për qëllime banimi apo objekte afariste dhe industri, ndërsa në zonat rurale toka kryesisht shfrytëzohen për aktivitete bujqësore.

Gjatë viteve të fundit, është arritur një përparim i madh, megjithatë degradimi i tokës në zonat rurale dhe përreth zonave urbane si rredhojë e zgjerimit të pa kontrolluar urban, ndotja

mjedisore dhe dëmtimet në burimet natyrore janë vetëm disa nga problemet që duhet trajtuar për një menaxhim të mirë të këtij resursi jetik në të ardhmen.

Megjithatë, duhet gjetur një ekuilibër midis nivelit të shfrytëzimit të tokës dhe mbrojtjes së mjedisit. Vonesat në përshtatjen e këtij trajtimi të integruar dhe vazhdimësia me veprimtari, të cilat e dëmtojnë së tepërmi mjedisin, rrezikojnë shëndetin publik dhe pakësojnë cilësinë e jetës, dhe dërgojnë në një rritje të madhe të kostos së përgjithshme të zhvillimit ekonomik.

3.5.1. Degradimi dhe ndotja e tokës

Degradimi i tokës është një nocion kompleks i cili ngërthen në vete edhe shumë përbërës të tokës (toka, uji, bimësia, shkëmbinjë, ajër, klimë, relief), të cilët ndryshojnë në aspektin negativ. Nga aspekti bujqësor degradimi i tokës në përgjithësi nënkupton rënien e përkohshme ose të përhershme të kapacitetit prodhues të tokës dhe rënies së vlerës ekonomike si resurs. Nga aspekti i ndotjes degradimi nënkupton futjen e përbërësve negativ kimik të cilët shkatërojnë jo vetëm uljen e kapacitetit prodhues por edhe efektet negative në shëndetin e njeriut ndërsa nga aspekti i pejsazhit degradimi i tokës nënkupton edhe pamjen e keqe të sipërfaqes së tokës dhe erozionin.

Llojet e degradimit të tokave janë:

- **Erozioni** i shkaktuar nga uji apo era;
- **Ulja e pjellorisë** si pasojë e zvogëlimit të materies organike, degradimit të vetive fizike, zvogëlimit të materieve ushqyese, ndotjeve (plehëra, pesticide, me ujë të ndotur);
- **Moqalizimi** si pasojë e ngritjes së nivelit të ujërave nëntokësore, kullimit jo të mirë apo ujitjes jo përkatëse;
- **Kripëzimi** me rritjen e koncentrimin të kripave në tretjen tokësore si pasojë ujërave të ndotura apo të kripëzuara;
- **Sedimentimi** i shkaktuar nga vërshimet përmes bartjes së materieve të ndryshme nga uji;
- **Ulja e nivelit të ujit nëntokësorë** si pasojë e shfrytëzimit të madh të ujërave nëntokësore;
- **Zhveshja nga vegjetacioni** i tokave si pasojë e prejeve të pyjeve, ndërrimit të destinimit të tokës me çka shkaktohet erozioni;
- **Ndërtimet në tokë bujqësore**, në veqanti në tokë me komosacion.

Ndërsa, shkaktarët kryesor në degradimin e tokave janë: shfrytëzimi jo adekuat i tyre; ndërrimi i destinimit të përdorimit; përdorimi i pa kontrolluar i pesticideve dhe plehërave artificiale; ndotja e ujërave sipërfaqësore; hudhja e mbeturinave jashtë deponive sanitare; shfrytëzimi i pa kontrolluar i resurseve natyrore (pyjet, ujërat, gurëve dhe zhavorit, mineraleve etj.).

Në rastin konkret në komunën e Rahovecit ndotja dhe degradimi i tokave është pasojë e ndotjes së lumenjve nga shkarkimet e ujërave të ndotura dhe të pa trajtuara që për pasojë ka ndotjen e ujërave nëntokësore e me këtë edhe ndotjen e tokave përreth.

Gjithashtu deponitë ilegale janë një tjetër burim i ndotjes dhe degradimit të tokave në komunën e Rahovecit.

Një formë tjetër mjaft prezente e degradimit të tokave është edhe urbanizimi i pa kontrolluar i cili ka qenë i shprehur sidomos në periudhen e pas luftës në zonat përreth qytetit por edhe në disa lagje në mbrendi të qytetit. Për të ilustruar këtë dukuri mjafton të nënvizohet fakti se në komunën e Rahovecit por edhe në shumicën e qyteteve të Kosovë sot kemi ndërtime pa leje duke shkaktuar një kaos urbanistik dhe probleme në furnizim me ujë të pijshëm, shërbime të kanalizimit, menaxhim të mbeturinave dhe zhdukjen e hapësirave të gjelbëruara dhe atyre publike.

3.6. Administrimi dhe menaxhimi i mbeturinave në komunë

Një ndër sfidat kryesore të çdo komuniteti në përmirësimin e gjendjes së mjedisit dhe shëndetit publik mbetet menaxhimi i qëndrueshëm i mbeturinave. Kjo vlen edhe për Kosovën si shtet por edhe për komunën e Rahovecit. Me gjithë arritjet dhe progresin në forcimin e bazës ligjore dhe programore për sektorin e mbeturinave, me gjithë përmirësimin e infrastrukturës për menaxhimin e tyre, mbetet ende hapsirë për angazhim dhe punë për përmirësimin e gjendjes në sektorin e menaxhimit të mbeturinave.

Mbeturinat e ngurta urbane janë temë e vazhdueshme e ankesave nga qytetarët dhe mbesin ende prioritet për të gjitha komunat në Republikën e Kosovës. Një pjesë e madhe e mbeturinave vazhdon të hedhet në mënyrë të pakontrolluar duke krijuar kështu deponi ilegale dhe burim infeksioni për banorët. Për më tepër, sasia e mbeturinave është në rritje dhe komunat janë nën presion të madh që të ofrojnë shërbime më të mira për qytetarët në këtë fushë. Sfidë jashtzakonisht e madhe është krijimi i sistemit për menaxhimin e mbeturinave në nivelin lokal, duke filluar nga grumbullimi, ndarja, riciklimi, trajtimi dhe deponimi i tyre. Njëri nga problemet deri më tani ishte edhe legjislacioni dhe ndarja e kompetencave për menaxhimin e mbeturinave.

3.6.1. Menaxhimi i Mbeturinave

Për menaxhimin e mbeturinave në teritorin e komunes së Rahovecit, komuna respektivisht Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka licencuar dy kompani:

- NDËRRMARRJA PUBLIKE "EKOREGJIONI"- e cila mbulon pjesën më të madhe të teritorit të Rahovecit, dhe
- EKODRINIA operator privat.

Kompanitë të cilat janë e licencuar për administrimin e mbeturinave punojnë në bazë të rregullores për menaxhimin e mbeturinave në komunën e Rahovecit, bazuar në dispozitat e Ligjit Nr. 04/L-060 për Mbeturina e miratuar nga Kuvendi i Kosoves në vitin 2014.

Për menaxhim dhe rregullim sa ma të mirë të sektorit të mbeturinave komuna e Rahoveci krahas zbatimit të ligjit për mbeturina ka miratuar edhe kornizën rregullative dhe dokumente strategjike si vijon:

- Rregulloren për plotësimin e rregullorës për menaxhimin e mbeturinave 01. Nr 4103 të datës 09.12.2015.
- Rregullore për menaxhimin e mbeturinave 01.Nr.239.të dates 30..01.2015 dhe

- Planin Lokal për menaxhimin e mbeturinave të vitit 2016-2021.

Komuna ka përzgjedhur deponinë ku do të hudhen mbeturinat nga konstruktimi dhe demolimi i objekteve të ndryshme ndërtimore.

Mbulimi i shërbimeve në territorin e komunës është i përfshirë në të gjithë territorin apo në 36 venbanimet. Aktualisht operatori me i madh është Ekoregjioni-NJP “Ambienti” i cila sipas shënimeve të komunës ofron shërbim primar të grumbullimit të mbeturinave për 52% të popullatës së përgjithshme, dhe atë 100% të zonën urbane dhe rreth 27% në zonat rurale apo 29,204 banor. Kurse operatori tjetër “Ekodrinia”, shërben kryesisht në pjesën rurale dhe rurale të thellë me përqindje të përgjithshme prej 48% apo 27,004 banor.

Tabela 5. Shërbimet e operatorëve sipas zonave të MM

Opertori	Zona 1	Zona 2	Total	Ne %
Ekodrinia	-	4,110	4,110	42%
NJP “Ambienti	5,742		5,742	58%
Total	6,282	4,110	9,852	100.0%

Burimi PZHK

Sasia e mbeturinave e cila grumbullohet brenda një dite sillet 20-30 ton, kurse sipas raporteve të dy kompanive që operojnë në komunën e Rahovecit, shërbimi i grumbullimit të mbeturinave zhvillohet në të gjitha vendbanimet e komunës, megjithatë një pjesë e amvisërive nuk pranon të bëjë marrëveshje me operatorët.

Edhe përkundër mbulueshmërisë totale me shërbime prap kemi banorë/familje që nuk marrin këto shërbime.

Arsyet kryesore për grumbullimin jo të plotë të mbeturinave janë të ndryshme, si:

- Niveli i ulët i vetëdijes në mesin e banorëve;
- Kapacitetet e kufizuara të Ndërmarrjes Publike për menaxhimin e mbeturinave;
- Mospagesa e një pjesë të përfituesve të shërbimit;
- Mos zgjidhja e çështjes së mbeturinave ndërtimore (demolimeve);
- Problemi i pazgjidhur i menaxhimit të mbeturinave nga mbetjet shtazore;
- Shkalla e ulët dhe informale e ndarjes dhe riciklimit.

3.6.2. Shërbimet e ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave

Veprimtaria primare e kompanive të licencuara për menaxhimin e mbeturinave në komunë është:

- ✓ grumbullimi i mbeturinave, dhe
- ✓ transporti i mbeturinave komunale,

Ndërsa shërbim dytësor kanë:

- ✓ Menaxhimin dhe mirëmbajtjen e hapësirave publike.
- ✓ Pastrimin e rrugëve dhe pastrimin e borës gjatë sezonës dimërore
- ✓ Mirëmbajtjen hapësirave të gjelbërta publike .

Kompanitë ofrojnë shërbimet e tyre për tri kategori të konsumatorëve: ekonomitë familjare, biznese dhe institucionet.

Format e shërbimit janë: shërbimi derë më derë dhe konsumatorët të pajisur me kontejnerë, kurse bizneset me kontrata janë të pajisura me kontejnerë të veçantë.

Mekanizmi i inkasimit bëhet përmes inksantëve, arkës ndihmëse dhe llogarive rrjedhëse. Shkalla e arkëtimit për shërbimet e ofruara tek NjP Ambienti është 80-82% që vlerësohet si arkëtim mjaft i mirë. Kjo kompani grumbullon dhe transporton deri në deponinë në Landovicë rreth 8,500 t/vit.

Kompania private Ekodrinia gjithashtu grumbullon dhe transporton mbetje deri në Landovicë në sasi prej 4,800 t/vit dhe shkalla e arktimit të shërbimeve është 70%. Ekodrinia posedon 4 kamion dhe 2 kamioneta për grumbullimin e mbetjeve dhe 2 kamion për pastrimin e bores si dhe pajisje për mirëmbajtjen e hapsirave publike.

Mbeturinat e mbledhura nga konsumatorët dërgohen në deponinë finale në Landovicë ku edhe bëhet matja përkatëse.

a) Vështirësitë e Kompanive

Objektivat kryesore janë rritja e cilësisë së shërbimeve, rritja e inkasimit dhe e zgjerimit të rrjetit shërbyes në tërë komunën. Por që këto kompani të ofrojnë shërbime cilësore dhe me kohë nevojitet që të bashkëpunohet ngusht me komunitetin që nga burimi i krijimit të mbeturinave e deri tek deponimi i tyre. Ekoregjioni NjP “Ambienti” shërbimet e veta i ofron 1 herë në javë në zonat jashtë qytetit, 2 herë në javë në lagjet periferike dhe çdo ditë në rrugët kryesore të qytetit.

NJP “Ambienti” posedon 5 kamion kompaktorë, 1 kamion me cisternë, 1 kamion me rimorkio, 3 traktorë. “Ekodrinia” posedon 3 kamiona 12, 11 dhe 6 tonesh, një kamionetë dhe një cisternë 15000 L.

Kontejneret publik janë mjaft të vjetruar dhe vështirë manipulohen dhe mungesa e kontejnerëve të vegjël familjarë shkakton vështirësi në procesin e grumbullimit të mbetjeve. Gjatë sezonit veror ka prodhim më të madh të mbetjeve dhe mekanizmi ekzistues shpesh nuk mbërrinë të bëjë transportimin 2 herë në ditë deri në deponinë regjionale në Landovicë, kështu që ndërtimi i një transfer deponie do të lehtësonte shumë grumbullimin me kohë dhe cilësor. Gjithashtu mungesa e ndriçimit publik pamundëson operimin e kompanisë edhe në ndërrimin e natës.

Kompania posedon vetëm një kamion cistern për pastrimin e rrugëve dhe kjo nuk mjafton për ofrimin e këtij shërbimi sekondar sidomos në sezonin e vjeljes së rrushit kur ka rrjedhje të lëngut të rrushit gjatë transportit.

Arkëtimi i taksës për shërbimet e ofruara në shkallë sa më të lartë ju mundëson atyre që të ofrojnë shërbime cilësore por gjithashtu kompanitë duhet të jenë të kujdesshme për shërbim sa më cilësor dhe me kohë. Arkëtimi mbi 80% të shërbimeve në rastin e kompanisë Ambienti krijon një situatë të qëndrueshme financiare por kjo kompani ka telashe me borxhe të vjetra.

3.6.5. Prodhimi dhe përbërja e mbeturinave

Struktura e mbeturinave sipas llojeve të tyre në nivel të Kosovës është kalkuluar duke u bazuar në hulumtimet që janë bërë në 4 qytete të Kosovës: Prishtinë, Prizren, Viti dhe Hani i Elezit në vitin 2012. Hulumtimet janë pjesë e planeve komunale për menaxhimin e mbeturinave të përkrahura nga GIZ, JICA dhe LOGOS.

Përbërja e mbeturinave dëshmon se 75% e mbeturinave janë të riciklueshme; 42% janë mbeturina organike, ndërsa 33% janë lëndë të tjera të riciklueshme.

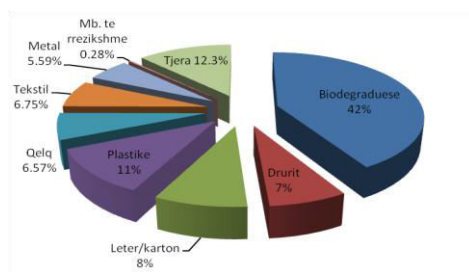

Figura 6. Struktura e mbeturinave

Edhe pse nuk kemi informata për strukturën e mbeturinave për komunën e Rahovecit ajo pak a shumë duhet të jetë e ngjashme me atë në nivel vendi ku dominojnë mbetjet e amvisërisë apo mbetjet biodegraduese.

3.6.6. Reciklimi i mbeturinave

Në komunën e Rahovecit si edhe në shumicën e komunave të Republikës së Kosovës përqindja më e madhe e mbetjeve janë ato biodegraduese apo mbetjet organike të amvisërisë. Karakteristikë e mbetjeve biodegraduese në Rahovec janë mbetjet nga krasitja e hardhisë dhe mbetjet nga përpunimi i rrushit të cilat mund të riciklohen dhe nga to të prodhohen plehëra organik shumë të nevojshëm për bujqësi. Gjithashtu mbetjet nga plastika janë një mundësi tjetër e reciklimit të tyre nëse organizohet ndarja në burim e mbeturinave dhe për këtë qëllim duhet furnizuar me kontejner për ndarjen e tyre dhe duhet organizuar grumbullimi dhe transporti i tyre i veçantë nga ndonjë operator privat. Në Rahovec ekzistojnë tri kompani private Toni, Korenica dhe Pista Ecoplast të cilat bëjnë grumbullimin dhe përpunimin e mbetjeve të plastikës për prodhimin e arkave të plastikës për perime, ulëse për palestra dhe gypa. Lënda e parë për prodhim në këto kompani kryesisht sigurohet nga importi. Është mirë që komuna në partneritet publiko privat të shqyrtoj mundësinë e reciklimit të mbetjeve të plastikës duke organizuar ndarjen e plastikës në burim të cilën kompanitë e lartpërmendura do ta përdorin si lëndë të parë me plotësime teknologjike që do ta mundësonin këtë.

Foto 21 & 22. Grumbullimi dhe përpunimi i plastikës Toni & Pista

Një prej sfidave në sektorin e menaxhimit të mbeturinave është menaxhimi i mbetjeve kimike industriale, medicinale, shtazore dhe elektrike apo elektronike të cilat nuk janë në kompetencë të drejtpërdrejtë të komunës. Menaxhimi i këtyre llojeve të mbetjeve kërkon urgjentisht të adresohet si në nivel vendi apo edhe në nivel komunal. Reciklimi i këtyre mbetjeve është prej mundësive përmes bashkpunimit publiko privat gjithashtu.

3.7. Ndriçimi publik

Ndriçimi publik në komunën e Rahovecit është bërë kryesisht në zonën urbane të qytetit të Rahovecit me gjithsejt 4,725 shtyllave ndriçuese por edhe në drejtim të vendbanimeve Krushë e Madhe, Xerxe, Opterushë, Ratkoc, Radostë, Fortesë, Nushpal, Hoqë e Madhe, Celinë, Pastasell, Drenoc, Pataçan i Ulet, Zatriq dhe Dejnë me gjithësejt 970 trupa ndriçues. Rrjeti i sistemit të ndriçimit është i përbërë prej shtyllave të drurit dhe disa prej tyre janë shtylla të betonit me lartësi deri në 8.5 m, Distanca në mes të shtyllave është 35 metra.

Është e nevojshme që rrjeti i ndriçimit publik të vazhdohet të shtrihet edhe në vendbanimet tjera të pa mbuluara.

3.8. Ndotja akustike-Zhurma

Ndotja akustike është zhurma shqetësuese me ndikim të dëmshëm në veprimtarinë e jetës njerëzore por edhe të kafshëve. Zhurmat, me dhe pa dëshirën tonë, janë bërë pjesë e përditshmërisë sonë.

Burimi i zhurmës në natyrë në mbarë botën është shkaktuar kryesisht nga makinat dhe sistemet e transportit, motorët e automjeteve motorike dhe trenat. Planifikimi i dobët urbanistik mund të shkaktojë ndotje nga zhurma, ndërtime industriale dhe banimi mund të rezultojnë me ndotje të zhurmës në zonat e banuara. Pra zhurma është ndotje mjedisore karakteristike për zonat urbane andaj kjo vlenë edhe për Rahovecin si qendër urbane por jo vetëm nga se edhe jasht qytetit ka kapacitete industriale si mulliri M&sillosi apo ndonjë kapacitet tjetër. Zhurmë shkaktojnë edhe makinerit ndërtimore dhe ato transportuese, gjeneratorët elektrik apo makinat në trafik. Në qytet burim i ndotjes akustike kryesisht janë muzika e lartë, trafiku i rënduar, ndërtimet pa orar edhe gjatë natës, puna në mobileri, servise apo kafiteri.

Ekspozimi i gjatë ndaj zhurmës mund të shkaktojë shqetësime apo stres, shpërqendrim deri në humbjen e dëgjimit. Nivelet e larta të zhurmës mund të rezultojnë në efekte kardiovaskulare dhe ekspozimi ndaj niveleve të larta gjatë një periudhe tetë-orëshe në punë shkakton një rritje statistikore të presionit të gjakut prej pesë deri në dhjetë pikë dhe një rritje në stres duke çuar në rritjen e presionit të gjakut dhe rritjen e incidencës së sëmundjes së arteries koronare.

3.9. Planifikimi urban dhe gjelbërimi publik

Pothuajse të gjitha vendbanimet e komunës së Rahovecit janë formuar në mënyrë spontane. Ndërsa forma e tyre e parregullt është si pasojë e kushteve natyrore të terrenit, por edhe faktorëve shoqëror-ekonomik dhe historik.

Rahoveci si qendër komunale dhe i vetmi vendbanim i karakterit urban vetëm me një pjesë të vogël mund të konsiderohet me plan. Shikuar në aspektin e strukturës morfologjike-urbanistike, dallohen këta tipa të vendbanimeve: Tip i grumbulluar i vendbanimeve dhe i shpërdarë rural.

Vendbanimet e grumbullura strukturën e tyre e karakterizon koncentrimi i madh i objekteve ndërtimore, oborreve ekonomike. Ky tip i vendbanimeve kryesisht është prezent në zonën e ulët të fushës. Oborret ekonomike janë të madhësive të ndryshme, por zakonisht me sipërfaqe të vogla. Ndërsa ato janë të shfrytëzuara në mënyrë maksimale, qoftë në pjesën e përparme, kah rruga, apo në pjesën e mesme të tyre me shumë pak apo fare hapësira të gjelbruara. Si në shumicën e vendbanimeve urbane por edhe rurale të Kosovës edhe në komunën e Rahovecit kemi shumë ndërtime pa leje dhe një zhvillim urban kaotik i cili pamundëson ofrim cilësor të shërbimeve komunale (ujësjellës, kanalizim, rrugë, vendparkim, menaxhim mbeturinash) dhe mungesë të hapësirave të gjelbëruara apo parqe.

3.9.1. Vendbanimet jo formale

Në komunën e Rahovecit janë identifikuar 9 vendbanime jo formale, një nga të cilat ndodhet në zonën urbane dhe 8 në zonat rurale. Në këto vendbanime jetojnë kryesisht banorë të komunitetit rom, ashkali, egjiptian por edhe shqiptar. Këto vendbanime karakterizohen me mungesë të infrastrukturës fizike dhe infrastrukturë sociale si dhe kanë ndikim negativ në mjedis.

Sipërfaqja e përgjithshme e vendbanimeve jo formale në Komunën e Rahovecit është 12.2 ha. Në të gjitha këto vendbanime jetojnë gjithsej 1556, me 293 ekonomi familjare.

Vendbanimet jo formale gjenden në këto vendbanime: Një pjesë e qytetit të Rahovecit, dhe pjesë apo lagje të fshatrave Fortesë/Bellacërk, Xërxë, Gexhë, Radost, Ratkoc, Çifllak, Dabidol dhe dy pjesë të fshatit Drenoc.

4.0. Trafiku dhe infrastruktura rrugore

Trafiku dhe infrastruktura rrugore është një faktor shumë i rëndësishëm në krijimin e një ambienti të pastër dhe të shëndosh. Ndikimi i trafikut dhe infrastrukturës rrugore është i madh sidomos në ndotjen e ajrit. Pranë komunës së Rahovecit shtrihen rrugët magjistrale Gjakovë – Prishtinë dhe Gjakovë – Prizren, si dhe atyre regjionale Malishevë – Gjakovë, dhe Rahovec – Suharekë. Territori i komunës ka një rrjet rrugor prej 297 km të të gjitha kategorive. Rrugët magjistrale dhe rajonale janë të asfaltuara dhe në gjendje relativisht të mirë por ka edhe prej atyre brenda qytetit që janë të pa asfaltuara. Gjendja e trafikut është relativisht e mirë ndërsa sa i përket trafikut brenda qytetit ka pak vështirësi në zhvillimin normal të qarkullimit të mjeteve, kjo bëhet edhe më e vështirë kur kemi parasysh praninë e madhe të moto kultivatorëve. Konfiguracioni i terrenit ka ndikuar në dendësi shumë të madhe vendbanimeve

në disa lagje të qytetit, si rezultat i kësaj i kemi edhe rrugët shumë të ngushta të cilat përdoren nga të gjithë pjesëmarrësit në trafik. Shumica e këtyre rrugëve janë të asfaltuara mirëpo nuk kanë trotuare/shtigje për lëvizjen e këmbësorëve. Për nga aspekti i mobilitetit rrugët në këto lagje mund të cilësohen si të rrezikshme duke mos i ofruar siguri të mjaftueshme të gjithë pjesëmarrësve në trafik por edhe ndotje të madhe të ajrit.

Qyteti i Rahovecit ka shumë pak hapësira publike apo private të cilat mund të shfrytëzohen për parkingje. Në zonën qendër nuk ka hapësira as mundësi për krijimin e parkingjeve, kjo njëherit është edhe një shqetësim sepse është një hapësirë shumë e vogël tek rrethrotullimi në qendër të cilin qytetarët e shfrytëzojnë për parking, i cili e pengon rrjedhën e qarkullimit normal.

Në qytetin e Rahovecit gjithashtu mungojnë shtigjet për çiklistë deri më tani, edhe pse në PZHK është përmendur që janë të nevojshme këto shtigje. Në të ardhmen nëse qyteti vazhdon të rritet në pjesën e rrafshët është mirë që të parashihen, dhe të inkorporohet edhe kjo formë e transportit.

Komuna përveç trafikut rrugorë ka edhe atë hekurudhore e cila e lidhë Prizrenin – Fushë Kosovë, mirëpo aktualisht kjo linjë është jashtë funksionit

Në komunën e Rahovecit ekzistojnë katër kategori të rrugëve (të klasifikuara në Kosovë), duke filluar prej rrugëve magjistrale e deri tek ato të pa kategorizuara.

Tabela 6. Rrjeta e rrugëve në komunën e Rahovecit

Nr.	Përshkrimi	Gjatësia në km	%
01	Rrugë magjistrale	6.51	1%
02	Rrugë regjionale	64.37	20%
03	Rrugë urbane	67.37	12%
04	Rrugë lokale	109.47	19%
05	Rrugë të pa kategorizuara	315.24	56%
TOTALI		562.96	100%

VI. IDENTIFIKIMI I PROBLEMEVE MJEDISORE ME PRIORITET

Problemet mjedisore me prioritet sipas mendimit të grupit punues të PLVM të për gjendjen mjedisore të komunës së Rahovecit dhe zhvillimet me prioritet sipas fushave janë:

Fushat:

- ❖ Ajri
- ❖ Uji
- ❖ Toka
- ❖ Biodiversiteti

Problemet mjedisore me prioritet:

- 1) Ndotja e ajrit;

- 2) Ndotja e Ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore;
- 3) Furnizimi me ujë të pijes dhe trajtimi i ujërave të zeza;
- 4) Menaxhimi i mbeturinave komunale;
- 5) Toka dhe degradimi i tokës;
- 6) Mbrojtja e tokës bujqësore, pyjeve dhe tokave pyjore dhe zhvillimi i turizmit
- 7) Zhurma;
- 8) Planifikimi urban, gjelbërimi publik dhe zonat rekrativo-sportive.

Anketimet me qytetar

VII. VLERËSIMI I PROBLEMEVE PRIORITARE SIPAS FUSHAVE

Vlerësimi i problemeve prioritare është bërë sipas kësaj metode:

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Ndikimi	Prioriteti
	Lista e shkaqeve që sjellin problemin e që mund të jenë fizike dhe njerëzor	E lartë E mesme, dhe E Ulët	Numri i banorëve ose përqindja e popullsisë së prekur	Paraqet ndikim negativ në: Mjedis, Shëndet, Mirëqenie.	I matur me shkallën: * = Pak i rëndësishëm ** = Mesatarisht i rëndësishëm *** = Shumë i rëndësishëm (kërkon zgjidhje të menjëhershme).

Cështja mjedisore: 1. Ndotja e ajrit

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Ndikimi	Pioriteti
Përqendrimi i lartë i ndotësve në ajër tejkalon standardet e BE dhe ato të vendit	✓ Trafiku i dendur në zonen urbane, ✓ Mirëmbajtja dhe infrastruktura rrugore jo e mirë në periferi dhe zona rurale; ✓ Transporti publik i vjetruar & i pa organizuar ✓ Cilësia e karburanteve dhe vjetërsia e makinave ✓ Përdorimi i thëngjillit dhe peletit për ngrohje në Sistemin individual të ngrohjes; ✓ Gurthyesit dhe makineritë ndërtimore & transportuese	E lartë në rreth 60 % të territorit të komunës.	60% të komunitetit të komunes	Cilësia e dobët e ajrit me përqëndrim të lartë të pluhurit, blozës dhe gazrave në ajër e që për pasojë paraqet kërcënim serioz në shëndetin e popullatës që preket	**
Monitorimi i cilësisë së ajrit	✓ Mungesa e monitorimit të parametrave ndotës dhe cilësisë së ajrit sipas kërkesave dhe standardeve vendore dhe të BE-së	E lartë	I tërë komuniteti	Të dhënat mungojnë	***

Cështjet mjedisore: 2. Ndotja e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore

Problemi	Shkaku	Shkalla e	Popullsia që	Pasojat	Prioriteti
----------	--------	-----------	--------------	---------	------------

		ndikimit	preket		
Vlera e lartë e shpenzimit biologjik dhe kimik të oksigjenit ShBO ₅ , ShKO, pH	✓ Shkarkimi i ujërave urbane dhe industriale direkt në lumenjë pa trajtim paraprak ✓ Përdorimi i pesticideve dhe plehrave kimik në bujqësi ✓ Hudhja e mbeturinave në lumenjë dhe rrjedha ujore	E lartë	Rreth 35% e komunitetit.	Ndotje e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore Dëmtim i shëndetit publik Dëmtim i ekosistemit	***
Përqëndrim i lartë i materieve të suspenduara	✓ Mungesa e impianteve për trajtim primar, sekondar apo terciar të ujërave të ndotura ✓ Hedhja e mbeturinave në trupa ujorë	E lartë	Rreth 70% e komunitetit	Ndotje e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore Dëmtim i shëndetit publik Dëmtim i ekosistemit	***

Cështjet mjedisore: 3. Toka dhe degradimi i tokës

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Ndotja e tokës rreth zonave urbane	✓ Depozitimi i ndotësve të ujit në tokë nga ujrat e zeza dhe mbeturinat	E lartë përgjatë shtrirjes së rrjedhave ujore	Vendbanimet të cilat janë në zonën e ndotjes.	Degradim i tokës Dëmtim i shëndetit dhe Dëmtim i ekosistemit	***
Ndotja e tokës përgjatë rrugëve magjistrale	✓ Depozitimi i ndotësve të ajrit në tokë (dhe) nga gazrat e liruara nga trafiku	E ulet	30% popullsisë afër rrugëve kryesore.	Degradim i tokës Dëmtim i shëndetit dhe Dëmtim i ekosistemit	**
Degradimi i tokës nga urbanizimi i hovshëm	✓ Ndërtimet pa leje dhe moszbatimi i ligjit ✓ Ndërtimi në toka bujqësore të kategorive I-IV	E lartë	Rreth 45% përreth zonave urbane	Degradim i tokës Humbja e tokës bujqësore Humbja e sip.gjelbëruara	***
Ndotja e tokave përgjatë lumenjëve	✓ Shkarkimet e ujërave të zeza dhe atyre industriale në trupa ujor	E lartë	Rreth 60% e komunitetit përgjatë rrjedhave	Degradim i tokës Dëmtim i shëndetit dhe Dëmtim i ekosistemit Ulje e prodhimit bujqësor	***
Ndotja e tokave nga mbeturinat	✓ Deponitë ilegale të mbeturinave	E lartë	Rreth 30% e komunitetit	Degradim i tokës Dëmtim i shëndetit Prishje e pejsazhit	***

Nivel i lartë i mbetjeve të metaleve të rënda në toka bujqësore	✓ Përdorimi i shtuar i pesticideve dhe plehrave kimike ✓ Depozitimi i mbetjeve industriale dhe elektronike në deponi ilegale	E ulët	5 %	Degradim i tokave dhe humbja e pjellorisë së tokave, Dëmtim i shëndetit nga rreziku i futjes së mbetjeve në zingjirin ushqimor	*
---	---	--------	-----	---	---

Cështjet mjedisore: 4. Menaxhimi i mbeturinave komunale

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Infrastrukturë jo e mjaftueshme për grumbullimin e mbeturinave nga kontejnerët deri në deponi.	✓ Kontejner të vjetruar publik, për mbeturina; ✓ Mungesa e pikave (VGM) për kontejnerë publik në qytet; ✓ Mekanizëm i pamjaftueshem për transport të mbetjeve ✓ Mungesa e makinave vetshkarkuese; ✓ Mungesa e një transfer deponie	I mesëm I tërë territori i komunës.	I tërë territori i komunës,	Ndotje e mjedisit, Dëmtim i shëndetit Zënie e hapësirave publike Krijimi i deponive ilegale Dëmtim i peisazhit natyror	* * *
Deponitë ilegale.	✓ Mungesa e kontejnerëve familjar (shportave) në zona rurale ✓ Refuzimi i disa qytetarëve për shërbim të organizuar të menaxhimit të mbetjeve ✓ Vetëdija e ulët e qytetarëve ✓ Mungesë e mjeteve të transportit të mbeturinave veçanarisht gjatë verës ✓ Mungesa e transfer deponisë	E lartë I tërë territori i komunës.	Rreth 30% territori i komunës.	Ndotje e mjedisit Dëmtim i shëndetit Dëmtim i peisazhit natyror Ulje e imazhit të qytetarëve	* * *
Mos reciklimi i mbeturinave	✓ Mungesa e fondeve ✓ Vetëdija dhe edukimi i qytetarëve në ndarje të mbeturinave ✓ Interesimi jo i mjaftueshëm i sektorit privat.	E mesme	I tërë komuniteti.	Rritja e volumit të mbeturinave, Dëmtimi i shëndetit & mjedisit Krijimi i deponive ilegale	**
Vetëdija dhe edukimi i publikut	✓ Niveli jo i duhur i njohurive të komunitetit për menaxhimin e	E lartë	I tërë territori i komunës.	Ndotje e mjedisit Dëmtim i shëndetit	* * *

	mbeturinave; ✓ Edukimi mjedisor i pamjaftueshëm			Krijimi i deponive ilegale Dëmtim i peisazhit natyror Ulje e imazhit të qytetarëve	
--	--	--	--	--	--

Cështjet mjedisore: 5. Furnizimi me ujë cilësor të pijes dhe trajtimi i ujërave të zeza

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Mungesë e ujit të mjaftueshëm dhe cilësor në disa lagje të qytetit dhe 5 fshatrave	✓ Mungesë e burimeve dhe rrjetit në disa vendbanime rurale ✓ Rrjet i amortizuar ✓ Ndërrhyrjet ilegale në rrjet ✓ Humbjet teknike dhe komerciale,	I ulët	Komniteti i 5 fshatrave,	Ulje e cilësië së jetesës dhe higjienës Shkurtime të shpeshta të ujit Rrit shpenzimet e konsumatorëve. Rrit pakënaqësinë e qytetarëve dhe ulë shkallën e arkëtimit të shërbimeve	* * *
Mungesa e rrjetit të kanalizimit në 5 vendbanime dhe ato jo formale	✓ Mungesa e fondeve ✓ Menaxhimi jo i mirë i shërbimeve ✓ Ndërtimet pa leje	E mesme	10 % e komunitetit	Ndotje e mjedisit Dëmtim i shëndetit Degradim i tokave Dëmtim i peisazhit natyror	***
Mostrajtimi i ujërave të ndotura dhe shkarkimi në trupa ujq	✓ Mungesë e fondeve për studime dhe investime ✓ Mungesë bashkëpunimi me sektorin privat dhe atë ndërinstucional.	E lartë	95 % komunes.	Ndotje e mjedisit Dëmtim i shëndetit Degradim i tokave Dëmtim i peisazhit natyror	* * *

Cështjet mjedisore: 6. Planifikimi urban dhe gjelbërimi publik dhe zonat rekreativo-sportive

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Zhvillimi urban i pakontrolluar dhe ndërtimet pa leje.	✓ Plan rregullativ- urban i skaduar? ✓ Mungesa e një studimi urbanistik. ✓ Mos zbatimi i ligjit dhe planit urban	E lartë	70 % e qytetit apo zonave periferike.	Ndotje e mjedisit Dëmtim i shëndetit Degradim i tokave Dëmtim i peisazhit natyror	***

	✓ Vendbanimet jo formale				
Mungesa e hapësirave të mjaftueshme për parkingje në qytet.	✓ Mungesa e fondeve publike ✓ Mungesa e bashkëpunimit dhe parteneritetit PP ✓ Mungesa e hapsirave në qytet	Zona urbane e qytetit E lartë	Popullsia urbane.	Krijimi i pengesave në trafikun urban.	***
Hapësira të gjelbëruara të pamjaftueshme	✓ Mungesa e fondeve të mjaftueshme ✓ Moszbatimi i planeve rregullative ✓ Mosmirëmbajtja e hapsirave të gjelbëruara ekzistuese	E lartë	Popullsia urbane.	Ajër i papastër, Dëmtim i shëndetit Mungesa e një hapësire gjelbëruese	***
Mungesa e hapësirave rekreative gjelbëruese	✓ Mungesa e fondeve për këtë destinim. ✓ Moszbatimi i planeve rregullative	E mesme	I tërë komuniteti.	Nuk ka kushte rekreative dhe sportive për qytetarët e të gjitha grup-moshave. Mungesë të kushteve për një mjedis çlodhës dhe argëtues për qytetarët brenda në qytet.	**
Mungesa e stazave dhe ndriçimi	✓ Mungesa e fondeve ✓ Mungesa e planeve për zgjerimin stazave dhe ndriçimit	E Mesme	I tërë komuniteti.	Zvogëlimi i numrit të vizitorëve, Zvogëlimi i të hyrave, Rrezikimi i sigurisë gjatë natës, Ndotja e mjedisit nga pluhuri dhe balta.	***

Cështjet mjedisore: 7. Mbrojtja nga zhurma

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Nivel i lartë i zhurmës në zonën urbane	✓ Trafiku i dendur, ✓ Gjeneratorët e rrymës, ✓ Muzika lartë në lokale nate	E mesme	50 % e popullsisë.	Në shëndetin publik të qytetarëve. Ndotjen e ajrit Prishjen e pejsazhit dhe qetësisë	**
Nivel i lartë i zhurmës dhe vibrimeve si pasojë e aktiviteteve ndërtimore	✓ Aktivitetet ndërtimore gjatë natës ✓ Makineritë e rënda të amortizuara ✓ Gurthyesit dhe makinat e rënda transportuese	E mesme	40% e popullsisë..	Prishjen e qetësisë publike Ndotjen e mjedisit Rrezikimin fizik të qytetarëve	**

	✓ Mungesë e barrierave mbrojtëse kundër zhurmës				
--	---	--	--	--	--

Cështjet mjedisore: 8. Mbrojtja e tokës bujqësore, pyjeve dhe zhvillimi i turizmit

Problemi	Shkaku	Shkalla e ndikimit	Popullsia që preket	Pasojat	Prioriteti
Mungesa e planit për mbrojtjen e tokave bujqësore	✓ Ka mungesë të kapaciteteve profesionale. ✓ Neglizhenca e palëve me interes në përgatitjen e planit.	E lartë	I tërë komuniteti.	Përdorim i paplanifikuar i tokave bujqësore dhe tokave pyjore.	***
Humbja dhe degradimi i tokës bujqësore.	✓ Ndërtimet në tokat bujqësore të klasit I,II dhe III në tokat e rregulluara apo të ujitura ✓ Urbanizimi i pa kontrolluar	E lartë	Rreth 40 % e popullsisë.	Humbje tokës bujqësore dhe tokës pyjore të cilësisë së lartë. Ulje e prodhimit bujqësor	***
Ndotja e tokave nga përdorimi i plehrave dhe pesticideve jo përkatëse	✓ Mungesa e njohurive elementare për përdorimin e drejtë të plehrave dhe pesticideve? ✓ Qarkullimi i pesticideve jo cilësore në treg. ✓ Mungesa e analizave të tokës dhe udhëzimi në bazë të tyre.	E mesme	I tërë komuniteti rural.	Ndotja e mjedisit-tokës bujqësore dhe prodhimeve bujqësore. Dëmtim i shëndetit dhe Ndotje e mjedisit.	***
Prerja e pa kontrolluar e pyjeve dhe zjarret pyjore	✓ Prerja pa përfilljen e metodave dhe kriterëve profesionale. ✓ Shkaktimi i zjarreve në mungesë të kujdesit apo me qëllim. ✓ Mungesë financimi në ripyllëzime dhe pyllëzime	E lartë	I gjithë komuniteti.	Dëmton mjedisin, Ndikon në ndryshime klimatike & biodiversitet, Dëme ekonomike dhe Dëmtim i shëndetit dhe mjedisit	***
Prerja e pyjeve në tokat pyjore me pjerrtësi të madhe dhe buzë rrjedhave ujore	✓ Mungesa e kategorizimit të pyjeve “ Pyje me Karakter Mbrojtës “	E mesme	I gjithë komuniteti	Shkakton erozionin e tokave, Ndikon në cilësinë e ujit dhe Shkakton vërshime.	
Zhvillimi i turizmit në territorin e Komunës.	✓ Mungesë e planit rregullues, i cili përcakton në mënyrë të drejtë në përputhje me kriteret mjedisore vendet e zhvillimit të turizmit dhe agro-turizmit.	E mesme	I gjithë komuniteti.	Zhvillim jo i qëndrueshëm Mungesë e turizmit ekologjik, Ulje e të hyrave dhe zvogëlim i vendeve të punës	**

Cështjet e trashëgimisë kulturore dhe historike 9: Inventarizimi i objekteve të trashëgimisë kulturore-historike në komunën e Rahovecit Objektet e identifikuar janë si më poshtë:

I. KALATË NË QYTETIN E RAHOVECIT					
NR.	EMËRTIMET	PERIUDHA	VENDBANIMI	LOKACIONI	PËRSHKRIM HISTORIK
1.1	Kalaja e Durmanit	Shek. IV-V	Rahovec	Vranjishtë	Kalaja e Durmanit njihet nga banorët vendas si pjesë e fortifikimit, e cila ndodhet në lindje të qytetit të Rahovecit.
1.2	Kalaja- "Maja e Shkodranit"	Shek. XX	Rahovec	Ndodhet në periferi të qytetit.	Në këtë vend, gjatë luftës së fundit në Kosovë, ranë heroikisht katër dëshmor.
1.3	Shtëpia e Verës	Shek. XXI	Rahovec	Bërnjakë	Nuk kemi info. të sakta
1.4	Kalaja e Dafinës	Parahistorike	Zoçishtë	Në malin e fshatit	Nuk kemi info. të sakta
1.5	Kalaja e Gradinës	Nuk kemi info. të sakta	Zatriq	Shtrihet në majën e rrafsh të malit shkëmbor.	Nuk kemi info. të sakta
1.6	Kështjellë	Nuk kemi info. të sakta	Petkoviç (Guri i Kuq)	Ndodhet në veri të fshatit.	Nuk kemi info. të sakta
1.7	Kështjellë në malin Gradish	Periudha e Hekurit	Gexhë	Në jug të fshatit	Nuk kemi info. të sakta
1.8	Kalaja Ilire në Gradish	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	Në dalje të fshatit	Gradish – (Në kurrizin e Gradishti, me një gjatësi rreth 300 metra, deri në kanionin e lumit, ka shenja që ka ekzistuar një Kala Ilire. Edhe sot e kësaj dite ka mbetje, të cilat akoma nuk janë hulumtuar nga ekspertët e fushës).

II. SHTIGJET E ECJES					
2.1	Shtigjet e ecjes	Shek.XXI	Rahovec	Në “Zhdrellë” të qytetit.	Shtigjet e ecjes shfytëzohen si pikë e rëndësishme për zhvillimin e turizmit në Komunën tonë, si dhe konsiderohen si pjesë përbërëse e trashëgimisë natyrore.
2.2	Shtigjet e ecjes	Shek.XXI	Drenoc	Në fshat	Shtigjet e ecjes shfytëzohen si pike e rëndësishme për zhvillimin e turizmit në Komunën tonë, si dhe konsiderohen si pjesë përbërëse e trashëgimisë natyrore
2.3	Shtigjet e ecjes	Shek.XXI	Dejnë	Në fshat	Shtigjet e ecjes shfytëzohen si pike e rëndësishme për zhvillimin e turizmit në Komunën tonë, si dhe konsiderohen si pjesë përbërëse e trashëgimisë natyrore.
III. SHTËPI TË VJETRA QYTETARE TË SHEK. XIX-XX					
3.1	Shtëpia e Qamil Vuçitërnës	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	“Vrella”	Nuk kemi info. të sakta
3.3	Bujtina e familjes Sada	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër qendrës së qytetit	Nuk kemi info. të sakta
3.3	Bujtina e familjes Bugari	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër qendrës së qytetit	Nuk kemi info. të sakta
3.4	Shtëpia e vjetër e Bajram Ramë Bellaqës	Shek. XX. (1965).	Pataqan i Epërm	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
3.5	Shtëpia e vjetër e Ahmet Hasan Morinës	Shek. XX.	Sopniq	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
3.6	Shtëpia e vjetër e Malush Avdyl Morinës	Shek. XX.	Sopniq	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
3.7	Konaku i Deçanit	Nuk kemi info. të sakta	Hoçë e Madhe	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
3.8	Gospodarska Kuça (Saraj)	Nuk kemi info. të sakta	Hoçë e Madhe	Brenda fshatit	E restauruar në vitin 2006.

IV. KULLAT NË KOMUNËN E RAHOVECIT
--

4.1	Sahat Kulla	Viti (1791)	Rahovec	Lagjia e epërme	Sahat Kulla ndodhet në lagjen Gradina. Është ndërtuar nga Mahmud Pashë Rrotulli gjatë shek. XVIII. Mbi portën në anën veri-lindore në gur të gdhendur gjendet mbishkrimi në gjuhën osmane - viti i ndërtimit sipas kalendarit të Hixhrit 1206, që përkon me vitin 1792. Sahat Kulla ka një pozitë strategjike, duke paraqitur pikën më të lartë në siluetën e Rahovecit. Ajo ka shërbyer për orientimin e banorëve për kohën dhe si pikë strategjike vrojtuese.
4.2	Kulla e Ismet Çmegës	Shek. XIX	Rahovec	“Vrella”	Është njëra prej kullave të veçanta me historinë e saj të begatshme kulturore historike. Në të cilën kullë është mbrojtur interesi kombëtar.
4.3	Kulla e Haxhimustafëve	Shek. XVIII-XIX	Rahovec	“Sheshi i Republikës”	Nuk kemi info. të sakta
4.4	Gërmadhat e Kullës së Hundozëve	Shek. XVIII-XIX	Rahovec	“Sheshi i Republikës”	Në këtë kullë të famshme të qytetit është mbrojtur identiteti shqiptar nga shumë pushtues, duke filluar nga Gjonturqit e deri te pushtuesit e fundit serbosllav në luftën e fundit.
4.5	Kulla-Shtëpi e Ukë Çantës	Shek. XIX	Rahovec	“Sheshi i Republikës”	
4.6	Kulla e Mahmut Pashë Rrotulla	Shek. XIX	Opterushë	Në qendër të fshatit	Kulla është ndërtuar nga Mahmut Pashë Rrotulla, më vonë supozohet se ka shërbyer si kuvend.
4.7	Kulla e Lamë Ukës	Nuk kemi info. të sakta	Hoçë e Madhe	Brenda fshatit	Pronari i vërtetë ishte Lamë Uka). Familja e të cilit kanë jetuar në këtë fshat deri në periudhën komuniste dhe më vonë (1946-).

4.8	Kulla e Sali Bajraktarit	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
4.9	Kulla e Met Berishës	Shek. XIX.	Kramovik	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta

V. OBJEKTET SAKRALE ISLAME DHE SAKRALE ORTODOKSE NË QYTETIN E RAHOVECIT

5.1	Xhamia e Sokolit	Viti (1824)	Rahovec	“Sheshi i Republikës”	Nuk kemi info. të sakta
5.2	Xhamia e Kasumit	Viti (1826)	Rahovec	“Sheshi i Republikës”	Nuk kemi info. të sakta
5.3	Xhamia e Qamil Kasapit	Shek. XX	Rahovec	Në qytet.	Nuk kemi info. të sakta
5.4	Teqeja e Madhe e Tarikatit Halveti	Viti (1732) (Periudha Osmane)	Rahovec	Qendra e Rahovecit	Teqeja e Halvetive në Rahovec është ndërtuar në vitin 1145 sipas hicrit/ 1732 viti kalendarik. Themeluesi i kësaj teqeje është: Shejh Sylejman Baba Rahoveci, i cili ka ndërruar jetë në vitin 1185 h/ 1771.
5.5	Teqeja e Tarikatit Melami	Viti 1878 XIX (Periudha Osmane)	Rahovec	Afër qendrës	Teqeja e Melamive, ishte epiqendra e arsimit fetar islam dhe letrar shqiptar.
5.6	Teqeja e Tarikatit Rifai	Shek. XIX-XX	Rahovec	Afër Qendrës	Teqeja është themeluar nga Haxhi Shejh Iljazi në vitin 1902 ose (1320 hixhri).
5.7	Gërmadhat e Kishës	Nuk kemi info. të sakta	Ratkoc	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
5.8	Minarja e Xhamisë së vjetër	Viti (1598)	Brestoc	Brenda fshatit	Konsiderohej si xhamia më e vjetër në Komunën tonë. E rrënuar nga forcat serbe 1998/99).
5.9	Tyrbja e Shejh brahimit (tarikati Halveti)	Viti (1670)	Hoçë e Vogël	Rr.”Sulejman Krasniqi”	E ndërtuar nga banorët e fshatit për imamin e parë, Ibrahimin me origjinë nga Bagdati.
5.10	Xhamia e fshatit	Viti (1650)	Hoçë e Vogël	Rr.”Sulejman Krasniqi”	Nuk kemi info. të sakta
5.11	Teqeja e “Shejh Halitit”	Viti (1933)	Hoçë e Vogël	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
5.12	Tyrbja e “Shejh Halitit”	Viti (2003)	Hoçë e Vogël	Brenda fshatit	Nuk kemi info. të sakta
5.13	Tyrbja e “Dervish Latifit”	Nuk kemi info. të sakta	Radostë	Te varrezat në	Nuk kemi info. të sakta
5.14	Tyrbja e shejh Fetahut, quhet dhe tyrbja e shejh Muharremi e ndërtuar	Nuk kemi info. të sakta	Dejnë	Në fshat	

	në vitin 1978				
5.15	Tyrbja e Dervish Shabanit (Tarikati Rufai)	Viti (1972)	Dejnë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.16	Tyrbja e Dervish Ibrahimit, (Tarikati Sadi).	Mbi një shek. e vjetër	Dejnë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.17	Tyrbja e Shyt Alisë (Tarikati Saii)	Viti (1957)	Kramovik	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.18	Tyrbja e Ushtarit të "Pa njohur"	Nuk kemi info. të sakta	Petkoviç (Guri i Kuq)	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.19	Tyrbja e "Haxhi Zymerve"	Nuk kemi info. të sakta	Petkoviç (Guri i Kuq)	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.20	Tyrbja e "Muharrem Dervishit"	Shek. XIX-XX.	Polluzhë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.21	Bregu i Kishës Guri i xhamisë - viti 1841	Nuk kemi info. të akta	Pastaselë	Në fshat	Ndodhen themelet e kishës.
5.22	Objekt Kishtar	Mesjetar Periudha romake /bizantine.	Pastaselë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.23	Xhamia e Fshatit	Viti (1840)	Pastaselë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.24	Kisha e vjetër	Nuk kemi info. të sakta	Nushpalë	Tek vendi i quajtur "Arat e Mëdha" në jugperëndim të fshatit.	Aty janë gjetur skelet shumë të mëdhenj.
5.25	Kisha e vjetër	Periudhës ilire/romake.	Senoc	Në anën jugore të fshatit.	Nuk kemi info. të sakta
5.26	Xhamia e Fshatit	Nuk kemi info. të sakta	Krushë e Madhe	Në fshat	Është ruajtur vetëm minarja.
5.27	Xhamia e fshatit	Viti (1810)	Drenoc	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.28	Tyrbja e Dervish Hysenit	Viti (1986)	Celinë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.29	Xhamia e Fshatit	Viti (1912)	Celinë	Në mes të fshatit	Nuk kemi info. të sakta
5.30	Xhamia e fshatit	Shek. XVII	Xërxë	Qendrore	Është e ndërtuar në shek XVII, sipas pllakës që gjenden në hyrje të derës kryesore.
5.31	Kompleks banimi fetar (kishë)	Shek. VI P.e.R	Fortesë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.32	Kishë e vjetër	Nuk kemi info.	Fortesë	Në pjesën kodrinore të	Nuk kemi info. të sakta

		të sakta		fshatit, tek Lisi i Nallit.	
5.33	Xhamia e Fshatit	Shek.XIX	Fortesë	Seishte (Bregreke)	E rindërtuar në vitin 1995
5.34	Tyrbja e dervish Ahmatit dhe dervish Avdisë.	Thuhet se është ngritur para 400 vitesh.	Pataqan i Ulët	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.35	Tyrbja e vogël	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Ulët	Në fshat	Ku ndodhen rrobat dhe tesbih të dervish Ahmatit dhe dervish
5.36	Kisha e vjetër	Nuk kemi info. të sakta	Sopniq	Në fshat	Ka ekzistuar në kodër ndërmjet Radostes dhe Sopniqit.
5.37	Kisha e "Shën Kollës"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.38	Kisha "Shën Arangjellit"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.39	Kisha e "Shën Ilisë"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.40	Gërmadhat e "Kishës së Shën Llukës"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.41	Kisha e "Shën Stefanit"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.42	Kisha e "Shën Anës"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.43	Kisha e "Shën Dielës"	Shek.XIV-XVI	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.44	Kisha e "Shën Apostolit"	Shek.XIV	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.45	Kisha Varrezore e "Shën Gjonit"	Mesjetë Shek.XIV-XVI	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
5.46	Gërmadhat e Kishës "Shpëtimi i Shenjtë"	Mesjetë	Opterushë	Në mes të fshatit në tek vendi i quajtur Raush.	Nuk kemi info. të sakta

VI. KROJET E VJETRA NË KOMUNËN E RAHOVECIT

6.1	Kroi i "Haxhinjëve"	Shek. XVIII – XIX	Rahovec	Në pjesën jugperëndimore të qendrës së vjetër të Rahovecit.	Ndryshe njihet edhe si "Kroi i gurit". Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.2	Kroi në "Teqenë e Madhe"	Shek. XIX.	Rahovec	Gjendet në oborrin Teqës së Tarikatit Halveti	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.3	Kroi i "Qendrës"	Shek. XIX.	Rahovec	Gjendet pranë rrethit të Qendrës së Qytetit	Shërben për furnizim me ujë nga banorët dhe kalimtarët me ujë të pijshëm.

6.4	Kroi i " Vjetër "	Shek.XVIII – XIX.	Rahovec	Në "Sheshin e Republikës"	Kroi, prej kur është ndërtuar e deri më sot, shërben si krrua public i lagjes.
6.5	Kroi i "Zllanogëve"	Ndërtuar më (28.07.1958)	Rahovec	Gjendet në afërsi të Kullës së Hundozëve	Kroi është investim i familjes Zllanoga, i cili është ndërtuar për nevojat e banorëve.
6.6	Kroi i "Gurrës"	Shek. XVIII –XIX.	Rahovec	"Vrella"	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.7	Kroi te Xhamia e Kadirit	Shek. XIX –XX.	Rahovec	Në murin e	Shërben si burim uji,
6.8	Kroi "Elmaze Kadiri"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Lagjia e "Hamamëve"	Furnizim me ujë nga banorët dhe kalimtarët me ujë të pijshëm.
6.9	Kroi "Eminhazëri"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër lagjës së Eminhazërve	Furnizim me ujë nga banorët dhe kalimtarët me ujë të pijshëm.
6.10	Kroi te Sahat Kulla	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër sahat Kullës	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.11	Kroi "Pllaska"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër rrugës Rahovec-Brestoc	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.12	Kroi i Kishës	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Pranë Kishës Ortodokse në lagjën e epërme	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.13	Kroi i "Popit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në lagjën e Epërme	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.14	Kroi i "Tarës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në rajonin e "Remë Nikut", afër gërmadha të një gjytetit	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.15	Kroi i "Bugarëve"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Kah rajoni i "Hamoceve" të Rahovecit	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.16	Kroi i "Jollxhijs"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në rajonin i "Hamoceve" të Rahovecit	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.17	Kroi i "Livurnit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Te ish "Ura e Filës" buzë rrugës	Shërben si burim uji, për nevojat e

6.18	Kroi i Asma' Nikës	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në krye të "Zhdrelles".	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.19	Ura e "Ali Agës"	Shek. XIX –XX.	Rahovec	Në qytet	Nuk kemi info. të sakta
6.20	Kroi i fshatit	Afro (200)viteve	Celinë	Në fund të fshatit	Gjithmonë ka shërbyer si krua.
6.21	Kroi i Fshatit	Nuk kemi info. të sakta	Nushpal	Afër zones ku ka ekzistuar një shkritore e vogë xehesh.	Ka shërbyer si burim për tu furnizuar me ujë.
6.22	Kroi i fshatit	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Në fshat	Shërben si burim uji, për nevojat e qytetarëve.
6.23	Kroi i "Arashit"	Afro (100)viteve	Vrajakë	Gjendet në vijën kufitare në mes të fshatit Bratatinë-Vrajakë	Ka shërbyer si i vetmi burim për t'u furnizuar me ujë.
6.24	Kroi i fshatit	Nuk kemi info. të sakta	Zatriq	Në fshat	Ka shërbyer si burim për tu furnizuar me ujë.
6.25	Kroi i "Xhorëve"	Shek. XIX	Drenoc	Në fshat	Kroi shërben për nevojat e banorëve të fshatit. Dhe prej një burimi të uji këto janë ndarë në çdo lagje të fshatit.
6.26	Kroi i Madh	Shek. XIX	Drenoc	Në fshat	Kroi ka shërbyer për nevojat e banorëve të fshatit. Dhe prej një burimi të uji këto janë ndarë në çdo lagje të fshatit.
6.27	Kroi i "Mekanëve"	Shek. XIX	Drenoc	Në fshat	Kroi ka shërbyer për nevojat e banorëve të fshatit. Dhe prej një burimi të uji këto janë ndarë në çdo lagje të fshatit.
6.28	Kroi i "Berishës"	Shek. XIX	Drenoc	Në fshat	Kroi ka shërbyer për nevojat e banorëve të fshatit. Dhe prej një burimi të uji këto janë ndarë në çdo lagje të fshatit.

6.29	Pusi te kroi i Shavarit	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Në fshat	Ka shërbyer për nevojat e banorëve të fshatit.
6.30	Pusi	Nuk kemi info. të sakta	Pastaselë	Në fshat	Gjurmë të vendbanimit të lashtë.
6.31	Bunar i Poshtëm	Vitet 60-ta	Vrajak	Në pjesën jugore të fshati.	Shërben për nevojat e banorëve të fshatit.
VII. OBJEKTET/BODRUMET					
7.1	Bodrumi i Vjetër i Verës (Haxhijaha)	Viti (1954)	Rahovec		
7.2	Bodrumi i ri i Verës (StoneCastle)	Shek. XX	Rahovec		
7.3	Konaku (Objekti i vjetër)	Shek. XX	Rahovec		

VIII. VARREZAT NË KOMUNËN E RAHOVECIT					
8.1	Varrezat e vjetra	Shek.XVII-XIX	Rahovec	Rr. Rahovec-Suharekë.	Janë ndër varrezat e lashta, të cilat simbolizojnë trashëgiminë kulturore-historike dhe atë kombëtare.
8.2	Varri i "Baba Gushit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër "Rrasave të Rahovecit"	Nuk kemi info. të sakta
8.3	Varri i "Galës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në brendi të qytetit	Nuk kemi info. të sakta
8.4	Varri i "Sarajit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Përballë objektit të Bibliotekës Komunale "Sulejman Krasniqi".	Nuk kemi info. të sakta
8.5	Varri i "Nusës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në kurrizë të Rremë Nikës	Nuk kemi info. të sakta
8.6	"Varri i Malë Cufës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në të majtë të të "Majës së Shkodranit",	Nuk kemi info. të sakta
8.7	"Varret e Shtavicës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në kurriz të Rremë Nikës.	Nuk kemi info. të sakta
8.8	"Varret e Krushqëve"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në kurriz të Rremë Nikës.	Nuk kemi info. të sakta
8.9	"Varret e Manëve"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër Rremë Nikut.	Nuk kemi info. të sakta
8.10	"Varri i Arixhisë"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër "Kronit të Asman Nikës", buzë lumit Zhdredhë.	Nuk kemi info. të sakta
8.11	"Varri i Xhuxhës"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	bri rrugës Malishevë- - Rahovec, afër "Udhës së Zatriqit",	Nuk kemi info. të sakta
8.12	"Varret e Batares"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër "Lugjeve të Verdha" e "Kopshtit të Dëshmorëve",	Nuk kemi info. të sakta
8.13	"Varri i Daftit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në "Homvcet",	Nuk kemi info. të sakta

8.14	"Varret e Shkojeve"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër "Rrasave të Rahovecit",	Varrezat e vjetra
8.15	"Varret e Dëshmorëve"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në krye të "Lugjeve të Verdha",	Nuk kemi info. të sakta
8.16	"Varri i Sallatashit"	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afër qendrës, në lagjen "Sallatash	Nuk kemi info. të sakta
8.17	Varrezat e vjetra të Fshatit	Shek.XVIII	Fortesë	Pranë rrugës "Xërxë-Rahovec"	Varrezat e vjetra të fshatit janë të ndara në dy pjesë, ato të shek.XVIII-XIX dhe ato të shek. XX.
8.18	Varrezat e "Dëshmorëve dhe Martirëve"	5 korrik (1999)	Fortesë	Kodra e Dëshmorëve	Në këto varreza pushojnë trupat e dëshmorëve dhe martirëve të fshatit tonë të vrarë nga pushtuesit serb gjatë luftës së viteve 1998-1999.
8.19	Varrezat e Vjetra	Shek.VIII-XIX	Xërxë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.20	Varri në varrezat e mëdhaja		Xërxë	Në pjesën Juglindore	Mbishkrim në gjuhën osmane. Guri ka qenë deri vonë, port ash nuk gjindet. Supozohet të jetë varr i ritualeve fetare, i Shejh Ahmetit i cili një kohë ka qëndruar edhe në Randobravë. Dy varre janë të vendosura afër njëritjetrit. Është traditë të ndizen qirinjtë, gjindet në afërsi të rrugës
8.21	Varri i "Babës Cenë"	Shek.XIX	Xërxë	Në fshat	Në oborrin e xhamisë, ndodhen edhe dy varre. Njëri varrë është i Babës Cenë, që ishte mirëmbajtës dhe myezin i xhamisë së fshatit për një kohë të gjatë. Dhe varri i Babës Musë, që ishte pasardhës i të parit.
8.22	Varreza të vjetra ilire	Nuk kemi info. të sakta	Drenoc	Vendi Ramisad, në jug të fshatit.	Nuk kemi info. të sakta
8.23	Varreza shqiptare	Nuk kemi info. të sakta	Drenoc	Në fshat	Me mbishkrim arab dhe osman.
8.24	Varrezat e "Murtajës"	Shek.VI-VII	Brestoc	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta

8.25	Varrezat e Vjetra	Shek.XVIII	Nagavc	Shtrihen në lindje të fshatit.	Nuk kemi info. të sakta
8.26	Varrezat e vjetra	Periudha Bizantine	Krushë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.27	Varrezat e vjetra	Mesjetare	Celinë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.28	Varrezat e vjetra	Shek. XVIII-XIX	Gexhë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.29	Varrezat e “Krushqëve”	Nuk kemi info. të sakta	Radostë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.30	Varrezat e vjetra	Nuk kemi info. të sakta	Ratkoc	Pranë Drinit të Baradhë	Supozohet të jenë tuma ilire.
8.31	Varrezat e vjetra	Nuk kemi info. të sakta	Kaznik	Në Berakoc	Nuk kemi info. të sakta
8.32	Varrezat e vjetra	Periudha iliro-romake	Polluzhë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.33	Varrezat e vjetra	Periudha iliro-romake	Nushpalë	Tek vendi i quajtur “Maqinat”	Nuk kemi info. të sakta
8.34	Varrezat e vjetra Krishtere	Nuk kemi info. të sakta	Bratotinë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.35	Varreza të vjetra	Nuk kemi info. të sakta	Sopniq	tek vendi Dugojat, Rrotllajka etj.	Nuk kemi info. të sakta
8.36	Varrezat e vjetra Shqiptare	Nuk kemi info. të sakta	Bratotinë	Në fshat	Varrezat janë me mbishkrime arabe dhe turke-osmane.
8.37	Varrezat Mesjetare	Mesjetare	Vrajak	Tek vendi i quajtur “Mexha”	Nuk kemi info. të sakta
8.38	Varrezat e vjetra Shqiptare	Nuk kemi info. të sakta	Zatriq	Në fshat	Me mbishkrime arabe
8.39	Varrezat e vjetra	Nuk kemi info. të sakta	Hoçë e Madhe	Afër Kishës Shën Iliasë	Nuk kemi info. të sakta
8.40	Varrezat e vjetra	Afro (200) vite	Zoçishtë	Gjinden në pjesën lindore të fshatit.	Njihen si “Varrezat e Mëdha”.
8.41	Varrezat e vjetra Katolike	Rreth (1500)	Reti	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta

		vjeçare			
8.42	Varreza Shqiptare	Periudhës osmane, Shek. XVIII- XIX.	Pataqan i Ulët	Në fshat	Me mbishkrim arab.
8.43	Varreza të vjetra	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Epërm	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
8.44	Varreza të vjetra shqiptare	Shek. XIX – XX.	Pataqan i Epërm	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
IX. MULLINJTË NË KOMUNËN E RAHOVECIT					
9.1	Mulliri i Vuçitërnave (Isakut)	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në Rremë Nikut.	Në brendi të mullirit, janë të ruajtura disa elementeve, që nevojiteshin për funksionimin e tij.
9.2	Mulliri i Dilë Nezirit	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në qytet	Mulliri është i ndërtuar prej guri.
9.3	Mulliri i Haxhi Qantës	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në qytet	Mulliri është shfrytëzuar nga banorët e vendit.
9.4	Mulliri i Rrustem Oruçit	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në qytet	Mulliri është shfrytëzuar nga banorët e vendit.
9.5	Mulliri i Hoxhajve	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Në qytet	Mulliri është shfrytëzuar nga banorët e vendit.
9.6	Mulli i vjetër i Bërkiçit	Shek. XX.	Hoçë e Madhe	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
9.7	Mulliri i Nasip Himajt	Viti (1969)	Gexhë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
9.8	Mulliri i Musa Destan Bellaqës	Shek. XX.	Pataqan i Epërm	Në fshat	Mulliri është shfrytëzuar nga banorët e vendit.
9.9	Mulliri i Xheladin Agës	Shek. XVIII-XIX	Xërxë	Në fshat	Mulliri është shfrytëzuar nga banorët e vendit.
X. OBJEKTE KULTURORE NË KOMUNËN E RAHOVECIT					
10.1	Objekti i Bibliotekës së Qytetit “ Sulejman Krasniqi”	Viti (1932)	Rahovec	Afër postës e qytetit.	Në të kaluarën është shfrytëzuar si Posta e qytetit, dhe si Drejtori e Financave.

10.2	Muzeu i Qytetit	Vitet (2009-2010)	Rahovec	Afër postës e qytetit, në objektin e Bibliotekës së Qytetit " Sulejman Krasniqi".	Hapësirë në objektin e Bibliotekës së qytetit, ku shfrytëzohet për të ekspozuar eksponantet e ndryshme, me karakter nga trashëgimia kulturore historike.
10.3	Shtëpia e Kulturës "Mensur Zyberaj"	Viti (1960)	Rahovec	Qendër të qytetit.	Në shtëpinë e kulturës për vite me radhë janë
					organizuar aktivitete të ndryshme kulturore dhe historike.
10.4	Shtëpia e Kulturës "Muhamet Malsori "	Viti (1952)	Krushë e Madhe	Në fshat	Shtëpia e kulturës ka shërbyer për realizimin e aktiviteteve të ndryshme kulturore.
10.5	Shtëpia - Muze "Ukshin Hoti"	Viti (2013)	Krushë e Madhe	Në fshat	Shtëpia e Profesor Ukshin Hoti, në Krushë të Madhe, për vite të tëra ka shërbyer për organizimin e veprimtarive politike gjatë asaj kohe.
10.6	"Muzeu i Anadrinisë"	Viti (2006)	Drenoc	Në fshat	Muzeu Etnologjik është një ndër muzet më të njohur në Komunën tonë, është i pasur me artefakte, eksponante të periudhave të ndryshme.
10.7	Shtëpia-Muze e Fshatit	Viti (2000)	Celinë	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
10.8	Biblioteka e fshatit	Viti (1952)	Krushë e Madhe	Në fshat	Biblioteka e fshatit funksion si degë e bibliotekës komunale, dhe gjendet në objektin e shtëpisë së kulturës.
10.9	Shtëpia e Kulturës	Viti (2017)	Xërxë	Në fshat	Shtëpia e kulturës u inaugurua në qershor të vitit 2016). Që nga themelimi shërben për organizimin e aktiviteteve kulturore.
10.10	Shtëpia-Muze e Heroit të Kombit "Skender Rexhepi"	--	Mrasor	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta
10.11	Kompleksi Memorial i UÇK-së	Vitet (1998-1999)	Gexhë	Në hyrje të fshatit.	Lufta e fundit në Kosovë- 1998-1999.
10.12	Shtëpia e vjetër e Liman Golës	Shek. XIX.	Senoc	Në fshat	Nuk kemi info. të sakta

10.13	Shtëpia e Kulturës “Feim Gashi”	Viti (2017)	Drenoc	Në fshat	Zhvillohen aktivitetet kulturore përkujtimore.
XI. OBJEKTET E LUAJTSHME/ TË NDRYSHME					
11.1	Hambari i vjetër i Bajram Sallahajt	shek. XIX-XX.	Kaznik	Në fshat	Është përdorur për nevojat familjare, hambari i ka shërbyer ndër vite.
11.2	Hambari i Shaban Adem Bajraktarit	shek. XIX.	Polluzhë	Në fshat	Është përdorur për nevojat familjare, hambari i ka shërbyer ndër vite.
11.3	Hambari i Shefqet Bajraktarit	shek. XIX	Polluzhë	Në fshat	Është përdorur për nevojat familjare, i cili i ka shërbyer ndër vite.
11.4	Koshi i thurur me thupra i Adem Bajraktarit	shek. XX.	Polluzhë	Në fshat	I ka shërbyer familjes për nevojat e tyre.
				fshatin Fortesë bashkohet me lumin e Sopniqit.	Gërgavicë dhe në rrjedhjen e saj i merr disa burim të tjera.
12.3	Lumi “Duhllo”	Nuk kemi info. të sakta	Rahovec	Afro 4 km - bashkohet me lumin e Rimnikut	Lumi Duhllo buron në Rahovec dhe është i formuar nga tri burime (Duhllo, Vrella dhe Sopoti).
12.4	Lisi i Mujës	Shek. XVIII.	Nagac	Nuk kemi info. të sakta	Pjesë e rëndësishme e trashëgimisë natyrore.
12.5	Mali Pisjakut	Nuk kemi info. të sakta	Celinë	Nuk kemi info. të sakta	Pjesë e rëndësishme e trashëgimisë natyrore.
12.6	Lisi i Mllakut	Nuk kemi info. të sakta	Dejnë	Te varrezat e fshatit	Pjesë e rëndësishme e trashëgimisë natyrore.
12.7	Lisi i Madh	Nuk kemi info. të sakta	Drenoc	Në jug të fshatit tek varret e pjesës së poshtme të fshatit.	Pjesë e rëndësishme e trashëgimisë natyrore.
12.8	Mejdan	Nuk kemi info. të sakta	Hoçë e Vogël	Lolalitet në fshat.	(Fusha e ara në perëndim të fshatit, ky janë gjetur pitosa, tjegulla, tulla, gurë,
12.9	Germa	Nuk kemi info. të sakta	Nagac	Nuk kemi info. të sakta	Në pjesën lindore të fshatit gjenden
12.13	Rruga e Thaqit	Nuk kemi info. të	Xërxë	(Është një rrugë me	Nuk kemi info. të sakat

		sakta		gjatësi 850 metra,e emërtuar për shkak të fisit të Thaqit)	
12.14	Lloqa e Sefës	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	(Është lokacion i emërtuar për arat pjellore dhe shumë frytëdhënëse që ishin në fshatin Xërxë).	Nuk kemi info. të sakta
12.15	Shpella e Llapatanave	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	- (Karakteristikë e Kanjonit të Drinit të Bardhë,është edhe shpella e Llapatanave,sepse aty jetojnë një numër shumë i madh i këtij lloj shpendi).	Nuk kemi info. të sakta
12.16	Ura e Murat Agës	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	Gjendet në rrugën kryesore Xërxë – Gjakovë	Nuk kemi info. të sakta
12.17	Ura e PISTËS (PISKËS)	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	Gjendet para hotel “ADORA”.	Nuk kemi info. të sakta
12.18	Lokaliteti Gjozë	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	Lokacioni gjindet në anën e djathtë të fshatit në drejtim të Rahovecit).	Planifikohet që të ketë qeramikë të punuar me qark, e orientuar me vernik.
12.19	Në lokalitetin Karuqe	Nuk kemi info. të sakta	Xërxë	Në fshat.	Janë gjetur themele prej guri, tjegulla, qypa, enë shtëpiake, etj.

12.20	Dy urat e gurit	Shek- XIX. Të periudhës ilire – romake.	Fortesë	Në fshat.	Nuk kemi info. të sakta
12.21	Lokaliteti Arkeologjik	Periudha Romake	Fortesë	Në Pozhigë	Nuk kemi info. të sakta
12.22	Gjurmë të një vendbanimi të lashtë	Nuk kemi info. të sakta	Radostë	Tek vendi Stanet dhe në veriperëndim të fshatit (Vracat).	Nuk kemi info. të sakta
12.23	Troje	Lokalitet i vjetër	Dejnë	Në fshat.	Gjenden fragmente të kulturës materiale.
12.24	Arat e frashnit	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Në fshat.	Ku janë gjetur stoli dhe gjësende të kulturës materiale e shpirtërore, (vazo të dheut, gota, statuja të vjetra, stoli gjarpri me dy kokë, filxhanë të qeramikës, etj.
12.25	Gjiri i Kishës	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Në fshat.	Ka shërbyer si vend për pastrim.
12.26	Gryka e Mulla Dikut	Nuk kemi info. të sakta	Polluzhë	Në fshat.	Nuk kemi info. të sakta
12.27	Mrizat e vjetër	Nuk kemi info. të sakta	Drenoc	Në fshat.	Mrizat e vjetër të fshatit Drenoc, kanë shërbyer për

					pushimin e bagetive ne mes te dites, nga ana e banoreve.
12.28	Sharanica	XVII	Drenoc	Në fshat.	Në vendin e quajtur “Sharenicë” gjendet rrasa e madhe shkëmbi, në të cilin gjendet arti ne gur.
12.29	Vidhishta	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Epërm	Në juglindje ku ndodhen gjurmët e një vendbanimi të lashtë.	Nuk kemi info. të sakta
12.30	Arat e kishës	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Epërm	Në fshat.	Thuhet të ketë qenë një kishë.
12.31	Baret	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Epërm	Në fshat.	Gjurmë të një vendbanimi të lashtë.
12.32	Arat e Gashit	Nuk kemi info. të sakta	Pataqan i Ulët	Në fshat.	Ndodhet një vendbanim i lashtë.
12.33	Trojet	Nuk kemi info. të sakta	Sopniq	Në drejtim të Nushpalës, ndodhet një vendbanim i lashtë.	Nuk kemi info. të sakta
12.34	Ravina	Nuk kemi info. të sakta	Sopniq	Në fshat.	Gjurmë të vendbanimit të lashtë
12.35	Belluha	Nuk kemi info. të sakta	Pastaselë	Në fshat.	Gjenden gjurmë të një vendbanimi të lashtë.

XIII. OBJEKTET E LUAJTSHME					
13.1	Stelë- gur mbivarror	Shek. III	Rahovec	Në qytet.	Nuk kemi info. të sakta
13.2	Stelë- gur mbivarror	Shek. III	Rahovec	Në qytet.	Nuk kemi info. të sakta
13.3	Divani dhe shkrimet e Sheh Malës	Shek. XIX	Rahovec	Në Tegenë e Melamive	Janë shkrimet arabe të përkthyer në gjuhën shqipe.

Pllakat përkujtimore

14.1	Rahovec	Pllaka te varrezat e dëshmorëve	Në varreza të qytetit
14.2	Rahovec	Shtatoret e Tonit dhe Micit	Parku i qytetit
14.3	Rahovec	Pllaka e dëshmorëve dhe viktimave	Në qytet, te “Muri i Pikëllimit”.
14.4	Rahovec	Busti i heroit- Mensur Zyberaj	Te Shtëpia e Kulturës “Mensur Zyberaj”.
14.5	Rahovec	Shtatorja e Sheh Myhedinit	Afër Teqes
14.6	Rahovec	Pllaka e Bekim Sylka, Sadedin Hajda, Mexhid Mustafa	Hamovc
14.7	Rahovec	Pllaka e dëshmorëve	Afër pompës "Teuta"
14.8	Rahovec	Pllaka e dëshmorëve- Arjan Brahimi, Mizahir Isma, Bekim Isma, Eshrefedin Kastrati	Te “Maja e Shkodranit”
14.9	Rahovec	Pllaka e dëshmorëve	Te ujësjells.
14.10	Krushë e Madhe	Pllaka te varrezat e dëshmorëve dhe viktimave	Në varreza të fshatit
14.11	Krushë e Madhe	Pllaka e Bekim Gashit dhe Dalip Behra	Mbi fshat
14.12	Krushë e Madhe	Pllakat e dëshmorit- Ragip Hoti	Në fshat
14.13	Ratkoc	Varrezat e dëshmorëve	Gjendet te varrezat e fshatit
14.14	Ratkoc	Pllaka e dëshmorit- Naser Krasniqi	Afër varrezave
14.15	Ratkoc	Pllaka e dëshmorit- Lulzim Hotit	Gjendet te varrezat e fshatit
14.16	Ratkoc	Bustat e dëshmorëve	Afër shkolles fillore
14.17	Celinë	Varrezat e dëshmorëve dhe viktimave	Në varrezat e fshatit

14.18	Zatriq	Pllaka e tre dëshmorëve dhe viktimave	Gjendet në hyrje të fshatit
14.19	Zatriq	Pllaka e dëshmorëve- Visar Hoti dhe Safet Latifi	Gjendet te varrezat e fshatit
14.20	Drenoc	Pllaka e heroit- Bedrush Gashi	Në hyrje të fshatit
14.21	Drenoc	Pllaka e dëshmorëve në qendër të fshatit	Drenoc
14.22	Senoc	Pllaka e dëshmorit Sadri Krasniqi	Gjendet te varrezat
14.23	Xërxë	Pllakata e Eksodit	Te Xhamia e fshatit
14.24	Pastasel	Dy pllakat te varrezat e fshatit	Pastasel
14.25	Gexhë	Busti i dëshmorit- Medin Morina	Gjendet te oborri i shkollës së fshatit.
14.26	Radostë	Pllaka e dëshmorit, Skender Kastrati	Gjendet afër shkollës
14.27	Vrajak	Dy pllakat e dëshmorëve	Në hyrje të fshatit
14.28	Dejnë	Pllaka përkujtimore	Në hyrje të shkollës fillore
14.29	Dobidol	Pllaka e dëshmorit- Mark Sopjani	Në qendër të fshatit

II. TRASHËGIMIA SHPIRTËRORE				
NR.	EMËRTIMET	VITI	VENDI	PËRSHKRIM HISTORIK
16.1.	Festa e Vjeljes së Rrushit "7 Shtatori"	Viti (2004)	Rahovec	Festivali Hardh Fest- Aktivitetet kryesore të festivalit janë në realizimin e projekteve të cilët me fokus të veçantë kanë promovimin e vlerave të trashëgimisë kulturore dhe turistike në komunën e Rahovecit, po ashtu operon me projekte që sigurojnë komunikim ndërkulturor. Festivali shënon një numër të madh vizitorësh, aktivitete të shumta, ku tani konsiderohet si një ndër festivalet më të mëdhaja në Kosovë.
16.2.	Festivali "Anadrinia Jehon"	Viti (2002)	Dejnë	Në fshatin Dejnë të Rahovecit, në kuadër të aktiviteteve të "Javes së dëshmorëve" të Komunës së Rahovecit, organizohet festivali tradicional tre-ditor folklorik, ku marrin pjesë ansamblët folklorike nga e gjithë treva shqiptare.

16.3.	Festivali Mbarëkombëtar i Poezisë	Viti (2014)	Rahovec	Festivali Ndërkombëtar i Poezisë në Rahovec, për pesë vite tani mbledh së bashku zërat më të fuqishëm në skenën botërore të poezisë dhe i mundëson audiencës të njihet me poetët dhe poezitë që po kultivohen në këtë kohë.
16.4.	Festivali Mbarëkombëtar i Këngës Shqipe	Viti (2019)	Rahovec	E veçanta është se po krijon një traditë të veçantë, një traditë shumë konkrete. Festivali ka karakter garues, i cili ndikon në ruajtjen dhe kultivimin e muzikës popullore, sidomos asaj qytetare, e cila është me rëndësi për t'u transmetuar më tej.
16.5.	AgroFest	Viti (2016)	Krushë e Madhe	Në edicionet e AgroFestës bëhet demonstrimi i përgatitjes së ajvarit, specave turrshi dhe ushqimeve të tjera. Synimi kryesor i festivalit është promovimi i produkteve bujqësore dhe kulturën krushjane të punës.

Komuna e Rahovecit po has në vështirësi serioze për ruajtjen dhe shfrytëzimin e aseteve të trashëgimisë kulturore. Po ashtu, ekziston rreziku i vazhdueshëm për degradimin dhe shkatërrimin gradual të këtyre aseteve. Prandaj, me synim të ruajtjes nga shkatërrimi i mëtejshëm i trashëgimisë kulturore e natyrore, dëshirojmë ta shtrijmë dhe zgjerojmë më tej bashkëpunimin me të gjitha palët e interesuara të kësaj fushe.

Shënim: Çdokush, individualisht ose në mënyrë kolektive, ka të drejtë të përfitojë nga trashëgimia kulturore dhe të kontribuojë për pasurimin e saj;

VIII. PLANI I VEPRIMIT

Plani i Veprimit: 1. Ndotja e Ajrit

Problemi	Veprimet/projektet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efektet
1. Përqendrimi i lartë i ndotësve në ajër tejkalon standardet e BE dhe vendit	✓ Reformimi i transportit publik- a) Zgjerimi i zonave të parkingut; b) Monitorimi i implementimit të standardit Euro 4 për nivelin e emitimit të gazrave. ✓ Mirëmbajtja e rrugëve në qytet (pastrimi, larja) ✓ Asfaltimi i rrugëve në zona rurale ✓ Kontrollimi i cilësisë së lëndëve djegëse për ngrohje ✓ Zgjerimi i sipërfaqeve të gjelbruara ✓ Ndalimi i djegës së mbeturinave	Komuna Qeveria; Donatorët Ekoregjioni Komuna Komuna Komuna Qeveria		✓ Përmirësimi gradual i cilësisë së ajrit. ✓ Ulje e nivelit të PM₁₀, PM_{2,5} brenda normave ligjore dhe të OBSH. ✓ Ulje të numrit të rasteve me sëmundje të frymëmarrjes. ✓ Krijimi i një mjedisi më të shëndetshëm dhe me një peisazh të bukur natyror.
3. Ndotja e ajrit nga sistemet ngrohëse individuale	✓ Ndertimi i rrjetit të ngrohjes qendrore në objekte publike (shkolla, spitale, qerdhe) ✓ Izolimi i objekteve publike dhe banesave kolektive ✓ Shqyrtimi i mundësisë së ngrohjes me energji të ripërtitshme (diellore, apo nentokesore) ✓ Zëvendësimi i përdorimit të thëngjillit dhe naftës me burime tjera (pelet, mbetje organike, dru); ✓ Vendorsja e paneleve diellore në objekte publike	Komuna, Donatorët Komuna, Donatorët Komuna Partenritet PP Komuna		✓ Përmirësimi i cilësisë së ajrit. ✓ Ulje e nivelit të PM₁₀, PM_{2,5} brenda normave ligjore dhe të OBSH ✓ Krijimi i një mjedisi më të shëndetshëm
4. Monitorimi i cilësisë së ajrit	✓ Hartimi i planit për monitorimin e ajrit sipas standardeve; ✓ Vendorsja e pajisjeve për monitorimin e ajrit ✓ Ngritja e kapaciteteve institucionale për monitorim	MMPH Donatorët Komuna, Donator Komuna,		✓ Krijimi i bazës së të dhënave të besueshme ✓ Numër i mjaftueshëm i pikave monitoruese ✓ Bazë e konsoliduar e të dhënave ✓ Staf i trajnuar.

Plani i Veprimit: 2. Mbrojtja dhe përmirësimi i ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efektet
Vlera të larta të shpenzimit biologjik dhe kimik i oksigjenit ShBO ₅ , ShKO, pH dhe parametrat tjerë	✓ Ndërtimi i impianteve për trajtimin primar të ujërave të zeza (gropa septike, ligatina, kolektor) ✓ Pastrimi i shtratit të lumenjve nga mbeturinat & ngritja e vetdijes publike ✓ Vendosija e impianteve për trajtim terciar me kapacitete më të vogla	Komuna, MMPH Donatorët Komuniteti Bizneset Komuna Komuniteti	20,000-30,000, varsisht nga kapaciteti 50,00-100,000	✓ Shkallë e ulët e shpenzimit kimik dhe biologjik i O₂ ✓ Mbrojtje e shëndetit dhe ekosistemit ✓ Ndarja e ujërave ✓ Trajtim primar dhe sekondar i ujërave të zeza
Përqëndrim i lartë i materieve të suspenduara	✓ Ndërtimi i kolektorëve anësor të ujërave të zeza përgjatë rrjedhave ujore ✓ Trajtimi/neutralizimi paraprak i ujërave industriale të shkarkuara	Komuna Qeveria Donatorët		✓ Mbrojtje e tokave nga erozioni ✓ Mbrojtje e ekosistemit ✓ Mjedis dhe shëndet më i mirë

Plani i Veprimit: 3. Toka dhe degradimi i tokës

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efektet
Ndotja e tokës nga depozitimi i mbeturinave urbane	✓ Hulumtimi shtresës sipërfaqësore të tokës (dheut) në zonën e ndikuar nga depozitimi i mbetjeve urbane ✓ Ngritja e pikave të reja të grumbullimit të mbetjeve, ✓ Implementimi i UA për gjoba, ✓ Riciklimi i mbetjeve organike (Prodhim kompost) ✓ Ndarja dhe riciklimi i mbetjeve inorganike,	Komuna, MMPH Komuna Kompania Komuna Bizneset Kompania Bizneset		✓ Njohurit për nivelin e ndotjes së tokave nga ndotësit e ajrit. ✓ Përmirësimi i cilësisë së tokave ✓ Përmirësimi i cilësisë së ajrit ✓ Mbrojtja e mjedisit dhe tokave ✓ Rritje e të hyrave
Ndotja e tokës nga depozitimi i ndotësve të ajrit nga shkarkimet në	✓ Hulumtimi shtresës sipërfaqësore të tokës (dheut) në zonën e ndikuar nga trafiku urban dhe ndërrurban,	Komuna MMPH		✓ Njohurit për nivelin e ndotjes së tokave nga ndotësit e ajrit. ✓ Përmirësimi i cilësisë së tokave

komunikacion.	✓ Ngritja e brezave gjelbërues mbrojtës rreth rrugëve kryesore			✓ Përmirësimi i cilësisë ajrit ✓ Mbrojtja e mjedisit dhe tokave ✓ Rritje e të hyrave
Dëmtimi i tokave nga ndërrimi i përdorimit në zonën urbane ashtu edhe në atë rurale	✓ Parandalimi i ndërtimeve pa leje dhe vazhdimi i legalizimeve, ✓ Hartimi i Planit të ri Urban ✓ Formalizimi i vendbanimeve jo formale	Komuna		✓ Zbatimi i planit detal urbanistik, ✓ Zhvillim urban i planifikuar ✓ Hapësira publike sipas standardeve,
Deponitë ilegale	✓ Parandalimi i krijimit dhe eliminimi i tyre përmes shtrijës së shërbimeve, ✓ Furnizimit me kontejner familjar ✓ Zbatimi i ligjit dhe UA për gjopa ✓ Largimi i deponive dhe sanimi i sipërfaqeve ✓ Fushata vetëdijësimi	Komuna Kompania Donator	10,000€/vit	✓ Zhdukja e deponive ilegale ✓ Zgjerimi i gjelbërimit ✓ Ajër dhe mjedis më i pastër
Degradimi i tokave nga vërshimet	✓ Pastrimi dhe rregullimi i rrjedhave ujore, ✓ Monitorimi dhe pengimi i hudhjes së mbeturinave inerte urbane në shtretër ✓ Ndalimi i ndërtimeve në zonën vërshuese ✓ Ndalimi i ngushtimit të shtretërve të rrjedhave ujore me ndërtime dhe mbjellje të drujve buzë shtratit.	Komuna Qeveria		✓ Pengimi i erozionit dhe shtresimit të lymit, ✓ Mbrojtja nga vërshimet ✓ Mbrojtje e ekosistemit

Plani i Veprimit: 4. Menaxhimi i mbeturinave komunale

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efektet
1. Kapacitete të pamjaftueshme institucionale dhe administrative në zbatimin e ligjit.	✓ Fuqizimi i kapaciteteve administrative dhe mbikqyrjes. ✓ Zbatimi i UA për gjoba ✓ Fuqizimi i kapaciteteve të inspektorve mjedisor & bujqësisë	Komuna MPMH		✓ Nivel më i lartë i zbatimit të ligjit ✓ Përmirësim i shërbimeve të MM, dhe ✓ Mjedis më i pastër dhe më i shëndetshëm.
2. Infrastrukturë jo e mjaftueshme për grumbullimin e mbeturinave nga Kontejnerët deri në deponi.	✓ Blerja dhe furnizimi me kontejnerë me vëllim prej 1.1m³. shporta prej 120 l dhe 240 l; ✓ Përcaktimi dhe rregullimi i pikave për vendosjen e kontejnerëve; ✓ Hartimi i planit për dinamikën e zbrazjes së kontejnerëve dhe transportin e mbeturinave	Komuna Kompanitë Donatorët Komuna Kompania Komuna		✓ Eliminimi i deponive ilegale ✓ Përmirësimi i shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbeturinave ✓ Rritja e efikasitetit në menaxhimin e mbeturinave komunale, ✓ Mbrojtje e shëndetit dhe përmirësim i pejsazhit
3. Krijimi i deponive ilegale të mbeturinave.	✓ Eliminimi i deponive ilegale dhe rehabilitimi dhe kultivimi i tyre; ✓ Zbatimi i UA për gjoba	Komuna	5,000-10,000€/vit	✓ Zhdukja e deponive ilegale, ✓ Zgjerimi i gjelbërimit ✓ Krijimi i pejsazhit natyror
4. Riciklimi i mbeturinave komunale.	✓ Riciklimi i ambalazheve prej letre dhe plastike; ✓ Nxjitja e Partneritetit Publiko-Privat (PPP) ose Pjesëmarrja e Sektorit Privat (PSP) në menaxhimin dhe riciklimin e mbeturinave.	Komuna dhe Bizneset.		✓ Ulje e sasisë së mbetjeve që shkojnë në deponi. ✓ Rritje e të ardhurave të komunës dhe bizneseve të riciklimit ✓ Mjedis më i sigurt dhe më i pastër. ✓ Rritja e punësimit
5. Ndërgjegjësimi dhe edukimi publik për mbeturinat dhe ndarjen e tyre.	✓ Organizim i fushatave & trajnimeve ✓ Publikimi i materialeve të shkruara. ✓ Organizimi i aktivitete të ndryshme në ditët mjedisore. ✓ Konkurse/gara mjedisore nëpër shkolla, ✓ Fushata vetdijësimi për reduktimin e mbetjeve në burim “Së bashku, për një mjedis të Shëndetshëm” ✓ Vetëdijësimi i publikut për rrezikun nga djegëja e mbeturinave dhe materijaleve tjera në vende të hapura	Komuna, dhe OJQ-të. Mediat Komuna, OJQ Shkollat	15,000-20,000€/vit	✓ Rritja e efikasitetit në menaxhimin e mbeturinave komunale, ✓ Rritja e vetëdijes qytetare ✓ Mjedis më i pastër.

6. Ndarje jo e qartë e përgjegjësisë në menaxhimin e mbetjeve	✓ Licencimi i operatorëve sipas ligjit për mbeturina; ✓ Ndarja e saktë e fushëveprimit të operatorëve për menaxhimin e mbeturinave	Komuna MMPH		✓
---	---	-------------	--	---

Plani i Veprimit 5. Furnizimi me ujë cilësor të pijes dhe trajtimi i ujërave të zeza

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efektet
Furnizimi i pa mjaftueshëm me ujë të pijes për disa vendbanime rurale dhe jo formale	✓ Zgjerimi i rrjetit në zonat e reja të qytetit dhe zona jo formale ✓ Zgjerimi i rrjetit në zonat rurale ✓ Gjetja e burimeve të reja	Kompania Komuna Donatorët		✓ Rritja e mbulueshmërisë me ujë cilësor ✓ Mjedis dhe shëndet më i mirë për qytetarë ✓ Arkëtim më i lartë i shërbimeve
Mungesa e sistemit të rrjetit të kanalizimit në vendbanimet rurale dhe në vendbanime joformale në qytet.	✓ Zgjerimi i rrjetit në zonat e reja të qytetit dhe ✓ Zgjerimi i rrjetit në zonat rurale	Kompania Donatorët Komuna		✓ Mbulueshmëri më e madhe e qytetarëve me shërbime të kanalizimit ✓ Përmirësimi i florës dhe faunës të lumenjëve ✓ Mbrojtja e tokave nga ndotjet ✓ Mbrojtja e mjedisit dhe shëndetit
Ngulfatja dhe mbyllja e gypave dhe pusëve	✓ Zëvendësimi i gypave të vjetër të kanalizimit në gjithë zonën ✓ Legalizimi i lidhjeve ilegale. ✓ Vendosja e gypave me dimensione përkatëse	Kompania e Ujësjellsit, Donatorët Komuna		✓ Shërbim cilësor ✓ Eliminimi i rrjedhjeve dhe mbylljes së gypave ✓ Qasje e gjithë komunitetit ✓ Arkëtim më i lartë i shërbimeve

Plani i Veprimit 6. Planifikimi urban dhe gjelbërimi publik

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efekti
Zhvillimi urban i pakontrolluar nga ndërtimet pa leje.	✓ Zbatimi planeve urbanistike dhe rishikimi i ndërtimeve pa leje; ✓ Parandalimi dhe vazhdimi i legalizimit të ndërtimeve pa leje ✓ Studime inxhinierike për rrjetin nëntokësor dhe përpilimi i planeve për infrastrukturë	Komuna Qeveria Donatorët	...	✓ Zhvillim urban i planifikuar ✓ Të gjitha objektet e legalizuara ✓ Hapësira publike sipas standradeve, ✓ Qasja në rrugë, ujësjellës dhe kanalizim e siguruar ✓ Hapësirat të gjelbëruara publike, zonat tregtare, industriale terene sportive sipas standardeve, ✓ Zhvillim i qëndrueshëm i zonës urbane
Mungesa e hapësirave për parkingje në qytet.	✓ Ndërtimi i zonave të reja parkingut ✓ Dhënja me koncesion e hapësirave për parkingje nëntokësore,	Komuna Qeveria Sektori privat		✓ Qasje më e lehtë në shërbim të qytetarëve dhe vende të reja të punës. ✓ Ndotje më e vogël e ajrit, ✓ Mjedis më i shëndoshë, ✓ Trafik i rregulluar
Hapësira të pa mjaftueshme të gjelbëruara,	✓ Zgjerimi i hapësirave të gjelbëruara ✓ Mbjellja drunjëve dekorativ në oborret e objekteve publike, arsimore, shëndetësore e fetare dhe përreth ndërtesave kolektive të banimit.	Komuna Komuna Kompania Shkollat Komuniteti		✓ Mjedis i pastër ✓ Vende të mjaftueshme pushimi dhe çlodhje. ✓ Florës së tyre me pemë dhe bimësi të re.
Hapësira të pa mjaftueshme rekreative dhe sporte të ndryshme në natyrë.	✓ Krijimi dhe rregullimi zonave rekreative-sportive në parqet e qytetit dhe hapësira tjera publike ✓ Ndërtimi i tereneve sportive në shkolla	Komuna		✓ Hapësira sportive rekreative të mjaftueshme dhe të qasshme për të gjitha grupmoshat. ✓ Krijimi i një mjedisi çlodhës dhe argëtues për qytetarët.

Plani i veprimit 7. Mbrojtja nga zhurma

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efekti
Mungesa e një studimi për zonimin e shkallës së ndikimit të zhurmës tek qytetarët	✓ Krijimi i hartave të zhurmës, dhe përcaktimi i zonave të ndjeshme (Konsulencë).	Komuna MMPH	20,000	✓ Mbrojtja e shëndetit të banorëve të ndikuar nga emitimi i zhurmës.
Mbrojtja nga emitimet e nivelit të lartë zhurmës dhe vibrimit.	✓ Krijimi i barrierave përkatëse për të zvogëluar pengesat e shkaktuara nga zhurmat dhe vibrimet. ✓ Monitorimi i nivelit të zhurmës ✓ Ri-organizimi i trafikut gjatë sezonit veror dhe të vjeljes së rrushit ✓ Ndalimi i veprimtarive ndertimore gjatë oreve të natës	Komuna Kompanit ndërtuese		✓ Mbrojtja e shëndetit të banorëve të ndikuar nga emitimi i zhurmës.

Plani i Veprimit 8. Mbrojtja e tokës bujqësore, pyjeve dhe tokës pyjore

Problemi	Veprimet	Institucioni përgjegjës	Kostoja (€)	Efekti
Toka bujqësore/ pyjore të ndotura dhe degradimi i tyre	✓ Analizimi laboratorik i ndotësve të tokës bujqësore ✓ Monitorimi dhe parandalimi i ndërrimit të destinimit të tokave bujqësore, zbatimi i ligjit për toka bujqësore. ✓ Ndarja e zonës urbane dhe bujqësore ✓ Trajnimi i bujqve për përdorimin e pesticideve dhe plehrave kimike ✓ Edukimi dhe ngritja e vetdijes së qytetarve përmes shpërndarjes së broshurave & fletpalosjeve për mbrojtjen e tokës & ujit nga ndotjet	Komuna MBPZHR OJQ	5,000/vit 10,000/vit 5000/vit	✓ Ngritje të njohurive për përdorimin e mjeteve dhe plehrave, pesticideve adekuate. ✓ Fermer të trajnuar në përdorimin e pesticideve dhe plehrave kimike ✓ Zbatimi përkatës i pakos teknologjike në kultivimin e bimëve ✓ Mbrojtje e shëndetit dhe mjedisit

Prerja e ilegale dhe e Pakontrolluar e pyjeve	✓ Ndërtimi i kapaciteteve menaxhuese ✓ Pyllëzimi sipërfaqeve të zhveshura dhe ripyllëzimi i sipërfaqeve pyjeve të degraduara si dhe ✓ Planifikimi i sipërfaqeve të reja për pyllëzim	Komuna APK Qeveria Donatoret		✓ Mbrojtje e mjedisit & biodiversitetit ✓ Mbron zonën nga erozioni. ✓ Rrit vlerat turistike të zonës. ✓ Pasurim i florës dhe faunës së zones ✓ Rritja e cilësisë dhe sasisë së ujërave
Djegia e pyjeve dhe mos zëvendësimi i tyre	✓ Masat për mbrojtje nga zjarri ✓ Shenjëzimi i zonave të ndjeshme ✓ Hapja e korridoreve kundër zjarrit, ✓ Ndërtimi i vrojtoreve dhe bazeneve për shuarjen e zjarreve pyjore ✓ Trajnimi i zyrtarëve që ruajnë pyjet ✓ Përgatitja e broshurave fletëpalosjeve për masat e mbrojtjes nga zjarrit	Komuna APK Donatorët		✓ Mbrojtja e mjedisit ✓ Mbrojtja e biodiversitetit ✓ Rritja e vlerave turistike të zones ✓ Rritja e të hyrave për komunitetin ✓ Mbrojtja e shëndetit
Zhvillimi i turizmit në territorin e Komunës,	✓ Hartimi i planeve menaxhuese për zonat turistike, ✓ Përpilimi i guidave ✓ Ndërtimi i shtigjeve për ecje ✓ Ndërtimi i shtigjeve për biçikleta ✓ Ndriqimi i pjesëve të caktuara.	Komuna, Bizneset APK		✓ Zhvillim i qëndrueshëm i zonës ✓ Rritja e vlerave turistike ✓ Rritja e të hyrave për komunitetin ✓ Zvogëlon papunësinë ✓ Krijon mundësi për biznese tjera

LISTA E PROJEKTEVE PRIORITARE

LISTA E PROJEKTEVE PRIORITARE

1. Edukimi dhe vetëdijësimi i qytetarëve për faktorët ekologjik/mjedisor (ajër, ujë, tokë, mbeturina, biodiversitet) etj.;
2. Rritja e sipërfaqeve gjelbëruese në zonën urbane të qytetit poashtu edhe të fshatrave;
3. Ngritja e kapaciteteve në menaxhimin e mbeturinave dhe ndarjen e mbeturinave në burim;
4. Lidhja e një marrëveshje për partneritet PP në reciklimin e mbeturinave;
5. Furnizimi me shporta familjare për mbeturina 500-1000 copë;
6. Furnizimi me kontejner publik 350 copë;
7. Rregullimi i hapësirave për vendosje të kontejnerve në qytet;
8. Kompostimi mbetjeve të biodegradueshme (PPP);
9. Edukimi dhe vetëdijësimi i publikut për shfrytëzimin e transportit publik dhe biçikletave;
10. Përmirësimi dhe rregullimi i transportit publik urban dhe ndërrurban publik/privat;
11. Ngritja e kapaciteteve në menaxhimin e mbeturinave (inspektionit qytetarët dhe policia);
12. Promovimi i shfrytëzimit të energjisë nga burimet e ripërtërishme (biomasa, panelet solare, energjia e erës, hidro-energji) për sistemin e ngrohjes;
13. Vlerësimi i cilësisë dhe shkallës së ndotjes të tokave bujqësore në territorin e Komunës;
14. Organizimi i trajnimeve dhe këshillimeve për përdorimin e pesticideve dhe plehrave kimike në kulturat bujqësore.
15. Vlerësimi i shkallës së erozionit në tokat bujqësore dhe pyjore në territorin e komunës.
16. Zgjerimi i rrjetit dhe shërbimeve të ujit të pijes në fshatrat Drenoc, Optrushë dhe Mrasor;
17. Ndërtimi i gropave septike në zonat rurale;
18. Zgjerimi i rrjetit të kanalizimit në fshatrat Fortesë, Kramovik dhe Mrasor
19. Ndriqimi i rrugëve në pjesët periferike të qytetit dhe fshatrave,
20. Mbrotja e monamenteve natyrore rrethimin dhe përshkrimin e e gjendjesë se tyre dhe mirëmbatjen e tyre.

Projektet e planifikuara në sektorin e ujit nga KRU “Gjakova” për komunën e Rahovecit

Përshkrimi i projektit	Vlera e parashikuar e kontratës €
Ndërrimi i rrjetës shpërndarëse në fshatin Krusha e Madhe në drejtim të Drini i Bardhë L= 900m, gypa nga Ø63 -75 /16 bar.	15,000.00
Ndërtimi i trasesë së ujësjellësit për uji të pijes, Rakita-ETC-Xerxe L=2.660 m	90,000.00
Ndërrimi i gypit ne Rahovec Rr. UÇK, L= 500 m, Ø125	18,000.00
Sanimi dhe renovimi i objekteve ndërtimore të Stacionit të pompimit nr. 2 në Rahovec	22,000

Ndërrimi i gypit në Rahovec Rr, Tafil Zyberaj L=800 m Ø90	12,000.00
Ndërrimi i Gypit ne Rahovec Rr. Bekim Isma L= 300m Ø100	10,000.00
Ndërrimi i gypit në Rahovec Rr. Ali Sokoli L=365 m Ø160 dhe 90	18,000.00
Punët në ndërrimin e gypave – Rahovec (Rrjeta e vjetër nga Azbest Cimento)	150,000.00
Ndërrimi i gypit shtytës stacionit të pompave Opterushë deri te rezervuari Opterushë 1 V=200 m ³	220,000.00
Furnizimi me ujë i fshatit Pastasel, Guri i Kuq dhe Polluzha	456,972.00
Ndarja e zonave dhe furnizimi me gravitacion ne Polluzhë	60,000.00
Furnizimi me ujë i fshatit Babovc	7,000.00
Ndërtimi i rezervarit komplet V=600m ³ me gyp furnizues ne Rahovec dhe ndërrimi i gypit shtytës dhe shpërndarës dhe rehabilitimi i ujësjellësit ekzistues për Hoqe te Madhe	310,000.00
Ndërrimi i gypit AC 300/250/200 Xerxe-Gexhe-Radost-Dejn L=10.700 m ... me PE DN300/250/200/16 bar	590,000.00
	1,978,972.00€

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

PROCESVERBAL

Nga mbledhja e rregullt e Kuvendit Komunal të Rahovecit, e mbajtur më **28.02.2020**, me fillim në ora **10:00**. Mbledhjen e kryesoi: Kryesuesi i Kuvendit z. **Afrim Dina**. Konstatohet se kuorum, për mbajtjen e mbledhjes kemi:

Kryesuesi – Fillimisht më lejoni t'iu përshëndes, i nderuar Kryetar i Komunës z. Smajl Latifi, nënkryetar i Komunës z. **Fatmir Iska**, të nderuar kuvendarë, drejtor të drejtorive Komunale, përfaqësues të OSBE-së, KFOR-it, media, dhe ju gjithë të pranishëm!

Të nderuar kolegë kuvendarë, fillimisht para se fillojmë me rendin e ditës, kërkoj falje për materialin e pikës së nëntë(9), e cila ka qenë Draft Rregullorja Komunale, e cila si material ju ka ardhë me vonesë, është bërë përpjekje e vazhdueshme që 3 javë për ta rregulluar materialin, pra edhe njëherë ju kërkoj falje për vonesën e materialit për pikën e nëntë.

Për këtë mbledhje sot propozojmë këtë :

REND DITE

1. **Aprovimi i Procesverbalit nga mbledhja e kaluar,**
2. **Pyetjet dhe përgjigjet në pyetjet e kuvendarëve,**
3. **Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Bashkisë së Vlorës të Republikës së Shqipërisë,**
4. **Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Komunës Civita të Republikës së Shqipërisë,**
5. **Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Komunës Frascineto të Republikës së Shqipërisë,**
6. **Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Memorandum mirëkuptimit për mbulimin e pjesëshem të shpenzimeve të strehimores „Shtëpia e sigurte,, për periudhën 3 (Tre) vjeçare 2020-2022,**
7. **Shqyrtimi i Planit të Prokurimit për vitin 2020,**
8. **Shqyrtimi dhe aprovimi i plotësim ndryshimit të vendimit të datës 16.02.2018 për themelimin e Këshillit Komunal për Siguri në Bashkësi,**
9. **Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit për vënien në debat publik të Draft Rregullores për Taksa Komunale,**
10. **Raporti vjetor i Komandantit të stacionit policor për vitin 2019-Rahovec.**

Kryesuesi- Te nderuar kuvendarë, a jeni për këtë rendë dite. Konstatoj se unanimisht aprovohet rendi i ditës. Kalojmë në pikën e parë të rendit të ditës:

1. Aprovimi i Procesverbalit nga mbledhja e kaluar.

A ka dikush diçka rreth Procesverbalit, nëse nuk ka atëherë e qesim në votim. Konstatoj se unanimisht aprovohet pika e parë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e dytë të rendit të ditës:

2. Pyetjet dhe përgjigjet në pyetjet e kuvendarëve.

Masar Popaj – Përshëndetje kryetar, kryesues, nënkryetar, drejtor, kolegë deputetë dhe gjithë ju të pranishëm. Pyetja ime ka të bëjë me rrugën katër korsi Rahovec-Xerxe që pritet se shpejti të filloj punimet, ku para disa dite ka pasur edhe protesta nga një grupe banoresh të fshatit Fortesë të cilët janë kundër ndërtimit të kësaj rruge dhe është në interes të na informoni në lidhje me këtë çështje se si ka rrjedhur situata dhe pse ka ardhur deri te protesta e qytetareve. Edhe një pyetje në lidhje me këtë temë nëse me lejohet, pasi kemi të bëjmë me një projekte voluminoz, po ju pyes se a ka staf profesional që ta mbikëqyr për këtë projekt komuna jonë.

Ali Zhuniqi – Përshëndetje kryesues dhe ju gjithë anëtarë të Kuvendit. Në fakt tash me duhet të ndërlidhem edhe me Masarin me rrugën katër korsi. Me iniciativën e qytetareve kryesisht të fshatit Fortesë dhe një pjesë e qytetarëve të Rahovecit kanë shprehur qëndrimet e tyre në lidhje me rrugën katër korsi dhe shqetësimet e tyre karshi këtij projekti, për arsye se një projekt i tillë nuk është dalë në debate publik në mënyrë që të shtjellohen të gjitha rrethanat edhe shqetësimet e banoreve konkretisht pas takimit me kryetarin, një pjesë banoreve kanë marrë premtim se nëse eventualisht projekti nuk mundet me u anulua komplet, të gjendet një modalitet i cili do të ishte në shërbim të qytetarëve, në mënyrë që të mos dëmtohen se paku bizneset që gjenden përreth dhe të gjendet një formë pavarësisht se ka aty prona që janë publike edhe me ligj i lejohej që projekti të filloj me u realizua por së paku të gjendet një lloj modaliteti në këtë aspekt në mënyrë që edhe kryetari meqenëse ju ka dhënë premtimin dhe une po besoj që ka me mbajtur atë premtim që qytetarët mos me dalë të zhgënjyer në këtë projekt, në të kundërtën ne do të marrim hapa që me kërkua çasje në projekt duke respektuar normalisht ligjin për çasje në dokumente zyrtare edhe si problem nëse nuk merren parasysh shqetësimet e banoreve atëherë ne do të gjejmë rrugë institucionale që të bisedojmë edhe me Ministrin e Infrastrukturës Lumnir Abdixhiku. Pyetja e dytë, e dimë se vitin e kaluar, e kemi një draft rregullore për realizimin e të drejtave të fëmijëve, dua të di me tepër se çka është bërë në lidhje me këtë draft rregullore, për arsye se në njërin prej pikave të draft rregullores neni 4, pika 2 thotë se Komuna përgatitë plan vjetor për financimin përkatës për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijëve, në ndërkohe ne posedojmë informacione se është ushtrua dhunë ndaj fëmijës në një shkollë në Rahovec, dhe nëse është e vërtete ftojë drejtorin që të na sqarojë në lidhje me këtë situatë edhe cili është çasja e tij karshi këtij problemi. Dhe pyetja e tretë ka të bëjë me krijimin e një komisioni para një viti me Komitetin konsultativ i cili në bazë të atij komiteti, kryetari dhe kryesuesi i kuvendit ka për detyrë që në baza vjetore të i raportoj kuvendit në lidhje me këtë këshill nëse ka mundësi me na tregue se në cilën fazë është ky këshillë. Faleminderit

Kryesuesi – Faleminderit z.Zhuniqi, nëse e keni fjalën për komitetin konsultativ nuk ka mundur të formohet për shkak të dështimit se nuk kanë konkurruar nëse e ke fjalën për atë komitet të shërbimeve publike, për shkak të konkursit që nuk kanë konkurruar aplikuesit, pra nuk është formuar ai komision për shkak të dështimit të konkursit, pasi është dashtë me kon se paku 7 aplikues. Faleminderit shumë!

Ali Morina – Faleminderit kryesues, i nderuar kryetar, drejtor të drejtorive, të nderuar kolegë asamblistë, të dashtun nxënës për prezencën në sallë, përfaqësues të KFOR-it. Unë po dua me plotësua pak kolegun Ali, tek pika e Komitetit që e kemi formuar edhe një komitet konsultativ për persona me nevoja të veçanta. Pjesa tjetër, unë me shumë kam një komente rreth projektit të tregut të rrushit, vërtet unë para disa viteve kam qenë

skeptik se çka po ndodhë me këtë projekte pasi ka zgjatur goxha shumë dhe deri me tani nuk është pae diqka konkrete, tashme drejtori Duraku për të cilin e falënderoj shumë dhe e përgëzoj për punën që e ka bërë, vërtet ai tregë ka fillua të merr pamjen që duhet të ketë një tregë. Unë uroj dhe shpresoj që fermerët, vreshtarët e komunës së Rahovecit ta shfrytëzojnë drejtë për qëllimet për të cilën është destinuar dhe të mos ushtrojnë veprimtarinë apo shitjen e produkteve të tyre përgjatë rrugës. Faleminderit

Hanalora Hoti – Faleminderit kryesues, përshëndetje për të gjithë të pranishmit, unë deshta të ja parashtroj një pyetje drejtorit të bujqësisë në lidhje me formimin e komisioneve për verifikimin e mekanizmave bujqësorë që u janë shpërndarë bujqve të komunës tonë, kemi pa dhe e kemi ndëgjua se kishte ankesa për keqpërdorime, a janë verifikua këto raste edhe a është ndërmarrë ndonjë masë ligjore drejt tyre.

Besa Bytyqi – Faleminderit kryesues, të nderuar të pranishëm, unë në kongresin kombëtar të të rinjëve, pjesë e të cilëve kanë qenë edhe të rinjtë nga komuna jonë kanë dalë disa rekomandime që kanë të bëjnë me kuvendin komunal dhe me ekzekutivin respektivisht me drejtorin e Arsimit, Kulturës Rinisë dhe Sportit. Kërkesat që do ti paraqes tani, uroj që të merren parasysh dhe këto janë disa nga kërkesat të cilat i kemi parë si me të rëndësishme pra të rinjtë kanë kërkuar krijimin e një kodi buxhetorë për të rinjtë, krijimin e një grupi joformal të asamblistëve të rinjë, hartimi dhe rishikimi i planit të veprimit për Rini dhe themelimi i komiteteve konsultative për Rini. Të gjitha këto kërkesa janë të paraqitura në kongresin kombëtar të të rinjëve që mbahet çdo vitë dhe janë pjesëmarrës edhe rinjtë edhe nga Rahoveci edhe nga e gjithë Kosova. Ndërsa në një takim tjetër që është mbajtur në kuadër të këtij, në SHL- Kosova, disa nga të rinjtë gjimnazistet „Xhelal Hajda-Toni, kanë paraqitur disa probleme të tyre dhe njëra nga këto probleme është mosnjohja e punës praktike dhe vullnetare, trajtimi me seriozitet i kërkesave që i kanë Rinia, orët bllok të tej zgjatura këto janë sidomos te drejtorja e Arsimit kanë kërkuar edhe byfe në shkollë, mungesë të laboratorëve, mungesën e mësimdhënësve në orët e mësimi e kanë paraparë si problem, nyjet sanitare dhe uniformat e mësimdhënësve. Të gjitha këto kërkesa do ti dërgoj te drejtoritë përkatëse mirëpo tani dua të marr ndonjë informacion se çka do të bëjnë drejtorët lidhur me këto kërkesa të rinisë. t

Shqipe Kryeziu – Përshëndetje për të gjithë. Në konkursin e fundit që është shpallur nga Komuna me numër 259 dhe 260 për marrëveshje për shërbime të veçanta, cili është shërbimi, produkti apo rezultati me arrite nga ajo që kemi parë në këtë formë të punësimit siç e keni quajtur ju, është vazhdim i abuzimit të parasë publike për të kënaqë apetitet politike. Këtë e vërteton fakti që juve nuk e keni respektuar asnjë procedure pasi ka pasur shkelje elementare, së nuk është respektua asnjë afatë pasi shpallja është bërë një ditë para përfundimit të mbylljes. Konkursi kinse është shpallur me datën 31.01.2020 kurse në faqen zyrtare të komunës konkursi është shpallur me 04.02.2020. Dhe pyetja tjetër më qenëse drejtori i shëndetësisë nuk qenka këtu, si shqetësim këtë, se këta që janë të punësuar me Caritas njëjtë vitin e kaluar 2019 nuk e kanë marrë pagën e Janarit kurse përsëri për këtë vitë si lloje shqetësimi e kanë paraqitur që përsëri nuk e marrin, a ju ka bo drejtorit si shprehi mos me i pagua apo është me ligje. Faleminderit

Rukije Krasniqi – Faleminderit kryesues, përshëndetje për kryetarin dhe gjithë të pranishmit në këtë kuvendë. Pyetja ime i drejtohet drejtorit të QKMF-së, që a ka mundësi me barnat esenciale të dërgohen në QMF-të edhe insulinat më qenëse janë mujore dhe këto të trajtohen në këtë formë sikurse barnat esenciale sepse është kërkesë e pacientëve po ashtu edhe në dhomat e intervenimit në QKMF-të nuk ka material bazik, ampula me të cilat duhet të intervenohet dhe janë momentale por ato vetëm delegohen pacientet të merren në farmaci private. Mendoj që këto elementare duhet të i siguroj disa dhe të jenë të domosdoshme në QKMF-të dhe QMF-të apo AMF-të. Ju faleminderit

Fehmi Cena – Faleminderit kryesues, përshëndetje për juve, kryetarin, drejtorat, kolegë këshilltarë dhe gjithë të pranishmit në këtë sallë. Unë desha me ngritë një çështje që ka të bëjë me rrugën Dëshmorët e Pashtrikut çështje që e kam ngritur edhe herëve tjera vitin e kaluar në këtë sallë. Është fjala për dëmtimet që janë bërë në

këtë rrugë me rastin e kryerjes se projektit ndërtimeve që i ka bërë KED-si me vendosjen e kablllove nëntokësore dhe shtyllave të reja, e kam cekur edhe atëherë janë bërë disa gropa qysh në atë kohë pranë shumë shtyllave edhe ato ende janë pengesë dhe nuk janë rregulluar ende dhe janë pengesë për komunikacion, për kerre, këmbësorë gjithashtu edhe në kuadër të kësaj kam kërkuar një gypa për ujërat atmosferike pasi është një vend aty dhe sa herë bie shi tek lagjja Cena që bëhet me ujë dhe bëhet e pakalueshme. Në fakt unë kësaj here kisha me ja shtua kësaj edhe trotualet për këtë rrugë kryetar sepse kjo është një nga rrugët më të rëndësishme të qytetit edhe kubëzimi dhe rregullimi i kësaj rruge është bërë ka diku mbi 15 vite dhe nuk janë rregulluar trotualet asnjëherë qoftë edhe një metër katror kështu që kërkoj që të futet si projekt në planin e punës së veprimit për këtë vit për qeverinë lokale pra Komunën që të rregullohen trotualet e kësaj rruge edhe bashkë me atë të rregullohet edhe ajo që nuk është rregulluar pra renovimi i atyre gropave dhe i asaj pjese. Faleminderit!

Shqipe Tara – Përshëndetje për të gjithë, unë deshta me ngritë një çështje që e dita e diele të jetë pushim për të gjitha bizneset po ashtu kur janë festat zyrtare edhe bizneset private me pas pushim. Faleminderit

Rasim Fazliu-Faleminderit kryesues, përshëndetje për juve, kryetarin, anëtarët e Kuvendit komunal, përfaqësuesit e LMT-së, OSBE-së, mediave dhe gjithë të pranishmit në sallë. Unë deshta me bo një pyetje praktike, aparatet për fotokopje që janë për shumëzim a i ka kaluar kontrata atyre apo çka ka ndodhur dhe tash institucionet konkretisht shkollat kanë mbetur pa ato dhe deshta me u informua kur do të zëvendësohen ato pasi është koha tani që nxënësit kanë me bo teste edhe shume gjëra tjera pra vetëm këtë si informatë. Faleminderit

Kryetari – Përshëndetje për Kryesuesin e Kuvendit z. Afrim Dina, për këshilltarët e Kuvendit të Komunës, drejtorët e drejtorive, përfaqësuesit e KFOR-it austriak LMT-së, dëshiroj t'i përshëndes nxënësit e shkollës profesionale „Selajdin Mullaabazi-Mici, që kanë ardhë bashkë me profesoreshën e tyre zj.Lumniye, po ashtu prezencën e Komandantit të Stacionit të Policisë në Rahovec z.Fazli Morina, përshëndetje për të gjithë të pranishmit. Do të shkojmë si me radhë, rruga katër korsi Rahovec-Xerxe, këtë pyetje apo këtë shqetësim e ka ngrit z.Masar Popaj dhe z.Ali Zhuniqi.A ka kapacitete komuna e Rahovecit me realizua mbikëqyrjen e një projekti që kushton me shume se 6.5 milion euro e që është kontratë e ndarë në 3 lote ose në 3 segmente pra janë 3 kompani. E para komuna e Rahovecit ka kontratë për mbikëqyrje të jashtme, e dyta mëqenese është rruga e Ministrisë dhe jemi ne si autoritet kontraktues pra financimin e bënë ministria e Infrastrukturës e në këtë rast edhe e Ambientit sepse ka ndryshua edhe emërtimi, kemi ehe monitoruesin e Ministrisë d.m.th. është përfaqësues i specializuar,ekspert i fushës, është departamenti i rrugëve dhe ata bashke me ne e mbikëqyrim rrugën katër korsi. A ka pasur debat publik për rrugën katër korsi? Unë në vitin 2017 kam pasur një program zgjedhor, në të cilin ka pasur zotime, premtime dhe plot pozicione të cilat i kam shprehur publikisht në çdo vendbanim të komunës se Rahovecit në qytete dhe në fshatra, sikurse edhe ne fshatin Fortesë. Pra zotimet apo premtimet të cilat unë i kam paraqitur publikisht ne 2017 si kandidatë për kryetar komune e te cilat janë të shkruara dhe të shpërndara, të gjithë ata që kanë marrë pjesë në aktivitete parazgjedhore bile këto çështje janë proklamua dhe ne debate publike bashke me kolegët e mi për kryetar komune, pra kjo është një etapë e komunikimit me publikun. Unë kam mbajtur dy debate publike si kryetar komune bashkë me ekipin tim edhe ne vitin 2018 edhe ne vitin 2019 për planifikim të buxhetit, ku përsëri janë paraqitur zotimet ose kërkesa jonë për përkrahje nga niveli qendror për projekte kryesore, pra edhe ne Fortesë e kam paraqitur edhe ne Rahovec edhe gjithkund se projektet strategjike që kërkojnë mbështetje nga niveli qendror të financuara nga niveli qendror pra ne mesin e tyre në top listë është rruga katër korsi Rahovec-Xerxe madje edhe zgjerimi i rrugës deri në Suharekë. Unë kam pasur këto ditë një vargë takimesh bashke me drejtorinë e Shërbimeve Publike dhe me inxhinierët e Komunës se Rahovecit ku kemi bërë sqarime, kemi dhënë informacione shtesë dhe kemi dhënë po ashtu edhe shpjegime të caktuara përkitazi me shqetësimet të cilat i kanë ngritur qytetarët e asaj

zone ose atyre zonave ku do të i bien rruga. Kam pritur ne disa takime qytetaret nga Rahoveci po ashtu edhe qytetaret nga Fortesa, ka pasua edhe takime individuale edhe takime të organizuara. Mund të ju them që për 3-4 ditë nga qyteti i Rahovecit dhe nga Fortesa kanë marrë pjesë ja 300 persona në takime të cilat i ka mbajtur drejtoria për shërbime publike, ku ne disa kam qenë edhe unë që kam asistuar po ashtu kam mbajtur edhe unë takime në sallën e mbledhjeve në katin e tretë ku i kam pritur në mënyre të organizuar një grupe të qytetareve që po ashtu i kanë shprehë shqetësimet e tyre. Rruga katër korsi, i gjithë operacioni i zbatimit të kontratës në rrugën katër korsi zhvillohet në pronë publike. Natyrisht e përmendi edhe z. Zhuniqi unë kam dhënë zotime se do të përpigemi të i evidentojmë ndryshimet brenda projektit, te i miratojmë ndryshimet brenda projektit me qellim që rruga katër korsi të jetë në përputhshmëri me gjendjen faktike në terrene, për ndryshe unë mund të ju themi që ne kemi një situatë interesante pasi kemi 21 parcela që kemi uzurpime të pronës publike, unë i kam edhe me emra të gjithë, gjendja është e incizuar edhe nga gjeodetët tanë por edhe nga hartuesit e projekteve që i kanë pasur gjeodetët e vet por natyrisht e kemi edhe gjeoportalin që është një matës mjaft i saktë i gjendjes siç e kemi në terrene. Ne i kemi dy rrugë, këtë edhe ju kam thënë banoreve edhe do te ju them prapë banoreve të shqetësuar kuptohet që kanë biznese. Ne qoftëse ne dojmë me i zgjedhë opsionin e parë që është ligjshmëri 100% atëherë ne duhet të hyjmë ne situata të cilat natyrisht që mund të jen edhe bllokuese. Në qoftëse ne dojmë me zgjedhë opsionin e përshtatjes se projektit me gjendjen ekzistuese kuptohet pa u futur në prona private atëherë ne kemi mundësi projekti me dalë me standarde të mira por edhe natyrisht edhe me pas çasje për të gjithë. Ne jemi dakorduar që ndryshimet apo shqetësimet të cilat ata i kanë ngritur me të drejtë apo pa të drejtë që është relevante ta themi sot këtu, të i përfillim një për një dhe të krijojmë situatë të qartë se ky projekt duhet të jetë edhe funksional edhe me qasje për të gjithë maksimalisht për të gjithë duke i minimizuar maksimalisht dëmet eventuale që munden me i shkaktua këtu edhe ata që kanë hyrë pak më thellë në pronë publike. Ne e kemi të mundshme me realizua projektin pa i bërë dëme dikujt ndoshta edhe pa i bërë dëme edhe atyre që kanë hyrë në pronë publike. Dikush e ka shprehë shqetësimin siç e shprehu edhe Alia se ne mundemi të shkojmë edhe në Ministri të z. Abdigjiku që është ministër i ri Transportit dhe Ambientit dhe apsolutikisht kjo është e drejtë demokratike por është bukur e vështire me marr përgjigje pozitive kur e kemi situatën që une e kam ne ekran që ju mund ta shihni edhe vet kur e dimë që në viteve 60-ta kemi pasur shpronësime që ka edhe kompensim të pronës publike edhe kur e dimë se paraprakisht të gjithë e kanë ditur që nuk duhet të futet askush në territorin e rrugës rajonale Xerxe- Rahovec. Ne mund të kemi debate të gjatë por unë jam zotuar publikisht edhe para jush zotohem që nuk është qëllimi jonë me dëmtua interesat e qytetareve pavarësisht a kanë të drejtë apo nuk kanë të drejtë ligjore, qëllimi jonë i vetëm është projekti mu realizua edhe ka me u realizua për shkak se ne kemi kontratë, projekti me qenë funksional e jo me qenë frenues e bllokues por me çasje për të gjithë dhe projekti minimalisht mos me i dëmtua madje as interesat e atyre që kanë uzurpuar pra as ata mos me i dëmtua. Në qoftëse vazhdojnë rezistencën një grupe i caktuar i njerëzve pavarësisht se është e drejtë demokratike atëherë ne detyrohemi me hije ne procedura të mirëfillta ligjore dhe unë jam i gatshëm nëse ju e doni opsionin e parë urdhëroj kadastrën dhe gjeodezinë me bo kufizimin e pronës publike, urdhëroj inspektoratin në emër të juajin pra në emër të qytetareve të komunës me i dërgua njoftimet te secili dhe urdhërojmë vet rrënimin e atyre që kanë uzurpuar, ne qoftë se jo atëherë fillon rrënimi i dhunshëm për uzurpimet arbitrare. Edhe ju kam thënë atyre edhe në emër të juajin por edhe ne emër të qytetareve edhe do të ju them prapë që askush nuk është mbi ligjin dhe askush nuk mundet me pengua një realizim të projektit ma të madhe që ka komuna jonë pra projekt infrastrukturorë po flasim prej 6.5 milion euro. Pra bëhet fjalë jo për inicim të procedurave të prokurimit por bëhet fjalë për një kontratë e cila është nënshkruar me datën 24.12.2019, mjetet janë të planifikuara dhe nuk ka asnjë arsye dikush me u shqetësua që rruga ka me qenë bllokuese, as qytetaret e Fortesës e as qytetaret e Rahovecit për shkak se ne bashkë me inxhinieret tanë edhe të Komunës, bashkë me drejtorinë për shërbime publike, bashkë me kompaninë e

mbikëqyrjes dhe bashkë me ministrinë e infrastrukturës dhe të ambientit natyrisht do të tentojmë maksimalisht ta përshtatim projektin me gjendjen faktike në terrene. Nuk bëhet fjalë për prishje përveç në Fortesë e kemi një situatë me një shtëpi e cila është në pronë publike dhe është shtëpi e vjetër po ashtu edhe lagjja e Kadirëve është një situatë që mundet ndonjë mure me u rrëzua por askush nuk ka arsye me qenë i shqetësuar që të sfidohet një projekt ku kanë marr pjesë minimum 30 inxhinier, arkitekt jo të komunës tonë por ata e kanë fitua të drejtën edhe ky projekte ju ka nënshtrua krejt procedurave edhe në Ministri të Infrastrukturës pra ky projekte është miratuar edhe nga departamenti i rrugëve të Ministrisë së Infrastrukturës. Procedura e këtij projekti ka fillua në fillim të vitit 2019 kur qeveria ka qenë stabile ku gjithçka ka qenë në rregull, janë ndjekë të gjitha procedurat e prokurimit madje është vonuar për shkak se ja 3-4 muaj ka qëndruar edhe ne organin shqyrtues të prokurimit në nivele qendrorë për shkak se ka pasur ankesë. Pra unë besoj që kompanitë janë të forta ato që e kanë fituar edhe ju mund të i shihni edhe në web-faqen edhe mendoj që banoret e Fortesës ata që janë në zonën që pritët me u zbatua projekti edhe do të zbatohet sepse veç koha u prishë sepse sot kanë pasur me fillua 3 kompanitë menjëherë, ndoshta javën tjetër do të kemi aktivitete, unë jam dakorduar plotësisht me banoret edhe fjalët të cilat ja u kam thënë atyre, premtimet që ju kam dhënë unë do të i mbajë, për shkak se arsyeja e vetme është që projekti ka me u realizua edhe natyrisht arsyeja tjetër është se ne nuk dojmë me dëmtua kërkon edhe pse mund të kemi të drejtë ligjore, nuk dëshirojmë me frenua dikun që mos me pas çasje biznesi i tij dhe besoj që ka me qenë një projekte që ka me u realizua me standarde të larta edhe të cilësisë por edhe të projektimit dhe besoj që është një projekte që në planin afatgjatë ka me qenë mundësi jo vetëm për hapje të qarkullimit të qytetareve por edhe mundësi për zhvillim të qytetit dhe të fshatrave. Bile unë sot po e ripërtërije kërkesën për z.Abdixhiku edhe për rrugën Rahovec-Malishevë për shkak se duhet edhe ne të kemi mundësi që të kemi rrugë të gjera dhe mënyre me të mirë të hyrjeve dhe daljeve, ku edhe komunat me të vogla se kanë mbërrij me bo rrugë katër korsi, ka njerëz që thonë se çka ju ka deshtë komunës tonë një rrugë katër korsi, ju e dini se Ministria e infrastrukturës nuk ndërton shkolla por ajo ndërton rrugë, atëherë pse mos me marr ne një projekte i cili është edhe zotim i imi pasi unë i kam fitua zgjedhjet mirëpo nuk do të thotë që bash ky projekte ka ndikua që unë me fitua besimin e qytetareve por pse mos me u kon një rrugë katër korsi Xerxe- Rahovec edhe pse mos me u kon një rrugë katër korsi Rahovec-Malisheve apo edhe zgjerim i rrugës Rahovec- Suharekë. Nëse dikush mendon që Qeveria e Kosovës ndanë mjete për rrugë që mos me i shfrytëzua ne këto mundësi atëherë unë mendoj që unë jam për hapje të Komunës se Rahovecit, unë jam për me i dhanë mundësi komunës se Rahovecit, unë jam i vetëdijshëm që ka shqetësime, pakënaqësi ka pasur edhe ne Fushëkosovë, në Prizren mirëpo puna ka vazhduar edhe i kanë rrënuar krejt edhe bilum as nuk i kanë vet hiq sidomos kur është pronë publike. Ne duhet me gjete mekanizma edhe kur ka pronë private me shpronësua pra në pronë private nuk hinë në asnjë centimetër rruga katër korsi Xerxe- Rahovec. Listën e atyre që kanë ndërhyje në pronë publike e kemi por nuk e kemi ndërmend sepse ata të gjithë janë kon edhe ne kemi biseduar bashkë edhe besoj që si përfundim rruga katër korsi është projekt jashtëzakonisht i rëndësishëm pra është projekt strategjik për një komunë siç jemi ne dhe është një projekt i zbatueshëm, funksional dhe i cili ka me qenë në përputhje me gjendjen faktike dhe që e kemi aktual në terrene, nuk ka me pasur rrënimë eventualisht mund të rrënohet ndonjë mure që është i vjetër por nuk ka me pasur nevojë që me hie që edhe nëse e rrënojmë ndonjë objekte të banimit, unë ju siguroj se në detaje e di këtë çështje pasi jemi marr me këtë, besoj që edhe ne me dakordim do ti themi që të i sigurojmë një banesë apo një strehime për shkak se u shtrua edhe një çështje sa për një detaje po ju japë se nëse ai ngjeshësi apo valaki kur të vjen skaj shtëpisë, ajo mundet edhe të çahet, në se pari do të studiojmë situatën dhe nëse kemi aso rreziqe, ne do të tërheqim atë familje dhe do të marrim përsipër si komunë mbrojtjen e saj. Por projekti pa asnjë dilemë ka me u zbatua për shkak se është projekt tepër i rëndësishëm dhe i kemi shterë debatet, i kemi

dhanë sqarimet, informatet edhe besoj që edhe zotimet tona para të shqetësuarve janë reale dhe të mundshme me u realizua dhe besoj që ska me pas asnjë telashe.

Komisioni për verifikimin e keqpërdoruesve eventual të përfituesve të pajisjeve bujqësore ose mekanizmit bujqësor brenda 24 orëve unë kam pasur 5 komisione të cilët me kanë raportuar pra i kam dërguar 5 komisione ad hoc në gjithë komunën tona dhe për 24 orë, unë e kam pasur raportin e plotë me fotografi edhe me keqpërdorime eventuale nëse ka pasur dikun. Nga 812 përfitues, 7 dyshohen për keqpërdorime që në përqindje i bjen 0.86%, unë kam mendua se ka me u kon një situatë krejt më ndryshe që fatbardhësisht ka dalë 0.86%, çka do të bëhet me ata 7 të dyshuar, kanë filluar me ju shkua njoftimet në shtëpitë e tyre dhe kanë një afate tepër të shkurtër për kthimin e pajisjeve bujqësore, ne qoftë se jo, ne jemi brenda kontratës pasi ata i kanë nënshkrua vetë, ne do të dërgojmë çështjen në kallëzim penal pra në prokurori, këtë unë nuk e them për hatër të kuvendit por e kam thënë publikisht që ata që keqpërdorin mekanizmin bujqësor apo çfarëdo qoftë që unë kam informatë, unë vetë personalisht i drejtohem prokurorisë themelore që nëse është nevoja edhe prokurorisë speciale pavarësisht se sa është vlera e keqpërdorimit edhe besoj që këtë e kanë kuptua edhe ata edhe kanë me kuptua edhe të tjerët që ne nuk kemi të bëjmë kompromis me buxhetin e qytetareve të komunës sepse ne ju kemi thënë se krejt jeni përfitues, mos e merr atë çka nuk të duhet, nuk ke të drejtë me shit atë që e ke përfitua pasi është djersë e secilit prej nesh pra e qytetareve tanë dhe nëse ata kanë veprua ndryshe natyrisht se do të përgjigjen por mos harroni se janë 7 keqpërdorues që i kemi edhe me emra që mundeni me shkua në drejtori të bujqësisë për informacione edhe 0.86% është përqindja prej 812 përfituesve. Çka do të bën komisioni me tutje se ne tash e dimë rifillojnë punimet që ndoshta dikujt mundet të i shkon në mendje se hajt se ka harrua komuna. Komuna nuk kame harrua për shkak se unë e di se çka kam hequr me juve njëherë për buxhete se a ishin subvencione apo investime kapitale apo kapitale të transferuara dhe mezi kam marr miratimin e buxhetit dhe ky buxhet që ju dedikohet për mekanizëm bujqësor edhe krejt buxheti kjo kategori që përfiton mekanizëm bujqësor ka me u përgjigj edhe unë tash e kam krijuar një shprehje pra një traditë që ka me krijuar dhe komisione speciale edhe nga jashtë që me i hetua keqpërdorimet për shkak se në fund unë duhet të përgjigjem para auditorit si kryetar komune edhe pse mund të mos kem fare lidhje me ato punë. Jam i kënaqur me punën që e kanë bërë komisionet dhe do të shihni ju pak me vonë për masat administrative mund të aplikohen ndaj keqpërdoruesve si komunë apo edhe masat për ndonjë vepër potenciale penale që mundet edhe i ka në dorë prokuroria apo gjykatat.

E diela pushim për bizneset, ne kemi një kërkese nga disa biznese por nuk e kemi të qartë a është më mirë me bo të dielën pushim për biznese dhe për punëtoret për shkak se në disa zona dëmtohen në qoftë se bëhet dita e diel ditë pushimi p.sh. Malësi e vogël, Gexhë, Ratkoc, Kramovik apo Krushe, disa biznese e respektojnë ditën e Diel që është një numër i konsiderueshëm i i bizneseve që e respektojnë ditën e diel si ditë pushimi, disa biznese mund ta kenë ditën e Premte si ditë pushimi. Ne është e vështirë pa e bërë një analizë, unë ju ftojë nëse ju dëshironi me bërë ndonjë komision për ta analizuar këtë situatë se cila është ma e mirë apo kuvendi me vendos që bizneset ta zgjedhin një ditë pushimi edhe le të vijnë specifikisht të lajmërohen për shkak se kanë edhe obligim ligjor që me pas edhe një ditë pushimi por me përcaktua apriori ditën e diel vështirë të jetë e mirë se ardhur për bizneset të cilat operojnë në Komunën e Rahovecit për shkak se jemi në rrethana të ndryshme, po supozojmë në Ratkoc dita e diel është ditë tregu, nëse ti i mbyll bizneset atë ditë, ne ju kemi pamundësua me nxjerr një fitim që s'mundem me nxjerr gjatë gjithë javës apo zona prej Fortesës deri në Krushe a ju përgjigjet dita e diel, pastaj qytetin a i përgjigjet dita e diel, pra i mora 3 pika që ne mundemi me bërë një studim, një analizë të përbashkët me nxjerr studime tona apo përfundimet tona edhe me ardhë deri te një situatë a duhet me vënë në kuvendë të komunës një ditë siç është dita e diel pushim për biznese kurse sa i takon pushimit për festa ka të drejtë Shqipja, unë ju bëj thirrje se në përvjetorë pastaj java e dëshmorëve apo dita e dëshmorëve, dita e Pavarësisë, 28 Nëntori dita e Flamurit apo ditë të tjera të veçanta, unë mendoj që

bizneset duhet me i respektuar, ne nuk mundemi të ju themi ndoshta fermerëve, bujqeve por duhet që bizneset dhe ata që kanë të bëjnë dhe janë të regjistruar dikun në analet e Komunës ata duhet me respektua festat shtetërore pra festat kombëtare të popullit tonë.

Te aparatet për fotokopje z. Fazliu e ka ngritë këtë çështje, kontrata e vjetër ka skaduar, kontrata lidhet në Ministri pra është e centralizuar që ka disa vite, kanë fillua me i shpërndaje fotokopjet e reja, pajisjet e reja, nuk kanë mbërri ende nëpër shkolla, ja 3 ditë edhe ne në Komunë kemi pas problem për shkak se nuk kishim ku me fotokopjua për shkak se erdhi edhe i mori ai që kishte kontratë me komunën dhe i ka skaduar edhe mbetëm pa fotokopje ne si komunë, rrjedhimisht edhe shkollat edhe QKMF-ja edhe të tjerët që kanë këto pajisje kanë mundur me mbete edhe ata pa ato. Ne kemi bërë kërkesë për furnizim sa me te shpejtë për shkak se janë planifikuar për të gjitha shkollat po ashtu edhe për nevoja tjera me fotokopjues me të vegjël, për shkak se janë me kategori që shpresoj që sa me shpejtë me ardh edhe në shkolla edhe gjithkund ku janë bërë kërkesat për furnizim.

Gropat në rrugën kryesore, unë i kam ftua operatorët z. Cena që i kemi pasur këtu bashke me drejtorët e drejtorive, ka kontratë për trajtimin e gropave të cilat janë krijuar në rrugën kryesore të qytetit dhe shpresojmë se do të rifillojnë punimet se shpejti për shkak se kemi kontratë. Pra arsyeja se pse nuk ka ndodhur është se ne nuk po kemi mundësi me i lutë shumë kompanitë për shkak se nuk është miratuar ende buxheti në Kuvendin e Kosovës, po pritojnë me ja nis punës, disa të tjerë veç kanë filluar për shkak se po qëndrojnë me mirë financiarisht por po besoj që javën tjetër nëse kemi edhe kohen e mirë dhe me te përshtatshme, do të kemi mundësi me u marr me trajtimin e gropave dhe pesetave në rrugët kryesore të qytetit e sidomos në rrugën „Xhelal Hajda –Toni,„. Për sa i takon gypit për ujërat atmosferikë në rrugën „Dëshmorët e Pashtrikut,„ edhe trotualet në veç kemi kontratë me trotualet edhe do të kemi mundësi edhe sivjet me pas kontratë të re me trotualet, e di që moti nuk është trajtua kjo rrugë, ne vitin e kaluar e kemi qitë ndriçimin por sivjet ka nevojë edhe për pune të tjera pra është në përpunje me kornizën dhe është e mundshme me u bo si një nga rrugët e rëndësishme të qytetit. Te Caritas Kosova pagat e Janarit, unë po besoj që zj. Shqipe Kryeziu e ka të qartë se buxheti i Kosovës nuk është i miratuar, shërbimet nga Caritas Kosova merren nga kategoria mallrave dhe shërbimeve, ne vetëm 1/12 e buxhetit sipas ligjit edhe nuk kemi pasur mundësi me i pagua pagat e Janarit për shkak të situatës në të cilën është në krejt komunat e Kosovës. Pra çështja është këtu, që ne nuk është se drejtori a po doni me i pagua apo jo ose kryetari i komunës, problemi është se nuk ke mundësi me bo pagesë për shkak se nuk paguhen nga kategoria e pagave dhe mëditjeve që i paguan Ministria e Financave ku na dalin rrogat neve, por është një kategori tjetër ku është përgjegjësi e Komunës por kur komuna nuk ka për shkak se nuk është miratuar buxheti në Kuvend të Kosovës dhe nuk është alukue për me shpërndaje ne këtu ose vetëm 1/12 ato zgjatjet që janë bërë pasi unë nuk jam ekspert i kësaj fushe mirëpo i kam mësuar edhe këto pasi janë të rëndësishme pasi vetëm 1/12 është ndaje dhe kjo shume nuk ka mundësi me u marr pare për me u pagua shërbimet e Caritasit por nuk do të thot që nuk do të paguhen tash nëse miratohet buxheti shpejtë edhe nëse lëshohet pjesa tjetër e buxhetit ose krejt buxheti nëse lëshohet edhe për këto. Është pak problem pasi shërbimet me Caritasin janë kontrata për shërbime të veçanta që lidhen dhe ne kemi një partneritet me Caritasin dhe ka raste kur nuk mundemi me përmbush kontratën për shkak se edhe duhet me ju than punonjësve apo shërbyesve në Caritas që s’kemi mundësi, ne ju kemi tregua se nuk mundemi me ju pagua ato të 2019-s, pasi ne kemi kontratë deri me 28 shkurt pra pikërisht sot skadon kontrata me Caritas Kosovën.

Ka pasur problem me web-faqen zyrtare dhe besoj që i keni dëgjua Shqipe që pse nuk janë publikua konkurset, qe për këtë edhe Haziz me tregoj, pra softweri qeveritar ka pasur problem me shume se një javë dhe ky shqetësim dhe mundeni me pas qasje për me vërtetua se ka pasur shqetësime me web-faqen zyrtare.

Procedurat për rekrutimin e qytetareve që kanë shprehë interesimin me marr kontrata për shërbime të veçanta, procedura ka qenë tepër e rregullt, e bazuar tërësisht në ligjin aktual në fuqi edhe tash krejt çka ne mundemi

me qenë të kënaqur ose të pakënaqur është prej mbi 100 personave normalisht që krejt nuk mundën me u pranua se ska vend për të gjithë dhe natyrisht se dikush del i pakënaqur, për ndryshe sa i takon procedurave jemi në rregull dhe auditorin e kemi këtu dhe mundën me pae se procedura u kon në rregull pra ska ndonjë telashe me procedurë sepse përpara kontratat mbi vepër e din edhe z. Qeska e din edhe kryetaret tjerë, i pranojshin pa konkurse me kontratë mbi vepër kurse tash pa konkurse nuk ke të[drejt me i marrë, e kemi shpallë konkursin kuptohet dikush mundet me qenë i kënaqur e dikush i pakënaqur por kryesore me konkurs u zhvillua procedura, është publikua dhe kur u publikua unë nuk e di për shkak se gjithçka është në rregull dhe për këtë mund të ju jep zyrtarisht sqarimet zyrtari për informim Hazizi se kishte problem me softuer pasi ne komandohemi prej qendrës për këto çështje dhe nuk varet prej neve.

Te barnat esenciale- që janë pjesë e përgjegjësisë kryesisht e Ministrisë së Shëndetësisë dhe ka pasur vështirësi ne furnizime pasi drejtorin nuk e kam për momentin këtu dhe nuk e kemi të madhe për shkak se nuk kemi deshtë të krijojmë panik, jo vetëm komuna jonë pasi ka pasur probleme me furnizim dhe e din edhe doktor Fehmia që ka pasur disa probleme që për disa ditë për furnizim që fatbardhësisht nuk ka ndodhur diçka e rënd pasi kishte mundur me na ngarkua edhe neve me përgjegjësi morale edhe institucionin. Por ka pasur problem me barna esenciale edhe me insulinë ka ndonjëherë probleme zj.Rukije, ka probleme edhe me mungesa të disa gjerave shumë të thjeshta të cilat nganjëherë janë me shumicë por nganjëherë shpenzohen, unë po pajtohem që ne mundemi me u kujdes qoftë përmes Ministrisë së Shëndetësisë me ndikua me shume edhe qoftë vet me u kon më të vëmendshëm dhe furnizimi me u kon më stabil. Drejtoria e QKMF-se nëse ka kërkesa edhe për insulina i qojnë mirëpo ndonjëherë nuk ka, pra i dërgojnë edhe ne QMF-të sidomos në këto me te mëdha si në Krushe, Ratkoc, Fortesë që unë nuk e di tash me saktësi pasi nuk e kemi drejtorin e QKMF-se që e din këto detaje më mirë, pra ai është Jusuf Korenica ,por e di që kemi ndonjëherë problem me furnizim për shkak se nuk është i mjaftueshëm furnizimi me barna. Pyetjet tjera të parashtruara për rininë, i kisha lutur drejtorët po ju them edhe juve se çka varet prej përgjegjësave komunale prej kapaciteteve komunale në rekomandime se çka mund të ju ndihmojmë rinisë pasi ne kemi edhe drejtorin e kulturës, te arsimit, të administratës por edhe vet në cilësinë e kryetarit e komunës, unë jam i interesuar me përkrah maksimalisht rininë me mundësitë tona buxhetore dhe me i plotësua disa rekomandime që ju i paskët marrë në kongresin që e keni mbajte. Se çka keni për rini, ju duhet të drejtoheni te drejtoritë, kuptohet e përkrahin në bazë të mundësive buxhetore dhe përkrahjen morale e institucionale dhe poashtu financiare nuk mundem me dit se çfar kërkesa por ne jemi të interesuar me dinamizue jetën e të rinjve këtu edhe me i përkrah të rinjtë maksimalisht.

Komiteti konsultativ për shërbime publike ka dështuar, nuk do të thotë që ka dështuar njëherë mos me aktualizua përsëri edhe ndoshta ka të interesuar, nuk janë komitete obligative por janë komitete të rëndësishme në qoftë se i kemi ne si komunë edhe komitetin konsultativ për shërbime publike edhe për nevoja të veçanta edhe për rini mundet me u bo pra mundet ky kuvend i komunës me i formua disa komitete konsultative të cilat i japin mundësi edhe ekzekutivit edhe kuvendit të komunës mundet me i krye shumë me tepër punë edhe me shumë me cilësi punët me i krye se sa që mundet me i krye pa këto komitete mirëpo varet se a ka interesim. Me rekomandimet ose kërkesën e institutit kombëtar të shëndetësisë publike edhe kuptohet Ministrisë së Shëndetësisë edhe komuna jonë është e gatshme maksimalisht me qenë pjesë e projektit për masa preventive ose masa mbrojtëse ndaj Korona virusit që tani është temë në gjithë botën por natyrisht edhe ne nuk jemi imunë. Ekipi jonë i QKMF-së sot është në Vermicë, sipas një plani operativ që e ka bërë instituti kombëtar i shëndetësisë publike në bashkëpunim me SHSUK-në, Ministrinë e Shëndetësisë, Drejtorinë e Shëndetësisë tonën, QKMF-në janë pjesë e këtij projekti që po mbahet në Vermicë. Pra jemi edhe ne pjesë e këtij projekti, besoj që doktori Fehmia e din këtë që sapo e thashë tani.

Kryesuesi – Faleminderit shumë kryetar për sqarimet që i dhatë, për momentin kuvendari Sali Sallteku e ka kërkuar fjalën, pasi u ardhë me vonesë.

Sali Sallteku – Faleminderit kryetar, kërkoj falje për vonesën, unë kisha me i thanë kryetarit që mundeni të uleni dhe kur të dilni me dhanë përgjigjet mundoheni të jeni sa më i shkurtë, unë do të pyes diçka por me shumë do të jap komente por mundësisht sa me shkurt. Rruga që po bëhet ka shume telashe, unë nuk e di pasi kjo pjesa prej rrethit e deri te maja e shkodranit atje, unë po pajtohem së është diçka e mirë dhe po besoj që mbi 40 km/h nuk duhet të vozitet edhe pse do të bëhet 4 korsi, nuk e di kryetar se do të preket prona private qoftë në Rahovec apo në Fortesë edhe a shkohet në të dy anët njëjtë prej Rahovecit deri në Xerxe dhe kjo prej rrethit deri te maja e shkodranit është vetëm një korsi por megjithatë për mua me mirë do të ishte me qenë Rahovec-Malisheve mirëpo unë mendoj që pak ka rëndësi kjo rrugë edhe për Rahovecin edhe për fshatrat sepse nuk ke mundësi me vozitë nëpër fshatra me shumë se 40 km/h por sidoqoftë apet pajtohem pasi është si projekt kapital pastaj a do të ketë rrethina që mos me pas mundësi me hije çdo kund edhe sa kyçje do të jenë pra sa rrethe pra nëse ka mundësi shumë shkurt të përgjigjeni.

Kryetari – Rruga nuk është e mbyllur, nuk është autostradë pra është rrugë 4 korsi, e hapur maksimalisht për qasje për të gjithë, nuk prekë në prona private pastaj pse 3 korsi në pjesën e altë, ju e dini se unë jam djallë i mirë dhe kryetar i mirë, unë nuk kam deshtë me prishë investimin e Caritasit yvicerran të kohës se qeverisjes së z. Vehapi për shkak se pjesa që është me ndriçim edhe me trotuar pra qëllimi ka qenë jo taktik, jo me manovruar por nuk jam i gatshëm me prish investimin të cilat e kanë vulën edhe të zviceraneve. Edhe në kohen kur është bërë atëherë është bërë mirë dhe tash ne kemi këtë pjesën tjetër që prape nuk prekim në prona private edhe natyrisht do të shkoj deri te transiti i ri. Për rrugën Malisheve e përmenda edhe me herët se jam shume i interesuar pasi kam bo kërkesë edhe për atë mirëpo s’kemi mundur krejt tani. Shpejtësia në rrugën 4 korsi Rahovec –Xerxe nuk rrit por zvogëlohet aty ku është 70 do të bëhet 60,që aktualisht është 70,do të ketë trotuare në të dy anët e rrugës, nuk prekë në prona private, natyrisht që të gjitha të tjerat besoj që ne bashke me të tjerët pra bizneset edhe me familjaret që natyrisht janë të shqetësuar me të drejtë, mund të mos kenë të drejtë ligjore, në do të jemi në komunikim direkt edhe i kemi sqaruar edhe unë premtimet i mbaj. Rruga ka me qenë moderne pra bashkohore me cilësi, me standarde të mira nuk po them të shkëlqyeshme sepse i tillë do të ishte nëse zbatohet 100% projekti dhe që ka kaluar aprovimin neper të gjitha filtrat edhe të Ministrisë edhe të departamentit të rrugëve por atë projekt është shume vështir me realizua ashtu siç është, për shkak se duhet me hije edhe me prish diçka, mirëpo ashtu ne nuk jemi të interesuar .Kyqjet janë nënkalimi në Xerxe te Sillosi ,nënkalimi te Osa termosistem,rreth rrotullimi të kontrollimi teknik në Fortesë,pjesë të tjera nuk mundemi per shkak të pronës nuk mundemi me bo rreth rrotullime. Në plot vende do të ketë qasje mirëpo rreth rrotullime nuk ka me pas, mbrojtëse do të ketë vetëm në këtë pjesën prej Osa termosistem e teposhte ka Fortesa për shkak se është poshtë edhe do të ketë mbrojtëse për evitimin e rrezikut, do të ketë zgjerim të urave ,ka ndriçim publik, ka trajtim të ujërave të bardhe dhe të zeza ne krejt transitin e UÇK-së rruga e e UÇK-së mbi Rahovec dhe ne krejt rrugën Rahovec-Fortesë ka trajtim të ujërave te zeza dhe te bardha edhe ne vendbanim ndërsa po ashtu është edhe kanali që do të futen edhe gypat që lidhen kabllot nëntokësorë pra nuk do të ketë shtylla apo kablllo mbitokësore në zonën e banuar dhe as ne pjesën e biznesit ka Rahoveci dhe as ne pjesën e Forteses nuk ka me pas kablllo mbi tokë, as te internetit, as fije optike dhe as shtylla elektrike që i kemi ekzistuese. Besoj qe kemi me i zgjidh këto probleme edhe nuk kemi me pas telashe në ekzekutim të projektit për shkak se siç e thash e kemi në 3 lote pra janë 3 kompani që të 3-jat janë të forta si Euroasfalt,Victoria invest dhe Mendi-P. Edhe jam i bindur se kemi me pas një situatë shume produktive për shkak se të 3-jat janë të forta, unë po mendoj që ne kemi me i krye punët mirë kuptohet në bashkëpunim me qytetaret edhe duke reflektuar edhe shqetësimet e tyre maksimalisht. Ne do të përshtatim në bazë të gjendjes ekzistuese në terenë ,nëse kemi dikun që ka dal 16Metra kurse pjesën tjetër e kemi 3 metra, tash nëse

shkojmë njësoj dikun duhet të i futemi në shtëpi. Ne do të jemi të kujdesshëm pasi kemi disa pozicione ashtu, ndoshta këtu në dalje të qytetit apo në Fortesë dikun por ne do të përpiqemi që mos me dëmtua asnjë biznes privat, asnjë familje dhe as Stonecatle që është në kufi dhe do të jem unë ai që do të mundohem me gjet një zgjidhje që të kemi mundësi me u zgjerua pak që të mos dëmtohen këta tjerët.

Shqipe Kryeziu – Faleminderit kryesues, do të thotë çdo here kam përgjigje të njëjtë, kemi probleme teknike çdo here si për drejtorinë e arsimit e njëjta përgjigje, tash përsëri për Bujqësi e njëjta përgjigje me probleme teknike, për Rini probleme teknike që unë uroj që mos të keni më probleme teknike por veç deshta me dit se ne cilin udhëzim jeni bazuar që ka qenë koha shume e limituar pasi për 4-5 ditë pasi në ditën e fundit u shpallë konkursi edhe uroj të i rregulloni dhe të mos keni probleme teknike.

Kryetari – E nderuara Shqipe, sa here te kemi probleme teknike ne sigurisht se do të tregojmë ty dhe gjithë të tjerëve, ne nuk po mshifem pas kësaj dhe as nuk është qëllimi me devijua. Unë e di pasi me vinë emaille çdo dit pasi ka probleme teknike pasi ka edhe sulme që ju bëhen faqeve zyrtare nga persona sinjalizues me qëllime të këqija pra kemi probleme të kësaj natyre. Për shpalljen e konkurseve ne jemi bazua pasi tash veç fillojnë për aplikimin e subvencioneve, për grande dhe ne nuk mundemi me pritë që kur të thuani ju p.sh. Pra kontratat për shërbime të veçanta veç ta shpjegoja me herët se përpara janë dhëna ashtu kryetari i Komunës i ka dhënë pa konkurse kurse tani nuk na lejohet ashtu dhe vetëm me konkurs duhet të bëhet kjo pra nuk kemi të drejtë, për shkak se nëse futet në fuqi ky ligji që është i pezulluar deri me 28 Mars, në pastaj veç me prokurim mundemi me lidhë kontrata për shërbime të veçanta pasi nuk mundemi ndryshe. Pra ne jemi bazua në ligjin i cili ende lejon përmes procedurës se shpalljes së konkursit me rekrutua qytetarë me afat të caktuar për me krye shërbime të caktuara dhe kjo është publike dhe ata që janë të punësuar janë publikë edhe ata i kanë vlerësua auditori, bilum auditori na ka thënë që vet mirëpo tash nuk guxon më boe pa konkurse, se ndoshta ne edhe kishim vazhdua me bo pasi kanë bërë në shume vende dhe komuna tjera mirëpo nga tani nuk ka më pa konkurse prandaj edhe konkursi është i bazuar edhe pse është me afat të kufizuar.

Ali Zhuniqi – Për zotimin që keni bërë në vitin 2017, ju keni thënë edhe për qendrën e Hemodializes që ke me funksionalizuar menjëherë pasi të merr mandatin mirëpo një gjë e tillë nuk ka ndodhur dhe jo domosdoshmërisht zotimet që i keni premtua dhe që ka që nuk i keni bërë. Kurse sa i përket debatit që the më herët se jeni dakorduar me qytetarët, kjo nuk është e vërtetë dhe nuk qëndron për arsye se pasi keni mbajtur ju një debate me qytetarë pastaj qytetarët janë organizuar edhe kanë mbajte një debate mes vete dhe ata fuqishëm kanë dalë me kundërshtua një projekte të tillë. Edhe e treta më mbetet borgjë për draft rregulloren për të drejtat e fëmijëve ku thash që kemi pasur një informacion se u ushtrua dhunë nga një arsimtar në një shkollë në Rahovec, rasti me pastaj është procedua në Polici ose jo nuk e di, edhe deshta me ditë se cila është qasja jote ndaj dhunës nëse kjo është e vërtetë edhe a keni marr masa në lidhje me këtë çështje.

Kryetari – Faleminderit Ali, për Hemodializen do të ju shpjegoj në një takim tjetër dhe do të ju them për situatën e hemodializes edhe duhet ta dini se nuk kemi asnjë faje për këtë, unë e ruaj vazhdimësinë sepse nuk jam prej atyre se si të vij kryetar komune duhet me i shkarkua krejt, unë i respektoj investimet të cilat kanë ndodhur të cilat janë me buxhete të komunës dhe kemi insistua edhe me herët edhe tash e kemi një situatë që besoj që ti pasi po punon andej ka QKUK-ja e din mirë se ku është problemi. Në qoftë se ne mundemi me mbërri e kam thënë edhe njëherë transfuzionin e gjakut, një njësi për me prua në Rahovec atëherë hemodializa është veç e hapur, nëse jo atëherë unë nuk marr përsipër edhe kërkush nuk merr përsipër me rrezikua jetën e pacientëve në mungesë të transfuzionit të gjakut pra kjo është informatë e saktë zyrtare. Për sa i takon zotimeve, kjo është një zotim që dëshira e të gjithëve është me realizua pasi ska lidhje as me pozite edhe as me opozitë sepse e kemi numrin e pacienteve 37, që edhe me këta të Malishevës bëhen mbi 50 dhe ne jemi të interesuar që sa me parë me hapë repartin e hemodializes edhe me funksionalizuar.

Çështja e pakënaqësive të cilat edhe ti e ke ngritë këtë shqetësim direkt, këtu nuk ka politikë pasi ne po flasim për rrugën katër korsi, nëse dojmë me fol edhe për politike, unë do të jem në gjendje me ju dhanë shpjegime tjera pasi di me bo edhe politikë. E para, debate publike kam pasur dhe pse ti nuk je i gatshëm, ju mundeni me i pae debatet publike që janë mbajtur në vitin 2018 dhe 2019 që po ashtu janë edhe procesverbalet dhe unë po të them se ai që ngritë çështje duhet me dit se une kam skemën që edhe ti je uzurpues i pronës këtu pikërisht aty ku ti je duke jetuar dhe në këtë pikë jam shume i pastër dhe ne dijeninë time unë si Smajl Latifi askund nuk kam uzurpime, unë nuk po të akuzoj mirëpo dua të them që ju keni të uzurpuar pronën publike në pjesën ku jetoni dhe keni aty një dyqan dhe unë si kryetar Komune jam i autorizuar me dhanë sqarime për cilindo, sikurse ju që kërkon llogari nga unë edhe unë po kërkoj llogari ty pasi jam kryetar i Komunës pasi kam besimin edhe autoritetin e plotë me kërkuar shpjegime, sigurisht që unë ju jap të drejt edhe atyre që skanë të drejtë edhe këtu edhe gjithkund por sigurisht deri në njëfarë mase pastaj kur të kalohet kufiri sepse thashë që kemi biseduar me ata dhe ata që nxisin duhet me pas njëfarë arsyeshmerie dhe duhet me pas minimum të moralit politik, sigurisht se këtë nuk e bëj për politik, unë kam mundur me rrënuar investimet të Karitasit zviceran në rrugën transite te UÇK-së mirëpo nuk e kam bërë një gjë të tillë pasi janë paret e Zvicrës dhe të komunës tonë që kanë investuar ,nuk bëj këso vepra sepse nuk fillon historia me mua dhe as me ty Ali Zhuniqi prandaj kur të bën postime publike edhe ti nxitë njerëz, më mirë do ishte me ardhë me at njerëz me kërkuar me këqyr se çka ka ne ato debate dhe jo mu fsheh për këtë. Unë po të them me sinqeritet, korrektësi dhe me respektin më të madhe që mos u fshehë për këtë por tregoj vendoshmërin dhe praninë tuaj kur të janë banoret aty edhe i diskutojmë edhe e din çka kemi biseduar aty dhe unë e di krejt informacionin se kush po i nxitë ata por unë prapë jam më i fortë se sa që ti mendon sepse së pari jam njerëzor, parimor dhe nuk kam kurrfarë interesi individual dhe po ashtu po dua me realizuar një projekt në përputhje me gjendjen ekzistuese ne terrene ndërsa ata që janë uzurpues edhe janë të zgjedhur, e tregojnë moral para qytetareve, unë mendoj që këta njerëz duhet të jenë shume të kujdesshëm, për shkak se ligji e thotë shume mire se edhe ti edhe une jemi të barabartë dhe gjithë i nënshtrohem ligjit dhe nëse ti po dëshiron me bërë ndryshime radikale, ju duhet ta dini se keni zgjedhur rrugën e gabuar sepse ti duhet edhe me ardhë me i than komunës që të pastrohet pjesa e uzurpuar nga ju dhe jo me shitë patriotizëm dhe moral politik para qytetareve të Komunës. Kur të dal unë publikisht me listat e uzurpuesve e që ka drejtë me kërkuar edhe Rasim Fazliu edhe Ali Morina, Dervish Çadraku, Fehmi Cena pastaj nuk duhet ankoheni për veprimin tuaj pasi unë di shume gjëra jo pse jam i mençur por se jam Kryetar Komune.

Kryesuesi – Faleminderit kryetar për të gjitha sqarimet, kalojmë në pikën e tretë të rendit të ditës:

3. Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Bashkisë së Vlores të Republikës së Shqipërisë.

Rasim Fazliu – Faleminderit shume kryesues, meqenëse pika e tretë, e katërt dhe e pestë e kanë një emërues të përbashkët, unë kisha propozuar në qoftëse dakordohen edhe kolegët tjerë që për këto tri pika, t'i kalojmë bllok të tri pikat pasi nuk kemi çka me fol veç e veç për to, kemi me u shoqëruar me komunat tjera. Propozimi im është ky, sigurisht nëse pajtohen edhe kolegët tjerë.

Kryesuesi – Faleminderit shume z.Fazliu, nëse po pajtoheni, ju e dini se kemi filluar një formë të komunikimit me komunat të cilat janë të parapara këtu. A po pajtoheni me i qitë të trijat në votim. Pra e qesim ne votim pikën e tretë të rendit të ditës. Konstatoj se unanimisht aprovohet pika e tretë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e katërt të rendit të ditës:

4. Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Komunës Civita të Republikës së Italisë – E qesim në votim pikën e katërt të rendit të ditës. Konstatoj se unanimisht aprovohet pika e katërt e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e pestë të rendit të ditës :

5. Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet Komunës së Rahovecit dhe Komunës Frascineto të Republikës së Italisë – E qesim në votim. Konstatohet se unanimisht aprovohet edhe pika e pestë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e gjashtë të rendit të ditës:

6. Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit të Memorandum mirëkuptimit për mbulimin e pjesshëm të shpenzimeve të strehimores „Shtëpia e sigurve“, për periudhën 3 vjeçare 2020-2022.

Fatmir Iska – Faleminderit i nderuari kryesues, te nderuar anëtarë të Kuvendit dhe gjithë ju të pranishëm. Edhe kryesuesi e përmendi është një memorandum mirëkuptimi që lidhet me komunën e Rahovecit dhe organizatën joqeveritare „Shtëpia e sigurve, te cilën e udhëheq Erblina Dinarama. Kjo shtëpi e sigurve është e vendosur në Gjakovë dhe kryesisht trajtohen viktimat e dhunës në familje, e dhunës në baza gjinore por edhe të trafikimit me qenie njerëzore. Ne jemi dakorduar që këtë shumë brenda një periudhe 3-vjeçare, e kemi konsultua edhe ligjin në baza ligjore nëse ka nevojë ndonjë shpjegim, që e kemi edhe shefin e zyrës ligjore z. Isak Hoti, për me tepër e kemi edhe memorandumin se çka përfshin, fushën e veprimit e kështu me radhë. Ju ftoj që ta përkrahni këtë memorandum në mënyrë që kryetari pastaj të vazhdoj me procedura të nënshkrimit edhe të zbatimit të këtij rekomandimi.

Florida Bajraktari – Faleminderit kryesues, përshëndetje për të gjithë, para se me marr vendim për memorandumin e mirëkuptimit në mes të Komunës së Rahovecit dhe strehimores „Shtëpia e sigurve, më sili në Gjakovë deshta të i bëj disa pyetje. OJQ-ja që udhëheq me shtëpinë e sigurve që sa kohë funksionon kjo shtëpi, a ka pasur klientë në këtë shtëpi nga Komuna e Rahovecit, a kemi pasur raste deri me tash në komunën tonë të jen viktimat të dhunës familjare, dhunës në baza gjinore, te trafikimit të qenieve njerëzore sepse mendoj se ndoshta me këtë memorandum mos po ju paraprijmë këtyre dukurive negative edhe pse pjesëmarrja vjetore financiare është 2500 euro që nuk është ndonjë shumë e madhe për komunën e Rahovecit por nëse nuk kemi këso raste me këto mjete kemi mundur të punojmë diçka tjetër, nëse do të ndikonte në mirëqenien e qytetareve tanë.

Munib Durguti – Faleminderit kryesues, përshëndetje për të gjithë, desha të ndërlihem në diskutim rreth kësaj pike, tani po me bien me dhanë disa sqarime meqenëse këtu mungojnë disa sqarime bazike, kjo shtëpi e sigurve ka qenë në përkujdesje të Ministrisë së Mirëqenies sociale dhe ekziston tash e disa decenie. Në vazhdimësi Komuna jonë ka pasur klientë që janë trajtuar në këtë shtëpi mirëpo në të kaluarën nuk ka qenë kërkesë për mjete financiare meqenëse Ministria i ka mbulua të gjitha shpenzimet d.m.th. prej vitit 2011 me sa e di unë ka fillua decentralizimi i këtyre shtëpive rezidenciale edhe paraqitet nevoja për mbulimin e këtyre shpenzimeve. Unë e mbështes këtë propozim, besoj që kjo shumë i përgjigjet kërkesave dhe nevojave por do të kërkoja prej komunës që të kërkojë një raporte vjetorë prej shtëpisë së sigurt lidhur me klientë të komunës tonë që strehohen në atë strehimore, në mënyrë që atëherë kur nuk kemi banor të komunës tone atje të mos paguajmë mjete kot dhe varësisht prej nevojës kjo shumë të rritet sipas kërkesës së tyre për shpenzimet të nevojshme aty.

Fatmir Iska – Po besoj që Floridës veç i ka dhënë përgjigje Munibi, edhe kjo është mirë pra raporti financiar është në marrëveshje dhe i cakton data aty 20 dhe 31 Janari edhe kjo mundet me figurua në marrëveshje raporti vjetor mbi bazën e njerëzve të Komunës tonë që trajtohen atje, identiteti i tyre e dinë të gjithë se si është kjo punë, mundet me u përfshijë edhe kjo atëherë ne po e regjistrojmë në procesverbal dhe këtë pikë e qesim në marrëveshje dhe gjithçka është në rregull.

Kryesuesi – Faleminderit nënkryetar, e qesim në votim pikën e gjashtë të rendit të ditës. Konstatohet se unanimisht aprovohet pika e gjashtë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e shtatë të rendit të ditës:

7. Shqyrtimi i planit të Prokurimit për vitin 2020.

Fatmir Iska – Faleminderit kryesues, Planin e prokurimit këtu e kemi sjellë edhe mbi bazën e planit të punës se kuvendit të cilën e kemi paraparë qoftë në Janar apo në shkurt, meqenëse zyrtari i Prokurimit nuk është i pranishëm me arsye dhe po e prezantoj unë, meqenëse nuk ka diçka pasi janë të prezantuara punët që kryhen

kontratat për furnizim, shërbim e për punë që të gjitha janë të specifikuar me data, mund të ketë lëvizje të datave në shpallje të prokurimit, krejt kjo lidhet me punën e hartuesve të projektit, nuk është statike kjo mirëpo për momentin kjo është planë me të cilin ne mendojmë, unë nuk kam diçka tjetër me shtua pos asaj që ju mund të shihni ne detaje për të gjitha punët sipas këtij plani të prokurimit për vitin 2020.

Rasim Fazliu – Faleminderit kryesues, falënderoj nënkryetarin për sqarimet e kësaj pike, ndoshta u deshtë me qenë i pranishëm Zyrtari i Prokurimit për çështje profesionale, por sidoqoftë ne jemi të gjithë këtu dhe do t'i sqarojmë disa gjëra. Unë e pash këtu në disa ku bëhet përkthimi i kontratave, i kemi dhjetë kontrata dhe në çastin kur po flasim ka kaluar data e atyre kontratave kur ka pas me fillua prokurimi për ato kontrata, edhe deshta të sqarohem për ato kontrata meqenëse ka kaluar koha tani kur po flasim, a u bo prokurimi meqenëse u supozua se ka fillua prokurimi pra me këtë datë do të bëhet fillimi i prokurimit. Pastaj kemi gjatë hartimit të planit të prokurimit deshta me pyet se a është marrë parasysh lista e investimeve kapitale për vitin 2020 apo buxhetin që e kemi planifikuar apo e kemi miratuar për vitin 2020 pra e miratuar në Kuvendin e Komunës tonë dhe shumat që kanë qenë të parapara aty në buxhete për vitin 2020 për ato projekte në përgjithësi. Kemi rastin konkret p.sh. furnizimi me gypa PVC kodi 48189, Planifikimi i mjeteve në buxhet për vitin 2020 ka qenë 13025 euro, këtu tash te planifikimi i prokurimit për vitin 2020 për furnizim me këta gypa PVC, vlera e parashikuar e kontratës është 46 755 euro pastaj kemi 47865 Stalla dhe ferma të vogla për fermerë, ne buxhetin e vitit 2020 janë paraparë 60 000 euro që e kemi aprovuar ndërsa këtu në planifikimin e prokurimit kemi 80.000 euro pra 20.000 euro më shumë. Deshta me dit që prokurimi a e merr parasysh buxhetin që e kemi miratuar ne në Kuvend dhe me shkua në harmoni për shumat e caktuara se do të shkojnë për projektin në përgjithësi apo edhe mundet me bo lëvizje apo edhe me ndryshua në këtë raste jashtë buxhetit që ne e kemi miratua në këtë Kuvend. Pastaj deshta me bo një pyetje tjetër, mbikëqyrja e investimeve kapitale që po shkruan që në planin e prokurimit është 80.000 euro, a kanë qenë këto të parapara për buxhetin e vitit 2020, se mesa më kujtohet mua nuk e kam hasur gjate shqyrtimit të buxhetit këtë shume prej 80.000 eurove që e kemi pasur për mbikëqyrjen e punimeve gjegjësisht investimeve kapitale, e këtu në planifikimin e prokurimit ka dalë që është 80.000 euro. Pastaj te kontrata dezisektimi, dezinfektimi dhe deratizimi, në buxhet nuk po më kujtohet se a ka pasur mjete të planifikuara për buxhetin e vitit 2020 kurse tani është paraparë shuma aq sa është paraparë që unë jam për këtë projekt pasi nuk bën pa këtë por vetëm dua të di se a ka harmoni në mes planifikimit të prokurimit edhe buxhetit që e kemi miratua për vitin 2020. Faleminderit

Fehmi Cena – Faleminderit kryesues, kur jemi te planifikimi i prokurimit për vitin 2020 kam edhe unë një ndërhyrje aty, tek faqja 4 DDD (dezisektimi,dezinfektimi,deratizimi) që thotë vazhdim shuma 30 000 euro por afati i parashikuar për fillimin e prokurimit është 6 prill. Mendoj që është shume vonë pasi duhet të filloj më herët për shkak të procedurave si shkojnë pasi në DDD përfshihet gjithashtu edhe për qellim të mbyjtjes së rriqrave që komuna jonë duhet ta ketë parasysh këtë sepse është vend endemik pasi për me pas rëndësi DDD-ja edhe për rriqra atëherë duhet të kryhet me shpejt sepse nëse pak shkaktohen vonesa faktikisht edhe nëse behet DDD-ja do të bëhet e vonese atëherë kur nuk e ka edhe efektin e vet, ju kujtoj që vitin e kaluar ka dështuar pikërisht për këtë qëllim. Rriqrat tek ne fillojnë të shfaqen pra pickimi i tyre në prill, maj edhe në fillim të qershorit pastaj në muajt e verës nuk ka rriqra kështu që kjo duhet të kryhet më herët edhe unë kërkoj që procedura të filloj me herët në mënyrë që mos të dështoj projekti ose të mos bëhet kot. Tjetër mungojnë furnizimet për shëndetësi pasi nuk po e shoh furnizimet për shëndetësi, unë e bazoj këtë që po e them pasi ndodh ndonjëherë furnizimet në shëndetësi të vonohen p.sh. për reagenca, laborator, filma për rentgen dhe pastaj me javë ndonjëherë po ndodh edhe me muaj që të mos kemi reagenca të mjaftueshme edhe të kemi probleme me ofrimin e shërbimeve të caktuara shëndetësore pra këto ishin vërejtjet e mia. Faleminderit

Besa Bytyqi – Faleminderit kryesues, në planin e prokurimit parashihet që sigurimi i automjeteve zyrtare do të thotë gjithë komunës është në vlerë 11 000 euro, vitin e kaluar ka qenë në vlerë 12 000 euro, e kemi

parasysh se tani janë rrit çmimet e sigurimeve do të thotë edhe çmimet e sigurimeve të veturave të komunës rriten. Unë do të pyes kryetarin meqenëse zyrtari i prokurimit nuk qenka prezent, së si është bërë planifikimi, përderisa tani janë shtrenjtua çmimet mirëpo çmimi është me i lirë se sa vitin e kaluar. Faleminderit

Afrim Limani – unë do të mundohem të jap disa nga përgjigjet të cilat u ngritën këtu, siç e tha edhe nënkryetari plani i prokurimit nuk mund të realizohet saktë 100% p.sh. kompania projektuese nuk ka arritur që në afat të caktuar të përgatit projektin edhe në fakt realisht ai projekt dështon në raport me planin e prokurimit mirëpo është edhe një arsye tjetër p.sh. vitin aktual fiskal që jemi tani, ne kemi marr një urdhëresë nga Ministria e Financave sepse nuk mundemi me iniciua asnjë procedurë të prokurimit pa u miratuar buxheti në nivele qendrorë, pra edhe kjo është një arsye mundet me dështua plani i prokurimit. Po ashtu mësuesi Rasim Fazliu bëri disa pyetje sa i përket të metave, për projektet e reja të cilat janë me planifikim të buxhetit tonë ato dihet sepse se pari duhet me u iniciua procedurat edhe me u lidhë me kontratë, ajo çka e the ti për projektet të cilat u lidhë kontrata edhe janë në proces të vazhdimit, po supozojmë një projekt me një vlerë të parashikuar që ka qenë 50 000 euro mirëpo na buxhete kemi ndaje varësisht mundësive buxhetore tona që i kemi, pra mund të ndodhe që i kemi ndaje 50 000 që e kemi mbuluar saktë atë projekt mirëpo krejt kjo varet vlera e projektit që e kemi. Pra kjo është arsyeja që plani i prokurimit mund të ndodhe që nuk mund të realizohet saktë 100%,nëse ju kam ngelur diçka jam i gatshëm të ju përgjigjem edhe në mënyre interaktiv. Po ashtu edhe Besa Bytyqi ka ngritur një çështje rreth sigurimeve, në varësisht se çmimi ka me qenë më i lartë n krahasim me vlere tjera pasi vlere e sigurimeve u rritë dikun 26% që kjo e kap edhe komunën tonë, tash konkretisht nuk po e di se a kemi kontratë dy vjeçare apo një vjeçare por sido që të jetë i vjen afati edhe asaj kontrate kur skadon edhe ne duhet me ndërtua edhe një kontratë të re.

Kryesuesi – Faleminderit drejtor për të gjitha sqarimet, lus edhe asamblistët tjerë që janë jashtë që të jenë prezentë në sallë. Kalojmë në piken e tetë të rendit të ditës:

8. Shqyrtimi dhe aprovimi i plotësim ndryshimit të vendimit të datës 16.02.2018 për themelimin e Këshillit Komunal për siguri në Bashkësi.

Te nderuar kuvendarë, duhet të bëhet plotësim ndryshimi i emrit tek anëtarët e këshillit komunal për bashkësi apo KKSBB pra duhet të zëvendësohet emri i ish komandantit Osman Ismaili i cili tashme aktualisht nuk është komandant i stacionit policor ne Rahovec dhe të zëvendësohet me emrin e komandantit aktual z.Fazli Morina. Pra vetëm këtë plotësim ndryshim duhet të bëjmë tek vendimi. E qesim në votim pikën e tetë të rendit të ditës. Konstatohet se unanimisht aprovohet pika e tetë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e nënte të rendit të ditës:

9. Shqyrtimi dhe aprovimi i propozim vendimit për vënien në debat publikë Drafte Rregullores për Taksa Komunale.

Te nderuar kolegë kuvendarë, sot e kemi vetëm për daljen në debat publik të draft rregullores komunale.

Isak Hoti – Faleminderit kryesues, përshëndetje kryetar,nënkryetar,kryesues,delegatë gjithë ju të pranishëm. Atëherë pas kërkesave të shumta për rregulloren taksa,tarifa,ngarkesa edhe gjoha që ka qenë më herët për ndryshim dhe plotësim, kemi ardhë në përfundim se me ndryshua komplet rregulloren për taksa komunale. Ministria e Financave realisht kolegji i zyrtareve ligjorë ka bërë një punëtori për hartimin e rregulloreve unike për të gjitha komunat në Republikën e Kosovës, këtu ka marr pjese edhe Ministria e Financave me të cilët ka qit edhe taksat. Nuk do të ketë taska,tarifa,ngarkesa edhe gjoha qysh e kemi pasur me herët në rregulloret tjera për shkak të terminologjisë që e kanë nxjerrë edhe kanë thënë se kjo është rregullore për taksa komunale pa i përfshire pjesë të tjera. Gjohat janë të përcaktuara në ligjin për kundërvajtje dhe tash kemi mundësi ne me bërë. Tarifë dhe taksë sipas tyre po del që është në gjuhë të huaj çështja tarifë, pra për këtë kanë ardhë në përfundim që kjo të jetë veç rregullore për taksa komunale edhe realisht ashtu është.

Bazën ligjore kjo rregullore e ka te ligji për vetëqeverisje lokale edhe te ligji për financat publike te pushtetit lokal. Në këtë rregullore përfshihet taksat komunale për leje për ushtrimin e veprimtarisë afariste, për shoqëri tregtare, taksë komunale për ushtrimin e shërbimeve profesionale nga shoqëritë tregtare që kërkojnë leje për

veprimtari, taksë për automjete për persona fizik që janë banorë të komunës dhe shoqëri tregtare, taksë administrative komunale për shërbime që ofrojnë personave përfshire këtu inspektimet e ndërtimeve në komfort kostos së ofrimeve të shërbimeve, taksa për leje të ndërtimit dhe rrënimit të ndërtesave dhe struktura tjera të bazuara madhësinë e sipërfaqes, taksë për parkimin e mjeteve në pronësi të komunës, taksë për shfrytëzimin e pronës komunale për rekreacion dhe çështje tjera, taksë për gjueti etj. Pra aty ku e shihni se janë taksë, janë taksa që i kanë paraparë në secilën rubrikë(tabelë) e keni njëjtë pra është takse që e ka vendos Ministria e Financave, por nuk do të thotë që është ashtu dhe mundet me mbet qashtu sepse për taksat tona vendosim ne si kuvendë, pra ju jeni kompetentë për me lirua ,për me i rritë apo edhe me i heqë krejt, pra janë taksa që përcaktohen nga kuvendet komunale ndërsa kur shkruan ekzistuese që vende vende keni exit për shkak të hapësirës që kaniherë kishim probleme pra ekzistuese janë taksat që kanë qenë edhe ne rregulloren e vjetër. Ka edhe propozime, aty ku është prop.,që vende vende ka propozim p.sh. tek shërbimet stomatologjike te niveli parësor p.sh. vizita e par stomatologjike te mjeku ka qenë 1 euro edhe mbushja e përhershme me kompezi ka qenë 5 euro dhe propozimi është që të bëhet 3 euro pra thjesht me i lirua pak qytetaret. Kjo rregullore nuk është përfundimtare, sot e merr vetëm pëlqimin nga ju për me dal në debat publik, unë besoj që do të kthehet ne afat optimal për miratim, pastaj kësaj rregullore ku prape do të kemi mundësi me bisedua edhe me pae a është gjithçka në rregull. Te preambula nuk e kemi kompletua ende pasi na ka marr shumë kohë pasi është njëra prej rregulloreve që don vëmendje me të madhe edhe ndoshta jemi vonuar në kohë por sinqerisht nuk kemi pas qare, pasi kemi punuar edhe deri në orët e vona deri sa kemi mundur me kompletua. Për çdo paqartësi rreth kësaj rregullore, ne jemi këtu. Faleminderit

Rasim Fazliu – Faleminderit kryesues, fillimisht e falënderoj zyrtarin ligjor që na dha sqarime rreth draft rregullores për taksa komunale, unë deshta me u fokusua ne disa çështje këtu, përpara se kjo me dal ne debat publik, është mirë në kuvend me i dhanë disa sugjerime, vërejtje tona që mendojmë sigurisht nëse janë të arsyeshme, konkretisht unë po du të ndalem ndoshta mund të i quaj lëshime teknike që janë bërë, p.sh. shkojmë faqe 5, që na shpjegoj zyrtari ligjor që rubrika e parë është propozim i Ministrisë ndërsa e dyta është ekzistuese por edhe propozimi për deklaratë për mbajtës të familjes 10 euro edhe kjo shkruan ekzistuese, unë mendoj që duhet me largua këtë ekzistuese pasi që është në anën tjetër ekzistuese, si lëshim pasi në debat publik në të del ashtu si duhet pastaj ne faqe 6,tabela 25 procesverbal i atësisë dhe amësisë, ekzistuese 10 euro kurse tani propozimin e kanë qitë 5 euro po ashtu edhe në tabelën 26 të ndërrohet vendi në mënyre që në debate publikë të del ashtu siç duhet dokumenti. Pastaj shkojmë faqe 9, nuk dua të komentoj shume por është mirë te shërbimet stomatologjike tek niveli parësor, mua me erdhi mirë që ka pak ulje të çmimeve pasi është në dobi të qytetareve pastaj faqe 11,kemi ngritje çmimesh enorme në një far mënyre krahasuar me ato qysh kanë qenë, tash edhe vetë e thatë se kjo ka me dal në debate publikë dhe tek ne fund ka me ardhë në kuvendë me u miratua atëherë do të japim kontribute me të madhe por unë kisha me bo një krahasim sikur një njëri me pas temperaturën 20 grad edhe menjëherë me qitë me një temperature -20 grad, pra edhe tek ulja dhe ngritja e çmimeve është mirë me shkua pak si me arsye e jo kështu në mënyre drastike që me u bërë ndryshime të fuqishme sepse ne jemi dëshmitare të asaj që qytetaret e komunës se Rahovecit por edhe të Kosovës, sa i përket ndryshimit të të hyrave pra të të ardhurave personale që i kanë në përgjithësi është që ka ndodhë ndonjë ndryshim i madhe dhe tash ne po dojmë me i ngritë taksat siç ka propozua Ministria, pasi Ministria gjegjësisht Qeveria duhet se pari me na ngritë pagat njëherë dhe pastaj komfor ngritjes pagave me shkua edhe te ngritja e taksave pasi edhe taksat shfrytëzohen për qytetaret e komunës se Rahovecit, nuk është se do i marrim për vete kështu që thjesht këtë rregullore nuk kam pasur kohë të mjaftueshme pasi na ka ardhë shume me vonesë me shqyrtua dhe me analizua në mënyrë të detajuar por këto janë disa vërejtje që unë i kam parë edhe që po i jap edhe përmirësohen për me dalë në debate publikë me qytetarë, kur vie koha në Kuvend për miratim do të provojmë me dhanë kontributin tonë që duhet. Faleminderit shume

Fehmi Hoxha – Faleminderit shume kryesues, përshëndetje për juve dhe gjithë të pranishmit. Singërisht është një punë shume e madhe pasi e di edhe prej përvojës më herët kur isha pjesë e ekzekutivit që të hartohet një rregullore kështu që e përgëzoj shefin e zyrës ligjore me ekipin e vet edhe gjithë ata që kanë kontribuu. Kjo do të del në debat publik mirëpo me rëndësi është shume që kur të del në debat publik ti ketë edhe disa vërejtje tona si kuvendarë para se me dalë. Po kaloj tek 19,faqe 12 çmimi fillestar i dhënies se pronës komunale në shfrytëzim ankand publik pra ajo shkon përmes ankandit publik, pika 1 dhënia e pronës së paluajtshme në shfrytëzim lokale,afariste,zona e parë, çmimi fillestar ka qenë 2 euro kurse tani është propozua këtu që të jetë 4 euro si çmimi bazë. Kolege të nderuar, Kryetar, ne e dimë se në çfarë pozite i kemi edhe bizneset e vogla që kryesisht janë zanatlinjtë që i kemi ,janë lokalet në rrugën Avdullah Bugari kryesisht edhe behet fjalë tek numër 4,tek palestra sportive pra është shumë kjo edhe nuk është mirë me dal 100% rritja e çmimit fillestar. Singërisht unë konsideroj se do ta marrin shume keq të gjithë qytetaret pasi edhe ashtu janë duke u mbyllur këto biznese që mezi po arrin me pagua dikush qiranë edhe kemi emigrim shumë të madhe azilkërkues apo ne forma tjera të cilët kërkojnë një jetë me te mirë se përnime nuk jemi aq shumë të pasur edhe si shtet edhe si komunë, kështu që unë ju kisha lutur që në debate publikë kjo me dal ashtu siç ka qenë 2 euro e mos të shkon me 4 euro pasi që ankandi publik e përcakton konkurrencën që me vonë mund të bën rritje p.sh. tash tek palestra sportive, kjo pjesë ka stadiumi që janë ato lokale ,ishalla i merr dikush edhe me 2 euro që singërisht është e pamundur se nuk është e frekuentume, kështu që propozoj që pika 1 dhe 4 të kthehet në gjendjen e mëparshme në bazë të rregullores se kaluar që ka qenë që çmimi fillestar 2 euro e masandej ankandi le ta përcakton fituesin pasi nuk është mirë 100% me shkua ne rritje sepse kjo keq do të reflektohet te qytetaret. Po kalojmë në faqe 17, hoteleve akomodimi e ngjashme që ka qenë 150 euro kurse tash është propozimi 200 euro, akomodime tjera 300 euro, pra ka qenë 100 kurse tani është bërë 300 euro, Po ashtu faqe 17,kodi 6910 aktivitete ligjore (të shikohet nëse janë lirua në kuvendë) pasi vitin e kaluar nuk ka filluar së zbatuari hiq, vendimi i kuvendit duhet të zbatohet do të thotë 6910 duhet të largohet se bëhet përsëritja, së një vendim kuvendi e ka marr për lirim pasi këto janë aktivitete ligjore(avokatë) pra është marrë vendimi, pastaj 1610 është vendimi i kuvendit komunal mos e qitni përsëri pra kjo duhet të largohet dhe mos të shkoj në debate publik. Po kalojmë tek drejtorja e Urbanizmit,taska komunale për leje ndërtimore pra këtu mirë që nuk është ndryshuar por janë disa pika këtu. Taksa komunale për leje ndërtimore në bazë të ligjit kjo bëhet duke e hartuar tabelarin e shpenzimeve në bazë të metrave katror,të pre supozuar për një vite ose dy vite, do të thotë kjo është e harmonizuar me ligje edhe ka kaluar në kuvendë në kohën e qeverisë kur unë isha drejtor i urbanizmit mirëpo diçka nuk e kam të qartë tek vërtetim urbanistik, lloji i destinimit të tokës, industrial 100 euro dhe vërtetim urbanistik. Nuk ka me ligje vërtetim urbanistik, këtu mundet me u bazue në tokën të cilën e shfrytëzon agjencioni pyjor i Kosoves edhe bën një kërkesë, nuk ka të drejtë me lëshua drejtorja e urbanizmit vërtetim urbanistik dhe as pëlqim. Mund ta bëj një njoftim në bazë të planit zhvillimor komunal, vetëm njoftim pra as pëlqim nuk mundet me dhanë dhe as vërtetima ,vërtetimi urbanistik nuk ekziston, jepet njoftim në bazë të PZHK-së qoftë ekzistuese qoftë PZHK-në e re që presim me u miratua, do të thotë kjo bien në kundërshtim me ligjin pasi nuk ka vërtetim urbanistik dhe po dua me ju ndihmua në këtë pjesë,ju analizoni edhe niher,shiqoni ligjin. Këto ishin disa nga vërejtjet e mia që konsideroj që para se me shkue ne debat publik, dua të kthehet taksa jo 4 euro për çmimin fillestar por 2 euro për metër katror, kjo e aktiviteteve ligjore të largohet pasi e kemi larguar me vendim të kuvendit tel sivjet duhet me hije në zbatim pasi dikun ne muajin shtator e kemi marr këtë vendim edhe për këtë analizoni dhe konsultoni ligjin rreth ligjit të ndërtimit sepse vërtetim urbanistik nuk ka. Faleminderit shume

Rexhep Oruqi – Faleminderit kryesues, përshëndetje për ju,kryetarin,kolegë asamblastë dhe gjithë ju të pranishëm. Unë e kam lexuar me vëmendje këtë propozim rregullore dhe në shumicën e rasteve është shume e qëlluar dhe gjithëpërfshirëse, po flas për kategoritë tjera që i shfrytëzojnë lirimet nga pagesa dhe janë

paraparë goxha shumë kategori të strukturave të ndryshme edhe është për ta përshëndetur këtë. Unë do të ndalem në nenin 8,faqe 6 ku shkruan decidivisht lirimet nga pagesa e taksës për lëshimin e certifikatave dhe dokumenteve zyrtare pastaj sipas pikave unë do të ndalem në pikën 1.9 ku përfshihen pensionistet të cilët janë të liruar por nuk është paraparë askundë një kategori e veçantë e invalidëve civilë, qe ka ndodh rasti që u mbete pa një gjymtyrë të trupit, ne këto struktura i kemi të përfshira në shoqatën e pensionistëve pra janë me defekte të ndryshme mirëpo asnjëherë nuk janë përfshirë në këtë kategori prandaj propozoj pika 1.9,pensionista,shoqata,sindikata e pensionisteve pra dëshmia librezë e anëtarësisë, te shtohet edhe pensionistë invalidor apo pensioniste të parakohshëm apo invalid civilë pra nga këto kategori të përfshihet njëra që do ti përfshinte të gjithë ata,se me të vërtet janë në një pozitë të pa lakmueshme kjo kategori, sepse ka njerëz me vetëm njërin sy dhe ky është gjysmë i verbër apo me një këmbë që nuk është invalid i hendikepuar por si gjysme invalidi. Kisha propozua që të shtohet kjo 1.9 ne pensionistë invalidor kurse invaliditetin e tyre e caktojnë eksperta mjekësor, komisione përkatëse, kështu që nuk mundemi ne edhe me dashtë me ja bo dikujt sepse janë ekiye të specializuara që e e vlerësojnë gjendjen, pra kjo është sa i përket nenit 8 kurse neni 13,pika 1.9 edhe këtu të shtohet pensionistat invalidor,pasi kemi edhe pensionista të parakohshëm sikurse që pensionohen ish punëtorët e Trepçës me 50 apo 55 vjet edhe u dal në kategorinë e pensionistëve. Pra kemi probleme me këtë kategori me shume në qendrën e mjekësisë familjare ne Rahovec sepse ka të tillë që i ka 55 vjet dhe u shkua me njërin sy, pra u deshtë të lirohet edhe kjo kategori prej shërbimeve shëndetësore, pikërisht ajo me ka motivua që para një viti e kam potencua këtë çështje pasi është një kategori e lënë pas dore prej të gjithave pra kjo do të jetë një avancime i qëlluar për këtë kategori. Faleminderit

Fehmi Cena – Faleminderit kryesues, unë kisha kontribuu pak vetëm tek pjesa e shëndetësisë që parashihen ato taksat,pagesat,bashkpagesat që bëjnë pacientet për shërbimet që i marrin pranë institucioneve tona shendetesore, do të thot tek faqja 8 edhe faqja 9 po ashtu edhe ne faqe 10,neni 11,ne kemi punuar një grupe profesionistësh shëndetësore bashke me dy drejtorët pra drejtorin e QKMF-së dhe drejtorin komunal te Shëndetësisë, i kemi shikuar mirë këto pagesat, mundeni me vërejt se janë disa ndryshime tek tabela në faqe 8 janë vetëm dy ndryshime në fillim, që të dyja kanë rritje por kemi menduar se janë të arsyeshme pasi ishim kompetent dhe e kemi paraparë të gjitha rrethanat pse duhet të bëhet ky ndryshim ndërsa tek stomatologjia ka me shume ndryshime pra ne faqe 9 është stomatologjia që kryesisht i kemi zbritjet e çmimeve edhe këto ne i kemi shqyrtua edhe janë të arsyeshme kështu që këtë po e them që ta din kuvendarët që grupi ka vendosë edhe arsyeshmëria ka qenë prezentë do të thotë se nëse ata mendojnë me kontribuu në ndërkohe se kjo draft rregullore do të jetë ne debate publikë për një kohë të gjatë natyrisht që ne do të mendojmë edhe për atë kohë jo vetëm për këto obligime por edhe për tjera që në mbledhjen e fundit se finalizimi sigurisht se do të bëhet në mbledhjen ardhshme të fundit që do ta mbanë kuvendi. Po e shohim se këtu ka edhe disa propozime tjera neper shërbime,biznese,ka disa tarifa, taksa të cilat nuk kanë ekzistua me përpara mirëpo ne sigurisht si kuvendarë do të presim edhe kontributin e qytetareve edhe pastaj do të shohim sa do të jetë ai kontributi i tyre dhe sa do të jetë i arsyeshëm sepse sigurisht ne fund ne jemi ata që do të japim aprovimin final. Faleminderit

Fehmi Hoxha – Sinqerisht kërkoj falje, pasi harrova tek neni 34 pika 1.7 vendosja e mallrave për ekspozim para hapësirave ku ushtrohet veprimtaria ekonomike në sipërfaqe të hapura publike në të cilat nuk pengohet lëvizja e lirë e këmbësoreve për shfrytëzim se paku për 3 muaj, tarifa mujore ekzistuese 2 euro. Te nderuar kuvendarë, unë po ju jap një propozim duke u bazuar edhe ne komunat tjera që e kanë ndalua çdo kund vendosjen e mallit ushqimorë pra pemë, perime e mallra ushqimorë. E marrim një shembull të mirë prej komunave tjera edhe e ndalojmë, këtu kemi edhe mjekë, ajo është sëmundje e vërtetë, këtu të shkruhet përpos mallit ushqimorë i cili nuk guxon të ekspozohet në trotuare, aty ku ka hapësirë pra ju propozoj që mallrat ushqimore të shkoj si drafte në debat publik pa atë pra të potencohet përpos mallrave ushqimor. Faleminderit

Dervish Çadraku – Faleminderit kryesues, përshëndetje për të gjithë. Më të vërtete edhe unë kam plotë vërejtje mirëpo pasi që kjo vetëm ka me dal në debat publikë, do të kemi kohë pastaj me u marr me këtë punë por ka plotë vërejtje sepse ka një disproporcion, megjithëse janë disa standarde për të cilat këto duhet me u bazua as shume e as pak por megjithatë duhet me gjet një mesatare, në do të hasim tash kur të shkojmë te qytetaret do të hasim në vërejtjet e tyre se ka një shpërputhje bukur të madhe mirëpo unë do të flas me mirë atëherë kur të kthehet nga diskutimi me qytetaret. Faleminderit

Kryetari – Po për fund me siguri e merr fjalën shefi i zyrës ligjore, por me boni përshtypje vërejtjet të cilat i dha z.Fehmi Hoxha te palestra sportive apo të lokalet që potencialisht do të hidhen në ankand publik te palestra sportive. Ne dimë sakte sa është numri i lokaleve dhe ne aty mirëpresim një konkurrencë shumë të madhe për me ardh në shprehje deri te dhënia në shfrytëzim që natyrisht bëhet edhe përmes kuvendit pra përmes komisionit që ne e kemi për ankand. Unë mendoj se aty nuk ka pasur pasi takset janë kon zero dhe tash e kemi vendos 4 euro, nuk mendoj që duhet me shkua me poshtë njëherë, për shkak se janë lokale shume të përshtatshme pavarësisht se pjesa ka është zona e stadiumit, ju e dini se ne kemi një memorandum me Ministrinë e Kulturës, Rinise dhe Sportit për me zhvendos stadiumin kështu që edhe ato munden me qenë tepër të rëndësishme në një plan afatmesëm, dhe po ashtu e kemi edhe një situatë që ne di kund i ulim taksat, dika i i heqim fare, për shkak se kur kemi të bëjmë me biznes por di kund tjetër edhe duhet me i rritë kur kemi të bëjmë me shoqëritë tregtare, banka etj Po ashtu me boni përshtypje edhe propozimi i Rexhep Oruqit që ngriti çështjen e invalidëve parakohshëm sigurisht që është mjaft shqetësuese që janë nen moshën 65 vjeçare ndërsa unë mendoj se si të përmendet fjala invalid ata janë të liruar nga taksat qofshin invalid të punës, të luftës por vetëm tek mosha e daljes në pension para kohë kemi me ndërmarrjen NBI-Rahoveci, Podrima pra kemi këso raste. Këtu ne mundemi me rregullua këtë çështje por mendoj që kush është invalid dhe që ka dëshmi se është invalid edhe kategoritë tjera të veçanta si të verbërit, tetraplegjik, me sindrome te caktuara mendoj se janë të përfshire por nëse ka edhe ndonjë emërtim ose kategori që konsiderohet që nuk ka mundësi me u përfshije do të ishte më mirë që kur të vjen në Kuvend për miratim duhet të mos harrohet se pastaj po kemi probleme sidomos ne QKMF kemi këso situata. Po mendoj që meqenëse është për debat publik, unë e përgëzoj grupin, nuk është që ka punua vetëm shefi i zyrës ligjore por krejt drejtoret e drejtorive, organeve pra gjithë administrata komunale duke përfshirë edhe QKMF-në që e përmendi z.Cena, kanë qenë ekipe që kanë punuar bukur gjatë edhe përpjekja ka qenë me u harmonizua me rregulloren unike që ka qenë përpjekje edhe e asociacionit të komunave të Koosves por njëkohësisht edhe Ministrisë së Financave. Këto daljet ne ankande publike Fehmi është e vërtet që e rrisin vlerën por sidoqoftë duhet ta kemi parasysh që mos ta ulim çmimin qysh në fillim, sidomos për disa pozicione që janë të forta siç është palestra apo ndonjë objekt i rëndësishëm së veçantë për shkak se ekziston mundësia secili me konkurrue edhe ne duhet me mbajte një lloje kriteri të fortë për me dëshmua se ka vlera qeto lokale në qatë objekt me rëndësi bukur të madhe, strategjikë për shkak se është palestra sportive pra në palestër nuk guxojmë me ulë kriterin për shkak se ala se kemi nis edhe mendoj se vet rritet çmimi i konkurruesve por sidoqoftë ne duhet me i dhanë vlerë pak më shumë ndoshta edhe me rregullore. Është një ekip i gjerë që ka punua, ka vërejtje, pune dhe gabime teknike ka, mendoj që formën e plotë ka me marr përmes vërejtjeve, propozimeve, ideve qoftë në debat publik apo në kuvend të komunës dhe sapo të miratohet neve na kish zgjidhe shume probleme sepse ka disa paqartësi që u përmenden me herët, munden me u korrigjua gjate procesit që e kemi para vetes debati ne kuvend dhe pastaj edhe miratimi në kuvend të komunës.

Isak Hoti – Me herët e përmendi Fehmi Hoxha se fjala është për agjencionet ose pronat të cilat i menaxhon një agjencion tjetër. Rastet e mëdha i kemi pasur siç e dini edhe vet në kohën keni qenë edhe ju drejtor e kemi diskutuar këtë çështje edhe jemi dakorduar se po e lëshojm një vërtetim urbanistik me çka tregojmë se ajo pjesë sipas planit zhvillimorë komunal për çka është e destinuar, në qoftë se është zonë industriale janë të

përcaktuar pastaj kriteret çka do të bëhet aty por në qoftëse është tokë bujqësore ai nuk duhet me bo një veprimtari tjetër sepse ne i themi me planin zhvillimore komunal p.sh. është tokë bujqësore dhe destinimi është grurë, drithë. Pra pikërisht për këtë e kemi lanë si term vërtetim urbanistik dhe deri me tani e kemi lëshuar pa asnjë centë. Po ashtu edhe një çështje që u diskutua të çështja e rritjeve e taksave ne qendrën për punë sociale pra janë dy kategori që janë rritë nga 5 në 20 euro. Pastaj çështja e zotësisë së veprimit të armët është çështje luksi është konsiderua edhe e kanë bërë 20 euro dhe ajo nxirret një herë në 5 vjet. Edhe te bujqësia është pak më lirë është më lirë do të thotë është 10 euro, pra këto dyja janë diskutuar shume gjatë edhe ne grupin punues është ardhë ne përfundim po ashtu edhe te humbja e shtetësisë pasi nxirret veç një herë. Po ashtu e diskutuam edhe çështjen të 1.7 për ekspozimin e mallrave, atë në fund do ta qesim me vërejtje që të 1.7 e citojmë përpos mallrave ushqimore dhe çka lidhet me ushqim.

Kryesuesi – Faleminderit z. Hoti, atëherë të nderuar kuvendarë meqë nuk kemi të tjerë të lajmëruar qesim në votim pikën e nëntë të rendit të ditës. Konstatoj se unanimisht aprovohet pika e nëntë e rendit të ditës. Kalojmë në pikën e dhjetë të rendit të ditës:

10. Raporti vjetor i Komandantit të Stacionit Policor për vitin 2019-Rahovec.

Komandanti Fazli Morina – Faleminderit kryesues, i nderuar kryetar i Komunës, të nderuar të gjithë të pranishmit në sallë. Unë do të i qasem menjëherë raportit përmbledhës në kuadër të stacionit policor në Rahovec. Sa i përket situatës së përgjithshme të sigurisë në Komunën e Rahovecit gjatë vitit 2019, mund të konstatojmë dhe është vlerësuar se ka qenë një vite i qetë dhe stabil në mbarë zonën e përgjegjësisë edhe përkundër rasteve nga më të ndryshmet që kanë ndodhur, raportuar, iniciuar dhe hetuar gjatë vitit që lamë pas. Do të përpiqem të bëj një përmbledhje në pika të shkurta edhe pse raporti vjetor është shumë i gjatë dhe i gjerë, me shume aktivitete mirëpo ne kemi nxjerrë gjërat me thelbësore që kemi paraparë që vlen për ti prezantuar në Kuvendë. Raporti përmbledhës punës vjetore të stacionit policor në Rahovec për vitin 2019 dhe objektivat për vitin 2020. Rastet e iniciuara pranë stacionit policor në Rahovec gjatë vitit 2019 duke përfshirë veprat penale dhe incidentet. Gjatë vitit 2019 në stacionin policor në Rahovec janë iniciuar gjithsej 547 raste, nga to 24 raste janë të adresuara në drejtorinë rajonale të policisë në Gjakovë apo në drejtorinë e përgjithshme të policisë në Prishtinë varësisht nga njësitë e specializuara të cilave ju ka takuar. Duke përfshirë këtu 426 vepra penale dhe 121 incidente. Veprat penale sipas të dhënave nga sektori i hetimeve të stacionit të policisë në Rahovec gjatë vitit 2019 pra siç e cekem më lartë, janë 547 raste, nga to 24 janë të transferuara për vazhdim të hetimeve në njësitë e specializuara. Gjatë vitit 2019 janë iniciuar 213 vepra penale kundër pasurisë ndërsa sa i përket vjedhjeve të rënda krahasuar me vitin 2018 janë iniciuar 95 raste kurse për vitin që lamë pas pra 2019 ishin 69 raste që do të thotë se është një rënie prej 27.37% me pak. Gjatë vitit 2019 kanë shënuar ngritje veprat penale siç janë kanosjet, ngacmimet, sulmet ndërsa lëndimet e lehta dhe të rënda trupore kanë shënuar rënie. Gjatë kësaj periudhe është regjistruar një rast vrasje për fatin e keq në komunën tonë dhe gjatë kësaj periudhe pikërisht ë fshatin Çifllak ndërsa statistikave tregojnë se zbulueshmëria e veprave penale për vitin 2019 është dikun rreth 58.6% deri me tani ndërsa mbetet të punohet dhe të vazhdohet me tutje në hetimin dhe zbulimin e kryesve të këtyre veprave. Incidentet sipas statistikave tregojnë se gjatë vitit 2019 në stacionin policor në Rahovec janë iniciuar gjithsej 121 incidente ndërsa gjatë vitit 2018 kanë gjithsej 150 incidente. Gjithmonë duke u bazuar në statistikave tregojnë se zbulueshmëria e aksidenteve për këtë vitë ka qenë rreth 96.3% tek incidentet pothuajse gati 100%. Sipas klasifikimit tek incidentet prishje të rendit dhe qetësisë publike 2018 kemi pasur 23 kurse për vitin 2019 ishin 11 pra 52% ka rënie, Vetëvrasje në vitin 2018 kanë qenë 4 raste kurse për vitin e kaluar nuk kemi pasur asnjë rast, Tentim vrasje për vitin 2018 ishin 9 raste kurse për vitin 2019 kanë qenë 3 pra 66.67% ka rënie, aksidentet me dëme materiale kanë qenë gjithsej 85 në vitin 2018 ndërsa ne vitin 2019 ishin 77 raste pra 18.95 rënie, të tjera 23 me 22 dhe gjithsej incidente dhe aksidente 150 në vitin 2018 kurse për vitin 2019 ishin 121 pra 19.33% rënie. Të dhënat rreth aktiviteteve operative të realizuara pranë stacionit policor në Rahovec, planet operative që janë realizua gjatë vitit 2019

janë rrjeta sezon verore dhe ajo dimërorë, java e sigurisë në trofikë, shtimi i masave të sigurisë rreth objekteve shkollore, shtimi i masave të sigurisë ndaj akteve terroriste, gadishmeria vepruese, stop droga në shkolla dhe stop fajdeve duke përfshirë edhe planë tjera. Plane operative nga stacioni dhe njësitë tjera policore gjate vitit 2018 kanë qenë 96 raste ndërsa në vitin 2019 ka pasur një angazhim më të madh dhe plane të përpiluara me shume 135 apo 39 me shume. Protesta gjate vitit 2018 kanë qenë 4 kurse për vitin 2019 ishte vetëm 1, asistimi në gjykata kanë qenë 6 në vitin 2018 kurse për vitin 2019 ishin 9, asistime KED-si për vitin 2018 ishin 5 kurse për vitin 2019 ishin 2 raste, asistimet AKP-se dhe përmbaruesit privat për vitin 2018 kanë qenë vetëm 1 rast kurse për vitin 2019 ishin 36 raste, për çka edhe unë nuk pajtohem me këtë mirëpo është vendosur nga lartë ashtu ,patrullimet me veturë kanë qenë 1252, patrullime në këmbë 816, pika e kontrollit të automjeteve 2055, armë të konfiskuara për vitin 2018 kanë qenë 26 kurse për 2019 ishin 20 dhe municioni i konfiskuar 292 në cope 54 për vitin 2019 Arrestime sipas autorizimeve të regjistruar janë 149 për vitin 2018 ku 58 prej të cilëve kanë qenë në mbajtje deri 48 ore ndërsa gjate vitit 2019 si autorizimeve gjithashtu janë arrestuar 189 persona ku 97 prej tyre kanë kaluar në mbajtje për 48 orë në dhomat e mbajtjes pran stacionit policor në Rahovec. Ka pasur vizita në vendbanime të banuara të komunitetit serbë në lagjen e epërme të qytetit të Rahovecit, ne fshatin Hoçë e Madhe dhe ne Zoqisht ku gjate vitit 2019 kanë regjistruar gjithsej 47 vizita me mbi 11500 vizita nga vendet të ndryshme qoftë brenda shtetit dhe nga shtetet tjera të cilat në rrethana të ndryshme kanë vizituar këto lokacione. Ndër të tjera gjatë vitit 2019 stacioni policor në Rahovec i përfaqësuar nga Komandanti apo i deleguari i tij ka marr pjesë në 7 takime të KKSBB-së, gjithashtu gjate vitit 2019 kemi pasur 8 raste të përdorimit të forcës, 6 ankesa të qytetareve dhe 9 raste të hetuar në nivel lokal. Masat e ngritura disiplinore të ngritura në kuadër të këtij stacioni është një suspendim i përkohshëm të një zyrtari, një vërejtje me shkrim, një vërejtje me gojë dhe 10 të tjera të hetuara të shpallur të pafajshme. Prioritet dhe planifikim për vitin 2020, situata e sigurisë në zona të përgjegjësisë të stacionit policor në Rahovec do të realizohet përmes aktiviteteve kryesore policore si identifikimi i dukurive negative, informatat inteligjente, planet përkatëse operative, marrja e masave të sigurisë në shkolla dhe siguri në trafikë, planifikimi i ngjarjeve karakteristike për periudha të caktuara, realizimi i punëve sipas metodologjisë së re të punës përmes aktiviteteve siç janë bashkëpunimi me qytetaret, me institucionet tjera, organizatat të ndryshme, pjesëmarrja në takime dhe forume të sigurisë, realizimi i punës sektoriale, parandalimi i luftimit dhe rënia e krimit dhe dukurive tjera negative, performanca e personelit të punës sipas rregullave dhe procedurave në fuqi përmes trajnimeve të brendshme, inspektimet të rregullta të punës dhe takimeve të rregullta me stafin. Si fund për këtë vitë kemi të bëjmë me projektin e kamerave të sigurisë që ja vlen për ta cekur që ka shume arsye, pas shume kërkesave të shumta që kemi bërë ne në kuadër stacionit policor në Rahovec se bashku me menaxhmentin gjithashtu në bashkëpunim dhe përkrahje të Kryetarit të kuvendit komunal në Rahovec dhe drejtorisë se shërbimeve publike kemi arritur që të përfitojmë një donacion i cili është në fazat e para të implementimit dhe se shume shpejt do të realizohet dhe do të vihet në funksion. Në këtë projekt janë të përfshirë qyteti i Rahovecit në tërësi, Hoça e Madhe dhe udhëkryqi me rëndësi të veçantë në fshatin Xerxë dhe disa lokacione shtesë brenda apo periferi të fshatit. Në kuadër të gjithë kësaj që u përmende ne si stacion policor do të angazhohemi me gjithë kapacitetin që posedojmë dhe në mbështetje nga DRP-të dhe njësitë tjera të specializime që posedojmë duke ndërmarrë veprime shtesë në ngritjen e masave të sigurisë me qellim që të ofrojmë qytetareve një ambient të qetë dhe të sigurt për një jetë normale në zonën tonë të përgjegjësisë në komunën e Rahovecit.

Te nderuara dhe të respektuara të pranishëm, i nderuari kryetari i Komunës z. Smajl Latifi dhe gjithë ju që jeni prezentë ju faleminderit për vëmendjen e juaj. Për me shume informata shtesë, statistika numra të rasteve mund të i referoheni raporti të cilin e posedon kuvendi i komunës në Rahovec që gjithashtu në suaza ditore, mujore vjetore pra që të gjitha i raportohen kryetarit të komunës me shkrim.

Kryetari – Unë kam pasur vështirësi anëtarë të Kuvendit, realisht Komandanti i Policisë nuk raporton para Kuvendit, pavarësisht ndonjë tendence pozitive për me ruajt një traditë ose me krijua si traditë. Ne i kemi 7 takime të KKSB-së që i kemi mbajtur pra Komandanti i stacionit të Policisë nuk raporton as të kryetari i komunës por e njofton çdo 24 orë pra e sjell një njoftim, informate për gjithçka që ka ndodhur e që është e regjistruar në Policinë e Kosovës. Nuk besoj që është koha e përshtatshme për komente sepse tash mund të zgjohet debate në të gjitha ato çka i paraqiti komandanti por sidoqoftë herën tjetër unë i kisha sugjerua komandantit me qenë në përputhje të plotë me ligjin mundet me njoftua kuvendin e komunës në vija të cilat ja lejon zingjiri komandues pra drejtorja rajonale e Policisë për aq sa ka nevojë me u njoftua kuvendi i Komunës direkt. Pra komandanti i stacionit policor nuk raporton në kuvendë të Komunës por le ta njofton herëve tjera kuvendin e Komunës për gjëra që konsiderohen që janë në përputhje me ligjin dhe që janë të dobishme për kuvendin sepse ky raporton edhe në KKSB, e paraqet raportin pastaj çdo 24 orë unë marr shkresë zyrtare prej stacionit të policisë, prej personave kompetentë edhe kjo është logjika e veprimit të mëtutjeshëm. Unë po dua me njoftua kuvendin edhe me diçka, ne jemi duke shqyrtuar bazën ligjore për me i pezullua ose me i revokua lejet për zgjatje të orarit te lokalet e natës në Xerxë dhe kudo që ndodhen, pasi me se shumti kemi në Xerxë, e kemi marr vendimin në KKSB ose KKSB-ja ka rekomandua në këtë drejtim, jemi duke analizuar të kësaj për me rritë sigurinë më tutje edhe masat mbrojtëse për me i eliminua çfarëdo veprimi që bien në kundërshtim me ligjin dhe që cenon në një mënyre ose tjetër qytetarin tonë. Kemi shume probleme në këto lokalet e natës, e kemi në rregullore që lejohet zgjatja e orarit të punës por tash e tutje duhet me ditë që çka duhet me lejua edhe ku duhet me lejua zgjatjen orarit të punës e ku jo. Natyrisht që ne jemi në përpjekje për me gjete bazën ligjore për me i pezullua sa më shpejt që është e mundur sepse sidomos në udhëkryqet e rëndësishme jo vetëm që ka probleme brenda komunës tonë nga njerëzit e komunës tonë por vinë edhe të komunave tjera edhe bëjnë probleme për të cilat ne disponojmë raporte edhe unë si kryetar komunë për aq sa kam informatë. Besoj që përkrahja e kuvendit të Komunës është e nevojshme në rast se ne do të urdhërojmë që do të marrim vendim për revokimin e lejeve të atyre lokaleve problematike që punojnë me orar të zgjatur. Nuk kemi asnjë interes që mund të marrim me shume se sa tatimi që ka ai biznes 100 apo 200 euro për me rrezikua apo kërcënuar jetën e qytetareve tanë por edhe të qytetareve të Republikës së Kosovës. Unë jam i gatshëm që këtë ja kam thënë edhe Komandantit të stacionit të Policisë që me i udhëheq operacioneve të vështira me të gjitha mekanizmat përcjellëse kur dimë se njëherë i kemi pas mbyllur edhe mirë kemi bërë që i kemi mbyllë por kësaj radhe nuk mundem i mbyll por mundem me ja u revokua lejen. Ne jemi komunë e qetë ,me njerëz të mirë mirëpo për disa veprimtari të cilat ushtrohen për disa lokale, ne jemi të bindur se janë në kundërshtim edhe me ligjin por edhe cenojnë sigurinë e përgjithshme te qytetareve tanë edhe ka shume probleme në disa prej tyre. Pavarësisht se dikujt kjo prapë nuk i pëlqen sepse janë investime që kanë ndodhur por ne para se me i pëlqye dikujt, ne jemi të obliguar me mbrojte interesin e përgjithshëm. Pra në këtë kuptim unë do ta kërkoj edhe përkrahjen e kuvendit të komunës jo me ndonjë vendim sepse nuk vendos kuvendi i komunës për këtë punë por do të kërkoje përkrahjen kuvendit të komunës në kuptimin e asaj që ata që e cenojnë sigurinë, ne jemi të gatshëm me i ndërmarrë masat dhe veprimet për tu siguruar bashkërisht që nuk ka veprimtari të paligjshme, nuk ka veprimtari që e cenojnë sigurinë e qytetareve dhe pavarësisht që në rregullore mund të ketë diçka tjetër, ne jemi të interesuar me bo punën tonë. Rekomandimin e KKSB-se e kemi marrë, unë jam i gatshëm si kryetar i Komunës, besoj që edhe përkrahja e Policisë nuk do të mungojë sepse veç ata i kanë raportet dhe i dinë rrethanat edhe me mirë se na pra unë po kërkoj përkrahje edhe njëherë nga Kuvendi i Komunës që me qenë përkrahës sepse ndonjëherë munden me qenë situata shume të ndjeshme dhe pavarësisht se sa janë të ndjeshme ne duhet me ju dhanë zgjidhje disa problemeve që skanë asnjë interes Komuna jonë që me pas probleme që janë evidente dhe nuk na shërbejnë as neve edhe as atyre që janë pronar të atyre lokaleve.

Rasim Fazliu – Faleminderit kryesues, unë nuk dua të flas asgjë tjetër përpos që deshta të falënderoj Komandantin e stacionit policor në Rahovec z. Fazli Morina për njoftimin që na dha rreth punës dhe aktiviteteve të policisë në Rahovec. Edhe puna e tyre sa me e madhe na jep neve një siguri më të madhe kështu që e falënderoj edhe ju dëshiroj suksese. Faleminderit

Sali Sallteku – Unë ju falënderoj të gjithëve po ashtu edhe komandantin e Policisë për raportin, kryetari i komunës e potencoj shume mirë pasi komandanti i Policisë nuk ka nevojë me raportua në Kuvendë, pasi ka njoftime me kryetarin pasi të gjitha këto që thanë i kemi parë nëpër media edhe i kemi lexuar, edhe kisha sugjerua që kjo të ishte hera e parë edhe fundit që raporton Komandanti në Kuvendë. Faleminderit shume

Aferdita Thaqi – Përsëritet për të gjithë të pranishmit, kryetar, kryesues gjithashtu edhe komandantin. Në lidhje me këtë pikë, unë kam një shqetësim megjithëse respektin që kam për Policinë e Kosovës dhe rrezikun që kanë gjatë punës se tyre por raporti i Policisë për vitin 2019 me të vërtetë është për të ardhë keq, pasi që shërbejnë 11 000 Policë në shërbim të qytetareve dhe asnjë qytetarë nuk është i sigurtë në shtëpitë e tyre, pasi hajnat vjedhin aty ku donë dhe sa her të donë dhe asnjë rast nuk zbulohet, vërtetë është shqetësuese kjo dhe punë jo korrekte që bëjnë, a po i bien kjo se hajnat janë me të përgatitur se Policia. Faleminderit

Trajko Shariq – Në fillim shfrytëzoj rastin me falënderua komandantin e Policisë për raportin që na ka sjellë këtu, përmendi edhe instalimin e kamerave në Hoçë të Madhe e cila është diçka e mirë dhe vetëm deshta ta përkujtoj atë që të njëjtat ekzistojnë në lagjen e epërme por nuk janë funksionale, pasi janë krye disa punime dhe ato janë shkatërrua dhe janë tërësisht jashtë funksionit. Faleminderit

Besa Bytyqi – Faleminderit kryesues, i nderuar komandant, unë kam një vërejtje në komunën e Rahovecit, kjo gjithmonë duke pasur parasysh që njerëzit pra qytetaret e Rahovecit i parkojnë veturat vend e pavend në trotuare, ne rrugë me rrezikshmëri të lartë sidomos afër shkollave fillore ndërsa ne edhe si banorë të lagjes kemi raportua po ashtu edhe kemi thirrë Policinë në telefon mirëpo asnjëherë nuk kanë ndërmarrë asnjë aksion për lirimin e trotuareve nga veturat. Kërkoj nga komandanti që të ndermirren aksione deri sa qytetaret të vetëdijesohen që ata nuk guxojnë me i lanë veturat aty dhe po rrezikojnë jetën e njerëzve dhe nxënësve.

Kryesuesi – Faleminderit shume nderuara Bytyqi, kolegë të nderuar ju falënderoj të gjithëve për kontributin e dhënë, shihemi në mbledhjen e radhës po ashtu Komandant e falënderojmë për prezencën.

Mbledhja përfundoj në 13:00

01 Nr. 53/2020
Rahovec, 30.03.2020

Procesmbajtësi:

Agim Hoti

K R Y E S U E S I

Afrim Dina

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Komuna e Rahovecit

Opština Orahovac / Municipality Rahovec
Kryetari i Komunës – Presidenti Opštine – Municipal Mayor

KABINETI I KRYETARIT TË KOMUNËS / KABINET PREDSEDIKA OPŠTINE / MUNICIPAL MAYOR CABINET

Njësia Nr./Br./No 02 (Kabineti i Kryetarit të Komunës)

Nr./Br./No 371 Nr. i faq./Br.str./No.pg 38

Data/Datum/Date 10/03/2020

Në bazë të nenit 13 dhe nenit 58 të Ligjit për Vetëqeverisje Lokale të Kosovës Nr.03/L-040 ("Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës" Nr. 28/15 qershor 2008), nenit 14 të Ligjit Nr. 06/L-092 për Dhënien në Shfrytëzim dhe Këmbimin e Pronës së Paluajtshme të Komunës ("Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës" Nr. 10/2019), nenit 74 paragrafi 1 dhe paragrafi 2 pika 2.9 dhe nenit 94 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr. 1005, të datës: 29.03.2017, Kryetari i Komunës:

PROPOZON

1. Komitetit për Politikë dhe Financa dhe Kuvendit të Komunës së Rahovecit miratimin e vendimit paraprak për dhënien e pronës së paluajtshme të Komunës në shfrytëzim personave fizik dhe juridik në shfrytëzim afatgjatë nga 15 (pesëmbëdhjetë) deri në 99 (nëntëdhjetë e nëntë) vite.
2. Prona e paluajtshme për dhënie në shfrytëzim, të cekur në pikën 1 të këtij propozimi, është në zonën kadastrale Radostë në vendin e quajtur Sello-Sello, me kulturë e klasës 2, e evidentuar sipas Certifikatës së pronësisë Nr. P-71510033-01043-1 në emër të P.SH. e Kosovës K.K. Rahovec me sipërfaqe të përgjithshme prej 17,236 m² (shtatëmbëdhjetë mijë e dyqind e tridhjetë e gjashtë metra katror) dhe në shfrytëzim jepet pjesa në sipërfaqe prej 769 m² (shtatëqind e gjashtëdhjetë e nëntë metra katror).
3. Qëllimi i dhënies në shfrytëzim të pronës së paluajtshme të Komunës të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij propozimi, është interes i përgjithshëm si dhe ruajtja dhe rritja e vlerës së pronës publike komunale, në të cilën planifikohet të ndërtohet një objekt për pritjen dhe përcjelljen e mysafirëve në mënyrë tradicionale dhe kulturore me rastin e zhvillimit të aktiviteteve të ndryshme në fshat.
4. Afati kohor për dhënien e pronës së paluajtshme të Komunës, të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij propozimi, është afatgjatë në periudhën nga 15 (pesëmbëdhjetë) deri në 99 (nëntëdhjetë e nëntë) vite.
5. Prona e cekur në pikën 2 të këtij propozimi jepet në shfrytëzim pa kompensim në afat prej 99 (nëntë dhjetë e nëntë) vite.
6. Të drejtat dhe përgjegjësitë e Komunës dhe përfituesit të pronës së dhënë në shfrytëzim, do të rregullohen me kontratë të veçantë të nënshkruar nga Kryetari i Komunës dhe përfituesit të marrjes në shfrytëzim të pronës së paluajtshme.

Me propozim të njoftohen:

1. Kryesuesi i Kuvendit të Komunës,
2. Sekretaria e Kuvendit, dhe
3. Arkivi.

KOMUNËS SË RAHOVECIT
-Krytarit të Komunës -

Lënda: Kërkesë për dhënjën në shfrytëzim të parcelës P-71510067-00303-0 ZK Radostë.

Me anë të kësaj kërkesë titullit të lartëpërmendur unë kryetari i fshatit Radostë, me pëlqimin e Këshillit të fshatit dhe të gjithë banorve të fshatit, bëjë kërkesë që në parcelën P-71510067-00303-0 ZK Radostë, të na ipet e drejta që në këtë parcelë të ndërtojmë një odë për të gjitha nevojat e fshatit, ku në këtë odë mendojmë që në të ardhmen të kryhet çdo aktivitet i cili është në interesin e të gjithë banorëve të fshatit tonë.

Sipërfaqja që kërkojmë të na jepë Komuna për ndërtimin e kësaj ode duhet të jetë ~~12 ari.~~ **7 ARI E 69 M2 (në m²)**

Kërkesa ime dhe e Këshillit të fshatit dhe e të gjithë banoëve mendojmë që është e bazuar në ligj dhe në rregulloret në fuqi të Komunës.

Kësaj kërkesë ia kemi bashkangjitur **Kopjen e Planit dhe Planin e punuar nga Arkitekti** se si ka me u dukur Oda – objekti.

a n d a j

Unë Kryetari i fshatit, Këshilli i fshatit dhe të gjithë banorët e fshatit Radostë, me anë të kësaj kërkesë, kërkojmë që kjo kërkesë e jonja do të **A P R O V O H E T** dhe të na mundësohet dhe lejohet që ta ndërtojmë me parat e tona në parcelën e Komunës me nr. P-71510067-00303-0 ZK Radostë Odën – objektin për nevojat e banorëve të fshatit Radostë.

Radostë,
28.02.2020

Kërkesën e parashtroi
Enver Çadraku, Krytar i fsh.Radostë

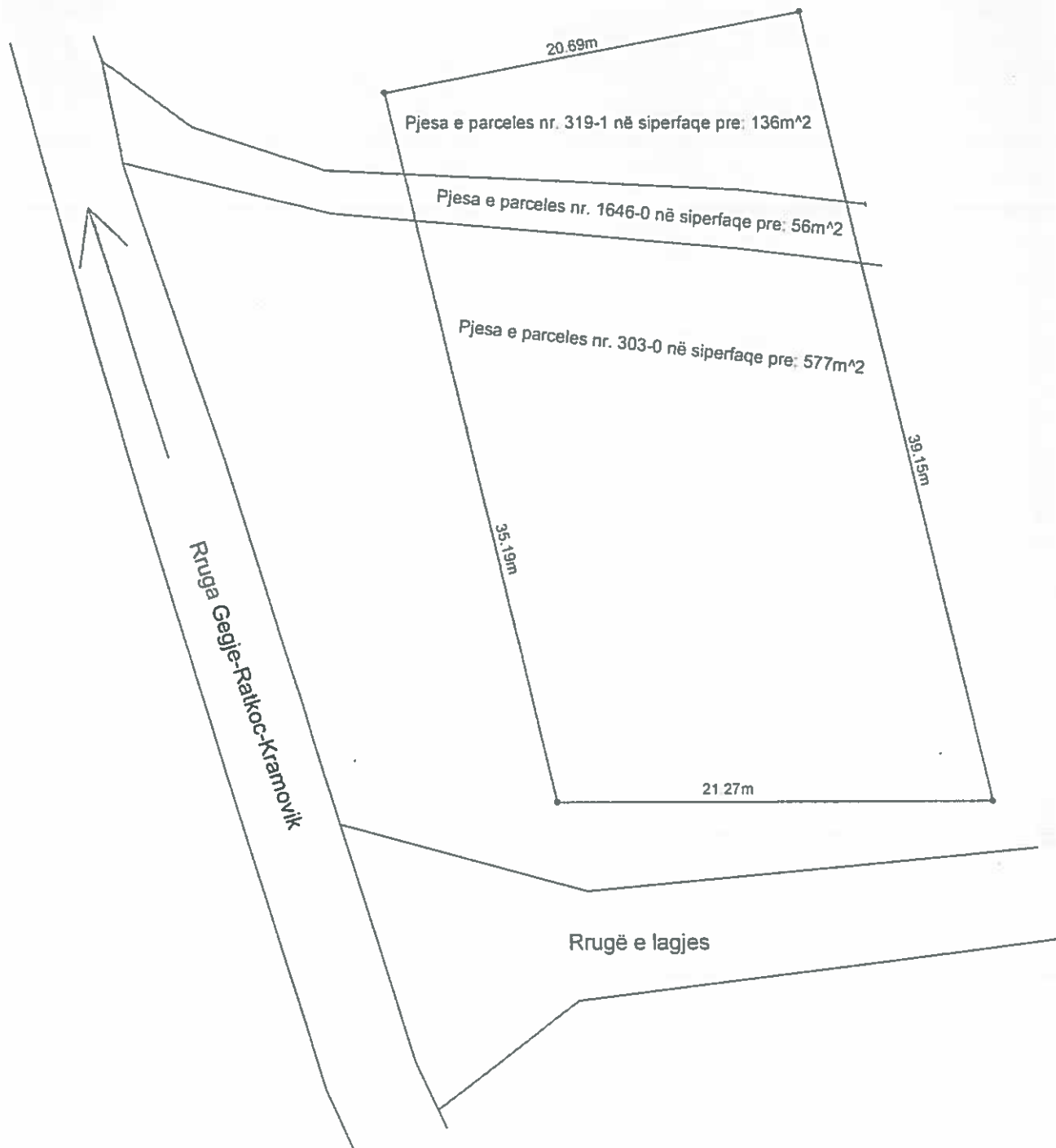

Skica e terrenit

Z.K. Radoste

P/1:300

Rahovec me 05.03.2020

Mitar Krasniqi gjeom.

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria -Vlada-Government

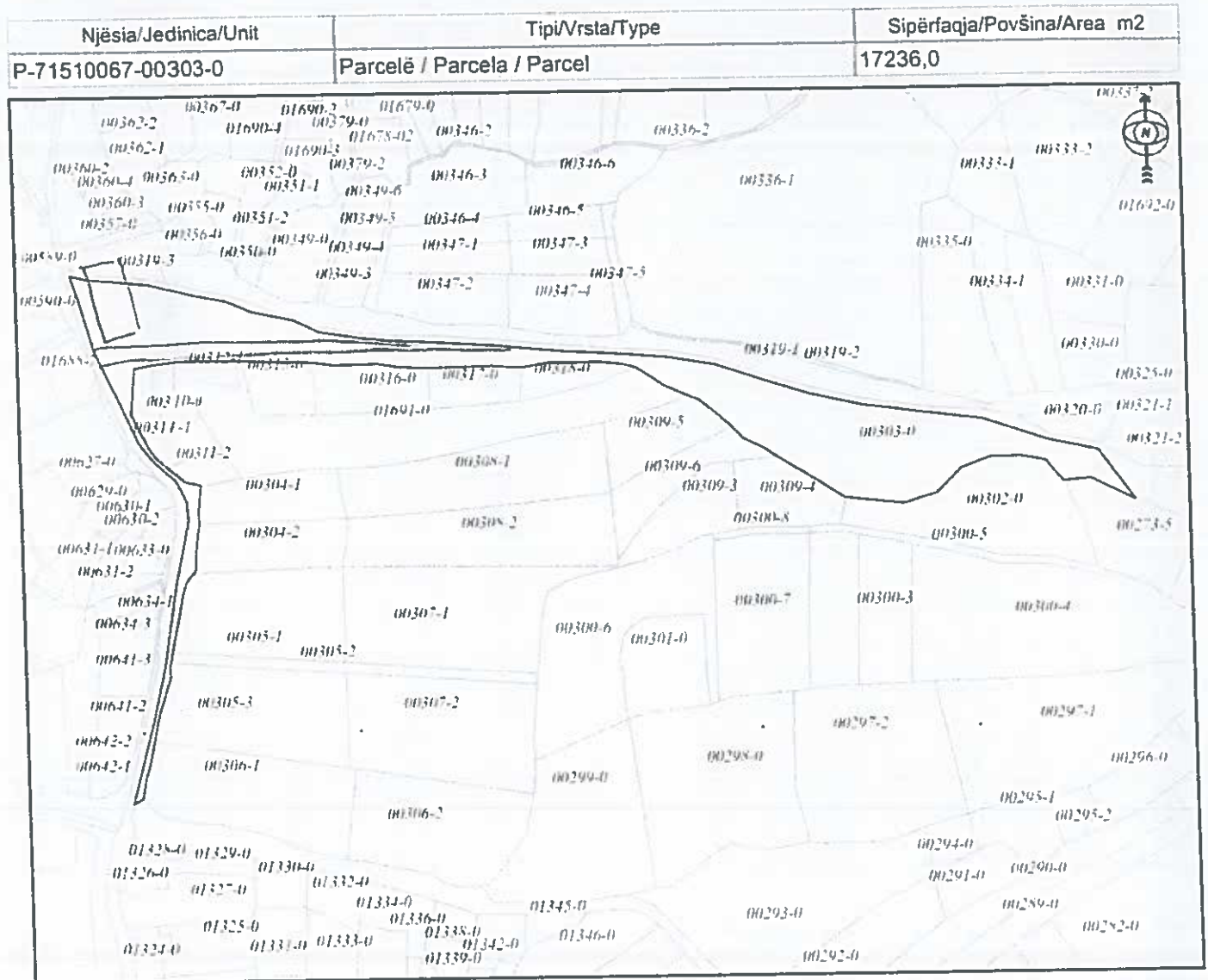
Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor /Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja/Ministry of Environment and Spatial Planning

AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS/ KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA/ KOSOVA CADASTRAL AGENCY

KOPJA E PLANIT / KOPIJA PLANA / COPY PLAN

Zyra Kadastrale Komunale/ Opštinska Katastarska Kancelarija /Municipal Cadastral Office : RAHOVEC

Zona Kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone: Radostë

Shkalla/Razmera/Scale: 1:3626

Punoi/Obradio/Created:

Data/ Data/Date: 18.02.2020

Koha/ Vreme/ Time: 02:01:07

Nënshkrimi/Potpis/Siganture:

Shënim/Beleška/Note:

Aprovoi/Usvojio/Approved: Drejtori/Direktor/Director

Nënshkrimi/Potpis/Siganture

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E MJEDEJIT DHE PLANIFIKIMIT HAËSINOR / MINISTARSTVO SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA / MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANNING
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS / KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA / KOSOVO CADASTRAL AGENCY

CERTIFIKATË / CERTIFIKAT / CERTIFICATE

NJËSIA KADASTRALE / KATASTARSKA JEDINICA / CADASTRAL UNIT : P-71510067-00303-0

Numri i lëndës / Broj Predmet / Case Referent Number: 08-942/03-0008420/20
Data dhe koha e kështimit / Datum i vreme izdavanja / Date and time of submission: 18.02.2020 - 13:51
Komuna / Opština / Municipality: Rahovec / Orahovac / Rahovec
Zona kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone: RADOSTË / RADOSTE / RADOSTE
Zyra Kadastrale Komune / Opštinska Katastarska Kancelarija / Municipal Cadastrol Office: Rahovec / Orahovac / Rahovec

A. TË DHËNAT PËR NJËSINË KADASTRALE / PODACI O KATASTARSKOJ JEDINICI / CADASTRAL UNIT DATA

Numri i njësisë kadastrale Broj katastarske jedinice Cadastral Unit No.	Lloji i njësisë Vrsta Jedinice Unit Type	Lloji i pronës Vrsta imovine Property Type	Zona U/R C/S U/R	Sipërfaqja Površina Area (m ²)	Përshkrim Opis Description	Krijuar më datën Urađeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
P-71510067-00303-0	PARCELË / PARCELA / PARCEL.	Pronë shoqërore / Društvena Imovina / Socially owned Land		17236			

A.1 ADRESA E NJËSISË KADASTRALE / ADRESA KATASTARSKJE JEDINICE / CADASTRAL UNIT ADDRESS

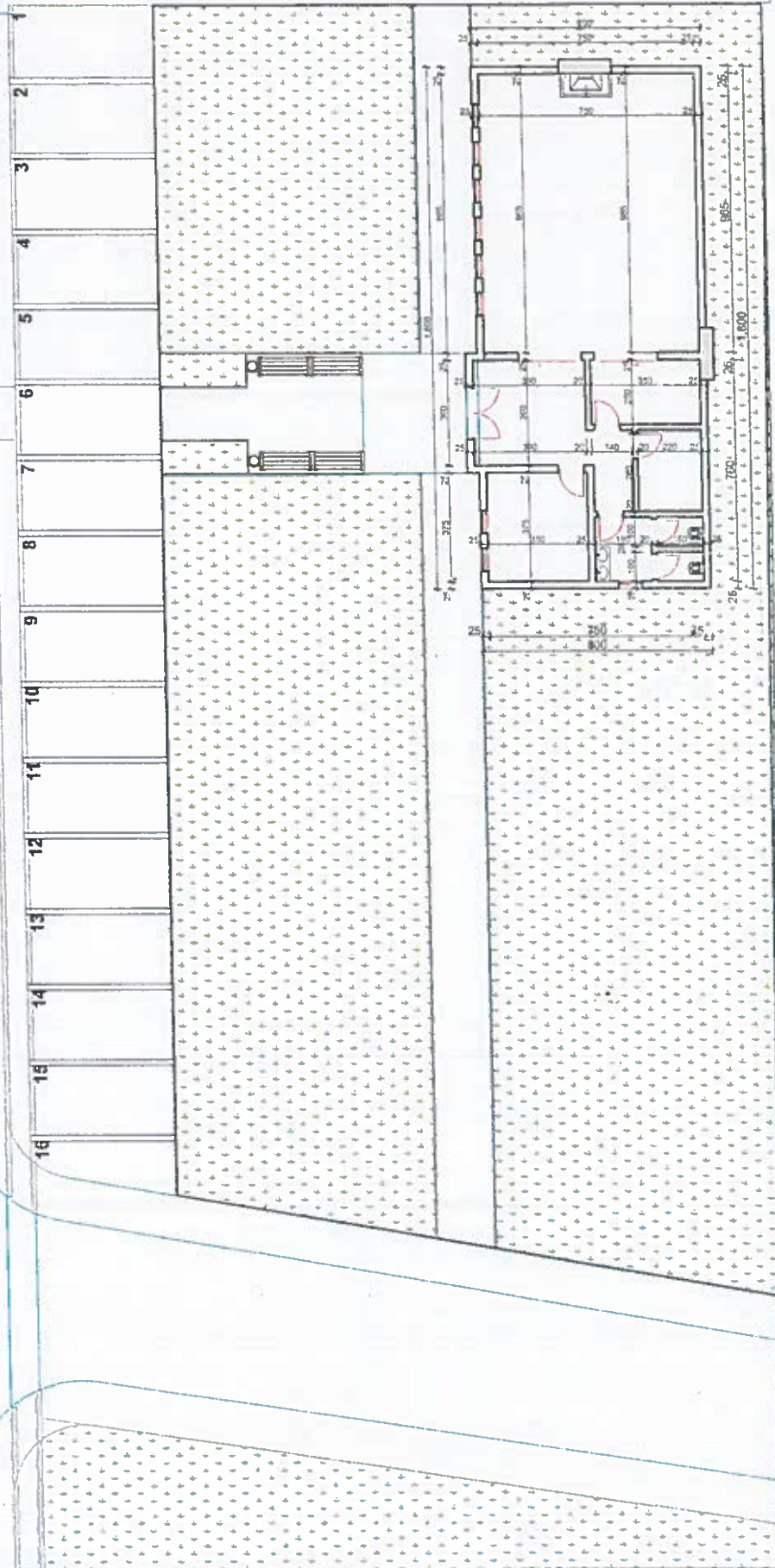
Vendbanimi - adresa Prebivalište - adresa Resident - address	Kodi Postal Poštanski Kod Postal Code	Hollësi e adresës Pojednostni adresa Address Details	Krijuar më datën Urađeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
SELLO-SELLO-SELLO-SELLO-SELLO		SELLO-SELLO		

A.2 LLOJI I SHFRYTËZIMIT / VRSTA KORISCENJA / TYPE OF USE

Numeri Broj Number	Lloji i shfrytëzimit të parcelës Vrsta koriscenja parcelle Parcel Type Of Use	Shfrytëzimi aktual i parcelës Trenutno koriscenje parcelle Parcel Current Use	Kualiteti i klasës Kvalitet klase Quality Class	Sipërfaqja Površina (m²) (m²)
1	Bujqësori/Poljoprivredna/Agriculture	Kulllosat/Pasnjak/pasture	Kulllosë E Klasës 2/Pasnjak 2 Klasë/2nd Class Pasture	17236

B. PRONAR/POSEDEUESI - VLASNIK/DRŽALAC - OWNER/POSSESSOR

Të drejtat Prava Rights	Emri i ime Name	Nr. personal Licen broj ID, No.	Vendbanimi Prebivaliste Resident	Kodi postar Poštanski kod Postal code	Hollësitë e adresës Pojednostoi adrese Address details	Pjesa e pronës Deo imovine Share quota	Pershkrimi Opis Description	Azhuruar Ažurirano Updated
Posëdhim individual / Individualna Druzina / single possessor	P.S.H.E KOSOV.K.K.RAHOVEC	KCID1502383	RAHOVEC / ORAHOVAC / RAHOVEC /		RAHOVEC 30	1/1		

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Komuna e Rahovecit
Opština Orahovac/Municipality Rahovec
Kryetari i Komunës – Presednik Opštine – Municipal Mayor

	REPUBLIKA E KOSOVES / REPUBLIKA KOSOVO / REPUBLIC OF KOSOVO KOMUNA RAHOVEC / OPŠTINA ORAHOVAC / MUNICIPALITY RAHOVEC	
KABINETI I KRYETARIT TË KOMUNËS / KABINET PRESIDERA OPŠTINE / MUNICIPAL MAYOR CABINET		
Njësia Nr./Br./No 02 (Kabineti i Kryetarit të Komunës)		
Nr./Br./No	370	Nr. i faq./Br.str./No.pg 38
Data/Datum/Date	10 / 03 / 2026	

Në bazë të nenit 13, nenit 14.1, nenit 17 dhe nenit 58 shkronja (h) të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Kosovës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës" Nr. 28/2008"), nenit 74 paragrafi 2 pika 2.9 dhe nenit 94 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr. 1005, i datës: 29.03.2017, Kryetari i Komunës, Komitetit për Politikë dhe Financa dhe Kuvendit të Komunës së Rahovecit i:

PROPOZON

Shpalljen me interes të përgjithshëm publik parcelën P-71510068-01713-5 në Zonën Kadastrale në Ratkoc

1. Kryetari i Komunës, Komitetit për Politikë dhe Financa dhe Kuvendit të Komunës së Rahovecit i propozon iniciimin e procedurës për shpalljen e interesit të përgjithshëm publik parcelën P-71510068-01713-5 në Ratkoc, në sipërfaqe të përgjithshme prej 509 m² (pesëqind e nëntë metra katror) në vendin e quajtur Gurishtë-Gurishtë, e evidentuar sipas certifikatës së pronësisë në bashkë posedim të Binak (Arif) Hoti dhe Ali (Januz) Hoti.
2. Qëllimi i shpalljes së interesit të përgjithshëm publik të parcelës së cekur në pikën 1 të këtij propozimi do të jetë hapja e rrugës publike në aksin Xërxë – Kramovik e cila do të shërbejë për lëvizjen e lirë të qytetarëve të komunës së Rahovecit dhe më gjerë.
3. Bartës për rregullimin e dokumentacionit teknik dhe regjistrimin e pronave në Librin kadastral do të jetë Drejtoria për Gjeodezi, Kadastër dhe Pronë në komunën e Rahovecit.
4. Për zbatimin e këtij Propozimi do të kujdeset Drejtoria për Gjeodezi, Kadastër dhe Pronë.
5. Ky propozim hyn në fuqi pas miratimit paraprak nga Kuvendi i Komunës.

Të njoftohen:

- Kryesuesi i Kuvendit të Komunës,
- Sekretaria e Kuvendit,
- Drejtoria për Gjeodezi, Kadastër dhe Pronë, dhe
- Arkivi.

Smajl Latifi
Kryetari i Komunës

KOMUNËS SË RAHOVECIT
KRYETARIT TË KOMUNËS-DREJTORISË PËR GJEODEZI
KADASTËR DHE PRONË

KOMUNA E RAHOVECIT - OPŠTINA ORAHOVAC
Drejtoria për Administratë të përgjithshme
Odeljenje za Opštu Upravu

Nr. i prot. 331 Me 31.01.2020
Br. prot. Br. prot. Dt.

LËNDË: Ali Januz Hoti dhe Nisret Haki Morina të dy nga Ratkocë, Komuna e Rahovecit.

KËRKESË PËR KËMBIMIN E PRONËS SË PALUAJTSHME

I nderuar zotëri kryetar unë Ali Januz Hoti, jam bashkëpronar formal dhe juridik i paluajtshmërisë që evidentohet si parcelë kadastrale 1713-5, me sipërfaqe prej 509 m², dhe nr.1713-6, në të njëjtin vend në sipërfaqe prej 165 m², të cilat paluajtshmëri në vitin 1988 ia kemi pas shitur familjes së Nisret Haki Morinës për çmimin e atëhershme të tregut, dhe jemi paguar në tërësi, me çmimin e shitblerjes, ndërsa blerësi Nisret Haki Morina bashkë me familjen e vetë këtë paluajtshmëri së bashku edhe me pjesë të tjera të parcelës e ka shfrytëzuar dhe poseduar pa asnjë problem deri në vitin 1989-90, kur nga pushtetit i atëhershëm i Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës, për nevojat e ndërtimit dhe zgjerimit të rrugës Xërxë-Kramovik, e cila ishte shtruar atëherë me asfalt, i muret atëherë pjesa e parcelës, e aktualisht e tërë parcela nr.1713-5, në sipërfaqe prej 509 m², e cila shfrytëzohet si rrugë e asfaltuar, në aksin Xërxë-Kramovik, dhe për këtë ndërhyrje në paluajtshmëri që ne ia kemi shitur së Nisret Haki Morinës, nuk jemi kompensuar as ne si pronar formal e as familja e Nisret Haki Morinës.

Provë: Shiqimi i ne vend dhe certifikata e pronës për parcelën nr.1713-5, dhe skica e terrenit e bërë nga ekspert të gjeodezisë.

Meqenëse në elaborat kadastral unë Ali Januz Hoti dhe Binak Arif Hoti evidentohemi si pronar formal juridik ndërsa këtë paluajtshmëri si edhe të tjera në kufij me këtë parcelë ia kemi shitur familjes Morina dhe jemi paguar me çmimin e plot të shitblerjes dhe e kemi vuar në posedim blerësin, ndërsa të njëjtit pa asnjë procedurë të shpronësimit i është marr sipërfaqja prej 509 m² të parcelës nr.1713-5, që aktualisht përkatësisht prej vitit 1990 shfrytëzohet si rrugë për nevojat e banorëve Xërxë, Gexhë, Malësi, Ratkocë etj, bashkërisht si bashkëpronar formal dhe blerës i paluajtshmëris 1713-5, e paraqesim konform Ligjit nr.06/L-092, për dhënien në shfrytëzim dhe këmbim të pronës së paluajtshme, kërkesën për këmbim të paluajtshmërisë parcelë nr.1713-5 në sipërfaqe prej 509 m², e që faktikisht është rrugë e asfaltuar, ndërsa evidentohet në emrin tonë në elaboratin kadastral, me pronën komunale si parcelë kadastrale nr.2440-0, që në elaborat evidentohet si pronës shtetërore e Kosovës, KK Rahovec, e që ka sipërfaqe të përgjithshme prej 16959 m², në të cilën parcelë përkatësisht pjesën e saj, blerësi i paluajtshmëris nr.1713-5 Nisret Haki Morina dhe familja e tij, në sipërfaqe prej rreth 509 m², i kanë të ndërtuara objektet e biznesit privat (mekanik-servisë, dhe një kafiteri) siç është e paraqitur në skicën e terrenit, për që arsye i ndërruar kryetar ju propozojmë që pasi të shqyrtoni në mënyrë detale kërkesën tonë dhe provat përcjellëse,

e pas konsultimit me Drejtorinë e Gjeodezisë, Kadastrit dhe Pronës, të i propozoni Kuvendit të Komunës së Rahovecit, miratimin e vendimit për këmbimin e pronës së paluajtshme komunale me pronën private, në përpjesëtim real të mundshëm sipas ekspertizës së ekspertëve përkatës, përkatësisht komisionit komunal për këmbim të pronës.

I nderuar zotëri kryetar ju propozojmë që paraprakisht të ftohen dhe procedohen ish pronar Ali Januz Hoti dhe shfrytëzuesi faktik Nisret Haki Morina për të deklaruar lidhur me bazueshmërin e kërkesës e pastaj të procedohet konform Ligjit për dhënien në shfrytëzim dhe këmbimin e pronës së paluajtshme të komunës.

Duke shpresuar që kërkesa jonë e përbashkët do të shqyrtohet dhe do të miratohet si e bazuar, paraprakisht ju jemi mirënjohës.

Me mirëkuptim!

Rahovec, 31.01.2020.

Parashtruesit e kërkesës:

1. Ali Januz Hoti Hoti

2. Nisret Haki Morina Morina
(044/128-934)

Shtojcë: 3 Çertifikatat të pronës, skica e terrenit, dhe skica e ndarjes,
gjithsej 5 dokumente.

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E MJEDISIT DHE PLANIFIKIMIT IAPËSINOR /MINISTARSTVO SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA/MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANNING
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVES / KATASTARSKA AGJENCIA KOSOVA / KOSOVO CADASTRAL AGENCY

CERTIFIKATË / CERTIFIKAT / CERTIFICATE

NJËSIA KADASTRALE / KATASTARSKA JEDINICA / CADASTRAL UNIT : P-71510068-02440-0

Numri i lëndës / Broj Predmet / Case Referent Number: Certificate draft
Data dhe koha e lëshimit / Datum i vrene izdavanja / Date and time of submission: 15.01.2020 - 10:30
Komuna / Opština / Municipality: Rahovec / Orahovac / Rahovec
Zona kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone: RATKOC / RATKOVAC / RATKOV
Zyra Kadastrale Komune / Opštinska Katastarska Kancelarija / Municipal Cadastral Office: Rahovec / Orahovac / Rahovec

A. TË DHËNAT PËR NJËSINË KADASTRALE / PODACI O KATASTARSKOJ JEDINICI / CADASTRAL UNIT DATA

Numri i njësisë kadastrale Broj katastarske jedinice Cad. Unit. No.	Lloji i njësisë Vista Jedinice Unit Type	Lloji i pronës Vista imovine Property Type	Zona U/R G/S U/R	Sipërfaqja Površina Area (m²)	Përshkrim Opis Description	Krijuar më datën Uradjeno na dan Created On	Azhuruar Uradjeno Updated
P-71510068-02440-0	PARCELE / PARCELA / PARCEL	Pronë shoqërore / Društvena Imovina / Socially owned Land		16959	1-1996		

A.1 ADRESA E NJËSISË KADASTRALE / ADRESA KATASTARSKJE JEDINICE /CADASTRAL UNIT ADDRESS

Vendbanimi - adresa Prebivaliste - adresa Resident - address	Kodi Postal Poštanski Kod Postal Code	Hollësitë e adresës Pojednosti adrese Address Details	Krijuar më datën Uradjeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
SELO GURTE-SELO GURTE-SELO GURTE-		SELO GURTE-		

A.2 LLOJI I SHFRYTËZIMIT / VRSTA KORISCENJA / TYPE OF USE

Numri Broj Number	Lloji i shfrytëzimit të parcelës Vrsta koriscenja parcele Parcel Type Of Use	Shfrytëzimi aktual i parcelës Trenutno koriscenje parcele Parcel Current Use	Kualiteti i klases Kvalitet klase Quality Class	Sipërfaqja Površina Area (m ²) (m ²)
1	Infrastruktura/Infrastruktura/Infrastructure	Rrugë E Pakategorizuar/Nekategorizant /Put/UncategorizedRoad		16959

B. PRONARI/POSEDUESI - VLASNIK/DRŽALAC - OWNER/POSSESSOR

Të drejtat Prava Rights	Emri Ime Name	Nr. personal Licen broj ID. No.	Vendbanimi Prebivaliste Resident	Kodi postar Poštanski kod Postal code	Hollësitë e adresës Pojednosti adrese Address details	Pjesa e pronës Dio imovine Share quota	Pershkrimi Opis Description	Azhuruar Ažurirano Updated
Posedim individual / Individuealna Drzavina / single possessor	P.S.H.E KOSOV.K.K.RAHOVEC RRUGET	KCID1508316	RAHOVEC / ORAHOVAC / RAHOVEC /		RATKOV	1/1	1-1996	

Republika e Kosovës
Republika Kosovo–Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E MJEDISIT DHE PLANIFIKIMIT IIA PËSINOR /MINISTARSTVO SREDINE I PROSTORNOG PLANIRANJA/MINISTRY OF ENVIRONMENT AND SPATIAL PLANNING
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS / KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA / KOSOVO CADASTRAL AGENCY

CERTIFIKATË / CERTIFIKAT / CERTIFICATE

NJËSIA KADASTRALE / KATASTARSKA JEDINICA / CADASTRAL UNIT : P-71510068-01713-5

Numri i lëndës / Broj Predmet / Case Referent Number:	999-2019
Data dhe koha e lëshimit / Datum i vreme izdavanja / Date and time of submission:	14.01.2020 - 10:44
Komuna / Opština / Municipality:	Rahovec / Orahovac / Rahovec
Zona kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone:	RATKOC / RATKOVAC / RATKOV
Zyra Kadastrale Komune / Opštinska Katastarska Kancelarija / Municipal Cadastral Office:	Rahovec / Orahovac / Rahovec

A. TË DHËNAT PËR NJËSINË KADASTRALE / PODACI O KATASTARSKOJ JEDINICI / CADASTRAL UNIT DATA

Numri i njësive kadastrale Broj katastarske jedinice Cad. Unit. No.	Lloji i njësive Vrsta jedinice Unit Type	Lloji i pronës Vrsta imovine Property Type	Zona U/R G/S U/R	Supërfaqja Površina Area (m ²)	Përshkrimi Opis Description	Krijuar më datën Uradjeno na dan Created On	Azhuruar Azurirano Updated
P-71510068-01713-5	PARCELE / PARCELA / PARCEL	Pronë private / Privatno imovina / Privately owned Land	Rural	509	0027-85,Nr.pro.999-2019 ,r.f.p. nr.16-2011	30.12.2019	

A.1 ADRESA E NJËSISË KADASTRALE / ADRESA KATASTARSKE JEDINICE / CADASTRAL UNIT ADDRESS

Vendbanimi - adresa Prebivaliste - adresa Resident - address	Kodi Postal Poštanski kod Postal Code	Hollësitë e adresës Pojednostni adrese Address Details	Krijuar më datën Uradjeno na dan Created On	Azhuruar Azurirano Updated
GURSHITE-GURSHITE/GURSHITE-GURSHITE-GURSHITE		GURSHITE-GURSHITE	30.12.2019	

A.2 LLOJI I SHFRYTËZIMIT / VRSTA KORISCENJA / TYPE OF USE

Numri Broj Number	Lloji i shfrytëzimit të parces Vrsta koriscenja parcele Parcel Type Of Use	Shfrytëzimi aktual i parces Trenutno koriscenje parcele Parcel Current Use	Kualiteti i klases Kvalitet klase Quality Class	Supërfaqja (m ²) Površina (m ²) Area
1	Infrastruktura/Infrastruktur/Infrastructure	Rrugë/Pu/Road		509

B. PRONAR/POSEDUESI - VLASNIK/DRŽALAC - OWNER/POSSESSOR

Të drejtat Prava Rights	Emri Ime Name	Nr. personal Licen broj ID. No.	Vendbanimi Prehivaliste Resident	Kodi postar Poštanski kod Postal code	Hollësitë e adresës Pojednostil adrese Address details	Pjesa e pronës Deo imovine Share quota	Pershkrimi Opis Description	Azhuruar Ažurirano Updated
Bashkë Posedim / Sudržavina / co-possessor	HOTI BINAK (ARIF)	KCID1506188	RATKOC / RATKOVAC / RATKOV /			1/2	0027-85	14.01.2020
Bashkë Posedim / Sudržavina / co-possessor	HOTI ALI (JANUZ)	KCID1506415	RATKOC / RATKOVAC / RATKOV /			1/2	0027-85	14.01.2020

Formulari per kerkese apo ankese

Drejtatori/Njesia

Data 31/01/2020

Zyra e Kryetarit, Prokurimi dhe Personeli

1. Informatat personale te parashtruesit te kerkeses:

Emri dhe mbiemri

Numri personal

Alija Hoti

1016111267

Adresa e vendbanimit

E-mail Adresa

Ratkoc

Numri i tel. fiks

Numri i tel. mobil

2. Mënyra e pranimit

Statusi i lëndës

Kërkesa

Ne proces

Vlera për pagesë: 0.00

Mos shkruani në këtë pjesë

Numri i protokolit

01-320/04-0005710/20

Afati i zgjedhjes

01/03/2020

Vendimi

3. Ju lutemi të shkruani kërkesën apo ankesën tuaj në detaje:

Kerkese per kembimin e prones se paluajtshme

4. Dokumentet e bashkangjitura:

Nr. Lloji i dokumentit

1 2020013114180791
0.pdf

5. Dëshmia e aplikuesit për vërtetësi

Unë Alija Hoti vërtetoj se informatat e lartshënuara janë të vërteta.

(Nënshkrimi)

*Ju lutemi të kërkonit nga zyrtari/ja fletëdëshminë për dorëzimin e kësaj kërkesë dhe dokumenteve të bashkangjitura

Pranuar nga: Bukuriye.Ramadani

Drejtoria për Ekonomi, Zhvillim dhe Turizëm
Odeljenje za Privredu, Razvoj i Turizam
Department of Economy, Development and Tourism

DATË /A:	09.03.2020
PËR/ZA/TO :	z. Afrim Dina, Kryesues i Kuvendit të Komunës së Rahovecit
NGA/OD/FROM:	z. Artan Asllani, Drejtor për Ekonomi, Zhvillim dhe Turizëm
LËNDA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Informatë

Me propozim të Drejtorisë për Ekonomi, Zhvillim dhe Turizëm, drejtuar Kryetarit të Komunës

Smajl Latifi, janë formuar këto komisione lidhur me pasuritë të komunës së Rahovecit:

- Komisioni për Regjistrim të pasurive jo-financiare,
- Komisioni për Vlerësimin e paluajtshmërive– tokave në Komunën e Rahovecit
- Komisioni për Inventarizimin e Pasurive jo- financiare
- Komisioni për Tjetërsimin e pasurive jo-financiare
- Komisioni për Asgjësimin e pasurive jo financiare.

Të gjitha komisionet e formuara e kanë kryer punën me kohë, duke filluar nga procesi i regjistrimit të aseteve dhe pasurisë së komunës, ku vetëm në gjashtëmujorin e parë të vitit 2019 kemi arritur të regjistrojmë të gjitha asetet nën vlerën 1,000 €.

Pas përfundimit të regjistrimeve ka vazhduar vlerësimi i pasurive të paluajtshme (tokave) dhe regjistrimi i tyre në Programin e Freebalancit ku deri në fund të vitit 2019 komisioni ka arritur të bëjë vlerësimin e mbi 1127 pronave komunale, ku të gjitha këto prona janë regjistruar në program.

Në fund të vitit komisioni ka kryer Inventarizimin e Pasurive Jo financiare në Administratë ,Arsim dhe QKMF dhe Objektet Përcjellëse, ku në raportin përfundimtar të tyre ka konstatuar se janë gjithsej 812 asete jashtë përdorimit.

Në vazhdim do ti paraqesim në mënyrë tabelare të gjitha regjistrimet dhe vlerat e tyre.

Tabela 1. Regjistrimet janar-dhjetor 2019

Nr.	Përshkrimi	Numri i regjistrimeve	Vlera
1	Regjistrimet mbi 1000 €	233	5,139,623.37€
2	Regjistrimet më pak se 1000 €	1185	105,046.71€
3	Regjistrimi i tokave	1127	44,769,902.00€
TOTAL		2546	50,014,572.08€

Tabela 2. Paraqitet Gjendja totale e asetëve më pak se 1000 Euro sipas nën kodeve deri më datë: 31.12.2019

Nr.	Përshkrimi	Artikuj	Vlera
1	Pajisje te Teknologjisë Informative-TIK-31610	1854	114,974.13€
2	Pajisje Mjekësore-31660	264	14,357.17€
3	Pajisje Tjera-31690	2191	67,285.37 €
4	Mobilje-31620	22465	248,913.73€
TOTAL		26.774	445,530.40€

Në tabelën në vijim janë paraqitur në total asetet në vlerë mbi 1,000€ sipas klasave të pasurisë të regjistruara nga Viti 2000-2019.

Tabela 3.

Nr.	Klasa e pasurive	Vlera (€)
1	Objekte Arsimore - 31121	13,064,492.54
2	Objekte Sportive - 31124	244,920.67
3	Objekte Kulturore - 31123	1,939,423.42
4	Vetura të ndihmës së shpejtë - 31703	143,646.73
5	Pajisje speciale Mjekësore - 31660	10,316.67
6	Objektet Shëndetësore - 31122	3,059,099.58
7	Kapitale tjera - 31900	150,574.25
8	Kamion - 31701	49,312.85
9	Kanalizim - 31250	780,506.77
10	Ndërtim i rrugëve - 31200	293,327.17
11	Tokat - 32100	75,106,743.90
12	Pajisje tjera - 31690	10,795.91
13	Ujësjiellës - 31400	254,321.40
14	Trotualet - 31240	122,121.28
15	Ndërtimi i rrugëve lokale - 31230	1,975,417.93
16	Ndërtesat banesore - 31110	7,537,545.17
17	Ndërtimi i rrugëve regjionale 31220	58,327.50
18	Investimet në vijim - 32500	15,344,059.00
19	Vetura zyrtare - 31706	82,292.57
20	Automjet transporti - 31700	1,375.00
21	Furnizim me rrymë-gjenerator - 31510	16,633.66
22	Strukturat tjera - 31130	416,769.94
23	Ndërtesa e administratës afariste - 31120	7,339,631.38
Totali		128,001,655.29

01 Nr. 03/58
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo

Komuna e Rahovecit

Opština Orahovac/Municipality Rahovec

Kuvendi Komunal Rahovec/Skupština Opštine Orahovac/Municipal Assembly Rahovec

01 Nr. 03/20
Rahovec, 24.03.2020

Ftohen anëtarët e Kuvendit Komunal, që të marrin pjesë në mbledhjen e cila do të mbahet më
30 Mars 2020 (e hënë) me fillim në orën **09:00**, në sallën e KK Rahovec.
Për këtë mbledhje propozoj këtë:

R E N D D I T E

1. Shqyrtimi dhe aprovimi i Procesverbalit nga mbledhja e kaluar;
2. Pyetjet dhe përgjigjet në pyetjet e kuvendarëve;
3. Shqyrtimi dhe aprovimi i Planit Lokal për Veprim në Mjedis për vitin 2019 – 2024;
4. Shqyrtimi dhe aprovimi i Planit Komunal të Veprimit për Eficiencë 2019 – 2020;
5. Shqyrtimi dhe aprovimi i Propozim vendimit të Kryetarit të Komunës për shpallje të interesit të përgjithshëm parcela Nr. P – 71510068-01713-5 në zonën kadastrale Ratkoc;
6. Shqyrtimi dhe aprovimi i Propozim vendimit të Kryetarit të Komunës për dhënien në shfrytëzim afatgjatë të pronës publike komunale në fshatin Radostë;
7. Shqyrtimi i Raportit të menaxhimit të aseteve komunale (inventari) për vitin 2019;
8. Shqyrtimi i Informatës të listës së pronave komunale dhe menaxhimi i tyre;

Republika e Kosovës / Republika Kosovo / Republic Of Kosovo

Komuna e Rahovecit / Opština Orahovac / Municipal of Rahovec

Datë/Datum/Date:	25.03.2020
Për/Za/To:	Zt.Afrim Dina-Kryesues i Kuvendit
Nga/Od/From:	Zt .Smajl Latifi- Kryetar i komunës
Subjekti/Predmet/Subject:	Propozim

I nderuar,

I propozoj Kuvendit të Komunës së Rahovecit që të ndaj mjetet në shumë prej 10.000,00 euro për shkak të gjendjes e cila ka kapluar vendin tonë epidemia e korona virusit ,këto mjete do të përdoren për rast nevojë për këtë epidemi, mjetet do të sigurohen nga Kategoria e Mallrave dhe Shërbimeve .

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

Në mbështetje të nenit 12 paragrafi 1 dhe 2 shkronja d), nenit 17 shkronja g) dhe nenit 40 të Ligjit Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28/2008), dhe nenit 2, nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 40 dhe nenit 57 paragrafi 1 pika 1.7 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005, i dt. 29.03.2017, Kuvendi i Komunës në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë:

V E N D I M

Për lirim nga qiraja mujore për bizneset të cilat i shfrytëzojnë objektet komunale

1. **Lirohen** nga qiraja mujore të gjitha bizneset që janë duke i shfrytëzuar objektet komunale në territorin e komunës së Rahovecit.
2. Periudha në të cilën bizneset lirohen nga qiraja mujore sipas pikës 1 të këtij vendimi është për muajt mars, prill dhe maj 2020.
3. **Obligohet** Kryetari i Komunës, në bashkëveprim me dikasteret relevante, konform dispozitave ligjore në fuqi, të ndërmerr të gjitha veprimet e nevojshme për lirin e bizneseve nga qiraja mujore të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij vendimi.
4. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdeset Kryetari i Komunës dhe Drejtorët e Drejtorive.
5. Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL dhe 7 ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose Web – faqen zyrtare të Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- ***MAPL-së, dhe***
- ***Arkivit.***

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01 Nr. 60/2020
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesuesi i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

Në mbështetje të nenit 12 paragrafi 1 dhe 2 shkronja d), nenit 17 shkronja g) dhe nenit 40 të Ligjit Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28/2008), dhe nenit 2, nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 40 dhe nenit 57 paragrafi 1 pika 1.7 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005, i dt. 29.03.2017, Kuvendi i Komunës në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë:

V E N D I M

Për lirim nga taksa komunale për bizneset që operojnë në komunën e Rahovecit

1. **Lirohen** nga taksa komunale të gjitha bizneset të cilat operojnë në territorin e komunës së Rahovecit, të cilat janë të ngarkuara me Rregulloren për Taksa, Tarifa, Ngarkesa dhe Gjoha Komunale Nr. 576, e datës: 28.02.2017.
2. Periudha në të cilën bizneset lirohen nga taksa komunale sipas pikës 1 të këtij vendimi është për muajt mars, prill dhe maj 2020.
3. **Obligohet** Kryetari i Komunës, në bashkëveprim me dikasteret relevante, konform dispozitave ligjore në fuqi të ndërmerr të gjitha veprimet e nevojshme për lirin e bizneseve nga taksa komunale të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij vendimi.
4. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdeset Kryetari i Komunës dhe Drejtorët e Drejtorive.
5. Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL dhe 7 ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose Web – faqen zyrtare të Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- **MAPL-së, dhe**
- **Arkivit.**

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01 Nr.61/2020
Datë:30.03.2020

Afrim Dina

Kryesuesi i Kuvendit

Në bazë të nenit 12 pika 1 dhe 2 shkronja d), nenit 17 dhe nenit 40 pika 2 shkronja d) të Ligjit Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës, 28/2008), dhe nenit 2, nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 40 dhe nenit 57 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005, i dt. 29.03.2017, Kuvendi i Komunës në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë :

V E N D I M

Për miratimin e Planit Komunal të Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE) 2019-2021

1. Me këtë vendim miratohet Plani Komunal i Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE) 2019-2021 në Komunën e Rahovecit.
2. Shtojcë e këtij vendimi është edhe Plani Komunal i Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE) 2019-2021.
3. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdeset Drejtoria për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit dhe Kryetari i Komunës.
4. Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL dhe 7 ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose web – faqen zyrtare të Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- ***Shërbimit të Kuvendit,***
- ***Drejtorisë për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit,***
- ***MAPL-së, dhe***
- ***Arkivit.***

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01-Nr. 55/2020
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

Në bazë të nenit 12 pika 1 dhe 2 shkronja d), nenit 17 shkronja e) dhe nenit 40 pika 2 shkronja d) të Ligjit Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës, 28/2008), dhe nenit 2, nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 40 dhe nenit 57 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005, i dt.: 29.03.2017, Kuvendi i Komunës në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë :

V E N D I M

Për miratimin e Planit Lokal për Veprim në Mjedis 2019-2024

1. Me këtë vendim miratohet Plani Lokal për Veprim në Mjedis 2019-2024 në Komunën e Rahovecit.
2. Shtojcë e këtij vendimi është edhe Plani Lokal për Veprim në Mjedis 2019-2024 në Komunën e Rahovecit.
3. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdesen: Drejtoria për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit dhe Kryetari i Komunës.
4. Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL dhe 7 ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose Web – faqen zyrtare të Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- ***Shërbimit të Kuvendit,***
- ***Drejtorisë për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit,***
- ***MAPL-së, dhe***
- ***Arkivit.***

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01-Nr.54/2020
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

Në bazë të nenit 12 pika 1 dhe 2 shkronja d), nenit 17 shkronja g) dhe nenit 40 të Ligjit Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28/2008) dhe nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 39, nenit 40 dhe nenit 57 paragrafi 1 pika 1.7 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005 i dt. 29.03.2017, Kuvendi i Komunës në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë:

V E N D I M
Për ndarjen e mjeteve financiare

1. **Miratohet** vendimi për ndarjen e mjeteve financiare për parandalimin e infeksionit nga Coronavirus COVID-19 në shumën prej 10,000.00€ (dhjetë mijë euro).
2. Mjetet në shumën prej 10,000.00€ (dhjetë mijë euro) do të shërbejnë për parandalimin e infeksionit nga CoronaVirus COVID-19 në territorin e Komunës së Rahovecit.
3. Mjetet do të sigurohen nga kodi Mallra dhe Shërbime.
4. Autorizohet Kryetari i Komunës dhe Drejtoria për Buxhet dhe Financa, konform dispozitave ligjore në fuqi të ndërmarin të gjitha veprimet e nevojshme për lejimin e mjeteve financiare për tejkalimin e gjendjes. Të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij vendimi.
5. Për zbatimin e këtij vendimi kujdesen Kryetari i Komunës dhe Drejtoria për Buxhet dhe Financa.
6. Vendimi hyn në fuqi menjëherë pas miratimit nga Kuvendi i Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- ***MAPL-së, dhe***
- ***Arkivit.***

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01 Nr. 62/2020
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

Në bazë të nenit 12 pika 1, nenit 14 pika 1, nenit 17 shkronja (c), nenit 40 dhe nenit 58 shkronja (h) të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale të Republikës së Kosovës (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28/2008), nenit 2, nenit 4, nenit 10 paragrafi 2 pika 2.4, nenit 40 paragrafi 2 pika 2.11, nenit 57 dhe nenit 94 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005, i dt. 29.03.2017, propozimit të Kryetarit të Komunës me Nr. Protokolli 02/370/20 të dt. 10.03.2020, Kuvendi i Komunës, në mbledhjen e mbajtur me dt. 30.03.2020 miraton këtë:

V E N D I M

Shpallen me interes të përgjithshëm publik parcela P-71510068-01713-5 në Zonën Kadastrale Ratkoc

1. **Miratohet** propozimi i Kryetarit të Komunës Nr. 02/370/20 i dt. 10.03.2020 dhe shpallen me Interes të Përgjithshëm Publik parcelat kadastrale **P-71510068-01713-5**, në sipërfaqe të përgjithshme prej 509 m² (pesëqind e nëntë metra katror), në vendin e quajtur Gurishte-Gurishte, e evidentuar sipas certifikatës së pronësisë në bashkë posedim të Binak (Arif) Hoti dhe Ali (Januz) Hoti.
2. Qëllimi i shpalljes së interesit të përgjithshëm publik të parcelës së cekur në pikën 1 të këtij vendimi do të jetë hapja e rrugës publike në aksin Xërxë – Kramovik e cila do të shërbejë për lëvizjen e lirë të qytetarëve të Komunës së Rahovecit dhe më gjerë.
3. Autorizohet Kryetari i Komunës që konform dispozitave ligjore në fuqi të ndërmerr të gjitha veprimet e nevojshme për zbatimin e këtij vendimi.
4. Bartës për rregullimin e dokumentacionit teknik dhe regjistrimin e pronës në Librin Kadastral do të jetë Drejtoria për Gjeodezi, Kadastër dhe Pronë në Komunën e Rahovecit.
5. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdeset Drejtoria për Gjeodezi, Kadastër dhe Pronë.
6. Pas miratimit nga ana e Kuvendit të Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL dhe 7 ditë pas shpalljes publike në tabelën e shpalljeve ose Web – faqen zyrtare të Komunës.

Vendimi u dërgohet:

- **MAPL-së, dhe**
- **Arkivit.**

KUVENDI I KOMUNËS SË RAHOVECIT

01 Nr. 56/2020
Datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit

Në mbështetje të nenit 12 paragrafi 2 shkronja (d) të Ligjit për Vetëqeverisje Lokale të Kosovës Nr.03/L-040 ("Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës" Nr.28/ 2008), nenit 5, nenit 6 paragrafi 1 pika 1.2 dhe nenit 8 paragrafi 1 pika 1.2 të Ligjit Nr. 06/L-092 për Dhënien në Shfrytëzim dhe Këmbimin e Pronës së Paluajtshme të Komunës ("Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës", Nr. 10/2019), nenit 10, 39, 40, 46, 57 dhe nenit 94 paragrafi 1, 2 dhe 3 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr. 1005 të datës 29.03.2017, Kuvendi i Komunës së Rahovecit në mbledhjen e mbajtur me datë 30.03.2020 merr këtë:

V E N D I M
Për dhënien në shfrytëzim afatgjatë

1. Miratohet propozimi i Kryetarit të Komunës Nr. 02/371/20 i datës 30.03.2020 dhe merret vendimi paraprak për dhënien e pronës së paluajtshme të Komunës në shfrytëzim personave fizik dhe juridik në shfrytëzim afatgjatë nga 15 (pesëmbëdhjetë) deri në 99 (nëntëdhjetë e nëntë) vite.
2. Prona e paluajtshme për dhënien në shfrytëzim, të cekur në pikën 1 të këtij propozimi, është në zonën kadastrale Radostë në vendin e quajtur Sello-Sello, me kulturë e klasës 2, e evidentuar sipas Certifikatës së pronësisë Nr. P-71510067-00303-0 në emër të P.SH. E Kosovës KK Rahovec me sipërfaqe të përgjithshme prej 17236 m² (shtatëmbëdhjetë mijë e dyqind e tridhjetë e gjashtë metra katror) dhe në shfrytëzim jepet pjesa në sipërfaqe prej 769 m² (shtatëqind e gjashtëdhjetë e nëntë metra katror).
3. Qëllimi i dhënies në shfrytëzim të pronës së paluajtshme të Komunës të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij propozimi, është interes i përgjithshëm si dhe ruajtja dhe rritja e vlerës së pronës publike komunale, në të cilën planifikohet të ndërtohet një odë për zhvillimin e aktiviteteve të ndryshme për nevojat e fshatit Radostë.
4. Afati kohor për dhënien e pronës së paluajtshme komunale, të cekur në pikën 1 dhe 2 të këtij vendimi është afatgjatë në periudhën prej 99vite.
5. Prona e cekur në pikën 2 të këtij propozimi jepet në shfrytëzim pa kompensim në afat prej 99 vite.
6. Komuna e Rahovecit e ruan të drejtën kur do herë që sipas nevojës, për realizimin e interesave publike të Komunës të ndryshojë kontratën me përfituesin e pronës së dhënë në shfrytëzim.

7. Prona e paluajtshme në fjalë nuk e ndërron titullarin juridik, pronar i saj mbetet Kuvendi Komunal i Rahovecit dhe si e tillë ajo nuk mund t'i jepet personit të tretë në shfrytëzim nga ana e shfrytëzuesit, nuk mund të tjetërsohet, nuk mund të jetë objekt i ndonjë barre tatimore apo çfarëdo ngarkese tjetër mbi këtë pronë.
8. Obligohet Kryetari i Komunës që pas miratimit të këtij vendimi të përcaktoj me kontratë të veçantë të drejtat dhe përgjegjësitë e Komunës dhe përfituesit të pronës së dhënë në shfrytëzim.
9. Pas miratimit nga Kuvendi i Komunës së Rahovecit, ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL-në dhe 7 ditë pas shpalljes publike në ueb-faqen e Komunës së Rahovecit.

Vendimi u dërgohet:

- ***MAPL-së dhe***
- ***Arkivit.***

KUVENDI I KOMUNËS NË RAHOVEC

01 Nr. 57/2020
Me datë: 30.03.2020

Afrim Dina

Kryesues i Kuvendit